

**Publiczna
telewizja regionalna
w Polsce**

Stan na koniec grudnia 2015 roku

Publiczna telewizja regionalna w Polsce

Stan na koniec grudnia 2015 roku

Redakcja naukowa

**Paweł Kuca
Wojciech Furman
Kazimierz Wolny-Zmorzyński**

**WYDAWNICTWO
UNIwersYTETU RZESZOWSKIEGO
RZESZÓW 2018**

Recenzował
dr hab. Maciej Mrozowski, prof. Uniwersytetu SWPS

Opracowanie redakcyjne i korekta
Zofia Piwowar

Opracowanie techniczne
Ewa Kuc

Łamanie
Agnieszka Szczepańska-Pączek

Projekt okładki
dr Zbigniew Chmielewski

© Copyright by
Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego,
Rzeszów 2018

ISBN 978-83-7996-528-1

1498

WYDAWNICTWO UNIWERSYTETU RZESZOWSKIEGO
35-959 Rzeszów, ul. prof. S. Pigoń 6, tel. 17 872 13 69, tel./faks 17 872 14 26
e-mail: wydaw@ur.edu.pl; <http://wydawnictwo.ur.edu.pl>
wydanie I; format B5; ark. wyd. 13,15; ark. druk. 13,25; zlec. red. 142/2017
Druk i oprawa: Drukarnia Uniwersytetu Rzeszowskiego

Spis treści

Od redaktorów	7
Wiesław Godzic – Czego konsument może chcieć od polskiej regionalnej telewizji publicznej?	9
Jolanta Dzierżyńska-Mielczarek – Pasma regionalne telewizji publicznej.....	16
Agnieszka Giełażyn-Sasimowicz – Telewizja Polska Białystok	27
Jarosław Reszka – Telewizja Polska Bydgoszcz	35
Jacek Wojsław – Telewizja Polska Gdańsk	48
Bartłomiej Secler – Telewizja Polska Gorzów Wielkopolski	63
Katarzyna Brzoza – Telewizja Polska Katowice	77
Jolanta Kępa-Mętrak – Telewizja Polska Kielce	89
Ryszard Filas – Telewizja Polska Kraków	101
Lidia Pokrzycka – Telewizja Polska Lublin	114
Krzysztof Grzegorzewski – Telewizja Polska Łódź	121
Marta Cichy – Telewizja Polska Olsztyn	130
Justyna Kubik – Telewizja Polska Opole	139
Marcin Piechocki – Telewizja Polska Poznań	151
Paweł Kuca – Telewizja Polska Rzeszów	160
Paulina Olechowska – Telewizja Polska Szczecin	172
Marta H. Milewska – Telewizja Polska Warszawa	185
Paweł Urbaniak – Telewizja Polska Wrocław.....	200
Noty o autorach	208

Od redaktorów

Oddajemy do rąk Czytelników książkę *Publiczna telewizja regionalna w Polsce. Stan na koniec grudnia 2015 roku*. Jest to trzeci i ostatni tom z serii publikacji, które dotyczą stanu oraz przekształceń mediów regionalnych w Polsce po roku 1989. Poprzednie tomy, przygotowane przy udziale badaczy mediów z różnych ośrodków akademickich, dotyczyły dzienników regionalnych *Dzienniki regionalne w Polsce. Stan na koniec grudnia 2013 roku* oraz regionalnej radiofonii *Radio regionalne w Polsce. Stan na koniec grudnia 2014 roku*.

Seria tych publikacji została oparta na założeniu, by w jednym tomie zebrać w ujęciu faktograficznym informacje o stanie, historii, przekształceniach i inicjatywach podejmowanych w redakcjach mediów regionalnych. Mamy nadzieję, że prezentowana praca będzie interesującym źródłem wiedzy o regionalnej telewizji publicznej nie tylko dla badaczy mediów, którzy zawarte w niej informacje będą mogli wykorzystać w szerszych szkicach teoretycznych, ale także dla studentów dziennikarstwa.

Prezentowana publikacja dotyczy funkcjonowania regionalnej telewizji publicznej do końca 2015 roku. Zdajemy sobie sprawę, że od tego momentu do chwili wydania książki w oddziałach telewizji publicznej w regionach doszło do wielu zmian, których niniejsza publikacja już nie obejmuje. Od początku przygotowywania poszczególnych tomów o mediach regionalnych zakładaliśmy, że będą one uaktualniane co kilka lat, wraz z kolejnymi zmianami na rynku regionalnej prasy, radia i telewizji. Zmiany w publicznej telewizji regionalnej, do których doszło po 2015 roku, zostaną ujęte w kolejnym wydaniu.

Jednocześnie składamy serdeczne podziękowania wszystkim badaczom mediów regionalnych, którzy zgodzili się przygotować teksty potrzebne do sporządzenia poszczególnych tomów i przyczynili się do realizacji tego projektu wydawniczego.

Paweł Kuca
Wojciech Furman
Kazimierz Wolny-Zmorzyński

Wiesław Godzic

Czego konsument może chcieć od polskiej regionalnej telewizji publicznej?

Większa część kategorii zawartych w tytule mojego szkicu brzmi swojsko, a nawet trywialnie. Jednak z biegiem lat i rozwoju naszej demokracji wiele pozornie oczywistych kategorii staje się wątpliwe i problematyczne. Kwestionujemy (a w każdym razie spieramy się o to) cechy współczesnego Polaka: nie tylko współczesne nam, ale także historycznie uformowane. W dodatku „regionalna” brzmi niejasno szczególnie na tle ekspansji „globalności”. Coraz mniej rozumiemy, czym była, czym jest i może stać się telewizja publiczna, bo coraz rzadziej mamy z nią do czynienia w Polsce. Pomijam już fakt, że dla wielu mileniśców kategoria „telewizji” – jako spójnego i oddzielnego od innych mechanizmu tworzenia sensu z materiałów audiowizualnych – stała się w ostatnich latach wątpliwa. Ważny jest sens pochodzący tu i teraz z ekranu – to zaś, czy powstał on wcześniej, czy też kwestionuje zasadę rzeczywistości na rzecz zasady przyjemności, jest pytaniem drugorzędym. W dodatku czuję, że muszę dołączyć do tego obrazu kategorię odbiorcy, którą niepodzielnie włada dzisiaj konsument przekazów kulturowych. Tak więc mamy do czynienia z szeregiem odrębnych i niejasnych kategorii, które scalić trzeba poznawczo, bo już powstała całość połączona mechanicznie – czyli powstała materialna postać książki. Wyznaczam sobie skromne zadanie wstępnego uporządkowania tego obszaru poprzez wskazanie pytań najbardziej istotnych dla zagadnienia.

Publiczna telewizja regionalna w Polsce pod redakcją Pawła Kucy, Wojciecha Furmana i Kazimierza Wolnego-Zmorzyńskiego ma niewątpliwą zaletę klarowności i przejrzystości. Każdy z ośrodków (lub oddziałów) jest skrojony ręką lokalnego znawcy, a wszystkie mają taki sam układ. Czytelnik dowiaduje się o stanie liczbowym oraz historii, poczynając od ... najdawniejszych czasów (na ogół inicjatywach sięgających lat 60.). Czyli, jak to zwykle w mediach, słuchamy historii o decyzjach polityków i naciskach lokalnej społeczności, która za wszelką cenę chciała mieć swoją telewizję – czy z powodów innych niż prestiż, to już odrębna kwestia. Dowiadujemy się następnie o stanie osobowym, zasobach kadrowych, strukturze organizacyjnej ośrodków. Wymienione zostały najważniejsze pozycje programowe, podkreślono zaś wagę tych, które dostały się na wspólną antenę. To opracowanie, napisane w większości przypadków stylem urzędniczym, nie dopuszcza jakiegokolwiek lekkości. Anegdota – stałych elementów historycznych

tekstów o telewizji – czytelnik tu nie znajdzie. Rozumiem zamysł redaktorów: tak właśnie być miało, więc trudno z tego czynić zarzut.

A jednak *Publiczna telewizja regionalna...* jest opracowaniem, które może służyć wielu celom, a przede wszystkim może stać się rzeczowym, „faktograficznym” dokumentem dla wielu interpretacji stworzonych *ad hoc*. Te interpretacje muszą jednakże sytuować się na tle ogólnego kontekstu – jeśli dzieje się inaczej, to wówczas telewidz odrzuca znaczenie przedstawionych treści audiowizualnych.

Taki model upowszechnił przed laty badacz brytyjski, kulturoznawca, John Fiske, który twierdził w pracy z 1987 roku, że telewizyjne magazyny informacyjne – oprócz wymogu prezentacji – mają za zadanie ograniczenie anarchii polisemii rzeczywistości (1987). To jest przyczyna, dla której w procesie semiozy należy używać „pakietów świadomości” i konstruktów ideologicznych. Te ostatnie bowiem pozwalają z rozsypanych okruszków rzeczywistości stworzyć przekaz skierowany do grup społecznych i narodowych.

Zespół Media Glasgow Group, który stworzył podwaliny pod brytyjską szkołę kulturologiczną, sformułował podobną konkluzję swoich badań. Mianowicie twierdził, że „telewizja jest medium nieobiektywnym w tym sensie, że przełamuje ona formalne obowiązki zapewnienia wyważonego przekazu”. I dalej: „Nasze badanie prowadzi nas ponadto do odkrycia, iż instytucje nadawcze są zorganizowane silnie pod względem hierarchii: to powoduje, że zamknięte są powiązania między nimi a szerokim zakresem «oficjalnych» i «możliwych do akceptacji źródeł». W konsekwencji tego stanu rzeczy wiadomości uprzywilejowują pewne sposoby widzenia świata” (cyt. za A. Goodwin, *TV news: striking the right balance?* [w:] A. Goodwin, G. Whannel, eds, 1990, *Understanding Television*. Routledge, London, p. 46).

Powstaje pytanie, w jakim stopniu to, co lokalne, współdziała z tym, co globalne – bo wydaje się, że współdziałać musi. Amerykanie lubią mówić, że przeciętny widz ogląda CNN i po chwili przełącza odbiornik na lokalne newsy: co ma znaczyć, że przyjmuje pewien pakiet świadomości (CNN, bardziej lewicowy lub FOX-a, zdecydowanie konserwatywny) po to, żeby po chwili zapytać się, co zmieniło się na jego ulicy. Takie właśnie lokalne newsy, obfitujące w *human oriented stories* stworzyły fundament dla infotainmentu – w gruncie rzeczy rozrywki na bazie szczególnie dobranych faktów. W moim przekonaniu ojczyzna telewizji jeszcze długo, jeśli nie na zawsze, upowszechniać będzie model dwubiegunowy: jedną jego część okupować będą wojny i konflikty, zabiegi dyplomatyczne i globalne ocieplenie. Drugi biegun zaś zajmować będzie dyplomacja wprawdzie, ale w wykonaniu lokalnych samorządowców, konflikty, ale o kolejność kanalizacji ulic. Amerykańska tradycja była taka, że ten drugi biegun charakteryzowało rozrywkowe podejście do tych zagadnień; że w gruncie rzeczy chodziło o rozrywkę na tle wielkiego patchworku z faktów.

W Polsce zaś było inaczej: mianowicie wątek ekonomiczny spletał się niezmiernie silnie z polityką, tworząc w istocie węzeł gordyjski (bez nadziei na to, żeby ktokolwiek myślał o jego radykalnym rozwiązaniu). Przypatrzmy się: żaden z opisów w tej książce nie koncentruje się na polityce – ona jest wprawdzie gdzieś obok, w dalszym tle i wydawać by się mogło, że nie gra głównej roli. Mamy takie odczucie, ponieważ przyzwyczajono nas do tego, że dyrektora ośrodka przywozi się z centrali w teczce – a jeśli już pochodzi z tego regionu, to i tak na jego wybór nie ma wpływu społeczność lokalna. W zebranych materiałach nie ma potwierdzeń takich „oczywistych oczywistości” – czasem szkoda, bo przecież rośnie nowe pokolenie, dla którego inna jest hierarchia oczywistości w prowadzeniu polityki kadrowej. Jakkolwiek każdy przytomny czytelnik łapie się za głowę, gdy zapozna się z historią obsady ośrodka w Kielcach. Historia – a raczej widać w tym przypadku jakiś rys komedii dell’arte – powtarza się w przypadku nominata, Marka Mikosa. Otóż tenże teatrolog dwukrotnie zasiadał w fotelu dyrektorskim w Kielcach w latach 2005–2015 – co jeszcze nie daje powodów do zaniepokojenia. Natomiast to, że pomiędzy jego kadencjami występowało kilku dyrektorów – w dodatku czasem kilkudniowych – zaczyna być groźne dla stabilności ośrodka telewizyjnego i całej struktury tej firmy, tym bardziej że padały oskarżenia o „złą jakość programową” i „nielojalność wobec władz”. To tylko jeden z wielu przykładów zarządzania zasobami ludzkimi w telewizji regionalnej. Kraków policzył, że w okresie 1990–2015 na stołkach dyrektorskich zasiadało ponad 20 osób: tylko 3 z nich zajmowały to miejsce nieco dłużej od przeciętnej (ponad 1 rok). Porównajmy ze stażem Edwarda Miszczaka w TVN i Niny Terentiew w Polsacie – to dwa różne światy. Bardzo wyraźnie odbija się w tych przykładach rytm polityczny: nawet niewielkie rozszady polityczne (nie wspominając o wyborach, bo to było „oczywiste”) czy to w centrali, czy w regionie skutkowały zmianą szefa. Szef zaś zwalniał swoich oponentów, których miał na celowniku, lub których podano mu na tacy. Inna rzecz, że nadal wśród regionalnych polityków panuje prymitywne przekonanie: jesteśmy spokojni o treści telewizji, skoro dyrektorem jest nasz człowiek. Telewizja to wytwór kolektywny, którego treści można odczytywać często na przekór, często ironicznie. Czytelnik wybaczy nieco frywolną interpretację poważnego skądinąd problemu. Tak było, tak jest i najprawdopodobniej tak będzie. Niektóre partie prowadzą taką politykę bardziej prymitywnie i z hałasem, inne zaś nauczyły się używać białych rękawiczek.

Powoływałem się na amerykańską wiedzę ogólną (wiemy, że tak jest, nie trzeba tego dowodzić). Takim typem wiedzy w polskim przypadku byłoby stwierdzenie, że telewizja regionalna powstała na życzenie polityków (i dzięki nim), traktujących ją jako instrument zdobywania władzy, czyli wygrywania wyborów (a to coraz częściej wymaga zwrócenia się do elektoratu lokalnego). Nie zamierzam dezawuować pięknej pracy wielu lokalnych animatorów kultury – dla nich

regionalna telewizja publiczna była jedyną szansą prezentacji bliskich im historii i ludzi; była świetnym narzędziem akulturacji młodych. Przypomnijmy, że także intencje władz PRL były w miarę czyste. Mianowicie nie rozpoznano siły i specyfiki propagandowego używania telewizji (regionalnej w szczególności), w efekcie czego powstawały programy o słabszej wymowie politycznej. W konsekwencji takiego stanu rzeczy tego instrumentu życzyli sobie na ogół obywatele, a nie władza przede wszystkim do jej walki. W latach 60. i wczesnych 70. to autentyczne(!) komitety obywatelskie walczyły o prawo posiadania nie tyle własnego okna na świat, ile ekranu prezentującego własne osiągnięcia i problemy. Wydaje mi się, że dotykamy w tym miejscu ogromnie ważnej problematyki użyteczności tak rozumianej telewizji: była ona czystą emanacją idei telewizji publicznej. Wprawdzie ogólnie jej oglądalność była bardzo niska, ale niektóre audycje były bardzo dobrze przyjmowane przez publiczność: nie tylko oglądane, ale także dyskutowane w szkołach, instytucjach kultury. Po raz pierwszy spotkaliśmy się z sytuacją, gdy w ocenie tego medium już dłużej nie rządził bezwzględny „rating” słupeków oglądalności, lecz oryginalna zawartość treściowa i wysoka jakość formalna. I – oczywiście – politycy.

Mam wrażenie niedosytu w czasie rozmów o tym medium: mianowicie brakuje mi refleksji o roli rad programowych. Karol Jakubowicz lubił opowiadać o przypadkowości wpisu tej kategorii do ustawy z 1992 roku, ale też przyznawał, że nie musiała to być kolejna niepotrzebna niby-demokratyczna instytucja postpeerelowska. Została skonstruowana jako instrument ograniczonej kontroli społecznej nad mediami – to oczywiste. Wprawdzie 2/3 składu wybierane było przez polityków, wprawdzie zespół ten mógł wyłącznie opiniować i doradzać, ale była okazja – jeśli była wola – zrobić coś autentycznie pożytecznego. A tak właśnie stało się w radzie programowej krakowskiego ośrodka w II połowie lat 90. i na początku pierwszej dekady nowego wieku. Miałem przyjemność wówczas przewodniczyć (lub współprzewodniczyć) jej przez prawie 10 lat.

Było trudno i pięknie! Zmieniający się dyrektorzy nie byli pewni, w jaki sposób traktować „niechcianego doradcę”. Władza myślała: „Wprawdzie nie mogą mi nic zrobić, ale różne pismaki utoczyć mogą sporo krwi”. A członkowie rady wnikliwie i regularnie oglądali i analizowali wybrane audycje zrealizowane przez ośrodek – oddając się czynności podstawowej, jeśli chce się zabrać do sensownej rozmowy, lecz bardzo rzadkiej, coraz bardziej rzadkiej. Rada starała się zbudować swoją tożsamość, co w układach telewizyjnej hierarchii jest bardzo trudne. Pomagało nam to, że czuliśmy się, niezależnie od politycznych opcji, głosem widzów.

Były to działania tak autentyczne i pionierskie w dużym stopniu, że po latach jestem pełen uznania dla tych świadomych obywateli, zatroskanych o jakość telewizji publicznej na przekór politycznym sympatiom. Jedną z form działalności była próba ustanowienia zwrotności kanału. Co tydzień odbywały się dyżury

telefoniczne członków rady, którzy wysłuchiwali opinii o programach (choć nie zawsze kończyło się to na wysłuchiwaniu). Raporty z tych rozmów powinny znajdować się w archiwum ośrodka – w moim przekonaniu stanowić mogą cenne źródło dla historii badań jakościowych. Telewidzowie byli szczególnie wyczuleni na nieodpowiednie stroje prezenterów; wyłapywano przykłady niepoprawnej dykcji, błędy gramatyczne i złe akcentowanie. Rozbiegane oczy, złe dobrane krawaty i niepoprawnie ułożone marynarki były szczególnie piętnowane przez naszych rozmówców. A z drugiej strony wygłaszano zdecydowane opinie na temat obecności wątków politycznych w programach publicystycznych. Jeśli dodać do tego, że w tym czasie – przy dużym udziale rady programowej ośrodka krakowskiego – próbowano budować źle widziane przez władzę, nieformalne „poziomki”, czyli strukturę łączącą doświadczenia rad programowych wielu ośrodków, to trzeba się zgodzić, że w opracowaniu tym brakuje refleksji nad ważną rolą rad programowych ośrodków telewizyjnych.

Ostatnia nazwa jest nieprecyzyjna, bo w pisaniu o tym fenomenie nie można być precyzyjnym. Mieliśmy do czynienia z ośrodkami stopniem wyżej w hierarchii, czyli oddziałami regionalnymi i wreszcie – oddziałami terenowymi. To jedna linia podziału. Inna polegała na podziale ośrodków na lepsze i gorsze, w gruncie rzeczy wiodące oraz produkcyjne i upowszechniające – na szczęście to był tylko pomysł, chociaż bardzo zaawansowany.

Były także podziały, w których w istocie chodziło o nazewnictwo – one wykorzystywały kategorie hierarchiczne pomieszane z poziomymi. Bo przecież polska telewizja regionalna niejedną nazwę miała i w niejedne alianse wchodziła: łączyła się z trzecim kanałem TVP jako TVP3. Na tej bazie po 2007 roku (sukcesie całodobowej TVN24) powołano TVP Info, ale w 2013 roku znowu wydzielono z TVP Info nową TVP3. Porównanie z TVN24, praktycznie z niezmiennym kierownictwem od kilkunastu lat, czyli od chwili powstania, a także w dużym zakresie z informacją Polsatu – prowokuje do stawiania ważnych pytań o wiarygodność tego nadawcy. W regionalnej nie rządzą zespoły ludzkie (to byłoby naturalne) ani charyzmatyczni liderzy (to byłoby jeszcze do przelknięcia). Rządzą wszechwładni politycy: powołują, analizują (to w najmniejszym zakresie), oceniają i odwołują.

Nieuchronne jest w takim razie obrazoburcze pytanie: czy można by obejść się bez publicznej telewizji regionalnej? Nadawca komercyjny już wie: klęska pierwszej telewizji aglomeracyjnej, stworzonej przez TVN w Warszawie, pokazała, że rynek jest zbyt płytki, lokalne reklamy nie zachwycają i nie da się z tego wyżyć. Nadawca publiczny natomiast ma obowiązki wynikające z misji, pomijając więc finanse – w końcu wydaje się mnóstwo pieniędzy publicznych na mniej istotne pomysły – jest przekonany, że telewizja o takim obywatelskim nastawieniu istnieć powinna. Co więcej: w moim głębokim przekonaniu nie może być dworska i sprzyjająca aktualnej władzy. To być powinna telewizja wiecznie

niezadowolona – sorry, tylko wtedy ma sens jej istnienie. Musi podejmować problem kanalizacji i dziur w jezdniach; musi działać bez pardonu, gdy ocenia się kompetencje i wyniki pracy samorządowców; powinna skarcić posłów i lokalnych biznesmenów (businesspersons!), gdy ci przedkładają znajomości i układy ponad kompetencje lub partaczą robotę.

Odpowiem więc, że taka telewizja być musi – a sens jej istnieniu nadawać może wyłącznie aktywny telewidz. To on wejdzie z nią w rozliczne interakcje – jeszcze bogatsze od komunikacji telefonicznej członków rady programowej – zażąda zajęcia się sprawą bulwersującą w środowisku czy zażyczy sobie materiału dziennikarskiego o globalnym ociepleniu. Tylko taki widz potrzebuje telewizji regionalnej. Był nim, jak do tej pory, człowiek starszy – powstaje więc pytanie, czy tweety i Facebook nie spełniają tej roli w stosunku do młodych użytkowników sieci. A w dodatku wydaje się, że mogą to robić bardziej skutecznie niż klasyczne pozainternetowe działania.

Zarządzanie telewizją regionalną przypomina nałożenie kagańca i trzymanie krótko – ale także pokazuje strategię nieliczenia się, braku uzgodnień z innymi podmiotami kultury w regionie. Na przykład Gorzów Wielkopolski deklarował kłopoty finansowe w realizacji audycji telewizyjnych. Częściową przyczyną takiego stanu rzeczy była struktura medialna regionu – był to obszar dominacji radia publicznego. I oto okazuje się w 2006 roku, że ruszamy w Gorzowie z budową nowej siedziby telewizji. To nie jedyny przykład. Właśnie dowiaduję się, że telewizja publiczna w 2017 roku, będąca w poważnych kłopotach finansowych, po uzyskaniu 800 mln złotych pomocy od rządu rusza z budową nowej siedziby w Gdańsku. Nie jestem naiwny w ocenie zdarzeń tego rodzaju. Wiem, że zabezpieczanie rozpoczętych prac może kosztować krocie. Wiem, że wszyscy ucieszą się z nowych, lepszych warunków pracy. Chodzi mi o aspekt menedżerski i określenie celów. Jednym z nich powinno być przekonanie o dominacji outsourcingu i telepracy. We współczesnej telewizji już teraz najważniejsze są pomysły, nowe formaty. One nie wymagają marmurów i pozłacanych klamek. Wymagają talentów, pracy nad nimi i z nimi – niekoniernie w nowych dekoracjach.

Wzór poszczególnych opracowań był jednolity. Jak mogę się zorientować, na koniec poproszono o refleksje na temat przyszłości: przyszłości mediów w ogólności i konkretnego ośrodka w szczególności. To niestety najsłabsza część opracowania: część artykułów chwali się najmniejszą nawet formą współpracy z Internetem, inni wzruszają ramionami. Wiem, że zbyt wiele żądam od tego solidnego opracowania – nie o takie zasadnicze kwestie w nim przecież chodziło. Jednakże z uporem, od lat, jak cenzor Kato o Kartaginie, powtarzam, że regionalna telewizja publiczna „nie powinna być zniszczona”. Ma swoje miejsce i szanse – nawet teraz, w dobie niatelewizyjnej komunikacji audiowizualnej. Uważam tak, gdyż hołduję prostej definicji nadawcy publicznego: jego miejsce

jest tam, gdzie nie ma nadawcy komercyjnego. Ten ostatni może nie widzieć interesu, czyli odpowiednio dużej grupy docelowej. W publicznej jest solidne miejsce na reportaż o współczesnym Janku Muzykancie, który nic nie ukradł i nie napadnięto go – jest tylko(!) lokalnym talentem, który pięknie gra na skrzypkach. Jeśli o tym nie poinformuje nas publiczna telewizja regionalna, to nikt inny tego nie zrobi. A zrobić warto!

Jolanta Dzierżyńska-Mielczarek

Pasmo regionalne telewizji publicznej

REGIONALNA

Nazwa: Telewizja Polska Regionalna (w okresie: wrzesień 1994 – marzec 2002 oraz wrzesień 2013 – styczeń 2016), Telewizja Polska 3 (w okresie marzec 2002 – wrzesień 2013 oraz od stycznia 2016),

Adres: ul. Jana Pawła Woronicza 17, 00-999 Warszawa

Adres witryny internetowej: <http://tvp3.tvp.pl/>

Zasięg: cały kraj

Oglądalność w 2015 roku: około 1 proc.

Program regionalny Telewizji Polskiej S.A., na który składają się programy Ośrodków Regionalnych TVP oraz tzw. pasmo wspólne, wielokrotnie zmieniał swoją nazwę i logo. Wspólny program dla wszystkich ośrodków regionalnych TVP zaczęto tworzyć we wrześniu 1994 roku. Pod nazwą TVP Regionalna przetrwał do marca 2002 roku. Zamieniono go wówczas w Trzeci Program Telewizji Polskiej. W październiku 2007 roku TVP 3 przekształcono w TVP Info – ogólnopolski kanał informacyjny zawierający pasma lokalne. We wrześniu 2013 roku z TVP Info wydzielono pasma regionalne i pasmo wspólne Ośrodków Regionalnych TVP, wracając do nazwy TVP Regionalna. Od 2016 roku programy regionalne Telewizji Polskiej znów funkcjonują pod nazwą TVP 3. TVP 3 zlokalizowano na 3. multipleksie, a zatem jego sygnał jest dostępny na terytorium całego kraju.

HISTORIA

Początków polskiej telewizji regionalnej szukać można w okresie tzw. październikowej odwilży, gdy w PRL ujawniła się słabość władz centralnych

i rozwinęły się spontaniczne inicjatywy obywatelskie¹. W 1955 roku Rada Ministrów, której formalnie podporządkowany był Komitet do spraw Radiofonii, zakładała uruchomienie ośrodków telewizyjnych jedynie w Łodzi, Katowicach i Krakowie. Dobór tych miast nie był przypadkowy. Za Łodzią przemawiał funkcjonujący tam ośrodek filmowy, za Krakowem – liczne i prężne środowisko kulturalne; przemysłowe Katowice miały natomiast zajmować się tematyką produkcyjną². Presja środowisk lokalnych doprowadziła do tego, że powstał także ośrodek w Poznaniu. Do 1989 roku uruchomiono w Polsce 11 ośrodków regionalnych Telewizji Polskiej w: Bydgoszczy, Gdańsku, Katowicach, Krakowie, Lublinie, Łodzi, Poznaniu, Rzeszowie, Szczecinie, Warszawie i Wrocławiu³. Już w nowych warunkach społeczno-politycznych w 1996 roku uruchomiono kolejny oddział, w Białymstoku.

Chociaż rozwój działalności programowej ośrodków regionalnych widoczny był niemal w całej epoce PRL, to paradoksalnie zyskał na intensywności po zniesieniu stanu wojennego. Według obliczeń Andrzeja Kozieła, w połowie lat 80. XX wieku około 80 proc. zawartości II programu TVP produkowano poza Warszawą. Szczególną popularnością cieszyły się m.in. łódzki magazyn kryminalny Michała Fajbusiewicza „997”, poznańskie „Przeboje Bogusława Kaczyńskiego”, czy też wrocławska „Ojczyzna polszczyzna” prowadzona przez Jana Miodka. Pomiędzy godziną 18.00 a 18.30 ośrodki regionalne nadawały też własne lokalne programy informacyjne⁴.

Nie może zatem dziwić, że gdy w 1993 roku powołano TVP S.A. zamierzano pod względem programowym uniezależnić ośrodki regionalne. Brano przy tym pod uwagę, że poza stołeczną centralą znajdowało się blisko 40 proc. majątku TVP S.A., lokowano tam połowę inwestycji i zatrudniano 40 proc. pracowników spółki⁵. Dzięki wprowadzeniu w życie ustawy o radiofonii i telewizji oddziały terenowe zyskały daleko idącą samodzielność, ale nie nadano im, tak jak w przypadku regionalnych stacji radiowych, osobowości prawnej. Mimo tego produkowały własne audycje i realizowały samodzielną politykę programową.

Na jakość pracy ośrodków regionalnych wpływało ich zaplecze techniczne i fundusze. Mimo tej ewidentnej słabości niektóre audycje realizowane poza stolicą osiągnęły krajowy sukces. Były to takie cykle jak „Z kamerą wśród zwierząt”,

¹ Por. T. Mielczarek, *W analogowym świecie. Zarys dziejów telewizji w Polsce w latach 1989–2013*, Kielce 2013, s. 160.

² Szerzej o tym: A. Kozieł, *Ośrodki regionalne Telewizji Polskiej w latach 1956–1989. Geneza. Rozwój. Specyfika programowa* (w:) *Regionalne i lokalne środki przekazu. Kontekst międzynarodowy i krajowy*, pod. red. J. Adamowskiego i K. Wolnego-Zmorzyńskiego, Warszawa 2007, s. 71–75 oraz S. Miszczak, *Historia radiofonii i telewizji w Polsce*, Warszawa 1972, s. 393–402.

³ A. Kozieł, *Za chwilę dalszy ciąg programu...*, *Telewizja Polska czterech dekad 1952–1989*, Warszawa 2003, s. 61–66, 129–132.

⁴ Tamże, s. 214.

⁵ K. Jakubowicz, *Media publiczne. Początek końca czy nowy początek*, Warszawa 2007, s. 236.

„Śmiechu warte” czy też „Miliard w rozumie”. W sumie jednak na antenach ogólnopolskich wyemitowano w 1994 roku jedynie 1200 godzin materiałów zrealizowanych poza Warszawą, co stanowiło ok. 8 proc. ogółu. W końcu lat osiemdziesiątych wskaźnik ten zbliżał się do 20 proc.

Malejący udział produkcji pozawarszawskiej TVP S.A. próbowała niwelować poprzez wprowadzenie na antenę ogólnopolską magazynu „Kraj”. Jak stwierdził Janusz Daszczyński, w owym czasie wiceprezes TVP S.A. odpowiedzialny za ośrodki terenowe, magazyn ten miał dostarczać „te wiadomości, które wypychane są z dzienników przez wydarzenia polityczne, albo ukazywane są powierzchownie i skrótowo”⁶. Mimo ambitnych planów „Kraj” dość szybko przekształcił się w audycję ciekawostek – swoistych „pocztówek” nakręconych poza Warszawą.

W połowie lat 90. XX wieku działalność ośrodków regionalnych TVP S.A. spotykała się ze znaczną krytyką. Zarzucano im niską sprawność informacyjną, konserwatyzm w konstrukcji i realizacji programu⁷. Kontrole finansowe przeprowadzone w 1994 i 1995 roku w ośrodkach terenowych wykazały chaos w polityce zakupów, produkcji i honorowania autorów programów. Do najczęściej popełnianych wykroczeń zaliczono kupowanie audycji, których wartość przekraczała 50 tys. zł, a do czego ośrodki regionalne nie były uprawnione, brak kontroli rzeczywistych kosztów audycji realizowanych przez producentów zewnętrznych, bałagan w emisji reklam oraz niewłaściwe księgowanie przychodów z tej działalności itp. Przychody ośrodków wyniosły w 1996 roku 30 mln zł, a koszty ich utrzymania – 300 mln zł⁸.

Nie może zatem dziwić, że dalszy los ośrodków regionalnych i realizowanego przez nich programu wzbudził spektakularną i pełną kontrowersji dyskusję. Już w 1993 roku Lew Rywin wystąpił z propozycją prywatyzacji ośrodków regionalnych, a w końcu 1995 roku Karol Jakubowicz zaproponował, by wzorem Europy Zachodniej ograniczyć ich liczbę oraz środki przeznaczane na ich działalność. Powoływał się m.in. na przykład niemieckiej telewizji publicznej ARD, którą co prawda tworzyły ośrodki regionalne, ale rozważano decyzję zredukowanie ich liczby o połowę⁹.

Nowy prezes telewizji publicznej Wiesław Walendziak szybko zdał sobie sprawę, że ośrodki regionalne nie były w stanie w pełni samodzielnie produkować własne programy. Dlatego też 5 września 1994 roku uruchomiono program hybrydowy – ogólnopolską sieć rozpinaną dla potrzeb emisji lokalnej. Zakładano, że program ten składać się będzie w połowie z audycji kupionych samodzielnie

⁶ Pół godziny z Polski, „Życie Warszawy”, 23.08.1994.

⁷ Bodaj najgorsze oceny programu otrzymywał ośrodek katowicki. Z drugiej zaś strony odnosił on największe sukcesy komercyjne. Zob. O sztuce autokracji, „Rzeczpospolita”, 16.05.1996.

⁸ M. Różycka, *Cyfryzacja: Szanse i zagrożenia publicznej telewizji regionalnej*, „Naukowy Przegląd Dziennikarski” 2013, nr 2, s. 12.

⁹ T. Mielczarek, s. 164.

przez ośrodki, 30 proc. czasu przeznaczone zostanie na retransmisję TVP Polonia, a 20 proc. programu stanowić będą produkcje własne. Ten hybrydowy program zamierzano realizować dzięki kooperacji ośrodków terenowych lub emitować audycje kupione z ich wspólnych funduszy.

Efekty pracy sieci przeanalizowała Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji. W 1996 roku ośrodki regionalne wyemitowały łącznie 56,7 tys. godzin programu, a z retransmisjami TV Polonia – ponad 70 tys. godzin. Ponad połowę programu stanowiły audycje produkcji zagranicznej. Najważniejszym elementem składowym programu regionalnego było wspólne pasmo, nadawane w trzech częściach w różnych porach dnia (pasmo dziecięco-młodzieżowe w godz. 15.10–16.30, pasmo opery mydlanej – godz. 18.30–19.15, oraz pasmo filmu dokumentalnego i fabularnego – godz. 20.00–21.45). Zdecydowana większość – 95 proc. audycji nadawanych we wspólnym paśmie – pochodziła z zakupów licencji. W przypadku emisji programów własnych obejmujących około 3 godzin dziennie dominowały audycje informacyjne i publicystyczne.

Oprócz tego ośrodki regionalne emitowały na oddzielnych częstotliwościach audycje miejskie przeznaczone dla mieszkańców siedziby ośrodka i jego najbliższej okolicy. Realizowano je, wykorzystując własne środki finansowe i kadrowe.

Trzecim elementem programu była emisja w tzw. rozłączonej sieci „Dwójki”, czyli nadawanie programu regionalnego na pasmach emisyjnych drugiego programu TVP.

W owym czasie zasięg techniczny regionalnego programu TVP S.A. obejmował ok. 28 proc. powierzchni kraju i docierał do około połowy Polaków. Mimo to tygodniowy zasięg programu (w zależności od regionu) wahał się od połowy do dwóch trzecich mieszkańców. Gdy zbadano zasięg dzienny okazało się, że największą popularnością cieszyły się opery mydlane (20–30 proc.) oraz pasmo dokumentalno-fabularne (15–20 proc.)¹⁰.

W 1997 roku kolejny szef TVP S.A. Ryszard Miazek wznowił prace mające na celu reformę publicznej telewizji regionalnej. W przyjętej w marcu 1998 roku „Strategii Spółki w zakresie programów regionalnych” zalecono wydłużenie emisji pasma wspólnego do 10 godzin oraz zsynchronizowanie programów ramowych telewizji regionalnych. Inny dokument zatytułowany „Ramowy harmonogram wdrażania reformy w TVP S.A.” zalecał natomiast poddanie telewizji publicznej, w tym jej terenowych oddziałów, mechanizmom rynkowym¹¹. Efektem tych planów było wspólne pasmo emisyjne „Formuła 12” uruchomione we wrześniu 1998 roku, zwiększenie aktywności regionalnych biur reklamy, produkcja reklam przez oddziały terenowe oraz dostosowanie ich cen do realiów lokalnych rynków reklamowych.

¹⁰ *Informacje o podstawowych problemach radiofonii i telewizji*, KRRiTV, Warszawa 1997, s. 58–61.

¹¹ J. Grzybczak, *Telewizja regionalna w reformie TVP*, „Zeszyty Prasoznawcze” 2002, nr 1–2, s. 23.

W lutym 1999 roku, tym razem na polecenie prezesa Roberta Kwiatkowskiego, opracowano kolejny projekt reformy oddziałów terenowych. Podstawę analizy stanowiła diagnoza sytuacji ośrodków regionalnych. Stwierdzono, że tylko ośrodki w Krakowie, Szczecinie, Wrocławiu i Warszawie w połowie opierały swój budżet na wpływach z abonamentu. W innych ośrodkach wpływy abonamentowe stanowiły aż 3/4 budżetu. Tylko ośrodki w Krakowie, Szczecinie, Poznaniu i Wrocławiu zarabiały na produkcji programów przeznaczonych dla anten ogólnopolskich. Dlatego też sugerowano, aby zmodernizować jedynie te ośrodki, które produkowały dla potrzeb sieci i anten ogólnopolskich. Zakładano, że w każdym z takich ośrodków zatrudnienie wynosić będzie 200 – 250 osób. Pozostałe ośrodki miały zajmować się jedynie produkcją i upowszechnianiem programów regionalnych. Pozwalało to na zmniejszenie obsady kadrowej o ok. 700–800 osób z 2600 zatrudnionych w ośrodkach regionalnych. We wspomnianym projekcie zastanawiano się też nad przekazaniem oddziałów TVP S.A. samorządom lokalnym¹².

Koncepcja takiej reformy została oprotestowana przez pracowników ośrodków. Odrzucali oni podział oddziałów na producenckie i emisyjne, a nade wszystko nie chcieli się zgodzić na drastyczną redukcję zatrudnienia. Nie zważając na te protesty stopniowo ograniczono zatrudnienie w oddziałach terenowych TVP S.A. oraz kontynuowano dyskusję nad ich dalszym losem. W 1999 roku zaproponowano, aby zarządy i rady nadzorcze lokalnej telewizji wybierała spółka, której akcjonariuszami byłyby wyższe uczelnie. Zastanawiano się też nad wzorowanym na publicznej radiofonii usamodzielnieniem oddziałów, które miały funkcjonować jako odrębne spółki lub jeden podmiot skupiający wszystkie oddziały¹³.

Plany te nie zostały zrealizowane, a znacznie większy wpływ na funkcjonowanie oddziałów terenowych miała zmiana granic administracyjnych kraju przeprowadzona w 1999 roku. Nowe województwa stopniowo wywalczyły własne regionalne telewizje publiczne. Początkowo były to jedynie ośrodki, od 2001 roku oddziały regionalne, a od 2005 roku oddziały terenowe w: Kielcach, Olsztynie, Opolu i Gorzowie Wielkopolskim. Reforma administracyjna miała też wpływ na konstrukcję programu regionalnego. Niektóre oddziały, obok audycji informacyjnych przeznaczonych dla wszystkich odbiorców regionu, nadawały też audycje adresowane do mniejszych społeczności – np. zamiejscowe redakcje oddziału terenowego w Katowicach realizowały magazyny o charakterze informacyjnym dla osób zamieszkujących dawne województwo bielskie („Magazyn beskidzki”) i dawne województwo częstochowskie („Z krukiem w herbie”). Oddział w Białymstoku, oprócz codziennych audycji informacyjnych dotyczących

¹² R. Gluza, *Teren reform*, „Press” 1999, nr 5.

¹³ J. Grzybczak, s. 27–28.

całego regionu, dwa razy w tygodniu nadawał audycje dla społeczności suwalsko-mazurskiej oraz łomżyńskiej („Panorama łomżyńska” i „Przegląd suwalsko-mazurski”). Z biegiem czasu ograniczono jednak tę praktykę, pozbawiając dawne siedziby województw samodzielnych audycji informacyjnych. Ich miejsce zajęły kilkuminutowe audycje dotyczące konkretnych miejscowości, emitowane zwykle raz w tygodniu i w dodatku w niedogodnym czasie.

Prace nad kolejną rekonstrukcją programu podjęto jesienią 2001 roku. Kierowane przez Ryszarda Paclawskiego Biuro Programów Regionalnych rozpoczęło wówczas przygotowania do uruchomienia programu TVP 3 Regionalna. Program ten wystartował w niedzielę 3 marca 2002 roku i jak powszechnie uważano, był odpowiedzią telewizji publicznej na specjalistyczny kanał informacyjny TVN 24.

Kanał TVP 3 Regionalna miał profil informacyjno-publicystyczny i zbudowany był z pasma wspólnego oraz pasm rozłączonych, w których oddziały terenowe TVP S.A. umieszczały samodzielnie zestawiane audycje. W 2003 roku łączny roczny czas rozpowszechniania programu TVP 3 Regionalna przez 12 oddziałów terenowych wyniósł 85,6 tys. godzin, w tym 71,7 tys. godziny zajęła emisja programu wspólnego. W programie wspólnym 34,4 proc. czasu emisji stanowiły audycje informacyjne, 21,3 proc. film fabularny, 13,7 proc. film dokumentalny, 11 proc. publicystyka, a elementy płatne – 6,8 proc. W paśmie rozłączonym nadawano audycje produkowane przez oddziały terenowe. Gdy porównano lata 2002 i 2003 okazało się, że program ten skrócono o ok. 12 proc. Blisko 30 proc. jego zawartości zajmowały audycje informacyjne, a ok. 26 proc. czasu emisji – publicystyka. Nadto emitowano filmy dokumentalne (ponad 10 proc. czasu emisji) i audycje sportowe (ponad 5 proc. czasu emisji).

Jeśli zsumowalibyśmy dane z lat 2001–2006 to okaże się, że program wspólny zajmował 80 proc. czasu emisji. Drugi element programu, czyli pasmo rozłączone, nadawano średnio przez 4 godziny dziennie w paśmie porannym, popołudniowym oraz wieczornym.

W paśmie wspólnym (TVP 3) audycje informacyjne nadawane były piętnaście razy na dobę i stanowiły około 34 proc. czasu emisji. W paśmie tym filmy zajmowały ponad 16 proc. czasu emisji, audycje publicystyczne 12 proc., filmy dokumentalne ponad 10 proc., a płatne elementy programu ponad 9 proc. W paśmie rozłączonym TVP 3 nadawanych było rocznie ponad 14 tysięcy godzin programu. Dominowały w nim audycje informacyjne (27 proc.) i publicystyczne (26 proc.). Audycje religijne stanowiły około 5 proc. czasu emisji, poradnictwo – 3,6 proc., edukacja – 3,4 proc., film dokumentalny około 7 proc., a spektakle teatralne – blisko 4 proc.

Pasma rozłączone drugiego programu TVP obejmowało około 2,5 tysiąca godzin rocznie. Miało ono charakter informacyjny (67 proc. czasu emisji) i publicystyczny (12 proc.). Oddziały terenowe bardzo chętnie emitowały audycje

autopromocyjne (ponad 9 proc.), reklama natomiast przekraczała 6 proc. czasu emisji¹⁴.

Na obszarze nadawania niektórych oddziałów terenowych zamieszkują mniejszości narodowe i grupy etniczne. Stąd obecność w programach tych oddziałów audycji adresowanych do takich grup odbiorców, nadawanych raz w tygodniu lub raz w miesiącu¹⁵.

Od 7 października 2007 roku pasmo wspólne nosiło nazwę TVP Info¹⁶. Pomysłodawcą i pierwszym dyrektorem TVP Info był Mariusz Pilis. Sztandarową audycją informacyjną TVP Info były ogólnopolskie i regionalne „Kuriery”. Jakość „Kurierów” regionalnych była zróżnicowana – najwyżej oceniano produkcje: katowicką, wrocławską i poznańską, stawkę zamykały zaś „Kuriery” olsztyński, lubelski i opolski¹⁷.

Powołanie TVP Info nieco zmieniło strukturę programu. Od 2009 roku program wspólny stanowił już blisko 85 proc. czasu emisji. Miał on charakter informacyjny (23 proc. czasu emisji) i publicystyczny (22,6 proc.). Strukturę programu uzupełniały filmy dokumentalne (8 proc.) i audycje sportowe (12,2 proc.). Płatne elementy zajmowały 5 proc. programu, a autopromocja i tzw. oprawa – 8 proc.

Programy te w 71,5 proc. wyprodukowano centralnie, 11,6 proc. rocznego czasu nadawania stanowiły programy wyprodukowane przez oddziały terenowe, a audycje producentów zewnętrznych zajmowały 9,5 proc. czasu emisji.

Pasmo rozłączone miało charakter informacyjno-publicystyczny. Dla przykładu podajmy, że w 2009 roku było to blisko 21 tys. godzin emisji. Audycje informacyjne stanowiły 42,9 proc. czasu emisji, a publicystyczne – 26 proc. Nadto w programach tych, w zależności od ośrodka, z różną intensywnością emitowano filmy dokumentalne, audycje religijne, sportowe i edukacyjne. W paśmie rozłączonym produkcja własna ośrodków zajmowała średnio 80 proc. czasu emisji. Najmniejszą aktywnością w tym zakresie wykazywał się jeden z najmłodszych oddziałów zlokalizowany w Kielcach, emitujący w paśmie rozłączonym jedynie 59,1 proc. audycji własnych, najaktywniejszy był natomiast oddział krakowski, którego audycje własne zajmowały 96,5 proc. czasu emisji¹⁸. W 2007 roku oddziały wyprodukowały dla wszystkich anten ogólnopolskich nadawcy publicznego blisko 2400 godzin programu. Stanowiło to ok. 10 proc. ogólnego czasu emisji.

¹⁴ *Informacje o podstawowych problemach radiofonii i telewizji z lat 2001–2006*, Warszawa 2002–2007, passim.

¹⁵ Szerzej na ten temat M. Borkowska, *Pluralizm kulturowy w polskich mediach elektronicznych*, KRRiTV, Warszawa 2013, s. 7–14.

¹⁶ M. Lemańska, *TVP Info ruszy po wakacjach*, „Rzeczpospolita”, 31.07.2007.

¹⁷ „Press” 2001, nr 7.

¹⁸ *Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji*, Warszawa 2008, s. 75–79.

Jak zatem łatwo zauważyć, TVP Info przybrał *de facto* charakter programu ogólnopolskiego, co rodziło obawy o dalsze losy ośrodków regionalnych. Spowodowało to z kolei ostre reakcje lokalnych polityków domagających się utrzymania tych – często jedynych im dostępnych, a zarazem bezpłatnych – trybun autopromocji i agitacji¹⁹.

W 2008 roku ogłoszono projekt Platformy Obywatelskiej zakładający połączenie w jeden organizm radiowych i telewizyjnych ośrodków publicznego nadawcy. Takie rozwiązanie mogło obniżyć koszty funkcjonowania ośrodków regionalnych, ale całkowicie pozbawiłoby je samodzielności programowej. Ośrodki regionalne już oficjalnie mogłyby zostać oddane we władanie lokalnych polityków, którzy mogliby próbować przekształcić je w swe partyjne trybuny²⁰.

Ogłoszone przez polityków PO w 2009 roku projekty zniesienia abonamentu radiowo-telewizyjnego spowodowały gwałtowne zmniejszenie budżetów publicznych nadawców. Przychody TVP S.A. w 2009 roku spadły o ok. 20 proc. Choć redukcje etatów i brak środków finansowych na nowe produkcje dotknęły w równym stopniu nadawców ogólnopolskich i regionalnych, dla tych ostatnich były szczególnie bolesne²¹. Znacznie ograniczono produkcję nowych audycji, ograniczając się do emitowania tanich i łatwych w realizacji audycji informacyjnych i publicystycznych.

O malejącym znaczeniu interesującego nas programu świadczył fakt, że po raz kolejny zmieniono jego nazwę i od 2010 roku w dokumentach sprawozdawczych publicznego nadawcy określano go mianem TVP Info – Ośrodek Programów Regionalnych. Program zdominowany został przez audycje informacyjne (ponad 40 proc. czasu emisji) i publicystyczne (ponad 20 proc.). Publicystykę podzielono na polityczną, społeczną i ekonomiczną. Składały się na nią następujące cykle programów: „Komentarze – kraj”, „Komentarze – świat”, „Punkt widzenia”, „Pod prąd”, „Forum”, „Tygodnik Polski”, „Minęła 20”, „Studio wschód”, „Młodzież kontra”, „Plus minus” oraz „Ekonomia i rynek”, „Ekonomia z ludzką twarzą”. W kolejnych latach stopniowo zmieniano ofertę, proponując widzom programy autorskie: „Antysalon Ziemkiewicza”, „Tydzień Jacka Żakowskiego”, „Jan Pospieszalski – Bliżej”, „Mówisz Mosz” oraz audycje dotyczące konkretnych wydarzeń: „Debata po europejsku”, „Polska prezydencja w Unii”. Nadto emitowano w paśmie wspólnym cykle audycji dotyczące regionów: „Telewizja objazdowa”, „Raport z Polski”, „Raport z Polski Extra”, „Telekurier – Bliżej Ciebie”, „Głos mediów”, „Tu kultura”.

Program uzupełniały formy dokumentalne (od 5 do 7 proc. czasu emisji), sportowe (5–10 proc.) oraz reklama i autopromocja (do 15 proc.).

¹⁹ M. Lemańska, *Spór o TVP Info: telewizja regionalna czy ogólnopolska*, „Rzeczpospolita”, 19.11.2007.

²⁰ Krzysztof Katka, *Telewizja marszałkowska zamiast TVP 3?*, „Gazeta Wyborcza”, 16.06.2008.

²¹ W 2010 roku wpływy abonamentowe niektórych ośrodków regionalnych zmalały nawet o 40 procent. E. Łosińska, *Z TVP w regionach znikają programy*, „Rzeczpospolita”, 21.01.2010.

Cyfryzacja przekazu telewizyjnego doprowadziła do kolejnej transformacji publicznej telewizji regionalnej. TVP Info podzielono na dwa programy: ogólnokrajową i ogólnoinformacyjną TVP Info oraz TVP Regionalną kierowaną przez nową strukturę organizacyjną – Ośrodek Programów Regionalnych.

Uruchomiona 1 września 2013 roku TVP Regionalna zmieniła układ programu ramowego. Planowano, że każdy z oddziałów terenowych początkowo emitować będzie w pięciu pasmach blisko 5 godzin programu własnego. Czas emisji miał być stopniowo wydłużany. Pasmo wspólne, poza ustawową koniecznością emisji minimum 10 proc. tzw. produkcji niezależnej, produkować miały oddziały terenowe. Każdy z nich zobowiązany został do koordynowania produkcji choć jednej audycji. W programie dominować miały audycje informacyjne i publicystyczne, reportaże oraz dyskusje eksperckie. Poza tym czas antenowy miały wypełniać wybrane pozycje przeniesione z TVP Info oraz audycje edukacyjne, filmy dokumentalne i materiały archiwalne ośrodków regionalnych²².

MISJA STACJI TELEWIZYJNEJ I ZAŁOŻENIA REDAKCYJNE

Zgodnie z ustępem 1a artykułu 21. ustawy o radiofonii i telewizji misją nadawcy publicznego jest emitowanie audycji służących rozwojowi kultury, nauki i oświaty, umacnianiu rodziny, kształtowaniu postaw prozdrowotnych, zwalczaniu patologii społecznych i uwzględniających potrzeby mniejszości narodowych i grup etnicznych. Programom regionalnym kierownictwo TVP przypisywało ważną rolę w „rozwoju kultury i debaty społecznej, ochrony tradycyjnych wartości, idei budowy społeczeństwa informacyjnego”²³. Ówczesny dyrektor Ośrodka Programów Regionalnych Marek Pasiuta przedstawiał TVP Regionalną jako telewizję informującą o sprawach lokalnych, prospołeczną i proobywatelską, łączącą użyteczną informację o najbliższym otoczeniu z atrakcyjnym przedstawieniem wiedzy o współczesnej Polsce, poświęcającą uwagę sprawom istotnym dla małych społeczności, jak np. rynek pracy, samorządność, rozwój regionalny czy ekologia²⁴.

W 2015 roku pod względem statystycznym układ programu przedstawiał się następująco: publicystyka – 26,2 proc., informacja – 13,7 proc., dokument – 17,8 proc., fabuła – 7,4 proc., popularyzacja wiedzy – 8,7 proc., rozrywka 3,7 proc., sport – 2,6 proc., religia – 1,2 proc., muzyka poważna – 0,1 proc.,

²² Szerzej na ten temat: *Rusza TVP Regionalna*, wirtualnemedi.pl (dostęp: 25.07.2016) oraz Olimpia Górską, *Ośrodki regionalne TVP w przededniu utworzenia TVP Regiony*, „Naukowy Przegląd Dziennikarski” 2013, nr 2, s. 110–116.

²³ Wypowiedź Mariana Zalewskiego, ówczesnego członka Zarządu TVP S.A. Zob. Do zobaczenia w TVP3, <http://tvp3.tvp.pl/12046925/o-nas-w-kilku-zdaniach> (dostęp: 25.07.2016)

²⁴ Tamże.

oprawa – 3,3 proc., reklama i autopromocja – 15,3 proc. Serwis informacyjny zatytułowano „Dziennik regionów”, a towarzyszyła mu audycja komentująca „Echa dnia”. Na audycje publicystyczne składały się m.in.: „Młodzież kontra”, „Głos regionów”, dokumenty i reportaże prezentujące dokonania i problemy regionów, cykle: „Raport z Polski”, „Telekurier”, „Telekurier nocą”, „Głos regionów”, „Wstęp wolny z kulturą”, „Kultowe rozmowy”, magazyny tematyczne związane z różnymi dziedzinami życia m.in.: „Czas na pracę! Praca na czasie!”, „Polska samorządna”, „Lider”, „Relacje”, „Regiony na 5”, „Paragon”, „Misja integracja”, „Po obu stronach Odry”, „Dla rodziny”, „Astronarium”, „Przyjazny paragraf”; magazyny promujące zdrowy styl życia m.in.: „Seniorada”, „Rusz się człowieku”, „Jazda na rower”, „Odkryj Małopolskę na rowerze”, „Diagnoza zdrowia”, „Ogród po polsku”, „Rączka gotuje”, „Nożem i widelcem”, a także transmisje i relacje z imprez sportowych w regionach. Tak jak w poprzednich latach emitowano też audycje w językach mniejszości narodowych i etnicznych²⁵.

Sposób realizacji programu skrytykował wybrany w 2015 roku nowy prezes TVP S.A. Janusz Daszczyński. Zauważył on, że oddziały terenowe nadawały dziennie jedynie 4,5 godziny programu własnego. Resztę stanowiło pasmo wspólne, które dezorientowało widzów. Emitowano w nim bowiem na regionalnych antenach materiały, które bezpośrednio nie dotyczyły lokalnych społeczności.

STRUKTURA I DZIAŁANIA STACJI W ROKU 2015

Na dyrektora TVP Regionalna 15 września 2015 roku powołano Bogumiła Osińskiego. Był on dyrektorem jedynie do kwietnia 2016 roku, gdy na funkcję p.o. dyrektora TVP 3 powołano Macieja Radkiewicza.

Ponieważ pojawiły się techniczne możliwości, od I kwartału 2016 roku postanowiono zrezygnować z tzw. telewizji regionalnej na rzecz telewizji konkretnych regionów. Pasma wspólne zamierzano zlikwidować, a program ramowy zapełniać miały produkcje własne oddziałów terenowych powtarzane trzy razy na dobę. Pierwszy blok planowano emitować od 7.00 do 13.00, drugi od 13.00 do 19.00, a trzeci od 19.00 do 23.00. Moduły te miały się opierać na sukcesywnie odświeżanych materiałach informacyjnych²⁶.

Dla realizacji powiększonych zadań programowych ośrodki miały otrzymać dodatkowo 36 mln zł. Nowe środki planowano przeznaczyć na zwiększenie zatrudnienia (w oddziałach pracowało 800 osób) oraz urządzenia cyfrowe umożliwiające uprawianie tzw. dziennikarstwa mobilnego (Mojo) realizowanego na

²⁵ *Sprawozdanie Zarządu z wykorzystania przez Telewizję Polską S.A. wpływów z opłat abonentowych na realizację misji publicznej*, Warszawa 2016.

²⁶ P. Pallus, *Będą duże zmiany w TVP Regionalnej. „Powstaną anteny 16 regionów”*, <http://www.wirtualnemedial.pl/artykul/beda-duze-zmiany-w-tvp-regionalnej-powstana-anteny-16-regionow>

żywo i zintegrowanego z mediami społecznościowymi. Planowano też wyposażyć oddziały w najnowsze systemy automatyzacji emisji programu i rozwijać serwisy internetowe poszczególnych oddziałów²⁷.

Pomysł nowej konfiguracji programu dyskutowano podczas Przeglądu i Konkursu Dziennikarskiego Oddziałów Terenowych Telewizji Polskiej (PiK) oraz konferencji naukowej zorganizowanej przez Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu. Podczas konferencji podano informację o powrocie do nazwy TVP 3.

Koszty poniesione na zadania związane z realizacją misji przez TVP Regionalną wyceniono w 2015 roku na 217 mln zł. Środki abonamentowe pokryły niespełną połowę tych kosztów, więc pozostałą część stanowiły wpływy własne, przede wszystkim wpływy reklamowe i środki pochodzące ze sponsoringu²⁸. Gdy kwotę tę podzielimy na poszczególne oddziały, to można stwierdzić, że jeden oddział telewizji regionalnej zarobił średnio 7,4 mln zł. A przecież byli wśród nich i tacy potentaci, jak oddział w Warszawie i Krakowie. Udział ośrodków regionalnych w przychodach reklamowych Telewizji Polskiej wyniósł w 2015 roku zaledwie 13 proc., co oznacza, że niska oglądalność TVP Regionalnej skutkowałą niskim zainteresowaniem reklamodawców i wpływała na niskie ceny emitowanych przez nią reklam. Jeśli jeszcze w 2000 roku ośrodkom regionalnym udało się wyemitować ponad 50 tysięcy godzin reklam, ogłoszeń i tzw. telesprzedaży, to w 2007 roku było to już tylko 26 tysięcy godzin, a w 2010 – niespełna 17 tys. W skali całego rynku reklamy telewizyjnej udział telewizji regionalnych oscylował wokół 3–5 proc.

W 2000 roku zatrudniano w ośrodkach terenowych ok. 2,5 tysiąca osób, a w 2012 roku blisko 1,1 tysiąca (spadek z 40 do 27 proc. ogółu pracowników). Każdego roku o 10 proc. malał udział wartości majątku ośrodków regionalnych we ogólnym majątku TVP. W 2012 roku wynosił tylko 20 proc. majątku TVP S.A.

Program regionalny nigdy nie miał wysokiej oglądalności. W 1997 roku wynosiła ona 5,6 proc., w roku 2000 – 2,9 proc., w 2012 roku – 3,8 proc. Gdy podzielono programy na TVP Info i TVP Regiony oglądalność audycji lokalnych jeszcze bardziej spadła. W 2015 roku wynosiła jedynie 1 proc. Trzeba przy tym zauważyć, że audytorium tego kanału publicznego nadawcy było nadzwyczaj dojrzałe. Z danych gromadzonych przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji wynikało, że ponad połowę widzów TVP Regiony/TVP Info/TVP 3 stanowiły osoby, które przekroczyły 60. rok życia²⁹.

²⁷ P. Pallus, *Koniec TVP Regionalna, wraca TVP3. iPhone'y i iPady dla reporterów*, <http://www.wirtualnemedial.pl/artykul/koniec-tvp-regionalna-wraca-tvp3-iphone-y-i-ipady-dla-reporterow> (dostęp 25.07.2016).

²⁸ *Sprawozdanie Zarządu z wykorzystania przez Telewizję Polską S.A. wpływów z opłat abonamentowych na realizację misji publicznej*, Warszawa 2016.

²⁹ *Informacja o podstawowych problemach...*, Warszawa 1998–2016.

Agnieszka Giełżyn-Sasimowicz

Telewizja Polska Białystok

BIAŁYSTOK

Nazwa: Telewizja Polska SA Oddział Terenowy w Białymstoku (do końca 2015 roku),

Telewizja Polska 3 Białystok (od początku 2016 roku)

Adres: ul. Włókiennicza 16A, 15-464 Białystok

Adres witryny internetowej: bialystok.tvp.pl

Zasięg nadawania: 97 proc. województwa podlaskiego.

Redakcje terenowe w Łomży i Suwałkach.

HISTORIA

Przez wiele lat mieszkańcy województwa podlaskiego dokładali starań, aby w Białymstoku powstała telewizja. W tym celu powstało Towarzystwo Rozwoju Telewizji działające przy Wojewódzkim Domu Kultury w Białymstoku. Na początku kwietnia 1996 roku wizytę w Białymstoku złożyli ówczesny prezes zarządu Telewizji Polskiej SA Wiesław Walendziak, jego zastępcy oraz członkowie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z prezesem Bolesławem Sulikiem. Głównym celem wizyty było spotkanie z wojewodą białostockim, prezydentem miasta i dziennikarzami. Na konferencji prasowej padło stwierdzenie, że w Białymstoku powstanie dwunasty w kraju Ośrodek Regionalny Telewizji Polskiej¹.

W lipcu 1996 roku zarząd Telewizji Polskiej SA podjął oficjalną decyzję o powołaniu Oddziału Telewizji Polskiej w Białymstoku. Mając do wyboru Białystok i Olsztyn, zarząd zdecydował się na Białystok przede wszystkim ze

¹ *Tele Mele Dudki*, „Kurier Podlaski” 2002, nr 2, s. 24.

względu na występowanie w ówczesnym województwie białostockim licznych skupisk mniejszości narodowych: Białorusinów, Litwinów, Ukraińców, Romów, Tatarów, Niemców, Rosjan-Staroochrzestowanych. Byli to wyznawcy rzymskiego katolicyzmu, prawosławia, grekokatolicyzmu i kilku wyznań reformowanych. Uwzględnienie potrzeb mniejszości narodowych wynika głównie z „Ustawy z dnia 29 grudnia 1992 roku o radiofonii i telewizji”, w której stwierdza się między innymi, że do zadań telewizji publicznej w szczególności należy uwzględnianie potrzeb mniejszości narodowych i grup etnicznych².

Już w styczniu 1997 roku ruszyły prace nad uruchomieniem oddziału. To była wielka szansa dla województwa. Początkowo prowizoryczne biuro mieściło się przy ulicy św. Rocha 11. Tam też odbyła się pierwsza rekrutacja. Na casting przyszło blisko 150 osób.

Niedługo potem oddział przeniósł się na ulicę Włókienniczą 16A. Była to działka o powierzchni około 8 tysięcy metrów kwadratowych. Telewizja wykupiła zabytkowy budynek fabryki³.

Pod koniec 1996 roku rozpoczęto analizę stanu sieci światłowodowej dla potrzeb białostockiej telewizji. Na początek były to połączenia do nadajnika telewizyjnego w Krynicach koło Białegostoku, białostockiej katedry, jednego z teatrów i do filharmonii oraz odcinek łącza światłowodowego, umożliwiającego w przyszłości połączenia z Warszawą i Suwałkami. Warto dodać, że w owym czasie Białystok należał do nielicznych miast w Polsce, które posiadały bardzo rozwiniętą strukturę sieciową tras światłowodowych⁴.

Szczególny nacisk położono na stworzenie wiarygodnego i profesjonalnego magazynu informacyjnego z aktualnymi wiadomościami z regionu. Tak powstał „Obiektyw” – sztandarowy program TVP Białystok, który istnieje do dzisiaj pod tą samą nazwą i jest głównym serwisem informacyjnym⁵.

Po raz pierwszy „dzień dobry” w programie „Obiektyw” miała powiedzieć Bernarda Bielenia 15 lutego 1997 roku, ale programu nigdy nie wyemitowano. Ekipa nie zdążyła dowieźć kasyty z gotowym nagraniem do stacji nadawczej w Krynicach. Nie pomogła nawet eskorta policyjnych wozów na sygnale. Spóźnienie wynosiło zaledwie 3 minuty⁶.

Pierwsza emisja „Obiektywu” przypadła zatem na 16 lutego 1997 roku. Materiały do serwisu czytała jedna osoba, a każdy temat był ilustrowany muzyką w tle.

Aby nie tworzyć od początku szablonów z widokami poszczególnych stron, zakupiono w lubelskim Oddziale TVP gotowe zasoby tematyczne. Zawierały

² M. Hecel, *Telewizyjny ping-pong*, „Kurier Poranny” 2005, nr 155, s.3.

³ Tamże, s. 3.

⁴ Informacje uzyskane ze spinanych wspomnień Leopolda Bohdana Witkowskiego – zastępcy dyrektora ds. technicznych.

⁵ Materiały z archiwum Telewizji Polskiej SA Oddział w Białymstoku.

⁶ Waclawski B., *TVP: Wczoraj i dziś*, „Kurier Poranny” 2006, nr 239, s. 18

one między innymi: informacje dnia, kalendarz, poradniki, rozkłady jazdy PKP i PKS, repertuary kin i teatrów, przeglądy wydawnictw książkowych, informacje kulturalne, drobne ogłoszenia, księgę imion, aktualne horoskopy i wiele innych stron o różnorodnej tematyce⁷.

W czerwcu i lipcu 1998 roku zarząd miasta Białegostoku i OBOP przeprowadziły badania ankietowe dotyczące popularności telewizji Białystok. Okazało się, że program regionalny białostockiego ośrodka oglądało ponad 76 proc. mieszkańców Białegostoku. W kraju zaś plasował się na trzecim miejscu tuż po pierwszym i drugim programie Telewizji Polskiej⁸.

19 sierpnia 2000 roku odbyła się pierwsze emisja na antenę ogólnopolską za pośrednictwem łącza satelitarne. Nieustannie pracowano także nad nadawaniem w ramach programu regionalnego sygnału teletekstu „Telegazety Podlaskiej”⁹. 15 września 2002 roku w sieci pojawiła się strona internetowa białostockiego Oddziału.

TVP Białystok w latach 2001 i 2002 był organizatorem konferencji naukowych poświęconych zadaniom publicznej radiofonii i telewizji w stosunku do mniejszości narodowych i etnicznych. Naukowcy, politycy, dziennikarze i przedstawiciele środowisk mniejszościowych z Białorusi, Estonii, Litwy, Łotwy, Ukrainy dyskutowali na temat sposobów przedstawiania tematyki etnicznej w mediach, sposobów informowania i edukowania odbiorców tych programów. Miejsce konferencji nie zostało wybrane przypadkowo. TVP Białystok emitowała programy skierowane do mniejszości narodowych oraz jedyny w Telewizji Polskiej magazyn prawosławny¹⁰.

Wraz z początkiem 2007 roku oddano do użytku nowoczesny newsroom oraz odświeżono formułę i oprawę graficzną serwisu informacyjnego. Obok stanowisk dla dziennikarzy w newsroomie znajdowało się również studio informacyjne z nowoczesną scenografią autorstwa Urszuli Gogol¹¹.

Od marca 2007 roku magazyn informacyjny „Obiektyw” miał cztery wydania, ale układ programów nie był zadowalający. Główne wydanie serwisu można było oglądać o godzinie 18.00, lecz tylko na antenie TVP 3, której nie odbierało blisko 150 tysięcy mieszkańców województwa podlaskiego. Dla nich zostawał jedynie trzynastominutowy skrót wydarzeń emitowany na antenie TVP 2 o godzinie 18.30. Większość widzów TVP 3 oglądała więc dwa identyczne serwisy jeden po drugim. Stało się tak, ponieważ TVP 2 postanowiła zabrać czas antenowy telewizjom regionalnym i przeznaczyć go na rozrywkę. Chodziło przede wszystkim o pieniądze z reklam, bo oglądalność w tym czasie była bardzo wysoka¹².

⁷ Informacje uzyskane ze wspomnień Leopolda Bohdana Witkowskiego.

⁸ *Tele Mele Dudki (2)*, „Kurier Podlaski” 2003, nr 4, s. 14.

⁹ Tamże.

¹⁰ Tamże.

¹¹ Tamże.

¹² A. Mierzwińska, *Region na w TV 13 minut*, „Gazeta Współczesna” 2007, nr 47, s. 2.

W 2007 roku nawiązano współpracę z kanałem wyspecjalizowanym Telewizji Polskiej Bielsat TV. Na terenie Oddziału działa redakcja zamiejscowa Bielsatu, która produkuje kilka programów cyklicznych, przygotowuje białoruskie wersje językowe filmów i programów publicystycznych oraz realizuje filmy dokumentalne i reportaże. Dzięki współpracy z Bielsat TV na antenie regionalnej ukazuje się magazyn o Polakach na Białorusi „Nad Niemnem” oraz filmy dokumentalne ukazujące postradziecką rzeczywistość za naszą wschodnią granicą¹³.

W 2010 roku TVP Białystok nadal rozwijała się bardzo dynamicznie. Zajęła szóste miejsce wśród szesnastu oddziałów TVP pod względem kwot pozyskanych z reklamy i sponsoringu, przed takimi ośrodkami, jak Kraków czy Gdańsk¹⁴.

W maju 2012 roku Oddział Telewizji Polskiej w Białymstoku jako pierwszy w Polsce ruszył z kampanią „Jesteśmy najbliżej”, która miała na celu poinformowanie mieszkańców województwa podlaskiego o tym, że dzięki naziemnej telewizji cyfrowej program TVP Białystok można oglądać w całym województwie podlaskim. Dociera on do dziewięćdziesięciu procent mieszkańców regionu¹⁵. 7 maja 2012 roku padł rekord. W paśmie programu informacyjnego „Obiektyw” udział w oglądalności wyniósł czterdzieści jeden procent. TVP Białystok pozostawiała daleko w tyle wszystkich swoich konkurentów¹⁶.

Wykres 1. Oglądalność TVP Białystok w 2015 roku

Źródło: Dział Reklamy, Marketingu i Promocji TVP 3 Białystok.

W 2015 roku TVP Białystok najchętniej oglądano w godzinach od 18.40 do 18.56, kiedy emitowany był sztandarowy program informacyjny „Obiektyw”.

¹³ Materiały z archiwum Telewizji Polskiej SA Oddział w Białymstoku udostępnione autorce pracy.

¹⁴ *Obiektyw przede wszystkim, ale bez ludzi z zewnątrz*, „Gazeta Współczesna” 2010, nr 44, s. 2.

¹⁵ Materiały z archiwum Telewizji Polskiej SA Oddział w Białymstoku udostępnione autorce.

¹⁶ Tamże.

Liczba osób przed telewizorami w styczniu wyniosła 1 933 819 widzów, w lutym 1 507 250, podobnie było w marcu i kwietniu, spadek oglądalności przypadł na kwiecień. Wtedy to program informacyjny TVP Białystok oglądało 1 260 736 osób. Największą widownię w paśmie od 18.40 do 18.56 odnotowano w lipcu, kiedy to „Obiektyw” oglądały w sumie ponad 2 miliony osób. Zmiany oglądalności w poszczególnych miesiącach i godzinach prezentuje wykres 1.

1 września 2013 roku szesnaście ośrodków terenowych TVP utworzyło wspólny kanał pod nazwą TVP Regionalna. Oddział TVP Białystok nadawał swoje programy w paśmie regionalnym od poniedziałku do piątku o 7.30–8.00, 17.30–21.00 i 22.00–22.30, w weekendy natomiast od 10.00 do 11.00 oraz 17.30–21.00 i 22.00–23.00. W przypadku ważnych wydarzeń bądź emisji wydarzeń sportowych oddziały terenowe mogły przedłużyć własne programy lokalne. TVP Regionalna, wzorem innych europejskich publicznych kanałów regionalnych, nadawała 24 godziny na dobę¹⁷.

MISJA NADAWCY SFORMUŁOWANA W DOKUMENTACH REDAKCYJNYCH

Oddział TVP w Białymstoku jest jednostką o mieszanych źródłach finansowania, której część kosztów pokrywana jest przychodami scentralizowanymi, zaś pozostała przychodami ze sprzedaży wewnętrznej i zewnętrznej. Do zakresu działania Oddziału należy:

- tworzenie i rozpowszechnianie programów regionalnych, a przede wszystkim regionalnych audycji informacyjnych, publicystycznych i reportaży, w tym również z uwzględnieniem nowych technik tworzenia i rozpowszechniania programów, np. technik cyfrowych, Internetu;
- produkcja audycji na zlecenie programów ogólnokrajowych, pasm wspólnych, programów wyspecjalizowanych i programów dla odbiorców za granicą oraz podmiotów zewnętrznych;
- świadczenie usług produkcyjnych i innych wewnątrz spółki i podmiotom zewnętrznym;
- zlecanie produkcji oraz nabywanie audycji telewizyjnych od producentów zewnętrznych, zgodnie z obowiązującymi w spółce procedurami;
- współpraca organizacyjna i merytoryczna oraz koordynacja działań wspólnych z Ośrodkiem Programów Regionalnych;
- współpraca z innymi jednostkami organizacyjnymi spółki w zakresie wspólnych przedsięwzięć programowych, produkcyjnych i organizacyjnych;

¹⁷ www.tvp.info.pl (dostęp 12.03.2015).

- współpraca z Ośrodkiem – TVP Technologie w zakresie eksploatacji informatycznych systemów produkcyjnych i emisyjnych;
- eksploatacja i utrzymanie własnej bazy technicznej i produkcyjno-emisyjnej;
- planowanie i realizacja inwestycji dla potrzeb własnych, we współpracy z Biurem Zakupów i Zamówień Publicznych oraz właściwymi jednostkami organizacyjnymi spółki;
- prowadzenie działań związanych z pozyskiwaniem przychodów ze sprzedaży produkcji, usług, handlu, reklamy, lokowania produktów;
- gromadzenie dokumentacji programowej Oddziału i prowadzenie archiwów;
- dokonywanie rozliczeń za świadczone usługi z jednostkami organizacyjnymi spółki i podmiotami zewnętrznymi¹⁸.

STRUKTURA REDAKCJI W 2015 ROKU

Do 1 lipca 2014 roku w Oddziale Telewizji Polskiej w Białymstoku zatrudnionych było 39 osób, w tym 5 dziennikarzy. Po 1 lipca cztery grupy zawodowe zostały przekazane do firmy zewnętrznej: dziennikarze, montażyści, graficy komputerowi i charakteryzatorzy. Pozostali współpracują na podstawie umów cywilno-prawnych lub w formie samozatrudnienia¹⁹.

Dyrektor Oddziału Grzegorz Sawicki

W latach 1992–1995 pracował w Polskim Radiu Białystok. Kiedy powołano Ośrodek Telewizji Polskiej w Białymstoku, związał się z nim już w 1997 roku jako dziennikarz, reporter i prezenter głównego magazynu informacyjnego „Obiektyw”. Był jednym z pierwszych prowadzących ogólnopolski program informacyjny „Kurier” w TVP 3, w regionie natomiast koordynował ogólnopolski program „Telekurier”²⁰.

Andrzej Ciszewski

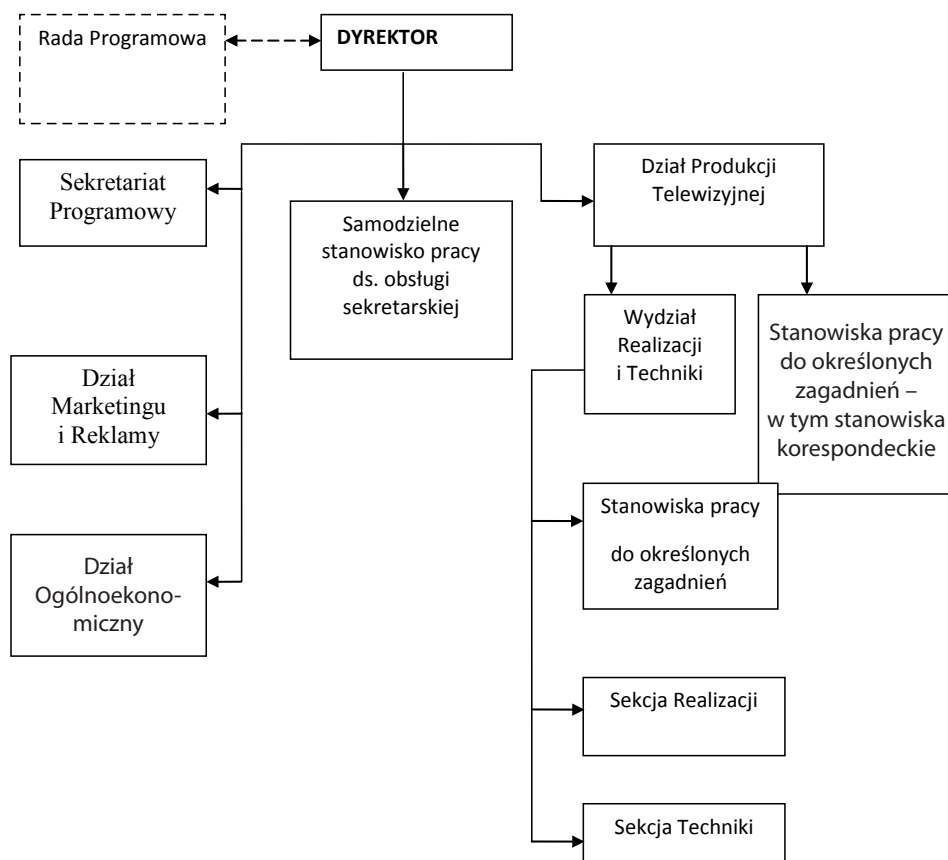
Redaktor odpowiedzialny za całokształt prac redakcji W latach 1986–1989 był sekretarzem redakcji i redaktorem technicznym „Echa Mrągowa”. W latach 1988–1992 pracował jako nauczyciel. Z oddziałem TVP Białystok związany od stycznia 1999. Był dziennikarzem i wydawcą programu informacyjnego „Obiektyw”²¹.

¹⁸ *Regulamin organizacyjny Oddziału terenowego Telewizji Polskiej S.A. w Białymstoku*, www.bialystok.tvp.pl (dostęp 16.03.2015).

¹⁹ www.bialystok.tvp.pl (dostęp 12.03.2015).

²⁰ Informacje uzyskane na podstawie rozmowy przeprowadzonej z Grzegorzem Sawickim 7 lutego 2013 roku.

²¹ www.encysol.pl/wiki/Andrzej_Ciszewski (dostęp 8.02.2017).

Rys. 1. Schemat organizacyjny Oddziału TVP S.A. w Białymstoku

Źródło: TVP3 Białystok.

NAGRODY I WYRÓŻNIENIA W 2015 ROKU

Rok 2015 obfitował w nagrody i wyróżnienia dla programów, dziennikarzy i reportażystów TVP Białystok. Program informacyjny „Obiektyw” znalazł uznanie u jurorów na XXII Przeglądzie i Konkursie Dziennikarskim Oddziałów Terenowych Telewizji Polskiej. „Obiektyw” zdobył wyróżnienie wspólnie z „Informacjami Lubuskimi” z Gorzowa Wielkopolskiego.

Nagrodę specjalną Prezesa Telewizji Polskiej Janusza Daszczyńskiego na XXII Przeglądzie i Konkursie Dziennikarskim Oddziałów Terenowych Telewizji Polskiej otrzymała reportażystka TVP Białystok Beata Hyży-Czołpińska. Zdobyła także Grand Prix na szesnastej edycji Międzynarodowego Festiwalu

Filmów Przyrodniczych imienia Włodzimierza Puchalskiego w Łodzi za film „Miejsce w raju”.

I nagrodę w kategorii „Najlepszy cykl audycji telewizyjnych” XXI edycji konkursu Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego „W rolnictwie można pracować bezpieczniej” zdobyła Małgorzata Półtorak, która poruszyła tematykę wypadków w gospodarstwach rolnych. W tym samym konkursie I nagrodę w kategorii „Najlepsza audycja telewizyjna” za materiał „Bezpieczne gospodarstwo” zdobyła Agnieszka Giełażyn-Sasimowicz, a III nagroda przypadła w udziale Monice Andrulewicz za audycję „Bezpieczeństwo dzieci na wsi”.

Andrzej Godlewski za cykl programów „Śladami Podlasian” otrzymał wyróżnienie w konkursie Marszałka Senatu RP: „Awans społeczny i zawodowy Polonii i Polaków za granicą w krajach zamieszkania”²².

²² bialystok.tvp.pl/nasze-nagrody (dostęp 7.02.2017).

Jarosław Reszka

Telewizja Polska Bydgoszcz

BYDGOSZCZ

Nazwa: Telewizja Polska SA Oddział Terenowy w Bydgoszczy (do końca 2015 roku),
Telewizja Polska 3 Bydgoszcz (od początku 2016 roku)
Adres: ul. Kujawska 7, 85-031 Bydgoszcz
Adres witryny internetowej: <http://bydgoszcz.tvp.pl/>
Zasięg: województwo kujawsko-pomorskie oraz część obszaru sąsiednich województw
Redakcja terenowa w Toruniu.

PLANY BUDOWY OŚRODKA I PRÓBY ICH REALIZACJI DO 1990 ROKU

Początki telewizji w Bydgoszczy i województwie związane są z Polskim Radiem. To właśnie w rozgłośni Polskiego Radia w Bydgoszczy 15 maja 1973 r. powstała Redakcja Programowa Telewizji, a na etat z Zakładów Produkcji Filmów Telewizyjnych przeniesiono operatora filmowego Karola Alchimowicza i asystenta operatora filmowego Stanisława Nawrę. Jednak projekt programu lokalnego telewizji bydgoskiej istniał już w październiku 1970 r. Program miał bazować na programie radiowym rozgłośni. Proponowano w nim 6 razy w tygodniu 10-minutowy „Dziennik bydgoski”, raz na tydzień 15 minut „Notatnika kulturalnego” i 10 minut „Spacerkiem po Pomorzu” o obliczu sportowo-turystycznym. Dla dzieci ze szkół podstawowych planowano dwa razy w miesiącu 10-minutowy program „Klub niezawodnych przyjaciół”, a dla rolników audycję „Na pewnej wsi”. Rocznie przewidywano ponad 110 godzin programu telewizyjnego z rozgłośni radiowo-telewizyjnej w Bydgoszczy, do czego wkrótce miały dołączyć transmisje sportowe¹.

¹ M. Rzepa, *Rozgłośnia Polskiego Radia i Telewizji [w:] Polskie Radio na Pomorzu i Kujawach 1935–2005*, pod red. W. Jastrzębskiego i M. Rzepy, Bydgoszcz 2005, s. 95.

Plany zakończyły się fiaskiem. Większość audycji pozostała na antenie w wersji radiowej. Przyczyna była prozaiczna – brak odpowiedniego sprzętu i brak środków. Było to jedno z wielu rozczarowań, jakie przeżyło społeczeństwo Kujaw i Pomorza, a zwłaszcza Bydgoszczy, zabiegające o utworzenie regionalnego ośrodka TVP w Bydgoszczy już od 1956 r. Pierwszy wyszedł z taką inicjatywą regionalny dziennik „Ilustrowany Kurier Polski” (dalej: „IKP”). 21.06.1956 r. „IKP” opublikował notatkę na temat możliwości zbudowania w czynie społecznym telewizyjnej stacji nadawczej w Bydgoszczy, która potrafiłaby pokryć swoim zasięgiem całe województwo. Idea ta znalazła natychmiast szeroki oddźwięk. Do akcji włączyła się Rozgłośnia Polskiego Radia w Bydgoszczy i „Gazeta Pomorska”. Dzięki temu nastąpił etap otwartych dyskusji w Wojewódzkim Domu Kultury i spontanicznych deklaracji mieszkańców, oferujących pomoc finansową, techniczną, a nawet chęć pracy fizycznej przy budowie ośrodka². Wokół działu popularnonaukowego „IKP” skupiło się grono specjalistów, którzy opracowali podstawowe dane i założenia techniczne przyszłej stacji. Wybrano dla niej lokum na 11. piętrze jednego z bydgoskich wieżowców, a nawet wydelegowano parę osób do Warszawy, gdzie miały zobaczyć, jak działa telewizja.

Redakcja „IKP” zwróciła się o poparcie do Wojewódzkiej Rady Narodowej. Wnioskowano o utworzenie przy WRN Społecznego Komitetu Budowy Pomorskiego Ośrodka Telewizyjnego. WRN zastosowała unik. Jej przewodniczący Aleksander Schmidt zaproponował, by w sprawie budowy ośrodka przeprowadzić plebiscyt. Wobec tego red. Lucjan Znicz-Sawicki, autor wszystkich tekstów w „IKP” na temat budowy bydgoskiego ośrodka telewizji, doprowadził do powstania Komitetu Organizacyjnego, przekształconego 29.01.1957 r. w Społeczny Komitet Budowy Pomorskiego Ośrodka Telewizyjnego.

W ciągu kilkunastu miesięcy Komitetowi udało się zebrać prawie milion złotych. Poszukiwano terenu, na którym miałyby stanąć maszty telewizyjne i budynki stacji. Ostatecznie Centralny Zarząd Radiostacji i Telewizji w Warszawie zatwierdził teren oddalony o 20 km od Bydgoszczy, w pobliżu Trzeciewca. Niestety, koszty inwestycji były wysokie, sam budynek miał kosztować prawie 3 mln zł. Zniechęciło to działających przez ponad dwa lata społeczników. Na szczęście ziarno zostało już posiane. Ich dzieło wreszcie podjęła WRN, a 16.01.1959 r. budowa ośrodka telewizji bydgoskiej została uwzględniona w planie inwestycji centralnych. Dzięki temu w Bydgoszczy zaczął powstawać maszt telewizyjny,

² Te i kolejne informacje dotyczące historii telewizji w Bydgoszczy przed 1990 r. zaczerpnięto z pracy magisterskiej Tomasza Pietraszaka, wieloletniego dziennikarza i dyrektora Oddziału TVP w Bydgoszczy. Praca nosi tytuł „Problemy telewizji publicznej (na przykładzie bydgoskiego Oddziału TVP SA)”, została napisana w Instytucie Dziennikarstwa Uniwersytetu Warszawskiego pod kier. dr. Wiesława Sonczyk i obroniona w 2000 r. Fragmenty pracy opublikowano na stronie internetowej Oddziału TVP w Bydgoszczy – zob. <https://bydgoszcz.tvp.pl/17326006/historia-oddzialu-tvp-w-bydgoszczy> (dostęp 25.11.2015).

drugi pod względem wysokości po maszcie w Raszynie. Najdroższa była jednak aparatura nadawcza. Zamówiono ją w czeskiej Tesli, co pozwalało na nadawanie w zasięgu 100 km. Ośrodek oficjalnie oddano do użytku 22.01.1962 r. W następnym roku ośrodek – jako pierwszy w kraju – otrzymał dwa nadajniki ultrakrótkofalowe do transmisji programów II i III Polskiego Radia. W 1973 r. Radiowo-Telewizyjne Centrum Nadawcze w Trzecievcu zaczęło emisję Programu II TVP w kolorze. Niestety, droga do uruchomienia własnej regionalnej telewizji okazała się daleka.

Przedstawiciele lokalnej prasy i radia wywierali presję na władzę. Powołana w 1973 r. Redakcja Programowa Telewizji funkcjonowała w Pomorskiej Rozgłośni Polskiego Radia, lecz była oddziałem gdańskiego ośrodka telewizyjnego. Jej pierwszym kierownikiem został Zbigniew Kuczewski. Przygotowywane w Bydgoszczy materiały były emitowane na antenie gdańskiego magazynu informacyjnego „Panorama”, a ich część także na antenie ogólnopolskiej. Na przykład w 1974 r. na antenę ogólnopolską i lokalną dziennikarze z Bydgoszczy przygotowali ponad 1100 materiałów filmowych. Redakcją od 1978 r. kierował Konstanty Dombrowicz, który miał do dyspozycji dwóch dziennikarzy: Urszulę Guźlecką (współpracuje z bydgoskim ośrodkiem TVP do dziś) i Wojciecha Rzeszuta. Nie mieli własnego studia. W 1979 r. powstało stanowisko korespondenta TV w Toruniu (reporter i ekipa operatorska)³.

W 1984 r. oszczędnościowe cięcia zakończyły względną niezależność bydgoskiego zamiejscowego ośrodka telewizji gdańskiej. Bydgoski ośrodek włączono do redakcji programów informacyjno-publicystycznych TVP Gdańsk. W ślad za tym z czterech zatrudnionych wtedy dziennikarzy i trzech ekip realizacyjnych pozostało w Bydgoszczy dwóch dziennikarzy i jeden operator, w dodatku wyposażonych w bardzo przestarzały sprzęt i z minimalnymi przydziałami kolorowej taśmy filmowej. Bydgoszcz nie posiadała też bezpośrednich łącz ani z Gdańskiem, ani z Warszawą. Każdy materiał wysyłany był pociągiem lub dowożony samochodem. W większości wypadków, nawet gdy materiał z Bydgoszczy trafiał do Gdańska wczesnym popołudniem, miał możliwość ukazania się programie dopiero następnego dnia. W Gdańsku działało wtedy bowiem tylko jedno stanowisko do montażu.

POWSTANIE I ROZWÓJ OŚRODKA TELEWIZJI W BYDGOSZCZY PO ROKU 1990

1.08.1990 r. przewodniczący Radiokomitetu Andrzej Drawicz wydał decyzję o rozszerzeniu zakresu działalności rozgłośni radiowych w Bydgoszczy

³ M. Rzepa, dz. cyt., s. 97.

i Rzeszowie. Na mocy tej decyzji w lipcu 1990 r. reaktywowano w bydgoskim radiu redakcję programów telewizyjnych i rozpoczęła się regularna emisja własnego programu na obszar województw: bydgoskiego, toruńskiego i włocławskiego w ramach rozłączonej sieci Programu II TVP. Warto podkreślić, że pierwszy profesjonalny sprzęt pracownikom telewizji w Bydgoszczy ufundowała prywatna agencja „ART” i fundacja „Civitas”, działająca na rzecz rozwoju lokalnej demokracji i kultury⁴. Początkowo program ukazywał się dwa razy w tygodniu, a realizowało go pięciu dziennikarzy, dwóch operatorów filmowych i dwóch montażystów. Redakcja mieściła się na 13. piętrze budynku Urzędu Wojewódzkiego. Kierował nią Konstanty Dombrowicz.

We wrześniu 1991 r. program bydgoski emitowany był sześć razy w tygodniu, po pół godziny dziennie. Pół roku później Telewizja Bydgoszcz nadawała już tygodniowo 8,5 godz. programu we wszystkich „okienkach” przeznaczonych dla telewizji regionalnych. Najchętniej oglądaną audycją był codzienny magazyn informacyjny „Dzisiaj”. Dominowały w nim sprawy bydgoskie, lecz sięgano także po tematy z Torunia, Grudziądz, Włocławka i innych miast regionu.

Przełomowym wydarzeniem dla rozwoju telewizji w Bydgoszczy było przyjęcie przez Sejm 29.12.1992 r. ustawy o radiofonii i telewizji. Na jej mocy powstała spółka Telewizja Polska SA z terenowymi oddziałami, wśród których znalazł się oddział bydgoski. Stało się to faktem 1.01.1994 r. – Bydgoszcz i Rzeszów zostały wtedy 10. i 11. ośrodkiem regionalnym TVP. Kilka miesięcy wcześniej ośrodek otrzymał nowy sprzęt, bezpośrednio łączy z Warszawą i pierwszego dyrektora naczelnego. Została nim dziennikarka Jolanta Kuligowska-Roszak, przez wiele lat związana z rozgłośnią Polskiego Radia w Bydgoszczy. W tamtym okresie moc nadajnika umożliwiała jedynie nadawanie programu w okolicach Bydgoszczy. W nowym oddziale podjęto pracę 51 osób, w tym 12 dziennikarzy. Codziennie emitowano godzinę własnego programu: rano i po godz. 18. Resztę czasu antenowego zajmowały programy przysłane z Warszawy, głównie polskie seriale i magazyny sportowe.

Początkowe starania o przyznanie nadajnika dużej mocy spełzyły na niczym. Na potrzeby programu regionalnego Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przyznała nadajnik pozwalający jedynie na emisję w promieniu 20 km. 5.09.1994 r. z nadajnika małej mocy, umieszczonego na dachu Urzędu Wojewódzkiego, rozpoczęto nadawanie programu miejskiego. Wkrótce też TVP Bydgoszcz otrzymała wóz transmisyjny, pozwalający przeprowadzać transmisje z zawodów sportowych. Skrzydła można jednak było rozwinąć dopiero po październiku 1995 r., gdy KRRiT przyznała wreszcie oddziałowi bydgoskiemu koncesję na nadajnik o mocy 5 kW. Rozpoczął on pracę na maszcie w Trzeciewcu w marcu

⁴ *Rozwój telewizji w Bydgoszczy w latach 1990–1999* – na podst. pracy magisterskiej T. Pietraszaka – zob. przypis 3.

następnego roku. Program ośrodka zaczął docierać do 2,5 mln mieszkańców regionu bydgoskiego, toruńskiego i włocławskiego, a nawet – jak pokazały badania – do Gniezna, Piły czy Konina.

W ślad za tym powstały filie oddziału: w lipcu 1996 r. w Toruniu i w listopadzie 1997 r. we Włocławku. W każdej z nich zatrudniono dwóch dziennikarzy. Pod koniec XX stulecia w oddziale TVP w Bydgoszczy pracowało około 100 osób, a 50 było współpracownikami. TVP Bydgoszcz nadawała dziennie 16 godz. programu, z czego średnio 4 godz. stanowiły produkcje własne. Wśród własnych produkcji dominowały programy informacyjne (ok. 300 godzin rocznie – w tym najpopularniejszy magazyn informacyjny „Zbliżenia”, przygotowywany codziennie w 20-minutowej wersji). Ośrodek bydgoski należał do czołówek krajowej pod względem udziału w całkowitym czasie oglądania regionalnych stacji TVP SA. W marcu 1998 r. program bydgoski oglądało 12 proc. widzów. Ośrodek bydgoski w tym czasie produkował także cykliczne programy dla anten ogólnopolskich. W TVP Polonia np. regularnie ukazywały się zrealizowane w Bydgoszczy programy dla dzieci („Rządy dzieci, czyli Pajdokracja” i „Krasnal Tymoteusz”) oraz teleturniej „Piraci”.

Największym zmartwieniem TVP Bydgoszcz był brak własnego budynku. Administracja i dział reklamy mieściły się wtedy w wynajętych od miasta pomieszczeniach przy ul. Gdańskiej, podczas gdy dziennikarze i pracownicy techniczni pracowali na dwóch piętrach wieżowca przy ul. Konarskiego (siedziba Urzędu Wojewódzkiego), gdzie też musiało znaleźć się miejsce dla dwóch maleńkich studiów telewizyjnych. Sytuacja diametralnie zmieniła się w 2001 r. W czerwcu tego roku rozpoczęła się przeprowadzka ośrodka do nowego budynku przy ul. Kujawskiej 7⁵. Powstało tam duże studio o pow. 150 mkw., baza transportu dla wozów: transmisyjnego, satelitarnego i łączowego oraz plenerowe studio w ogrodzie za budynkiem.

W 2003 r. dziennikarz Jarosław Lewandowski i operator kamery Przemysław Wiśniewski wyjechali do Iraku, by relacjonować dla wszystkich anten TVP działania polskich żołnierzy podczas misji. Była to pierwsza z kilku wypraw pracowników bydgoskiego ośrodka do Iraku, a później Afganistanu. W 2006 r. ekipa TVP Bydgoszcz przemierzyła ponad 3000 km w drodze do Turcji, skąd 29 marca relacjonowano całkowite zaćmienie Słońca. Realizację obsługiwało 16 osób, które przygotowało 19 wejść na żywo. To pionierskie doświadczenie w dziejach TVP Bydgoszcz obejrzały ponad 4 mln widzów.

W latach 2006–2007 dokonano istotnej przebudowy gmachu TVP Bydgoszcz. Dzięki niej znacznie zmieniły się warunki realizacji magazynu informacyjnego

⁵ Informacje nt. rozwoju ośrodka TVP w Bydgoszczy w latach 2000–2014 – na podst. podstrony strony internetowej TVP 3 Bydgoszcz pt. „Historia oddziału TVP w Bydgoszczy” (zob. przypis 3) oraz „TVP Bydgoszcz – budując lokalną tożsamość” – <http://www.tvp.info/8515693/tvp-bydgoszcz-budujac-lokalna-tozsamosc> (dostęp 23.10.2016).

„Zbliżenia”. Pozwoliło to na poprawienie scenografii, oprawy graficznej i scenariusza. Efekty przysły niemal natychmiast. W czerwcu 2007 r. na Przeglądzie i Konkursie Programów Regionalnych Oddziałów TVP (PiK) w Gdańsku „Zbliżenia” otrzymały Grand Prix dla najlepszego programu informacyjnego. Indywidualne nagrody odebrali także dziennikarze ośrodka: Katarzyna Marcysiak (publicystyka) i Jarosław Lewandowski (II nagroda dla najlepszego reportera oddziałów regionalnych). Dwa lata później to właśnie szef zwycięskich w Gdańsku „Zbliżeń”, Tomasz Pietraszak, po wygranej konkursie otrzymał nominację na dyrektora bydgoskiego oddziału. W tym samym roku dziennikarka Urszula Guźlecka, pracująca w bydgoskiej telewizji od jej zarania i zajmująca się publicystyką kulturalną oraz reportażem, uhonorowana została ogólnopolskim tytułem Mistrza Mowy Polskiej.

W 2006 r. rozbudowano podstudio toruńskie i połączone je światłowodem z ośrodkiem bydgoskim, zaś w 2008 roku ruszyła Telegazeta TVP Bydgoszcz.

Od 2010 r. na antenie TVP Info ukazywały się dwa cykle autorskie Katarzyny Marcysiak: „Myślenie dozwolone” i „Tu kultura”. W 2012 r. ta sama dziennikarka relacjonowała z Los Angeles dla TVP Info ceremonię rozdania Oscarów. Ogólnopolskiej widowni znana jest też cykliczna audycja „Agroregion” przygotowywana przez Marię Sikorską. Spośród dziennikarzy sportowych najbardziej rozpoznawaną postacią z bydgoskiej telewizji jest Hubert Malinowski, który m.in. relacjonował igrzyska olimpijskie w Atenach 2004, Pekinie 2008 i Londynie 2012, a także pracował przy realizacji „Strefy kibica” w TVP1 podczas piłkarskich EURO 2012 w Polsce. W oddziale bydgoskim zdobywały też telewizyjne szlify znane prezenterki Paulina Chylewska i Marzena Słupkowska.

W 2014 r. TVP w ramach tzw. outsourcingu przekazała ponad czterysta stanowisk do agencji pracy tymczasowej LeasingTeam. Zdecydowaną większość z nich stanowiły stanowiska dziennikarskie. W bydgoskim oddziale TVP zagrożeni rozwiązaniem umowy o pracę byli wszyscy etatowi dziennikarze, łącznie kilkanaście osób. Ostatecznie w firmie pozostało czterech z nich: dwóch na etatach kierowników – sekcji programów informacyjnych i sportowych oraz redakcji zamiejscowej w Toruniu, a także dwóch na świeżo utworzonych etatach koordynatorów ds. sportu i ds. publicystyki. Reszta dziennikarzy przeszła do LeasingTeam, a gdy po pewnym czasie okazało się, że agencja przestała oferować zadowalające warunki pracy, w większości zarejestrowali własne firmy i zaczęli współpracę z TVP Bydgoszcz na nowych warunkach.

- Kierownicy redakcji telewizyjnej i dyrektorzy ośrodka TVP w Bydgoszczy:
- Zbigniew Kuczewski (1973–1978). Od 1953 r. dziennikarz „Głosu Koszalińskiego”, „Głosu Wielkopolski” i „Słowa Powszechnego”, w 1961 r. przeszedł do pracy w Rozgłośni Polskiego Radia w Bydgoszczy. Przed objęciem kierownictwa redakcji telewizyjnej kierował redakcją informacji lokalnej.
 - Konstanty Dombrowicz (1978–1991). Do redakcji telewizyjnej trafił w 1973 r., krótko po studiach polonistycznych na UMK w Toruniu. Z Polskiego Radia

- odszedł do pracy w samorządzie lokalnym. W latach 2002–2010 był prezydentem Bydgoszczy.
- Jolanta Kuligowska-Roszak (1991–1992). Dziennikarka Rozgłośni Polskiego Radia w Bydgoszczy od 1977 r. Działaczka „Solidarności” i autorka reportaży krytycznych wobec władz PRL. W stanie wojennym zwolniona z pracy w radiu. Powróciła doń w 1989 r., w 1990 r. obejmując stanowisko zastępcy redaktora naczelnego. Po drugim okresie kierowania bydgoską telewizją, w 1994 r. powróciła do radia, zostając wiceprezesem Polskiego Radia Pomorza i Kujaw.
 - Piotr Jentkiewicz (1992–1994). Przed podjęciem pracy w telewizji był dziennikarzem ekonomicznym „Gazety Pomorskiej”.
 - Jolanta Kuligowska-Roszak (1994).
 - Piotr Jentkiewicz (1994–1999).
 - Marek Brodowski 1999–2005, wcześniej dziennikarz prasowy, przez wiele lat związany z bydgoskim „Dziennikiem Wieczornym”.
 - Maciej Grześkowiak (2006–2007)⁶. W oddziale TVP w Bydgoszczy pracował jako dziennikarz od 1997 r. Od 1999 r. był szefem redakcji informacji. Po odejściu z telewizji był m.in. zastępcą prezydenta Bydgoszczy (2007–2010).
 - Maria Kudroń (2007–2009). Dziennikarka prasowa i telewizyjna. Do pracy w Bydgoszczy przysłała z ośrodka TVP w Krakowie.
 - Tomasz Pietraszak (od 2009).

STRUKTURA REDAKCJI W 2015 ROKU

Pod koniec 2015 r. w bydgoskim oddziale TVP na etatach pracowało 38 osób, w tym tylko cztery na etatach dziennikarskich. Oddział stale współpracował z 27 dziennikarzami, którzy pracowali w ramach firm zewnętrznych lub zawierali z TVP Bydgoszcz umowy o dzieło. W firmach zewnętrznych zatrudnieni też byli realizatorzy techniczni. Ogółem współpracowników było ok. 130⁷. Z każdą z firm zewnętrznych telewizja podpisuje umowy, najczęściej na rok. Wśród współpracowników wywołuje to ciągłą niepewność o przyszłość zawodową. Pewni swego mogą być jedynie pracownicy firm zewnętrznych zatrudnieni przy produkcji programów informacyjnych, zwłaszcza serwisu „Zbliżenia”. Pozostali często zostają bez zamówień z TVP przez kilka miesięcy w roku, gdy obowiązuje oszczędnościowa, letnia ramówka programu.

⁶ Po okresie kierowania oddziałem przez Marka Brodowskiego, a przed objęciem kierownictwa przez Macieja Grześkowiaka oddział przez prawie rok zarządzany był przez osoby pełniące obowiązki dyrektora – Marka Fańciszewskiego i Andrzeja Jeziorka.

⁷ Na podst. wywiadu autora z obecnym (od 2016 r.) dyrektorem TVP Bydgoszcz, Anną Raczynską, przeprowadzonego w październiku 2016 r.

W 2015 r. zespół menedżerów w TVB Bydgoszcz tworzyli:
Dyrektor oddziału Tomasz Pietraszak.

Absolwent Wydziału Dziennikarstwa i Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego. Pracę w mediach rozpoczął w 1990 r. od stanowiska korektora w „Dzienniku Wieczornym”. Później przez kilka lat był dziennikarzem w bydgoskim oddziale „Gazety Wyborczej”. Od 1995 do 2016 r. związany z Telewizją Polską S.A. W Bydgoszczy był reporterem, wydawcą, szefem serwisu informacyjnego, koordynatorem Telewizyjnej Agencji Informacyjnej. Ukończył kurs BBC Workshop for Senior Editors oraz kurs redaktora-producenta Akademii Telewizyjnej TVP i łódzkiej Szkoły Filmowej. W latach 2007–2009 kierownik i zastępca kierownika serwisów informacyjnych TVP Info w Warszawie. W latach 2009–2016 pełnił funkcję dyrektora TVP Bydgoszcz. Laureat nagród indywidualnych i zbiorowych. Odpowiedzialny za stworzenie i uruchomienie kanału informacyjnego TVP Info w 2008 r. Za jego kadencji bydgoski oddział trzykrotnie z rządu zdobył nagrodę za najlepszy program informacyjny wśród 16 ośrodków TVP, rozpoczął produkcję wielu programów emitowanych na antenach ogólnopolskich⁸.

Sekretarz programowy Katarzyna Marcysiak.

Dziennikarka od początku drogi zawodowej związana z TVP. Jej zainteresowania sztuką i kulturą zaowocowały wieloma programami telewizyjnymi, reportażami i filmami dokumentalnymi. Od wielu lat specjalizuje się w wywiadach telewizyjnych. Ostatnio realizuje programy „Wstęp wolny z kulturą” i „Kultowe rozmowy” w TVP Regionalna. Zrealizowała ponad dwieście reportaży, przede wszystkim o tematyce historyczno-społecznej i kulturalno-naukowej, oraz kilkanaście filmów dokumentalnych, emitowanych na antenach Programu 2, TVP Kultura, TVP Polonia i TVP Info. Prowadziła wywiady w kilku autorskich cyklach. Dwukrotnie nagrodzona najwyższą nagrodą na PiK w kategorii rozmów-debat. Pracowała jako scenarzystka, reżyserka, autorka projektów medialnych i edukacyjnych. Była reżyserką koncertów i przedstawień oraz serii programów na żywo. W 2011 r. z pierwszą polską ekipą telewizyjną odwiedziła obserwatorium Alma w Chile, gdzie zrealizowała reportaż. W 2012 r. relacjonowała dla TVP Info z Los Angeles ceremonię wręczenia Oscarów. Przez trzy lata (2010–2013) realizowała autorski tygodnik kulturalny „Tu kultura”, emitowany w TVP Info. Od 2013 r. na antenie TVP Regionalna realizuje programy: „Wstęp wolny z kulturą” i „Rozmowy kultowe”. W lipcu 1994 r. objęła stanowisko redaktora programująco-zamawiającego z zadaniem zainicjowania całodziennego programu regionalnego, który ruszył 1 września 1994 roku. Przez sześć lat sprawowała funkcję sekretarza programowego w TVP Bydgoszcz. Najważniejsze nagrody: nagrody Prezesa TVP z okazji 50. rocznicy powstania Telewizji Polskiej S.A.; 2002 r.:

⁸ Sylwetki pracowników oddziału na podst. przekazanych przez nich informacji.

Nagroda Nike w dziedzinie Media, Nagroda „Serce za Serce”; 2007 r.: I Nagroda dla autora najlepszej rozmowy, debaty na XIV PiK; 2008 r.: szóste miejsce w rankingu najlepszych dziennikarzy miesięcznika „Press”; 2010 r.: II Nagroda w kategorii: „Autor najlepszej rozmowy/debaty” na XVI PiK; 2011 r.: Medal Wojewody Kujawsko-Pomorskiego; 2013 r.: I Nagroda dla autora najlepszej rozmowy na XX PiK.

Kierownik Biura Reklamy, Marketingu i Promocji Tomasz Maliszewski.

Trafił do TVP Bydgoszcz w 2013 r. przy okazji realizacji projektów telewizyjnych Radia ZET. Dzięki doświadczeniom z poprzednich miejsc pracy (Radio ESKA, Radio ZET) związanym z realizacją projektów intermedialnych został zatrudniony na stanowisku kierownika Sekcji Marketingu i Reklamy TVP Bydgoszcz. W pracy dla TVP Bydgoszcz realizował zadania reklamowe i promocyjne. Odpowiadał także za realizację projektów sponsorskich przy istniejących, jak i nowych programach TVP Bydgoszcz, tworzy specjalne oferty reklamowe dedykowane klientom TVP. Ponadto wspierał antenę, współtworząc np. ramówkę letnią – wprowadził w życie (od 2014 r.) projekt pod nazwą „Region Pełen Lata”, który przez dwa wakacyjne miesiące zapewniał rozrywkę telewizyjną mieszkańcom Kujaw i Pomorza.

Kierownik Sekcji Audycji Informacyjnych i Sportowych, koordynator ds. programów informacyjnych Jarosław Lewandowski.

W TVP od 1997 roku, kieruje redakcją „Zbliżeń” – codziennym serwisem informacyjnym TVP Bydgoszcz. Prezenter telewizyjny, reporter, wydawca serwisów informacyjnych TVP Bydgoszcz i TVP Info. Korespondent TVP w Iraku i Afganistanie w latach 2003–2008. Nagrody: PiK – trzykrotna nagroda za najlepszy program informacyjny w Polsce (2013, 2014, 2015), nagroda specjalna za cykl programu „Samorządni” (2012), druga nagroda w kategorii „najlepszy news” (2007), Dziennikarz Roku 2004 Stowarzyszenia Dziennikarzy RP w Bydgoszczy. Absolwent Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Od 1988 r. reporter Studenckiej Agencji Radiowej „Bielany Radio” w Toruniu, potem dziennikarz Radia Toruń (1992–1995) i szef informacji Radia Gra w Toruniu (1995–1997).

Kierownik redakcji zamiejscowej w Toruniu Mariusz Kluszczyński.

Absolwent politologii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Pracę w mediach rozpoczął w 2001 r. Doświadczenie dziennikarskie zdobywał w regionalnych rozgłoszeniach radiowych (Radio Toruń, Radio Brawo, Radio GRA), gdzie pracował jako reporter, prezenter i wydawca serwisów informacyjnych. Od 2009 r. zawodowo związany z Telewizją Polską S.A. Kieruje toruńską redakcją TVP. Jest jednym z wydawców codziennego programu informacyjnego „Zbliżenia” na antenie TVP Bydgoszcz. Jako wydawca i prowadzący pracował przy wielu programach produkowanych przez bydgoski oddział Telewizji Polskiej.

Koordynator ds. sportu Hubert Malinowski.

W TVP Bydgoszcz zatrudniony od 2000 r. Reporter, prezenter, komentator i wydawca programów sportowych dla wszystkich anten TVP. Od września 2006 r. blisko związany z redakcją TVP Sport, dla której pracuje w całej Polsce i za granicą. W 2016 r. zadebiutował podczas Igrzysk Olimpijskich w Rio de Janeiro jako producent i wydawca sygnału międzynarodowego dla Olympic Broadcasting Services. Szef redakcji sportowej TVP3 Bydgoszcz. W 2011 roku otrzymał 1. nagrodę w kategorii Najlepszy Dziennikarz Sportowy podczas 18 PiK w Katowicach. Za promowanie sportu w regionie w 2006 r. został nagrodzony przez Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Pracował przy relacjach z Igrzysk Olimpijskich w Atenach 2004, Pekinie 2008 i Londynie 2012 (w redakcji TVP w Warszawie). Realizował projekt „Strefa Kibica” podczas EURO 2012 w TVP1. Był reporterem i prowadzącym studio dla anten TVP podczas Mistrzostw Europy EuroBasket 2009 mężczyzn i EuroBasket 2011 kobiet, które organizowane były w Polsce. Współprowadził z Przemysławem Babiarzem, Maciejem Kurzajewskim i Pauliną Chylewską najważniejsze gale sportowe w kraju (w tym dziesięciokrotnie „Pedro’s Cup”, „Laur Królowej Sportu” czy podsumowanie zakończenia kariery dwukrotnego mistrza olimpijskiego w wioślarstwie Roberta Sycza). Prowadził studio, komentował, był wydawcą i pracował jako reporter w ponad 800 transmisjach sportowych, z różnych wydarzeń sportowych (w tym rangi Mistrzostw Europy i Świata) dla wszystkich anten TVP. Realizował dziennikarsko wejścia „na żywo” do ogólnopolskich dzienników TVP (Teleexpress, Sport Wiadomości, Panorama, TVP Info). Przygotowywał „Kroniki Rejsu Morskim Szlakiem Polonii 2010–2011” dla TVP Polonia i TVP Bydgoszcz, za co otrzymał nagrodę Polskiego Związku Żeglarskiego. Jest autorem programu „Sport w regionach” na antenie TVP3 w paśmie ogólnopolskim.

Koordynator ds. publicystyki Anna Trzcńska.

Absolwentka Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Bydgoszczy (1991 r.), Szkoły Mediów w Bielsku-Białej (1996 r.), studiów podyplomowych na Uniwersytecie Adama Mickiewicza w Poznaniu, kierunek dziennikarstwo (1998 r.). W latach 1992–1996 pracowała jako reporter, prezenter i wydawca w Polskim Radiu Pomorza i Kujaw w Bydgoszczy. Od 1996 r. zatrudniona w TVP Bydgoszcz. Pracuje jako reporter, wydawca, autor reportaży, prowadząca programy publicystyczne, m.in. „Rozmowy dnia”, „Polityka dla ludzi”, debaty wyborcze. Od 2014 r. pełni rolę koordynatora ds. publicystyki TVP 3 Bydgoszcz. Jako dziennikarka telewizyjna w 1996 r. ukończyła warsztaty BBC Workshop for Senior Editors. W 2000 r. nominowana do nagrody najlepszego dziennikarza Pomorza i Kujaw 2000. Rok później ukończyła kurs dla autorów filmów dokumentalnych, organizowany przez Akademię Telewizyjną w Warszawie,

a w 2004 r. – Warsztaty Dokumentu, organizowane przez Akademię Telewizyjną w Warszawie. W 2005 r. otrzymała wyróżnienie w kategorii „Rozmowa dnia” na PiK we Wrocławiu.

Kierownik Działu Techniki Jan Ginter.

Kierownik Działu Produkcji Telewizyjnej Maria Klisz.

MISJA STACJI I ZAŁOŻENIA REDAKCYJNE

Oddział TVP w Bydgoszczy kieruje się zapisami ustawy o radiofonii i telewizji oraz dokumentami przyjętymi przez zarząd TVP SA w Warszawie (m.in. „Zasady realizowania przez TVP S.A. misji telewizji publicznej” – załącznik do Uchwały Zarządu TVP S.A. nr 108/2005 z 29.03.2005 r.⁹).

NAJWAŻNIEJSZE DZIAŁANIA REDAKCJI W 2015 ROKU

Do najważniejszych wydarzeń organizowanych z udziałem TVP Bydgoszcz należało styczniowe zwieńczenie najbardziej znanej akcji charytatywnej w Polsce – Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. TVP współorganizowała finały WOŚP od 1993 r. Edycja imprezy, odbywająca się w 2015 r., miała za cel podtrzymanie wysokich standardów leczenia dzieci na oddziałach pediatrycznych i onkologicznych oraz godną opiekę medyczną seniorów, a poszczególne oddziały, w tym bydgoski, tradycyjnie przez całą niedzielę 11 stycznia łączyły się z większymi miastami w regionie i pokazywały, jak przebiega zbiórka pieniędzy i jakie imprezy kulturalne i sportowe towarzyszą finałowi.

Kolejną cykliczną imprezą, którą współorganizuje TVP w regionie kujawsko-pomorskim, jest Festiwal Sztuki Faktu w Toruniu. Od 24 do 26 kwietnia 2015 r. odbywała się trzecia edycja festiwalu – we współpracy z samorządem Torunia i Toruńską Agendą Kulturalną. Celami festiwalu są „promocja gatunków misyjnych wyrastających z konkretnych zdarzeń – reportażu, dokumentu, teatru faktu, odwołanie się do bogatej tradycji polskiej telewizji, a także kształtowanie, rozwój i profesjonalizacja nowej generacji reporterów i dokumentalistów”¹⁰. Ideą przewodnią trzeciej edycji stało się hasło „70 lat po wojnie”. Bydgoski oddział TVP zajmował się realizacją cyklu programów poświęconych festiwalowi.

⁹ Zob.: <https://s.tvp.pl/.../3/c/e/3ce7b776aca39cc973bb6c2959c82f351223899773504.doc> (dostęp 25.12.2016).

¹⁰ <http://sztukafaktu.pl/2015/o-festiwalu> (dostęp 25.12.2016).

Od 1994 r. w bydgoskiej Operze Nova odbywa się corocznie Bydgoski Festiwal Operowy. Jest to największy tego typu w Polsce przegląd najciekawszych dokonań teatrów muzycznych¹¹. W 2015 r. 22. edycja festiwalu odbywała się w dniach 25.04.–10.05. W tym okresie TVP Bydgoszcz przygotowała m.in. siedem relacji ze spektakli pokazywanych w ramach festiwalu. Od strony dziennikarskiej przygotowywała je Urszula Guźlecka. Dziennikarze z Bydgoszczy prowadzili też telewizyjne Studio Bydgoskiego Festiwalu Operowego. Patronat nad Bydgoskim Festiwalem Operowym to co roku jedno z największych wyzwań, jakie stają przed ekipą TVP Bydgoszcz.

Drugim dużym wyzwaniem jest Międzynarodowy Festiwal Sztuki Autorów Zdjęć Filmowych Camerimage – największy i najbardziej znany festiwal poświęcony autorom zdjęć filmowych¹². Od 2010 r. odbywa się on w Bydgoszczy. W 2015 r. 23. edycja Camerimage trwała od 14 do 21 listopada. TVP znalazła się w gronie patronów oficjalnych Camerimage 2015. Bydgoski oddział TVP przygotowywał codzienne relacje z imprezy oraz wywiady z organizatorami, jurorami i gośćmi festiwalu.

Festiwal Twórczości Niezapomnianych Artystów Polskich „Pejzaż bez Ciebie” to przedsięwzięcie artystyczne, którego celem jest przypomnienie o twórczości tych gwiazd polskiej sceny muzycznej, których nie ma już pośród nas. Festiwal odbywa się nieprzerwanie od 2005 r. w województwie kujawsko-pomorskim. Koncert Galowy transmituje Telewizja Polska w listopadzie. W poprzednich edycjach festiwalu wspomniani byli: Krzysztof Klenczon, Mieczysław Fogg, Anna Jantar, Grzegorz Ciechowski, Czesław Niemen, Jonasz Kofta, zespół Breakout, Irena Jarocka, Janusz Kruk i grupa 2 plus 1 oraz Marek Jackowski¹³. 22 listopada 2015 r. Gala Finałowa kolejnej edycji festiwalu odbywała się w Toruniu i była poświęcona twórczości Marka Grechuty. Transmisję z gali realizowała ekipa TVP Bydgoszcz. Dzień wcześniej TVP Bydgoszcz była obecna podczas pierwszego dnia festiwalu, w którym odbywa się konkurs dla młodych wykonawców na interpretację piosenek zmarłej gwiazdy, której pamięci poświęcona jest dana edycja festiwalu.

Ogółem w 2015 r. TVP Bydgoszcz była patronem aż 108 wydarzeń odbywających się na terenie województwa kujawsko-pomorskiego¹⁴. Były to wydarzenia: kulturalne, edukacyjne, naukowe, sportowe, rekreacyjne, rozrywkowe, gospodarcze, samorządowe, patriotyczne, kultywujące tradycję oraz jubileusze.

¹¹ Zob. <http://www.opera.bydgoszcz.pl/8,bydgoski-festiwal-operowy.html> (dostęp 25.12.2015).

¹² Zob. <http://www.camerimage.pl/pl/miedzynarodowy-festiwal-sztuki-autorow-zdjec-filmowych-camerimage.html> (dostęp 25.12.2016).

¹³ Na podst. oficjalnej strony internetowej festiwalu - <http://www.pejzazbezciebie.pl/o-festiwalu.php> (dostęp 25.12.2016).

¹⁴ Na podst. zestawienia patronatów w 2015 r., udostępnionego autorowi przez TVP Bydgoszcz.

NAGRODY I WYRÓŻNIENIA W 2015 ROKU

Audycja „Sektor kibica” została nagrodzona na Festiwalu Filmów Sportowych „Maraton”. Bydgoski program wybrano najlepszym serwisem sportowym oddziałów terenowych Telewizji Polskiej. Nagrody wręczono podczas gali w Filharmonii Warmińsko-Mazurskiej w Olsztynie. „Sektor kibica” został doceniony za wysoki poziom, wykorzystanie mediów społecznościowych i sportową atmosferę. Program emitowany był zawsze w niedzielny wieczór jako 40-minutowe podsumowanie wydarzeń tygodnia, zawsze z udziałem gości zaproszonych do studia. Nagrodę w imieniu zespołu odebrał dyrektor TVP Bydgoszcz Tomasz Pietraszak. W 2016 r. program wypadł z programowej ramówki. Odbywający się w 2015 r. po raz drugi festiwal „Maraton” to przegląd filmów poświęconych sportowi. Jury wybierało także najlepsze programy, pojedyncze materiały i dziennikarzy sportowych z oddziałów terenowych Telewizji Polskiej.

Barbara Kozber została wyróżniona w ogólnopolskim konkursie na dziennikarzy Kryształowe Pióra. Dziennikarkę TVP Bydgoszcz doceniono za program telewizyjny „Serce kobiety”, zrealizowany w cyklu „Wyprzedzić chorobę”. W stworzonym przez Barbarę Kozber programie biorą udział wybitni specjaliści ze szpitali i innych placówek medycznych regionu, prezentujący ciekawe i niekonwencjonalne metody terapii. „Wyprzedzić chorobę” jest emitowany nieprzerwanie od 19 lat. Wyróżniony został odcinek poświęcony tematowi chorób krążenia u kobiet. Ideą ogólnopolskiego konkursu dla dziennikarzy Kryształowe Pióra jest promowanie i wyróżnianie aktywności dziennikarzy, którzy zwiększają społeczną świadomość zagrożeń związanych z chorobami cywilizacyjnymi, takimi jak choroby układu krążenia, cukrzyca, depresja czy choroby nowotworowe. Wyróżnienie w konkursie Kryształowe Pióra jest już siódmą nagrodą Barbary Kozber w ogólnopolskich konkursach dla dziennikarzy w ciągu ostatnich pięciu lat.

Redakcja serwisu „Zbliżenia” podczas XXII PiK potwierdziła prymat wśród programów informacyjnych. Szklana statuetka to również nagroda dla widzów, ponieważ jury doceniło „Zbliżenia” za bezpośredni kontakt z telewidzami, którzy są współtwórcami informacji. Grand Prix w kategorii „Najlepszy serwis informacyjny” bydgoskie „Zbliżenia” wywalczyły już pięć razy, w tym trzeci rok z rzędu. Nie udało się to jeszcze żadnemu z 16 ośrodków TVP. Grand Prix trafiało do Bydgoszczy w 2003, 2007, 2013, 2014 i 2015 r.

Satysfakcję odczuwać może także reporterka Martyna Sobeca, która zajęła drugie miejsce w kategorii „Autor najlepszej relacji reporterskiej”. Wspólnie z dziennikarką ze Szczecina zostały nagrodzone za materiał „Odnaleziony grób”. Gdyby nie pomoc telewizji, rodzina nigdy nie położyłaby kwiatów na grobie bydgoszczanina, kpt. Skierki, który został odnaleziony przez miłośnika historii spod Szczecina¹⁵.

¹⁵ Informacje o nagrodach dla TVB Bydgoszcz przekazano na podst. informacji od Tomasza Pietraszaka – dyrektora TVP Bydgoszcz w 2015 r.

Jacek Wojsław

Telewizja Polska Gdańsk

Nazwa: Telewizja Polska S.A. Oddział Terenowy w Gdańsku (do końca 2015 roku),
Telewizja Polska 3 Gdańsk (od początku 2016 roku)
Adres: ul. Czyżewskiego 42, 80-336 Gdańsk
Strona internetowa: <http://gdansk.tvp.pl>;
Zasięg nadawania: województwo pomorskie
Redakcja terenowa w Słupsku.

Powstały jako czwarty z kolei, po Łodzi, Poznaniu i Katowicach, gdański ośrodek terenowy TVP od początku specjalizuje się w tematyce morskiej, jak również promuje współczesność i historię Kaszub i Kociewia oraz szeroko rozumianego Pomorza¹.

HISTORIA PRZED 1990 ROKIEM

Początków działań na rzecz utworzenia w Gdańsku oddziału Telewizji Polskiej należy szukać w okresie trwania odwilży politycznej połowy lat pięćdziesiątych. Wtedy lokalne władze postanowiły zainicjować proces powstawania gdańskiego ośrodka telewizyjnego. W maju 1955 roku na posiedzeniu Wydziału Kultury Wojewódzkiej Rady Narodowej powstał Komitet Społeczny Budowy Telewizji w Gdańsku pod przewodnictwem pisarza i wieloletniego pracownika Radia Gdańsk Stanisława Goszczurnego.

Pierwszy eksperymentalny program nieliczni posiadacze telewizorów w Trójmieście obejrżeli w drugi dzień świąt Bożego Narodzenia 26 grudnia 1958 roku.

¹ Autor dziękuje za pozyskane informacje byłym i obecnym pracownikom TVP Gdańsk.

Był to koncert muzyki polskiej w wykonaniu pieśniarki Zofii Janukowicz i pianistki Elwiry Hodinarowej, muzyków Opery i Filharmonii Bałtyckiej w Gdańsku. Wśród pierwszych spikerek i spikerów ośrodka znaleźli się: Danuta Domańska, Maryla Reszczyńska i Bogusław Wyrobek².

Na początku 1959 roku trwała adaptacja w tzw. czynnie społecznym budynku przy ulicy Sobótki 15, jak się okazało – wieloletniej siedziby telewizji w gdańskim Wrzeszczu. W tym samym roku 6 marca, po trzyletnim okresie przygotowawczym, uroczystie otwarto ośrodek nadawczy³. Termin tego wydarzenia nieprzypadkowo przypadł na dni poprzedzające III Zjazd PZPR. Honoru domu czynił kierownik telewizyjnego ośrodka nadawczego inż. Leszek Ekiert. Współgospodarzem uroczystości mógł się również poczuć prezes Społecznego Komitetu Budowy Telewizji Leonard Lazarowicz⁴. Trzy miesiące później gdański Ośrodek Telewizyjny przejęty został przez Centralny Urząd Radiofonii „Polskie Radio”, który kilka miesięcy później został przekształcony w Komitet do Spraw Radia i Telewizji „Polskie Radio i Telewizja”⁵. Co najmniej do końca roku 1966 oddział telewizji w Gdańsku zarządzany był siłami kierownictwa Radia Gdańsk. Do tego czasu administracyjnie i budżetowo oba lokalne media tworzyły jedną jednostkę. W połowie lat sześćdziesiątych osobą pełniącą funkcję redaktora naczelnego radia i telewizji w Gdańsku był Henryk Lechowski⁶. Wcześniej, na przełomie lat pięćdziesiątych i sześćdziesiątych, ale bez posiadania takiego tytułu, oddelegowany do kierowania telewizją był Zdzisław Pietras. Z kolei po H. Lechowskim pierwszym redaktorem naczelnym już odseparowanego administracyjnie od gdańskiego radia ośrodka telewizyjnego był Władysław Snarski⁷.

W czerwcu 1960 roku po raz pierwszy program „Płyn po morzach i oceanach”, zrealizowany z udziałem telewizji w Gdańsku, został wyemitowany na antenie ogólnopolskiej⁸. Wtedy też widzowie z innych regionów kraju mogli zobaczyć

² Zob.: *Pierwszy program gdańskiej telewizji*, tekst i fot. Z. Kosycarz, „Głos Wybrzeża” 29 XII 1958, s. 3; *O szelkach, telewizji i znieczulicy* (autor: R.), „Głos Wybrzeża” 31 I – 1 II 1959, s. 6.

³ Zob.: *Wielki dzień gdańskiej telewizji* (autor: r.), „Głos Wybrzeża” 7–8 III 1959, s. 1.

⁴ Tamże.

⁵ 2 grudnia 1960 r. ustawa powołała w miejsce Centralnego Urzędu Radiofonii „Polskie Radio” Komitet do Spraw Radia i Telewizji „Polskie Radio i Telewizja” popularnie zwany Radiokomitetem.

⁶ Dokładne określenie dat sprawowania funkcji redaktorów naczelnych w pierwszym okresie istnienia oddziału telewizji w Gdańsku przez poszczególne, wymieniane w różnorakich opracowaniach, osoby będzie wymagało w przyszłości pogłębionych badań; dotychczas spotykane na ten temat informacje nie są pewne, bywa, że się wykluczają.

⁷ Zob. m.in.: *Kierunki rozwoju Gdańskiego Ośrodka Telewizyjnego*, dokument przygotowany przez Komitet Wojewódzki Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Gdańsku (dalej KW PZPR), listopad 1966 – styczeń 1967, Archiwum Akt Nowych (dalej: AAN), Komitet Centralny Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej (dalej: KC PZPR), Biuro Prasy KC PZPR, sygn. 237/XIX – 330, k. 94–95, 103”; na czele TVP Gdańsk stali dyrektorzy (redaktorzy naczelni); w tekście używam obu nazw wymiennie; w przyszłości należałoby doprecyzować, którym szefom OTV Gdańsk przysługiwały oba tytuły.

⁸ W marcu 1960 r. rozpoczęto nadawanie programu telewizyjnego z Warszawy na obszar całego kraju.

zaprojektowany przez artystę fotografa Romana Wyrobka sygnał wizualny gdańskiej telewizji – motyw orła na tle Neptuna. W roku następnym Telewizja Gdańsk częściej gościła na antenie ogólnopolskiej. Od sierpnia 1961 roku ważnym punktem jej aktywności stała się coroczna praca nad przygotowaniem transmisji z Międzynarodowego Festiwalu Piosenki w Sopocie⁹. Duże zmiany zaszły również w organizacji pracy Ośrodka, a to za sprawą wprowadzania technologicznych udogodnień. Pierwsze z nich dotyczyło możliwości łączenia się od grudnia 1961 roku bezpośrednio z głównym programem informacyjnym „Dziennikiem Telewizyjnym”¹⁰; co oznaczało rezygnację z konieczności wysłania przed emisją materiałów dziennikarskich samolotem do Naczelnej Redakcji Informacji w Warszawie. W roku 1962 oddano do użytku maszt telewizyjno-radiowy w podtrójmiejskim Chwaszczynie, którego wysokość wynosiła wtedy 200 metrów¹¹. Jego następca, wybudowany na przełomie lat siedemdziesiątych i osiemdziesiątych, miał już wysokość 317 metrów i umożliwiał odbiór sygnału radiowego w południowej Szwecji i na duńskiej wyspie Bornholm.

Inne techniczne zmiany¹², wpływające na podniesienie możliwości produkcyjnych i nadawczych gdańskiej telewizji, dotyczyły otwarcia przy ulicy Sobótki większego studia o powierzchni 135 m², oddzielnego studia spikerskiego, pozyskania 4 kamer typu Super Ortikon i wozu transmisyjnego wyprodukowanego i przekazanego przez Warszawskie Zakłady Telewizyjne jesienią 1967 roku¹³. Te inwestycje pozwoliły na zrealizowanie bardziej ambitnych przedsięwzięć telewizyjnych, w tym programów o charakterze artystycznym, takich jak telewizyjne przedstawienia teatralne w reżyserii Jerzego Afanasjewa i Jerzego Gruzy.

W latach sześćdziesiątych wachlarz programów przygotowanych siłami gdańskiego oddziału telewizyjnego znacznie się rozszerzył. Do najważniejszych z nich należały, nadawane również na antenie ogólnopolskiej: „Bryza” Zdzisława Pietrasa¹⁴, „Gawędy wilków morskich” w redakcji Jerzego Ringera¹⁵, „Morskie opowieści” – audycja Grażyny Bral i Mariana Ligęzy¹⁶. Warto też wspomnieć o zrealizowanym „na żywo” w czerwcu 1962 roku, z udziałem trójmiejskiego ośrodka, reportażu z okrętu wojennego ORP „Grom” biorącego

⁹ Zob.: *Już dziś pierwszy dzień festiwalu piosenki*, „Głos Wyrzeża”, 25 VIII 1961, s. 3.

¹⁰ Do pierwszego bezpośredniego łączenia na antenie z głównym wydaniem ogólnopolskiego „Dziennika Telewizyjnego” doszło 14 grudnia 1961 r.

¹¹ Maszt nadawczy w Chwaszczynie zaczął przekazywać sygnał o tzw. parametrach produkcyjnych od 16 października 1962 r.

¹² Więcej szczegółów na temat technicznego wyposażenia Ośrodka w latach 60. w: S. Miszczak, *Historia radiofonii i telewizji w Polsce*, Warszawa 1972, s. 433–435.

¹³ W. Snarski, *15 lat na małym ekranie*, „Głos Wyrzeża”, 25 X 1967, s. 3.

¹⁴ Był to cykliczny ogólnopolski magazyn morski, który zaczął się ukazywać na antenie od 24 września 1962 r.

¹⁵ Program pod redakcją J. Ringera w realizacji W. Snarskiego zadebiutował 9 marca 1963 r. na antenie ogólnopolskiej.

¹⁶ Pierwsza (od sierpnia 1968 r.) w telewizji polskiej prezentacja szant.

udział w ćwiczeniach bojowych. Sprzęt telewizyjny zainstalowano na pokładzie. Jak się okazało, był to pierwszy taki przypadek w historii telewizyjnych realizacji w Europie¹⁷.

W roku 1968 liczba telewizorów w województwie gdańskim zbliżała się do 200 tysięcy. W tym samym roku Gdański Ośrodek Telewizyjny miał nadać 190 godzin tzw. żywego programu, z czego 115 godzin na antenie centralnej¹⁸.

Jak można wnioskować z dostępnych źródeł, w 1967 roku redaktorem naczelnym gdańskiej telewizji był już Władysław Snarski, którego z kolei zastąpił Bohdan Sienkiewicz, twórca najdłużej emitowanego na antenie ogólnopolskiej (od 1967 do 1993 r.) gdańskiego programu „Latający Holender”. Ten ostatni sprawował swoją kierowniczą funkcję do połowy lat siedemdziesiątych¹⁹.

W 1972 roku w Trójmieście po raz pierwszy pojawiła się możliwość odbioru programu telewizyjnego w kolorze, jak i niedawno uruchomionego II programu telewizji polskiej²⁰.

Od 2 marca 1970 roku do lokalnego programu wprowadzono magazyn informacyjny dla województw północnych „Panorama”²¹. W pierwszym okresie nadawano 2–3 odcinki w tygodniu, by od roku 1973 przygotowywać pięć, od poniedziałku do piątku. Pod koniec dekady lat siedemdziesiątych był on emitowany w programie drugim tuż przed głównym wydaniem ogólnopolskiego „Dziennika Telewizyjnego”²², a jego tysięczne wydanie uczyniono ważnym wydarzeniem o charakterze medialno-politycznym²³.

W drugiej połowie lat siedemdziesiątych kierownictwo nad Telewizją Gdańsk zostaje powierzone Zdzisławowi Pietrasowi²⁴, który już u zarania działalności

¹⁷ Zob.: T. Kurek, *Byliśmy przy tym*, „Prasa Polska” 1985, nr 6, s. 12.

¹⁸ Zob.: W. Snarski, dz. cyt., s. 3.

¹⁹ Zob.: K. Romański, *Bohdan Sienkiewicz: 50 lat z „Latającym Holendrem”*, „Gazeta Wyborcza” 17 I 2017, <http://trojmiasto.wyborcza.pl/trojmiasto/1,35636,21240129,bohdan-sienkiewicz-50-lat-z-latajacy-holendrem.html> (dostęp 24.03.2017).

²⁰ W październiku 1970 uruchomiono II program telewizyjny, z kolei TVP rozpoczęła wprowadzanie emisji programu w kolorze podczas obrad VI Zjazdu PZPR w grudniu 1971 r.; pierwsza emisja II programu TVP na gdańskiej antenie nastąpiła w sobotę 30 kwietnia 1972 r.; gdański Ośrodek już do tego momentu miał współuczestniczyć w produkcji 35 materiałów telewizyjnych przekazanych do emisji na antenie programu II; zob.: *Od dzisiaj II program TVP na gdańskiej antenie*, „Głos Wybrzeża” 29–30 IV 1972, s. 1–2; *II program TVP na Wybrzeżu. Podziękowania realizatorom*, „Głos Wybrzeża” 1 V 1972, s. 2.

²¹ Poprzednikami „Panoramy” były wcześniej takie lokalne programy informacyjne jak: „Namiary”, „Gdański Tele-Ekspres”, „Kronika Wybrzeża” i „Kronika Ziem Północnych”.

²² „Panorama” w 1975 roku zostaje przeniesiona na antenę programu 2.; było to związane ze stałym poszerzaniem możliwości odbioru tego kanału w terenie (w Toruniu był odbierany od 1975, we Włocławku od 1976, a w Elblągu od 1978 r.); zob.: poszczególne programy telewizyjne publikowane na łamach terenowych dzienników Wybrzeża Gdańskiego.

²³ Zob.: *50 lat Telewizji Polskiej Gdańsk*, red. K. Sędek, M. Klat, Gdańsk 2008, s. 70.

²⁴ Według „Słownika dziennikarzy i publicystów Pomorza 1945–2015” Z. Pietras pełnił obowiązki dyrektora i redaktora naczelnego Gdańskiego Ośrodka Telewizyjnego w latach 1975–1981, do czasu wprowadzenia stanu wojennego.

Ośrodek stał na jego czele. Kontynuował on starania swojego poprzednika, by z Gdańska uczynić jeden z najsilniejszych regionalnych ośrodków telewizyjnych. Jednym z tego przejawów jest uzyskanie zgody ze strony kierownictwa Radiokomitetu na budowę nowej siedziby telewizji w Gdańsku²⁵ i w konsekwencji przeniesienie jej z centrum Wrzeszcza do Oliwy²⁶. Polityczny i gospodarczy kryzys lat osiemdziesiątych w praktyce zatrzymał realizację tych ambitnych planów²⁷.

Druga połowa lat sześćdziesiątych i lata siedemdziesiąte to czas intensywnego rozwoju. Na Sobótki trafiają magnetowidy, zostaje oddany do użytku nowy budynek z pomieszczeniami biurowymi, redakcyjnymi, stolarnią i magazynem filmowym. Oddzielono Redakcję Publicystyki od Redakcji Informacji²⁸. Na przestrzeni kilkunastu lat, gdy jeszcze latem 1962 roku OTV Gdańsk dysponował tylko dwoma etatami dziennikarskimi i kilkoma osobami obsługi²⁹, Ośrodek mocno rozrósł się osobowo, by pod koniec lat siedemdziesiątych osiągnąć liczbę ponad 240 pracowników, w tym 24 dziennikarzy³⁰. Zrealizowano w tym czasie wiele spektakli telewizyjnych na wysokim poziomie artystycznym. Przyczyniło się to do postrzegania Gdańska jako jednego z najsilniejszych w tamtym czasie centrów produkcji programów kulturalnych w kraju.

Należy w tym miejscu wspomnieć o szczególnej misji telewizji gdańskiej, to znaczy wykorzystywaniu jej możliwości komunikacyjnych w okresach politycznych przełomów. Do historii przeszły emitowane „na gorąco” przemówienia liderów partyjnych, czy w grudniu 1970 roku, czy też sierpniowej fali strajków w 1980 roku, jak też relacjonowanie wydarzeń między sierpniem 1980 a grudniem 1981 roku.

Po wprowadzeniu stanu wojennego w latach osiemdziesiątych kierownictwo nad Gdańskim Ośrodkiem Telewizji sprawowali Zbigniew Bożyczko (do 1983) i Stanisław Celichowski (do 1990). Podobnie jak w innych dziedzinach życia, tak i w rozwoju Telewizji Gdańsk okres ten oznaczał zastój spowodowany m.in. zwolnieniem z pracy wielu doświadczonych pracowników.

Obszar nadawania sygnału Telewizji Gdańsk jeszcze w okresie istnienia PRL ulegał zmianie. Do 1975 roku, czyli do czasu obowiązywania podziału

²⁵ Już na początku lat siedemdziesiątych władze centralne, w tym przedstawiciele Radiokomitetu i ministerstwa łączności mówili o planach budowy nowej siedziby ośrodka radiowo-telewizyjnego w Gdańsku; zob.: *II program TVP na Wybrzeżu...*, s. 2.

²⁶ 20 kwietnia 1978 r. wmurowano akt erekcyjny pod budowę centrum radiowo-telewizyjnego w Oliwie; we wspomnieniach starszych dziennikarzy związanych z gdańskimi mass mediami pojawiają się opinie o próbie ulokowania w Gdańsku, przy okazji budowy nowej siedziby telewizji, drugiego co do ważności, po Warszawie, centrum telewizyjnego w Polsce Ludowej.

²⁷ Zob.: T. Kurek, *Jak powstawały ośrodki telewizyjne*, „Prasa Polska” wrzesień 1986 (nr 446), s. 28.

²⁸ Zob.: *50 lat Telewizji...*, s. 6, 25.

²⁹ W końcu roku 1966 Ośrodek zatrudniał 57 pracowników etatowych i kilkunastu stałych współpracowników; w tej liczbie było 9 dziennikarzy i 7 pracowników realizacji; *Kierunki rozwoju...*, k. 94.

³⁰ A. Kozieł, *Za chwilę dalszy ciąg programu... Telewizja Polska czterech dekad 1952–1989*, Warszawa 2003, s. 63, 130.

administracyjnego kraju na 17 województw, sygnał z Gdańska objął zasadniczo swym zasięgiem teren ówczesnego województwa gdańskiego, a po części olsztyńskiego, bydgoskiego i koszalińskiego. Podstawowym programem informacyjnym była „Kronika Ziem Północnych”, a od 1970 roku „Panorama”. Z kolei tematyka kulturalna była obecna m.in. w magazynie „Errata”.

Po powstaniu 49 województw Telewizja Gdańsk z swoim regionalnym programem trafiała do mieszkańców województw: gdańskiego, elbląskiego, olsztyńskiego, toruńskiego, wrocławskiego, śląskiego i bydgoskiego³¹. Nie oznaczało to jednak pełnego pokrycia obszaru wymienionych województw sygnałem gdańskiej telewizji. Taka sytuacja trwała z niewielkimi korektami do 1990 roku.

Po 1990 roku rozpoczął się okres zawężania obszaru nadawania programu gdańskiego w północnej części Polski. W pierwszej połowie lat dziewięćdziesiątych powstał usankcjonowany zapisami Ustawy o radiofonii i telewizji Oddział Telewizji Bydgoszcz, który objął swym zasięgiem tereny województw bydgoskiego, toruńskiego i wrocławskiego. Po zmianach administracyjnych z 1999 roku sygnał telewizyjny oddziału gdańskiego, co do zasady, miał trafiać na obszar województw pomorskiego i warmińsko-mazurskiego. Do ostatniej korekty w tym względzie doszło w 2005 roku, kiedy niedawno powstały Ośrodek Regionalny TVP w Olsztynie zaczął obejmować swym zasięgiem teren swojego województwa.

FUNKCJONOWANIE STACJI W LATACH 1990–2015

Na ćwierćwiecze działalności gdańskiego ośrodka po 1989 roku można nałożyć kilka cezur związanych ze zmianami w organizacji jego pracy. Wynikały one z wprowadzania nowych koncepcji programowych i rozwiązań prawnych dotyczących funkcjonowania telewizji publicznej w ogóle, jak i jej ośrodków regionalnych w szczególności. Znaczący wpływ miały również występujące na początku XXI wieku zmiany technologiczne i w samym Gdańsku przeniesienie siedziby Ośrodka z Wrzeszcza do Oliwy.

Pierwszy etap rozwoju gdańskiego oddziału telewizji publicznej po politycznym przełomie roku 1989 został zakończony w momencie wdrożenia Ustawy o Radiofonii i Telewizji, czyli na początku 1994 roku³². W tym pierwszym pięcioletniu gdański ośrodek starał się zdobyć w jak największym stopniu autonomiczny status wobec warszawskiej centrali.

³¹ Na przełomie lat 70. i 80. – okresowo – lokalna tematyka z terenu woj. bydgoskiego, wrocławskiego i toruńskiego była obsługiwana przez Ośrodek Telewizyjny w Warszawie.

³² Ustawa z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji, która weszła w życie 1 marca 1993 r., była wdrażana do przełomu lat 1993/1994. Na jej mocy 19 listopada 1993 r. została powołana jednoosobowa spółka Skarbu Państwa – Telewizja Polska S.A., która zaczęła działać jako podmiot prawa handlowego. W ten sposób Telewizja Polska S.A. uzyskała status telewizji publicznej.

Już w pierwszych miesiącach po ukonstytuowaniu się rządu Tadeusza Mazowieckiego zaczęły się intensywne prace nad zmianą formuły gdańskiego serwisu informacyjnego „Panorama”. Dokonano, jak pisze Wiktor Pepliński, zmiany konwencji, scenografii, wymieniono prezenterów³³. Mnogość wydarzeń politycznych, w tym związanych z osobą Lecha Wałęsy jako kandydata i następnie prezydenta RP, jak też środowiskiem trójmiejskich polityków, uczyniło z Gdańska na początku lat dziewięćdziesiątych „drugą stolicę Polski”. W związku z tym programy telewizyjne powstające w Gdańsku, a mające charakter publicystycznych, jak i informacyjnych, nabierały szczególnego znaczenia³⁴.

Od 2 października 1992 r. gdańska telewizja funkcjonowała pod podkreślającą swoją autonomię programową i organizacyjną nazwą „Telewizja Neptun”³⁵. W początkowej fazie nadawany przez nią program emitowano od poniedziałku do soboty przez sześć godzin dziennie. Z czasem czas ten wydłużył się do ośmiu – dwunastu godzin³⁶.

W latach 1989–1994 zespół gdańskiej telewizji publicznej zmniejszył się z ok. 350 do 230 osób, w tym pod koniec tego okresu do 40 dziennikarzy³⁷. Z kronikarskiego obowiązku należy dodać, że podczas prac adaptacyjnych w siedzibie telewizji, których finałem miało być otwarcie drugiego studia, przy ulicy Sobótki we wrześniu 1991 roku doszło do pożaru budynku³⁸.

Pierwsze lata po politycznym przełomie charakteryzowały się częstymi zmianami kierownictwa gdańskiej telewizji. Na początku 1990 roku z zajmowanego od 1983 roku stanowiska został zdjęty Stanisław Celichowski, jednoznacznie kojarzony ze starym układem władzy. Jego miejsce zajął Marian Terlecki³⁹, awansowany w styczniu 1991 roku na szefa Radiokomitetu⁴⁰. Jego następcą przez dwa kolejne lata (do stycznia 1993 r.) był Janusz Daszczyński⁴¹. Po nim do przełomu lutego i marca 1994 roku gdańskim ośrodkiem kierował, uważany za faworyta Lecha Wałęsy Adam

³³ W. Pepliński, *Gdańskie i pomorskie media po 1989 roku*, Gdańsk 2007, s. 72.

³⁴ Przykładem tego typu programu była emitowana w 1990 r. audycja – „Widziane z Gdańska”, którego autorami byli tacy politycy i dziennikarze jak: Wiesław Walendziak, Andrzej Zarębski, Adam Rybicki, Krzysztof Wyszowski, Jarosław Kurski, Marek Ponikowski; zob. W. Pepliński, dz. cyt., s. 73.

³⁵ Zob.: TV Neptun. Rozmawiamy z redaktorem naczelnym gdańskiej trójki (błędne określenie przez dziennikarza „Dziennika Bałtyckiego” funkcji zajmowanej w strukturach oddziału TVP Gdańsk przez J. Boja – J.W.), „Dziennik Bałtycki” 1 X 1992, s. 1; samej nazwy – „Telewizja Neptun” używano w latach 1992–1994.

³⁶ W. Pepliński, dz. cyt., s. 73.

³⁷ Tamże.

³⁸ Mimo zniszczeń program lokalny był nadawany przez wóz transmisyjny; zob.: *Ogień w TV*, „Dziennik Bałtycki”, 19 IX 1991, s. 1–2.

³⁹ Co do miesiąca przejęcia kierownictwa nad Gdańskim Oddziałem TVP przez M. Terleckiego istnieją w źródłach pewne rozbieżności; jest to styczeń lub luty 1990 r.; zob.: E. Rutkowska, *Cicha charyzma*, „Press” lipiec-sierpień 2015 (nr 230), s. 26; notki informacyjne z codziennej trójmiejskiej prasy.

⁴⁰ Zob. więcej: Terlecki Marian, *Słownik dziennikarzy i publicystów...*, s. 215.

⁴¹ Zob. E. Rutkowska, *Cicha charyzma...*, s. 25–27.

Kinaszewski, który odszedł w atmosferze niemałego zamieszania⁴² związanego z procesem obsadzania stanowisk dyrektorów ośrodków regionalnych w wyniku wprowadzania w życie Ustawy o Radiofonii i Telewizji⁴³. Ostatecznie 12 marca rada nadzorcza Telewizji Polskiej S.A. mianowała Pawła Huelle nowym dyrektorem Gdańskiego Ośrodka Telewizyjnego. Kierował on nim do września 1996 roku.

Mimo zapowiadanego już w latach siedemdziesiątych przeniesienia głównej siedziby telewizji do nowego kompleksu budowanego w Oliwie przy ulicy Czyżewskiego 42, gdański Ośrodek mieścił się we Wrzeszczu. Zmieniło się to dopiero w grudniu 1996 roku⁴⁴. W materiale promującym możliwości nowej siedziby gdańskiej telewizji podkreślono zmiany techniczne, które niosła z sobą przeprowadzka do dobrze wyposażonego budynku. Największą nadzieję pokładano w możliwości nadawania programów w technice ekranu panoramicznego (16x9) umożliwiającego emitowanie sygnału w stereo i technice cyfrowej⁴⁵. W kubaturze nowego kompleksu telewizyjnego wynoszącego aż 40 tysięcy m³ znalazło się duże studio z widownią na 180 osób o powierzchni 530 mkw. i drugie liczące ok. 140 mkw.⁴⁶

Jeszcze przed przeprowadzką z Wrzeszcza do Oliwy nastąpiły zmiany na stanowisku dyrektora OTV Gdańsk. Po dwuletnim okresie rządów P. Huelle i pełniącym po nim przez krótki czas obowiązki Andrzeju Białokórkim, dyrektorem gdańskiego Ośrodka od października 1996 roku został Bogdan Osiński⁴⁷. Ten związany z Olsztynem dziennikarz, z krótką przerwą w 2001 roku (od marca do października), kiedy dyrektorem Ośrodka był Marek Formela⁴⁸, pozostawał jego szefem aż do wiosny 2006 roku⁴⁹.

⁴² Wynikało to m. in. z niezatwierdzenia przez Radę Nadzorczą Telewizji Polskiej S.A. wybranego przez Zarząd tej spółki w ostatnich dniach lutego 1994 r., w wyniku konkursu, na stanowisko dyrektora TVP Gdańsk Marka Ponikowskiego, jak też zaciętego oporu ustępującego dyrektora – A. Kinaszewskiego; zob. więcej na ten temat w publikacjach „Dziennika Bałtyckiego” z okresu 26/27 lutego – 14 marca 1994 r.

⁴³ Ze względu na trudności w każdorazowym i pewnym ustaleniu, czy dany dyrektor TVP Gdańsk tylko pełnił obowiązki (p.o.), czy też był pełnoprawnym (tym bardziej że zdarzały się sytuacje, gdy ta sama postać kierowała Ośrodkiem w obu formułach), zaakceptowanym przez Radę Nadzorczą TVP S.A. szefem Ośrodka, pozostawiam tę kwestię przyszłemu doprecyzowaniu.

⁴⁴ Do pierwszej emisji programu z nowego Ośrodka doszło już 16 grudnia.

⁴⁵ Tekst sponsorowany. W stereo... .

⁴⁶ Tamże; zob. też: F. Skwierawski, *Telewizja w Polsce* [w:] D. Grzelewska, R. Habielski, A. Kozieł, J. Osica, L. Piwońska-Pykało, F. Skwierawski, *Prasa, radio, telewizja w Polsce. Zarys dziejów*, s. 223; w innych źródłach powierzchnia obu studiów określana jest odpowiednio na 520 i 130 mkw.

⁴⁷ Nowy dyrektor starej telewizji. Rozmowa z Bogdanem Osińskim przejmującym od 1 października stanowisko dyrektora gdańskiego ośrodka TVP; rozmawiał T. Zajac, „Dziennik Bałtycki” 25 IX 1996, s. 7.

⁴⁸ M. Formela został odwołany przez Zarząd TVP w październiku 2001 roku w wyniku tzw. afery węglkowej. Jak pisze P. Kubiak: „W październiku (2001 r. – J.W.) do oddziału trafił list, w którym miały być bakterie węglaka (co okazało się nieprawdą). Zarządzono ewakuację części oddziału i nastąpiła kilkugodzinna przerwa w nadawaniu programu. Zarząd TVP odwołał Formelę za przerwę w emisji oraz za to, że centrala o całym zamieszaniu dowiedziała się z radia”; P. Kubiak, dz. cyt., s. 18.

⁴⁹ Po „ aferze węglkowej” od końca października 2001 r. do końca lutego 2002 r. B. Osiński był pełniącym obowiązki szefa TVG, by z 1 marca 2002 r. stać się ponownie dyrektorem gdańskiego

Na progu XX i XXI wieku do najpopularniejszych programów emitowanych przez TV Gdańsk, oprócz bezkonkurencyjnego serwisu informacyjnego „Panorama”, należały: „Kość niezgody”, program o tematyce społecznej, prowadzony przez Janusza Trusa; „Podać rękę”, Anny Jaszowskiej, poruszający sprawy pomocy dla najbardziej potrzebujących; „Gdański dywanik”, program publicystyczny Marka Ponikowskiego z udziałem pomorskich polityków i lokalnych dziennikarzy⁵⁰. Przy tej okazji nie można też nie wspomnieć o najdłużej (1990–2010) ukazującym się w dotychczasowych dziejach TVP Gdańsk magazynie kaszubskim „Rôdno Zemian”⁵¹. Był to pierwszy w historii TVP program etniczny prowadzony w języku kaszubskim⁵².

Na blisko dziesięcioletni okres kierowania telewizją w Gdańsku przez B. Osieńskiego przypadły charakterystyczne dla całej telewizji publicznej procesy, na czele z występującym do dzisiaj kryzysem jej finansowania, który szczególnie dotknął ośrodki regionalne⁵³. Jednym ze sposobów mającym poprawić sytuację finansową kanałów lokalnych było powołanie w marcu 2002 roku TVP 3 Regionalnej. Zmiana ta, w odczuciu rady programowej gdańskiej trójki, nie rozwiązywała bieżących problemów. We wrześniu 2002 roku członkowie tej rady zaprotestowali wobec władz TVP w kwestii postępującego ograniczania w programie trzecim telewizji publicznej treści regionalnych na rzecz „warszawskich”, jak też przeciwko działaniom zarządu Telewizji Polskiej, który z początkiem września 2002 roku podjął decyzję o ograniczeniu emisji programów regionalnych na antenie programu drugiego. Oznaczało to w wypadku Gdańskiego Ośrodka Telewizyjnego, że poranne i popołudniowe pasmo, nadawane tylko w TVP Regiony, nie docierało do znacznej części dotychczasowych odbiorców na terenie Pomorza oraz Warmii i Mazur. W województwie pomorskim 1/3, a w wypadku Warmii i Mazur nawet 2/3 widzów zostało pozbawionych możliwości odbioru programów typowo lokalnych⁵⁴.

oddziału TVP S.A.; zob.: Kadrowe perturbacje w TVG (autor: kfk), 26 października 2001, <http://www.trojmiasto.pl/wiadomosci/Kadrowe-perturbacje-w-TVG-n320.html> (dostęp: 13 marca 2017); T. Gawiński, Nowy program telewizyjnej „trójki”, 4 marca 2002, <http://www.trojmiasto.pl/wiadomosci/Nowy-program-telewizyjnej-trojki-n2756.html> (dostęp 13.03.2017).

⁵⁰ Według badań oglądalności programów emitowanych przez Gdański Oddział TVP S.A. w okresie 1 września – 31 grudnia 2000 r. oprócz wymienionych programów w czołówce znalazły się: „EOL”, „Kwiaty i Ogrody”, „Regiony”, „Magazyn Kociński”, „Co mnie gryzie”, „Temat wiejski”, „Rôdno Zemian”; zob.: Dziesiątka Trójki (oprac. J.P.), „Dziennik Bałtycki”, 2 II 2001, s. 2.

⁵¹ Redaktorami programu byli: Izabela Trojanowska, Artur Jabłoński, Eugeniusz Pryczkowski.

⁵² Zob. więcej na ten temat: E. Pryczkowski, *Funkcjonowanie i kres telewizyjnego magazynu kaszubskiego „Rôdno Zemian”*, „GazetaKasubska.pl”, 8 X 2013, <http://www.gazetakasubska.pl/50226/pytania-o-rodno-zemia-odpowiedzi-autora> (dostęp 3.09.2016).

⁵³ W przypadku Gdańska np. w 2003 r. kierownictwo TVP przeznaczyło dla Gdańskiego Ośrodka na realizację programów własnych ze środków za abonament o 1,4 mln złotych mniej, co oznaczało spadek poziomu ekonomicznego wsparcia z 5,7 do 4,3 mln zł.; zob. A. Mańka, *W obronie lokalnej telewizji*, „Głos Wybrzeża”, 25 II 2003, <http://www.trojmiasto.pl/wiadomosci/W-obronie-lokalnej-telewizji-n6750.html> (dostęp 13.03.2017).

⁵⁴ „Trójka” bez widzów (autor: pat.), „Głos Wybrzeża”, 10 IX 2002, <http://www.trojmiasto.pl/wiadomosci/Trojka-bez-widzow-n4869.html> (dostęp 13.03.2017)

W styczniu 2006 roku Joanna Strzemieczna-Wielczyk⁵⁵ została powołana na stanowisko zastępcy dyrektora TVP 3 Gdańsk, by 1 maja tego roku objąć obowiązki dyrektora oddziału⁵⁶. W trakcie kierowania przez nią telewizją w Gdańsku (do lutego 2009 roku) nastąpiła kolejna reorganizacja koncepcji funkcjonowania programu trzeciego TVP. Od 7 października 2007 roku rozpoczęła działalność TVP Info, która przez znaczną część obserwatorów funkcjonowania rynku mediów w Polsce została odebrana głównie jako zabieg marketingowy, nierozwiązujący dotychczasowych problemów. Uwagi, które pojawiły się od początku istnienia nowego pasma dotyczyły, podobnie jak we wcześniejszym okresie, dalszego marginalizowania ośrodków na rzecz centrali w Warszawie i tradycyjnie problemów z finansowaniem lokalnych kanałów.

Po rocznym kierowaniu Gdańskim Ośrodkiem Telewizyjnym przez Piotra Ostrowskiego⁵⁷ (do marca 2010 r.) jego następcą został Zbigniew Jasiewicz. Już w pierwszym okresie jego rządów nastąpiły pogłębiające kryzysy telewizji regionalnej decyzje Zarządu TVP. Polegało to na dokonanej wiosną 2010 roku zmianie pory emisji popołudniowych programów regionalnych w sieci rozłącznej TVP 2, z już utrwalonej odbiorczo godziny 17.30 na 16.00, co musiało skutkować zmniejszeniem poziomu ich oglądalności⁵⁸. Od września 2010 roku zlikwidowano w dni powszednie poranne pasmo programów lokalnych oddziałów TVP⁵⁹, a od 3 stycznia 2011 roku z anteny TVP 2 wycięto pasma programów regionalnych. Szczególnie ta ostatnia decyzja dotknęła oddziały regionalne, w tym Gdański Ośrodek Telewizyjny. Rada programowa i lokalne władze samorządowe wyliczyły, że skutkiem było zmniejszenie poziomu odbierania programów emitowanych przez TVP Gdańsk o ok. 30 procent⁶⁰. Napięcia

⁵⁵ W czasie kierowania TVP Gdańsk Joanna Strzemieczna-Wielczyk zmieniła brzmienie swojego nazwiska na Strzemieczna-Rozen.

⁵⁶ Zob.: Strzemieczna-Wielczyk została zastępcą dyrektora TVP Gdańsk – Press.pl (autor: MS), 11 I 2006, http://www.press.pl/tresc/3251_strzemieczna-wielczyk-zostala-zastepca-dyrektora-tvp-3-gdansk, (dostęp 13.03.2017); TVP nie głosowała wniosku o odwołanie prezesa Bronisława Wildsteina, 29 IX 2006, <https://wiadomosci.wp.pl/tvp-nie-glosowala-wniosku-o-odwolanie-prezesa-bronislawa-wildsteina-6037523104289409a>, (dostęp 13.03.2017).

⁵⁷ Zmiana szefa gdańskiej TVP (autor: km), 5 II 2009, [trojmiasto.pl, http://www.trojmiasto.pl/wiadomosci/Zmiana-szefa-w-gdanskiej-TVP-n31516.html](http://www.trojmiasto.pl/wiadomosci/Zmiana-szefa-w-gdanskiej-TVP-n31516.html), (dostęp 13.03.2017).

⁵⁸ A. Dąbek, *TVP podaje powody przesunięcia pasma regionalnego*, 30 IV 2010, TVP-SAT-Kurier.pl, <http://satkurier.pl/news/54795/tvp-podaje-powody-przesunięcia-pasma-regionalnego.html> (dostęp 15.03.2017).

⁵⁹ Do tej pory od poniedziałku do piątku programy lokalne TVP były emitowane w dwóch 15-minutowych wejściach porannych, o godz. 7.45 i 8.45 – w rozłącznym paśmie TVP INFO, a także w paśmie popołudniowym w TVP 2 i TVP INFO, jak też wieczornym w godz. 21.45–22.15.

⁶⁰ Zob.: S. Stalmach, *Konwent marszałków krytykuje programy regionalne TVP*, 22 III 2011, „Rzeczpospolita”, <http://www.rp.pl/artukul/630560-Konwent-marszalkow-krytykuje-programy-regionalne-TVP.html#ap-2>, (dostęp: 13 III 2017); STANOWISKO KONWENTU MARSZAŁKÓW

rodziły się też z niewłaściwego, zdaniem przedstawicieli Związku Zawodowego Pracowników Twórczych i Technicznych Mediów Polskich WIZJA w Gdańsku, rozdziału środków finansowych przeznaczonych na produkcję programów sponsorowanych w TVP Gdańsk. Rzutować to miało już od kilku lat na stałe zmniejszanie budżetu przyznawanego ośrodkowi i w konsekwencji prowadziło do pauperyzowania pracowników twórczych⁶¹.

Na fali szukania oszczędności jesienią 2011 roku zapadła decyzja o restrukturyzacji działalności jedyne go zamiejscowego oddziału TVP Gdańsk z siedzibą w Słupsku, co w praktyce oznaczało jego likwidację⁶². Inne zmiany idące w kierunku poprawy sytuacji finansowej telewizji publicznej oznaczały w Gdańsku sprzedaż części do tej pory niezagospodarowanych gruntów jednej z firm deweloperskich i kontynuowanie procesu zwalniania pracowników oddziału. Duża część pozostałych na nieetatowych posadach została zatrudniona przez firmę zewnętrzną współpracującą z TVP⁶³. Na koniec 2015 roku zatrudnionych w Gdańskim Oddziale TVP na etatach było 32 pracowników. Kolejnych ok. 100 osób było współpracownikami telewizji. W skład pierwszej grupy wchodziło: 4 przedstawiciele kierownictwa Ośrodka, 6 dziennikarzy, 8 pracowników administracji, 2 osoby zajmujące się reklamą i 12 realizacją.

Wyposażenie techniczne Ośrodka w okresie kierowania nim przez Zbigniewa Jasińskiego (2010–2015) obejmowało 11 zestawów montażowych, wozy transmisyjne odpowiednio zaopatrzone w osiem i pięć kamer oraz wykorzystywany najczęściej przy wejściach na antenę TVP Info/TVP Regionalną wóz satelitarny. W codziennym relacjonowaniu życia regionu pomagało siedem kamer reporterskich.

Podobnie jak w całej Polsce, w latach 2012–2013 nastąpiło w województwie pomorskim przejście z nadawania w sposób analogowy sygnału telewizyjnego na cyfrowy. 28 listopada 2012 roku wyłączony został analogowy przekaz z nadajników Chwaszczyno koło Gdańska i Oksywie w Gdyni. Ostatnie nadajniki zaprzestały analogowej transmisji 20 maja 2013 roku.

WOJEWÓDZTW RP w sprawie ograniczonej działalności pasma regionalnego na antenie 2 programu TVP, 21 III 2011, <http://wizjatvp.pl/?=2467> (dostęp 21.03.2017).

⁶¹ K. Kołodziejska, E. Budnik, *Zmiany w TVP Gdańsk. Nowa-stara siedziba, dziennikarze bez etatów*, 24 V 2013, <http://www.trojmiasto.pl/wiadomosci/Zmiany-w-TVP-Gdansk-Nowa-stara-siedziba-dziennikarze-bez-etatow-n69169.html> (dostęp 27.03.2017); chodziło tu m.in. o skłanianie pracowników TVP do przechodzenia do agencji pracy LeasingTeam, która z kolei preferowała współpracę z pracownikami przejętymi z TVP na zasadzie zakładania przez nich własnej działalności gospodarczej, jak też weryfikowała przydatność do zawodu przez przeprowadzanie tzw. testów kompetencji dziennikarskich.

⁶² K. Trubicka-Czapka, Słupsk: politycy chcą ratować oddział Telewizji Polskiej, 3 X 2011, „Dziennik Bałtycki”, <http://www.dziennikbaltycki.pl/artukul/457219,słupsk-politycy-chca-ratowac-oddzial-telewizji-polskiej,id,t.html> (dostęp 15.03.2017).

⁶³ Duża część pozostałych na nieetatowych posadach została zatrudniona przez firmę zewnętrzną współpracującą z TVP.

Według badań AGB Nielsen Media Research średnia widownia TVP Gdańsk w paśmie 18.00–18.27 w okresie od 1 stycznia do 7 grudnia 2006 roku wynosiła 65,2 tysiąca widzów, co stanowiło 0,62 proc. udziału w rynku⁶⁴. Z kolei badania oglądalności dotyczące najbardziej popularnego od lat programu gdańskiej telewizji, jakim jest informacyjna „Panorama”, a dokładnie jej główne wydanie z godziny 18.30, a odnoszące się do okresu od końca sierpnia do końca grudnia 2015 roku mówią o średniej na tydzień wynoszącej 438 tysięcy, co daje na jedno wydanie ok. 62,6 tysiąca widzów⁶⁵.

1 września 2013 roku dotychczasowy kanał TVP Info, będący pasmem wspólnym ośrodków TVP, które przez ok. 4 godziny dziennie w paśmie rozłącznym nadawały swoje programy, został rozdzielony na dwie anteny – całodobowe TVP Info i kanał TVP Regionalna, będący wspólnym pasmem dla ośrodków regionalnych. Pasma własne ośrodków terenowych TVP, w tym gdańskiego, nadawało 4,5 godziny programu lokalnego od poniedziałku do piątku i 5,5 godziny w sobotę i niedzielę⁶⁶. Nadal jednak nie brakowało głosów, że nowe rozwiązania nie usuwały występujących od kilkunastu lat podstawowych problemów funkcjonowania telewizji regionalnej, o czym przypominało m.in. stanowisko rady programowej TVP Gdańsk z końca sierpnia 2015 roku⁶⁷.

Ostatnie miesiące 2015 roku przyniosły wiele zmian w sferze obsady kierowniczych stanowisk w gdańskim ośrodku TVP, jak i w jej ofercie programowej. W połowie września został odwołany p.o. dyrektora ośrodka Zbigniew Jasiewicz, którego zastąpił Waldemar Domański. Ten ostatni został potraktowany jako wysłannik nowego, związanego w przeszłości z Gdańskiem prezesa TVP Janusza Daszczyńskiego, do uporządkowania m.in. spraw personalnych⁶⁸. Owocem tych starań było powołanie na początku listopada najpierw jako p.o.⁶⁹, a miesiąc później już jako pełnoprawnego – z kontraktem na trzy lata – dyrektora⁷⁰ Oddziału Gdańskiego TVP Marka Wałuszki, mającego w lokalnym środowisku opinię doświadczonego dziennikarza i wydawcy⁷¹.

⁶⁴ Media w regionach 2006: prasa, radio, telewizja, oprac. M. Wyszynska, K. Głowiński, G. Kopacz, S. Kucharski, R. Horbaczewski, „Press” 2007, nr 1 (132), s. 86.

⁶⁵ Dane uzyskane dzięki uprzejmości pracowników TVP Gdańsk; pozyskane przez autora – J.W. 7 marca 2017 r.

⁶⁶ Program lokalny od poniedziałku do piątku był nadawany w godz.: 7.30–8.00, 17.30–21.00, 22.00–22.30; w sobotę i niedzielę: 10.00–11.00, 17.30–21.00, 22.00–23.00 (stan na jesień 2014 r.).

⁶⁷ Zmiany na antenie TVP Gdańsk (autor: GG), „Gazeta Gdańska” 31 VIII 2015, <http://wybrzeze24.pl/aktualnosci/zmiany-na-antene-tvp-gdansk> (dostęp 16.02.2017).

⁶⁸ Z teczki Daszczyńskiego, „Czas Pomorza”, e-Panorama Pomorska, 30 IX 2015, czaspomorza.pl/z-teczki-daszczynskiego-nowy-p-o-dyrektor-telewizji-gdanskiej (dostęp 16.02.2017).

⁶⁹ M. Wałuszko został powołany na stanowisko p.o. dyrektora TVP Gdańsk 9 listopada 2015 r.

⁷⁰ Rada Nadzorcza TVP powołała M. Wałuskę na trzyletnią kadencję 7 grudnia 2015 r.

⁷¹ Red. Wałuszko dyrektorem Telewizji Gdańskiej – z kontraktem na trzy lata, „Czas Pomorza”, e-Panorama Pomorska, 8 XII 2015, czaspomorza.pl/red-waluszko-dyrektorem-telewizji-gdanskiej-z-kontraktem-na-trzy-lata (dostęp 16.02.2017).

MISJA STACJI I ZAŁOŻENIA REDAKCYJNE

Działalność programowa TVP Gdańsk jako jednego z oddziałów terenowych Telewizji Polskiej S.A. jest obwarowana rygorami, które wynikają z zapisów znajdujących się w Ustawie o Radiofonii i Telewizji. Obok obowiązujących telewizyjne ośrodki regionalne zadań wynikających z realizowania misji nadawcy publicznego, jak też wpisywania się z układem programu w ogólnopolskie schematy i formaty programowe, każdy z oddziałów TVP w pasmach własnych szczególną uwagę kieruje na lokalność oferty i bliski kontakt z najbliższym otoczeniem. W wypadku TVP Gdańsk oznacza to produkcję programów, także na antenę ogólnopolską, poświęconych sprawom morskim i realizowanie audycji o tematyce kaszubskiej i kociewskiej, jak też szeroko rozumianej pomorskiej. Lista najważniejszych tego typu programów, ukazujących się w niedalekiej przeszłości i współcześnie, dostępna jest na oficjalnej stronie TVP 3 Gdańsk i w innych zestawieniach zbierających produkowane przez Ośrodek audycje.

Zmiany na ogólnopolskiej scenie politycznej z jesieni 2015 roku spowodowały rewolucję w sposobie organizacyjno-prawnego i programowego funkcjonowania mediów publicznych, w tym telewizji. Skutkiem tego było odwołanie z zajmowanego stanowiska M. Wałuszki⁷² i powołanie w lutym 2016 roku przez nowego prezesa TVP Jacka Kurskiego na jego miejsce Joanny Strzemiecznej-Rozen⁷³.

STRUKTURA REDAKCJI W ROKU 2015

Na koniec 2015 roku, obok nowego dyrektora TVP 3 Gdańsk Marka Wałuszki, do grona kierownictwa Ośrodka należeli tacy dziennikarze jak:

- Małgorzata Mrozowska-Krawczyk, kierownik Redakcji „Panoramy”, głównego telewizyjnego programu informacyjnego Wybrzeża Gdańskiego;
 - Dorota Hebel, sekretarz programu TVP 3 Gdańsk;
 - Mirosław Nowak, kierownik Działu Produkcji Telewizyjnej TVP 3 Gdańsk.
- Dyrektor – redaktor naczelny Marek Wałuszko.

Absolwent filologii polskiej Uniwersytetu Gdańskiego i Państwowej Wyższej Szkoły Filmowej, Telewizyjnej i Teatralnej w Łodzi w zakresie produkcji mediów cyfrowych. W TVP 3 Gdańsk od 1995 roku, gdzie rozpoczął pracę jako reporter „Panoramy”. W latach następnych również jej prezenter i wydawca. Autor licznych relacji z ważnych dla regionu wydarzeń, jak też cyklicznych programów, w tym publicystycznego „Masz prawo być bezpieczny” i hobbyistycznego

⁷² M. Wałuszko w grudniu 2016 r., po ponad 20 latach pracy, rozstał się z TVP Gdańsk.

⁷³ Strzemieczna-Rozen z nominacją Kurskiego – nowa szefowa Telewizji Gdańskiej, „Czas Pomorza”, e-Panorama Pomorska, 20 II 2016, czaspomorza.pl/strzemieczna-rozen-z-nominacja-kurskiego-nowa-szefowa-telewizji-gdanskiej (dostęp 16.02.2017).

„Rowerowo”. Współprowadzący „Komentarze dnia” i „Debata na dwa głosy”. Przygotowywał materiały dziennikarskie zarówno dla anteny regionalnej, jak i ogólnopolskiej. Współpracownik „Telekuriera”, „Pytania na śniadanie”, TVP Info i redakcji publicystyki TVP 1. W 2013 roku uhonorowany przez prezydenta RP Krzyżem Wolności i Solidarności. Wielokrotnie nagradzany na Przeglądzie i Konkursie Dziennikarskich Oddziałów Terenowych TVP S.A.

NAGRODY I WYRÓŻNIENIA DLA DZIENNIKARZY TVP GDAŃSK⁷⁴

Na szczególną uwagę zasługują nagrody i wyróżnienia przyznane pracownikom TVP Gdańsk podczas organizowanego cyklicznie od 1996 roku Przeglądu i Konkursu Oddziałów Terenowych TVP S.A. Głównym jego zadaniem jest promowanie dorobku regionalnych ośrodków telewizyjnych. Do 2015 roku odbyły się 22 edycje tego konkursu. Osiągnięcia Gdańskiego Ośrodka Telewizyjnego w tym czasie (1996–2015) to⁷⁵:

w kategorii najlepszego programu informacyjnego – dla tworzącego go zespołu:

I nagroda w edycjach z roku 1996 i 1998;

III nagroda w edycji z roku 2000;

wyróżnienia: w edycji z roku 2004, 2006, 2010, 2012;

w kategorii dla najlepszego reportera programu informacyjnego:

I nagroda dla Andrzeja Raduńskiego w edycji z 1996;

III nagroda dla Marka Wałuszki w edycji z roku 2001;

wyróżnienie dla Marka Wałuszki w edycji z roku 2004;

w kategorii dla najlepszego wydawcę programu informacyjnego:

II nagroda dla Jolanty Roman-Stefanowskiej w edycji z roku 2005;

w kategorii dla najlepszego prezentera:

wyróżnienie: dla Piotra Świąca w edycji z roku 1996;

w kategorii dla autora najlepszego reportażu:

I nagroda w edycji z roku 2000 dla Joanny Cichockiej-Guli za „Boczny tor”;

II nagroda w edycji z roku 2005 dla Krzysztofa Kalukina i Barbary Balińskiej;

III nagroda w edycji z roku 2003 dla Krzysztofa Kalukina i Barbary Balińskiej za „Witajcie w świecie stoczniowców”;

⁷⁴ Skupiłem się tutaj na wymienieniu osiągnięć pracowników TVP Gdańsk wyróżnionych na odbywającym się od 1996 r. Przeglądzie i Konkursie Twórczości Ośrodków Regionalnych Telewizji Polskiej; w skrócie PiK.

⁷⁵ W poszczególnych edycjach Konkursu ulegały zmianie nazwy nagradzanych kategorii (jedne likwidowano, inne dodawano, jeszcze inne łączono); stałym punktem wszystkich było wyróżnianie zespołów przygotowujących regionalny program informacyjny.

III nagroda w edycji z roku 2011 dla Bożeny Olechnowicz za „Grudzień 1970 w Gdyni” (z planu filmu „Czarny czwartek”);

wyróżnienie w edycji z roku 2000 dla Krzysztofa Kalukina za „Mój sukces” i „Była sobie tradycja”;

w kategorii dla autora najlepszej relacji reporterskiej (w tym relacji na żywo):

I nagroda w edycji z roku 2012 dla Marka Wałuszki za „Most w Tczewie”;

wyróżnienia: w edycji z roku 2012 dla Agnieszki Oszczyk za „Euro” i edycji z roku 2014 (21. PiK) dla Hanny Kordalskiej-Rosiek za reportaż „Iluzjonista”;

w kategorii dla autora najlepszego programu o bezpieczeństwie:

I nagroda dla Marka Wałuszki i Jana Błaszczewskiego w edycji z roku 2000 za „Masz prawo być bezpieczny”;

w kategorii dla autora najlepszej rozmowy/debaty (wywiadu):

I nagroda dla Piotra Świąca w edycji z roku 2004 i Hanny Kordalskiej-Rosiek w edycji z roku 2007;

II nagroda dla Hanny Kordalskiej-Rosiek w edycji z roku 2010;

III nagroda dla Pawła Zbierskiego w edycji z roku 2008;

wyróżnienie dla Hanny Kordalskiej-Rosiek w edycji z roku 2004;

w kategorii najlepszej relacji „na żywo”:

III nagroda dla Piotra Świąca w edycji z roku 2007;

w kategorii najlepszego programu interwencyjnego:

III nagroda dla Olgi Zielińskiej i Alicji Katarzyńskiej za materiały „Pomoc dla Pawełka” i „Dom” z cyklu „Patrol reporterów” w edycji z roku 2008;

w kategorii autor najlepszego programu budującego tożsamość regionalną:

III nagroda dla Hanny Kordalskiej-Rosiek za program „Jak daleko stąd do Warszawy” w edycji z roku 2011;

Wyróżnienie dla Jolanty Roman-Stefanowskiej za program „Droga” w edycji z roku 2011;

w kategorii autor najlepszego programu związanego z regionem:

II nagroda dla Justyny Mazur za „Sopot literacki” z cyklu „Sopot – miasto sztuki” w edycji z roku 2012;

w kategorii najlepszego programu publicystycznego:

II nagroda dla Piotra Świąca za „Forum gospodarcze” w edycji z roku 2013.

Bartłomiej Secler

Telewizja Polska Gorzów Wielkopolski

Nazwa: Telewizja Polska SA Oddział Terenowy w Gorzowie Wielkopolskim (do końca 2015 roku)

Telewizja Polska 3 Gorzów Wielkopolski (od początku 2016 roku)

Adres: ul. Kombatantów 34, 66-400 Gorzów Wielkopolski; redakcja terenowa – ul. Sienkiewicza 8A, 65-001 Zielona Góra

Adres strony internetowej: <http://gorzow.tvp.pl>

Zasięg: województwo lubuskie

Redakcja terenowa w Zielonej Górze.

WPROWADZENIE

Analizując rynek mediów elektronicznych w województwie lubuskim w ciągu ostatnich kilku lat można stwierdzić, że kondycja nadawców publicznych – przede wszystkim radiofonii – jest dobra. Lokalny rynek został zdominowany przez regionalnych nadawców publicznych. Nie oznacza to jednak, że działalność Polskiego Radia Zachód i TVP 3 Gorzów Wielkopolski pozbawiona jest problemów. Do najważniejszych należy zaliczyć konieczność ciągłej walki o słuchacza i widza, podyktowaną aktywnością w regionie nadawców komercyjnych, przede wszystkim tych o zasięgu ogólnopolskim. Warto podkreślić, że w przypadku radia jedną z cech charakterystycznych w województwie lubuskim jest brak lokalnych prywatnych rozgłośni radiowych. Jak zauważył Krzysztof Wasilewski, prywatne inicjatywy zniknęły w ostatnich latach z rynku

lub weszły w skład dużych koncernów medialnych i tym samym straciły swój lokalny charakter¹. Stanisław Jędrzejewski przekonywał natomiast, że kształt lubuskiego systemu medialnego jest determinowany monopolem radia publicznego w regionie². Wśród innych, bieżących problemów mediów publicznych w województwie lubuskim należy wymienić wyzwania związane z konwersją cyfrową, a zatem sprostanie przemianom technologicznym³, oraz zawirowania polityczne szczególnie widoczne po wyborach do Sejmu i Senatu w 2015 roku.

Jednak nie problematyka polityczna czy specyfika uwarunkowań partyjnych funkcjonowania mediów publicznych w województwie lubuskim jest przedmiotem niniejszych rozważań. Uwaga koncentruje się bowiem na znaczeniu i roli telewizji regionalnej na przykładzie TVP 3 Gorzów Wielkopolski. Celem artykułu, obok waloru informacyjnego, jest próba osadzenia nadawcy regionalnego w pejzażu lubuskiego rynku medialnego. Szczegółowa problematyka niniejszego artykułu sprowadza się do analizy genezy i ewolucji stacji w perspektywie zmian struktury publicznych mediów regionalnych po 1989 roku. Nadto podjęte zostaną zagadnienia misji i założeń redakcyjnych TVP 3 Gorzów Wielkopolski, struktury i pozycji stacji w 2015 roku oraz najważniejszych działań redakcji i zdobytych wyróżnień we wskazanym roku kalendarzowym.

Analizy zawarte w tekście opierają się przede wszystkim na ogólnodostępnych źródłach i materiałach. Należy podkreślić, że nie pochodzą one bezpośrednio z redakcji, która odmówiła podania informacji o zasięgu i strategii działania.

HISTORIA STACJI I JEJ FUNKCJONOWANIE DO 2015 ROKU

Początki telewizji publicznej na ziemi lubuskiej⁴ sięgają lat sześćdziesiątych ubiegłego wieku. Jak odnotował Andrzej K. Piasecki, pierwszy telewizor zarejestrowano w grudniu 1956 roku w Zielonej Górze⁵. W kolejnych latach w województwie zielonogórskim nastąpił dynamiczny przyrost odbiorników telewizyjnych. Dla przykładu, w 1960 roku było już około 3 tys. telewizorów,

¹ K. Wasilewski, *Lubuskie media na przełomie pierwszej i drugiej dekady XXI wieku*, w: *Zmiany medialne i komunikacyjne. Media, wizerunek, biznes*, red. K. Kopecka-Piech, t. 2, Wydawnictwo Naukowe Katedra, Gdańsk 2015, s. 37.

² Za: tamże. Szerzej: S. Jędrzejewski, *Radiofonia publiczna w Europie w erze cyfrowej*, Wydawnictwo Universitas, Kraków 2011.

³ Por. S. Jędrzejewski, *R@dio publiczne w Europie. Program, finansowanie, technologia, auditorium*, Wydawnictwo Poltext, Warszawa 2015, s. 132.

⁴ Dla przypomnienia, województwo lubuskie powstało w 1999 roku w następstwie reformy administracyjnej kraju. Województwo zostało utworzone z terytoriów dawnych województw gorzowskiego, zielonogórskiego oraz części leszczyńskiego.

⁵ A.K. Piasecki, *Lubuska czwarta władza. Środki społecznej komunikacji w województwie lubuskim*, Zielona Góra 2000, s. 287.

zaś cztery lata później zarejestrowanych było 25 tys. abonentów telewizyjnych. Rozwój telewizji spowodowany był uruchomieniem w 1965 roku nadajnika w miejscowości Jemiołów. Przekaznik umożliwiał odbiór zarówno programu telewizyjnego, jak i radiowego na falach ultrakrótkich (UKF)⁶. Warto także zauważyć, że w krótkim czasie zaczęły powstawać odrębne materiały telewizyjne. Korespondentem „Dziennika Telewizyjnego” w Zielonej Górze był radiowiec Alek Białkowski, zaś operatorem kamery Klemens Pyrzanowski. Wspomniany wyżej autor A. Białkowski pisał: W latach sześćdziesiątych przekazywano do Warszawy ok. 15 tematów miesięcznie oraz jeden lub dwa dłuższe materiały. Ponadto raz w miesiącu poznańska telewizja (TV Poznań – przyp. B.S.) emitowała piętnastominutową „Panoramę lubuską”⁷.

Szans na rozwój samodzielnego ośrodka telewizyjnego w Zielonej Górze nie było po reformie administracyjnej w 1975 roku. Region zielonogórski nie odgrywał znaczącej roli w skali całego kraju. Zmniejszył się także obszar województwa⁸. Pozostała jednak redakcja telewizyjna, która działała przy zielonogórskiej rozgłośni radiowej. Zadaniem redakcji była obsługa medialna dwóch województw – zielonogórskiego i gorzowskiego. Do 1981 roku pracowali w niej tylko wspomniani wyżej A. Białkowski i K. Pyrzanowski. Później zwiększono liczbę etatów, niemniej jak zauważa A.K. Piasecki „w latach osiemdziesiątych województwa zielonogórskie i gorzowskie pod względem obsługi telewizyjnej zdane były głównie na poznański ośrodek Telewizji Polskiej, który w 1984 r. przejął pod względem organizacyjnym zielonogórską redakcję telewizyjną. W tej strukturze redakcja przetrwała do początków 1992 r., realizując jeden lub dwa materiały informacyjne tygodniowo oraz programy publicystyczne dla warszawskiego „Dziennika TV” oraz firmy Poltel⁹.

Z przemianami ustrojowymi w Polsce w 1989 roku, jak również kształtującym się na początku lat dziewięćdziesiątych ubiegłego stulecia nowym kształtem mediów publicznych, wiązano na ziemi lubuskiej duże nadzieje. Coraz częściej pojawiały się głosy o możliwości stworzenia autonomicznej stacji telewizyjnej w Zielonej Górze lub Gorzowie Wielkopolskim. Nadzieje te potęgował rozwój oddziału poznańskiego, który korzystał z usług lubuskich dziennikarzy oraz – co istotne z racji zabezpieczenia pozycji nadawcy publicznego w regionie

⁶ Tamże, s. 287.

⁷ Tamże, s. 287.

⁸ W 1975 roku z północnej części województwa zielonogórskiego utworzono województwo gorzowskie, zaś powiat głogowski przyłączono do województwa legnickiego. Region zielonogórski stał się – do 1998 roku – jednym z 49 województw.

⁹ A.K. Piasecki, dz. cyt., s. 287–288. Wskazana w cytacie firma Poltel (Centralna Wytwórnia Programów i Filmów Telewizyjnych) była założoną w styczniu 1974 roku państwową wytwórnią telewizyjno-filmową, działającą w ramach Zespołu Programu Telewizyjnego TVP. Od 1984 roku jednostką przez wiele lat kierował Lew Rywin.

zielonogórsko-gorzowskim – pojawienie się w lubuskim krajobrazie medialnym telewizyjnych nadawców prywatnych. Należy tu wskazać na próby stworzenia Telewizji Zielona Góra oraz uruchomionej w 1992 roku w Gorzowie Wielkopolskim Telewizji Vigor¹⁰. Niemniej, w powyższym kontekście należy zauważyć, że do 1998 roku telewizja publiczna posiadała w regionie tylko korespondentów i współpracowała z podmiotami, które przygotowywały materiały dla poznańskiego oddziału TVP¹¹.

Sytuacja zmieniała się pod koniec lat dziewięćdziesiątych w wyniku reformy administracyjnej Polski i wyodrębnienia województwa lubuskiego. Na marginesie warto przypomnieć, że początkowo (w projekcie reformy) pojawił się pomysł, by województwa zielonogórskie i gorzowskie zostały podzielone między województwa dolnośląskie (Zielona Góra), zachodniopomorskie (Gorzów Wielkopolski) i wielkopolskie. Gdyby pomysł nie spotkał się z licznymi protestami społeczności i organizacji lokalnych oraz polityków (m.in. opozycyjnego względem rządu Sojuszu Lewicy Demokratycznej), ziemia lubuska na długo straciłaby szansę na własny regionalny ośrodek telewizyjny.

Rewizja dotychczasowej polityki oddziału TVP w Poznaniu oraz powołanie w kwietniu 1998 roku Andrzeja Cudaka¹² na nowego dyrektora programowego, doprowadziły do decyzji, której konsekwencją było utworzenie 1 września 1998 roku redakcji telewizji poznańskiej w Gorzowie Wielkopolskim. Dokładnie miesiąc później wyemitowano po raz pierwszy „Teleskop Lubuski”, który docierał do widzów całego województwa lubuskiego¹³. Do nowej gorzowskiej redakcji dołączyli dziennikarze TV Vigor Katarzyna Wawrzyniak i Leonard Głapa. W kolejnych miesiącach poszerzała się oferta programowa. Redakcja obok „Teleskopu” tworzyła także inne programy publicystyczne, sportowe, wywiady czy materiały dla sztandarowych programów informacyjnych TVP, tj. „Wiadomości”, „Panoramy”, „Teleexpressu” i innych. Kierownikiem prężnie działającej redakcji została Katarzyna Wawrzyniak-Pazurkiewicz. W Zielonej

¹⁰ TV Vigor była pierwszą prywatną telewizją gorzowską działającą do 2000 roku. W 1993 roku program nadawcy trafił do pierwszej w mieście sieci kablowej, co przelożyło się na znaczny wzrost oglądalności stacji. W kolejnych latach rozszerzano ofertę programową. Szybko też pojawiły się problemy finansowe. Właścicielom trudno było finansować telewizję z wpływów reklamowych. W 1995 roku Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przyznała TV Vigor koncesję na nadawanie. W drugiej połowie lat dziewięćdziesiątych przemiany właścicielskie oraz konkurencja w postaci telewizji Odra i Naszej TV, jak również powstanie w 1998 roku gorzowskiego Oddziału Poznańskiego Ośrodka Telewizji Polskiej, sprawiły, że TV Vigor zaczęła tracić na znaczeniu. K. Ligocki, *Telewizja Vigor*, Multimedialna Encyklopedia Gorzowa Wielkopolskiego, http://encyklopedia.wimbp.gorzow.pl/t/telewizja_vigor/telewizja_vigor.html, 09.10.2016.

¹¹ A.K. Piasecki, dz. cyt., s. 288.

¹² Wcześniej Andrzej Cudak pełnił funkcję redaktora naczelnego TV Vigor.

¹³ Według ogólnodostępnych danych Głównego Urzędu Statystycznego (2015 r.) obszar województwa lubuskiego wynosi 13 987,98 km². Region zamieszkuje 1 017 450 mieszkańców.

Górze zaś funkcjonowały prywatne firmy, które współpracując z oddziałem poznańskim produkowały materiały z obszaru zielonogórskiego. Łącznie ośrodek zielonogórsko-gorzowski przygotowywał tygodniowo około 150 minut materiałów informacyjnych z regionu lubuskiego i około 40 minut programów publicystycznych (polityka, ekonomia, sprawy społeczne, kultura, sport i inne)¹⁴. Nadto, trwały prace nad uruchomieniem Lubuskiego Oddziału TVP. Inicjatywę popierali lubuscy parlamentarzyści. W licznych dyskusjach na temat oddziału telewizyjnego i jego kształtu nie obyło się bez zgrzytów i sporów, przede wszystkim o to, w jakim mieście powinna znaleźć się główna siedziba lubuskiej telewizji. Spory te przypominały animozje poprzedzające utworzenie województwa lubuskiego, dotyczące kontrowersji wokół wyboru stolicy regionu i podziału najważniejszych instytucji między Gorzowem Wielkopolskim i Zieloną Górą. W przypadku telewizji wybór padł na pierwsze ze wskazanych miast.

28 lutego 2001 roku oficjalnie powołano Lubuski Ośrodek Regionalny TVP S.A. w Gorzowie Wielkopolskim¹⁵, który podlegał Oddziałowi Terenowemu w Poznaniu. Podstawowym zadaniem ośrodka była produkcja audycji informacyjnych i publicystycznych. Początkowo gorzowska redakcja przygotowywała dwa wydania „Teleskopu Lubuskiego” dla widzów województwa. Program emitowany był w czasie, gdy wielkopolskim widzom nadawany był „Teleskop Miejski” poświęcony wydarzeniom w Poznaniu. W kolejnych miesiącach Lubuski Ośrodek Regionalny produkował inne programy. Uruchomiono także redakcję w Zielonej Górze.

Z danych Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z 2003 roku wynika, że programy regionalne telewizji publicznej, emitowane z wykorzystaniem 33 stacji nadawczych, zapewniały 71,1 proc. pokrycia ludnościowego kraju¹⁶. Trwały prace nad rozwojem sieci – także w odniesieniu do województwa lubuskiego – zwłaszcza w kontekście uruchomienia naziemnej telewizji cyfrowej¹⁷. Przygotowywano także nowelizację ustawy o radiofonii i telewizji, którą ostatecznie zmieniono 2 kwietnia 2004 roku. W art. 26. ustawy po ust. 2 dodano ust. 2a w brzmieniu: „Terenowe oddziały spółki Telewizja Polska Spółka Akcyjna mają swoje siedziby w: Białymstoku, Bydgoszczy, Gorzowie Wielkopolskim, Gdańsku, Katowicach,

¹⁴ A.K. Piasecki, dz. cyt., 289.

¹⁵ W wyniku reformy administracyjnej kraju Telewizja Polska S.A. powołała tego samego dnia jeszcze trzy inne ośrodki regionalne: 1) Świętokrzyski Ośrodek Regionalny w Kielcach podlegający Oddziałowi Terenowemu w Krakowie; 2) Opolski Ośrodek Regionalny w Opolu podlegający Oddziałowi Terenowemu w Katowicach; 3) Warmińsko-Mazurski Ośrodek Regionalny w Olsztynie podlegający Oddziałowi Terenowemu w Gdańsku. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, *Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji*, Warszawa 2002, s. 33.

¹⁶ Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, *Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji*, Warszawa 2003, s. 68.

¹⁷ Szerzej: Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, *Strategia rozwoju naziemnej radiofonii i telewizji cyfrowej w Polsce*, Warszawa 2001.

Kielcach, Krakowie, Lublinie, Łodzi, Opolu, Olsztynie, Poznaniu, Rzeszowie, Szczecinie, Warszawie, Wrocławiu”¹⁸.

W efekcie nowelizacji ustawy 1 stycznia 2005 roku utworzono Oddział Terenowy TVP S.A. w Gorzowie Wielkopolskim. Gorzowski oddział został tym samym uniezależniony od telewizji w Poznaniu. Wydarzenie to odczytywano jako duży sukces nadawcy publicznego na lubuskim rynku mediów elektronicznych. W 2005 roku Telewizja Polska dysponowała 16 oddziałami regionalnymi oraz centralnym ośrodkiem w Warszawie (razem 17 oddziałów¹⁹). Układ oddziałów wpisał się w podział administracyjny kraju.

Nie ulega wątpliwości, że autonomia nowego oddziału przełożyła się na większą stabilność nadawcy oraz mniej skrupowany sposób realizacji dwóch podstawowych celów programowych, tj. informacji i publicystyki. W 2005 roku oddziały terenowe TVP rozpowszechniły w pasmach rozłącznych TVP 3 Regionalna 20 203,9 godziny samodzielnie zestawionych programów regionalnych. W przypadku oddziału gorzowskiego roczny czas nadawania programu własnego wynosił 1 345,1 godz. Na informację przeznaczono 279,0 godzin (20,7 proc. czasu), na publicystykę – 390,5 godziny (29,0 proc.), na edukację – 77,2 godziny (5,7 proc.), na poradnictwo – 136,50 godziny (10,1 proc.). Pozostały czas wypełniały audycje religijne, filmy dokumentalne, relacje z widowisk teatralnych i koncertów muzyki poważnej, muzyka rozrywkowa, sport, autopromocja oraz elementy płatne²⁰. Telewizja borykała się jednak z problemem poszerzania audytorium, w tym także o młodszych odbiorców. Z danych dedykowanych TVP 3 Regionalnej wynika, że w 2005 roku program oglądało 32,9 proc. Polaków. Były to przede wszystkim osoby starsze i w średnim wieku²¹. Oddziałowi w Gorzowie Wielkopolskim w walce o widza nie pomógł zapewne fakt animozji pomiędzy Gorzowem a Zieloną Górą. Jak zauważył Krzysztof Wasilewski: „Fakt, iż ostatecznie telewizja znalazła się w tym pierwszym mieście, uznano w Zielonej Górze, jako porażkę, co bezpośrednio przełożyło się na oglądalność programu na południu województwa. Z tych samych powodów Radio Zachód zajmuje odległą pozycję wśród najchętniej słuchanych radiostacji w północnej części Lubuskiego”²².

Na początku 2006 roku Zarząd Telewizji Polskiej ogłosił konkurs na dyrektora oddziału TVP w Gorzowie Wielkopolskim. Należy odnotować, że we wcześniejszych trzech konkursach nie udało się wyłonić szefa lubuskiego oddziału

¹⁸ Ustawa z dnia 2 kwietnia 2004 r. o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji (Dz.U. 2004 Nr 91, poz. 874).

¹⁹ Szerzej: Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, *Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji w 2005 roku*, Warszawa 2006, s. 3–4.

²⁰ Tamże, s. 66–68.

²¹ Tamże, s. 237. W informacji Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji brakuje niestety danych dedykowanych OTV w Gorzowie Wielkopolskim.

²² K. Wasilewski, dz. cyt., w: red. Katarzyna Kopecka-Piech, dz. cyt., s. 38.

telewizji publicznej²³. Lokalna prasa donosiła – powołując się m.in. na opinie kandydatów startujących we wcześniejszych konkursach – o sporach politycznych wokół telewizji. W konkursach miało liczyć się poparcie polityczne, a nie doświadczenie i względy merytoryczne²⁴.

Do nowego konkursu stanęło 11 kandydatów, z których pod koniec stycznia 2006 roku wyłoniono dwóch faworytów do objęcia fotela szefa lubuskiej TVP – gorzowianina Romualda Liszkę i zielonogórczanina Dariusza Frejmana. Wkrótce nastąpił jednak nieoczekiwany zwrot, gdyż do finału został „dobrany” Piotr Sołtysiński, wówczas zastępca dyrektora ds. ekonomicznych Samodzielnego Publicznego Zespołu Opieki Zdrowotnej w Gryficach²⁵, który ostatecznie pogrzebał szanse na wybór wspomnianych wyżej pretendentów. Nowy dyrektor gorzowskiego oddziału nie miał jednak łatwego zadania. W dalszym ciągu trwały bowiem spory polityczne wokół telewizji, w tym sugestie o możliwości przeniesienia siedziby telewizji z Gorzowa Wielkopolskiego do Zielonej Góry. Pojawiły się też problemy finansowe. Dla przykładu, jak donosiła „Gazeta Wyborcza”: „Lubuski ośrodek TVP jest tak biedny, że bez pomocy gorzowskich władz miasta nie jest w stanie wyprodukować programu na jubileusz 750-lecia Gorzowa”²⁶. Niemniej w 2006 roku ruszył projekt budowy nowej siedziby TVP w Gorzowie. Radni miasta na wniosek prezydenta zgodzili się na sprzedaż TVP z 99-proc. ulgą działki pod budowę nowoczesnego studia telewizyjnego. Decyzją urzędników szybko zostały zmienione warunki zabudowy, które umożliwiły TVP rozpoczęcie inwestycji. Przeprowadzka redakcji do nowej siedziby została zaplanowana na 2008 rok²⁷. W kolejnych miesiącach i latach start inwestycji był jednak przekładany i do dziś (2016 r.) siedziby tej nie ma.

W 2007 roku wystartował nowy kanał tematyczny TVP Info, który zastąpił TVP 3 jako wspólne pasmo programowe ośrodków regionalnych. Sieć w dalszym ciągu opierała się jednak na 16 oddziałach regionalnych w każdym z miast wojewódzkich. Czas dla oddziałów lokalnych na antenie głównej nie uległ zasadniczej zmianie i wynosił średnio około trzech i pół godziny dziennie.

²³ W pierwszym konkursie na szefa oddziału w Gorzowie Wielkopolskim – w grudniu 2004 roku – zarząd telewizji wskazał wrocławskiego dziennikarza Arkadiusza Dziubkę. Kandydaturę odrzuciła jednak rada nadzorcza, zaś pełnienie obowiązków powierzono wówczas Dariuszowi Frejmanowi.

²⁴ P. Żytnicki, *Konkurs na szefa gorzowskiej TVP*, <http://gorzow.wyborcza.pl/gorzow/1,35211,3095058.html>, 17.10.2016.

²⁵ Szerzej: <http://www.gazetalubuska.pl/artykuly-archiwalne/art/7646331,id.html>, 17.10.2016.

²⁶ P. Żytnicki, *TVP prosi o pomoc*, http://www.archiwum.wyborcza.pl/Archiwum/1,0,4700444,20060821ZI-DLO,TVP_prosi_o_pomoc__Cienka_linia,.html, 17.10.2016.

²⁷ T. Rusek, *Nowoczesne studio TVP w Gorzowie już za rok*, <http://www.gazetalubuska.pl/wiadomosci/gorzow-wielkopolski/art/7713207,nowoczesne-studio-tvp-w-gorzowie-juz-za-rok,id,t.html>, 17.10.2016.

Oddział terenowy TVP w Gorzowie Wielkopolskim wyprodukował w 2007 roku (w programie wspólnym) 735,1 godziny programu (11,6 proc.). W programach pasm rozłącznych było to 1 023,2 godzin (79,0 proc.)²⁸. Redakcja realizowała przede wszystkim cele programowe o charakterze informacyjno-publicystycznym. Pomocny w realizacji tych zadań był nowy wóz satelitarny, który oddział w Gorzowie otrzymał w 2008 roku. Rozwiązania techniczne będące na wyposażeniu wozu miały zwiększyć szybkość przekazu informacji oraz polepszyć jakość transmisji.

Z danych Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji wynika, że w 2008 roku średnie zatrudnienie w oddziałach terenowych spółki stanowiło 28,3 proc. zatrudnienia ogółem w TVP S.A. Przeciętne zatrudnienie dla TVP w Gorzowie Wielkopolskim wynosiło 17,3 etatu²⁹. Trzon oferty programowej w dalszym ciągu stanowiła informacja i publicystyka. Produkcja własna gorzowskiego oddziału terenowego (w programie wspólnym) była jednak mniejsza w stosunku do roku poprzedniego i wynosiła 454,7 godziny (7,3 proc.). Podobne spadki odnotowały wszystkie oddziały. W przypadku pasm rozłącznych, produkcja własna TVP Gorzów Wielkopolski wynosiła 931,4 godzin (71,3 proc.)³⁰. Utrzymany został czas dziennego nadawania – średnio 3 godziny i 37 minut programu informacyjno-publicystycznego.

W styczniu 2009 roku Zarząd TVP podjął decyzję o odwołaniu P. Sołtysińskiego z funkcji dyrektora gorzowskiego oddziału TVP. Obowiązki przekazano Łukaszowi Kotalli. Zmiana ta dokonała się w atmosferze sporu politycznego, w który włączyli się lubuscy parlamentarzyści, próbując dociec, jakie są powody odwołania dotychczasowego dyrektora, gdyż umowa z P. Sołtysińskim była zawarta do 30 kwietnia 2009 roku³¹. W 2010 roku Ł. Kotallę zastąpił Artur Gurec. Ważnym wydarzeniem w historii gorzowskiego oddziału było uruchomienie w listopadzie 2009 roku telegazety pod szyldem TVP Gorzów – Telegazeta Regionalna.

Przełomowym wydarzeniem dla lubuskiego rynku mediów było zakończenie nadawania sygnału analogowego telewizji naziemnej 7 listopada 2012 roku. Lubuskie było pierwszym regionem, w którym uruchomiono telewizję cyfrową. W jednym z komunikatów Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji czytamy: „W namiocie Telewizyjnego Miasteczka Cyfrowego TVP Gorzów na rynku w Gorzowie Wielkopolskim nastąpiło symboliczne wyłączenie telewizji analogowej. Dokonał

²⁸ Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, *Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji w 2007 roku*, Warszawa 2008, s. 76–78.

²⁹ Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, *Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji w 2008 roku*, Warszawa 2009, s. 25.

³⁰ Tamże, s. 74–76.

³¹ Szerzej: A. Brykner, Pytanie: *Ilu jest dyrektorów lubuskiej TVP?*, http://gorzow.wyborcza.pl/gorzow/1,35211,6293234,Pytanie__Ilu_jest_dyrektorow_lubuskiej_TVP_.html (dostęp 06.11.2016).

tęgo minister administracji i cyfryzacji Michał Boni. Minister trzykrotnym naciśnięciem myszki w specjalnej aplikacji wyłączył analogowe nadawanie kilku kanałów telewizji publicznej i symbolicznie uruchomił przekaz cyfrowy³². Na terenie kraju ostatnie nadajniki emitujące sygnał telewizji analogowej zostały wyłączone w lipcu 2013 roku.

Dla TVP Gorzów ważne były ponadto zmiany z września 2013 roku, kiedy ruszyła TVP Regionalna. Nowy kanał przejął nadawanie programów 16 ośrodków regionalnych, które dotąd były obecne w ramówce TVP Info. Niewątpliwie zmiana ta była korzystna dla lubuskiego oddziału. W praktyce oznaczała do 5 godzin własnego programu. Resztę czasu zagospodarowała TVP Regionalna nadająca ogólnopolskie programy ośrodków terenowych. W programach regionalnych realizowane są misyjne zadania nadawcy publicznego wobec regionu, w tym programy informacyjne, publicystyczne, poświęcone kulturze, odpowiadające potrzebom religijnym odbiorców. Jak wynika z informacji Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, w programach regionalnych nadanych w 2013 roku udział poszczególnych kategorii audycji różnił się częściowo od planowanego. Wynikało to z faktu, iż oddziały terenowe, planując programy na 2013 rok zakładały, że „przede wszystkim będą spełniały funkcję informacyjną wobec społeczności regionalnych. (...) wydłużenie dziennego czasu emisji programów regionalnych spowodowało, że w nieco większym stopniu, niż planowano skupiano się na omawianiu problemów istotnych dla lokalnych społeczności oraz na prezentowaniu dziedzictwa kulturowego regionu”³³. Plan programowy i jego realizacja w 2013 roku dla TVP Gorzów Wielkopolski wyglądał następująco: informacja – plan 43 proc., realizacja 33 proc.; publicystyka – plan 32 proc., realizacja 31 proc.; kultura – plan 10 proc., realizacja 21 proc.; audycje odpowiadające potrzebom religijnym odbiorców – plan 1 proc., realizacja 2 proc.³⁴. Warto odnotować, że w kolejnym roku plan programowy gorzowskiego oddziału przewidywał: informacja – 37 proc. (udział czasu audycji w rocznym programie), 32 proc. (udział tematyki regionalnej w roku); publicystyka – 31 proc., 27 proc.; kultura – 1 proc., 2 proc.; inne kategorie audycji – 8 proc., 7 proc.³⁵.

Rok 2014 był rokiem kampanii i wyborów do jednostek samorządu terytorialnego. Wśród oddziałów terenowych, które przygotowały najwięcej audycji poświęconych tematyce wyborczej – obok telewizji w Krakowie, Lublinie, Opolu, Wrocławiu – znalazła się TVP w Gorzowie Wielkopolskim. Co ciekawe, w gronie

³² *W Lubuskiem tylko cyfrowo*, <http://www.krrit.gov.pl/krrit/aktualnosci/archiwum-wiadomosci/news,786,w-lubuskiem-tylko-cyfrowo.html> (dostęp 06.11.2016).

³³ Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, *Media publiczne 2013. Aneks do sprawozdania KRRiT z działalności w 2013 roku*, Warszawa 2014, s. 20.

³⁴ Tamże, s. 22.

³⁵ *Plan programowy na 2014 r.*, TVP S.A., Oddział terenowy TVP Gorzów Wielkopolski, s. 13.

stacji, które wyróżniały się wysokimi wskaźnikami misji publicznej w programach wyborczych (pluralizm, bezstronność, wyważenie, wysoka jakość i integralność przekazu) nie znalazł się gorzowski oddział³⁶.

TVP3 GORZÓW WIELKOPOLSKI W 2015 ROKU

Analizując plany programowe oddziału terenowego TVP w Gorzowie Wielkopolskim i jego realizację w 2015 roku, należy stwierdzić, że we wszystkich kategoriach wystąpiły różnice pomiędzy założeniem a realizacją planu, niemniej rozbieżności te nie wpłynęły negatywnie na wykonanie podstawowego zamierzenia programowego, tj. dostarczenia informacji, opinii i komentarzy do wydarzeń oraz problemów w regionie. Plan i jego realizacja w 2015 roku kształtowały się następująco: informacja – plan 35 proc.³⁷, realizacja 28 proc.; publicystyka – plan 21 proc., realizacja 19 proc.; kultura – plan 5 proc.; realizacja 13 proc.; edukacja – plan 2 proc., realizacja 1 proc.; sport – plan 3 proc., realizacja 5 proc.; rozrywka – plan 2 proc., realizacja 19 proc.³⁸. Lubuski nadawca planował, że program będzie cechowała wysoka zawartość audycji poświęconych sprawom regionu. Plan ten został zrealizowany z nadwyżką, tj. nastąpiło wydłużenie czasu poświęconego regionowi, co niewątpliwie sprzyjało realizacji misji. Planowana roczna liczba godzin tematyki regionalnej wynosiła 939, zaś zrealizowano 1171³⁹.

Wśród najważniejszych audycji realizowanych przez oddział TVP w Gorzowie Wielkopolskim w 2015 roku należy zaliczyć: „Informacje Lubuskie – dzień dobry” (poranny program informacyjny TVP Gorzów prezentujący najważniejsze wydarzenia w regionie); „Informacje Lubuskie” (serwis informacyjny ukazujący najważniejsze wydarzenia w regionie lubuskim); „Informacje Lubuskie – wydanie główne” (program informacyjny TVP Gorzów prezentujący najważniejsze wydarzenia w regionie); „Informacje Lubuskie – komentarze” (program na żywo po głównym wydaniu „Informacji Lubuskich”, w którym prowadzący rozmawia z zaproszonymi gośćmi o najważniejszych wydarzeniach dnia); „Informacje Lubuskie – podsumowanie dnia” (program informacyjny TVP Gorzów z podsumowaniem najważniejszych wydarzeń w regionie); „Przegląd tygodnia” (podsumowanie najważniejszych wiadomości z ostatnich

³⁶ Szerzej: Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, *Sprawozdanie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z działalności w 2014 roku*, Warszawa 2015, s. 52–53.

³⁷ Podstawą procentową jest roczny czas emisji programu.

³⁸ Departament Mediów Publicznych Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, *Realizacja przez spółki mediów publicznych planów finansowo-programowych uzgodnionych z KRRiT na 2015 r.*, Warszawa 2016.

³⁹ Tamże, s. 24–25.

siedmiu dni); „Audycje wyborcze” (roku 2015 był rokiem kampanii wyborczej do Sejmu i Senatu; audycje nieodpłatne); „Prognoza pogody” (prezentacja pogody w województwach lubuskim i wielkopolskim; współpraca z TVP Poznań polegająca na przekazywaniu gotowych do emisji prognoz pogody dla wskazanych województw); „Debaty telewizyjne” (wymiana poglądów na tematy związane z polityką regionu. Celem dyskusji jest wybór najlepszego rozwiązania omawianego problemu lub sprawy); „Lubuski raport gospodarczy” (program o tematyce ekonomiczno-gospodarczej przedstawiający firmy działające w regionie oraz informacje o zmieniających się przepisach); „Karty na stół” (program, w którym zaproszeni goście komentują bieżące wydarzenia w regionie); „Karty na stół – ring” (w programie występują goście reprezentujący różne opinie na najciekawsze tematy w regionie); „W obiektywie wojewody” (audycja skupia się na problemach, z którymi boryka się województwo lubuskie); „Region” (program relacjonujący i ukazujący pracę samorządu województwa lubuskiego); „Magazyn reporterski” (magazyn, w którym reporterzy interwenują i pomagają widzom TVP Gorzów. W audycji poruszane są aktualne problemy regionu oraz jego mieszkańców); „Ichtis – magazyn religijny” (magazyn religijny, w którym można obejrzeć felietony z życia środowisk religijnych diecezji zielonogórsko-gorzowskiej); „Dzieciaki eksperci” (program, w którym pokazywany jest świat widziany oczami dziecka); „Ekstraklasa kulturalna” (program relacjonujący najważniejsze imprezy kulturalne, zapowiedzi wystaw, premier filmowych, teatralnych i wydawnictw książkowych); „Poszło z lasu” (praktyczne informacje z dziedziny ogrodnictwa, pielęgnacji roślin); „Nasze lubuskie” (program pokazuje region w pigułce, interesujące wydarzenia i miejsca z różnych dziedzin życia); „Retransmisje” (obszerne relacje z najważniejszych wydarzeń sportowych w województwie lubuskim, opatrzone komentarzem); „Sport” (program prezentujący najważniejsze wydarzenia sportowe, zapowiedzi i wyniki meczów oraz relacje z ważnych imprez); „Nieruchomości lubuskie” (program o tematyce budowlanej)⁴⁰.

Analizując obecność TVP Gorzów w Internecie należy zwrócić uwagę, że zdecydowana większość wymienionych wyżej audycji telewizyjnych była dostępna na stronie internetowej nadawcy, zaś archiwalne odcinki w „Archiwum”. Witryna internetowa gorzowskiego oddziału podzielona została na następujące kategorie: „Aktualności”, „Galerie”, „O nas”, „Patronaty”, „Reklama”, „Kontakt”. Na stronie głównej znajduje się także zakładka „Oglądaj na żywo” oraz informacje o programie telewizyjnym, jak również przekierowanie do aktualnych tematów i wydarzeń z województwa lubuskiego. Oddział w Gorzowie obecny jest także w mediach społecznościowych, tj. posiada profil w serwisie

⁴⁰ *Plan programowy na 2015 r.*, TVP S.A., TVP Regionalna – Oddział Terenowy w Gorzowie Wielkopolskim, s. 10–12.

Facebook (nazwa: TVP 3 Gorzów Wielkopolski). Umieszczane są tam materiały dziennikarskie, fragmenty audycji dostępne w ramówce telewizyjnej nadawcy oraz zapowiedzi programów telewizyjnych TVP Gorzów. Profil służy także do kontaktów z widzami. Do dyspozycji widzów jest również adres mailowy gorzowskiego oddziału oraz informacja o możliwości przesłania przez nich ciekawych zdjęć i filmów.

Do najważniejszych działań redakcji podjętych w 2015 roku, należy zaliczyć aktywność publicystyczną stacji związaną z wyborami parlamentarnymi w Polsce oraz różnego rodzaju akcje o charakterze interwencyjnym. Telewizja obejmowała swoim patronatem także rozmaite wydarzenia w województwie (np. Diecezjalny Dzień Dziecka w Rokitnie 2015) oraz działania o profilu społecznym. Dla przykładu, TVP Gorzów patronowała akcji organizowanej przez Lubuski Urząd Wojewódzki „Społecznik Roku 2015”. Celem konkursu było wyłonienie osoby posiadającej szczególnie osiągnięcia w pomocy społecznej.

W 2015 roku dyrektorem TVP Gorzów był powołany na to stanowisko pięć lat wcześniej Artur Gurec. W 2012 roku A. Gurec, decyzją Rady Nadzorczej Telewizji Polskiej, utrzymał stanowisko. Z pełnionej funkcji zrezygnował na początku 2016 roku, zaś jego obowiązki przejął Andrzej Loch, dotychczasowy sekretarz programu. W lutym 2016 roku nowym dyrektorem TVP Gorzów został Robert Jałowy, gorzowski radny i polityk „Prawa i Sprawiedliwości”. Obejmując stanowisko podkreślił, że szczególny nacisk chce położyć na serwis informacyjny i poprawę oglądalności⁴¹. Funkcję sekretarza programu nadal pełni wspomniany wyżej A. Loch. Nadto z TVP 3 Gorzów Wielkopolski związani są m.in. Wojciech Kuska (wydawca, prezenter, autor programu „Ekstraklasa kulturalna”), Wojciech Turczyński (wydawca, autor programu „Lubuski raport gospodarczy”), Agata Senddecka (dziennikarka, prezenterka), Magdalena Szczecina (wydawca), Barbara Kuraszkiewicz-Machniak (wydawca, dziennikarka), Marta Czarnecka-Wojda (dziennikarka, prezenterka), Marcin Sasim (prezenter), Jacek Stefanowicz (prezenter), Jakub Dreczka (dziennikarz, wydawca), Dominika Bachońska (dziennikarka), Aleksandra Kustorz (dziennikarka, autorka programu „Ichtis”), Marta Zielińska (dziennikarka), Marcin Rynkiewicz (dziennikarz sportowy, autor programu „Sport”). Z informacji oddziału wynika, że dziennikarze w redakcjach w Gorzowie i Zielonej Górze współpracują także z ogólnopolskimi programami informacyjnymi i publicystycznymi⁴². Obok dziennikarzy strukturę oddziału tworzy wydział techniki (operatorzy kamer, obsługa wozu satelitarnego, realizatorzy wizji, dźwięku i pracownicy emisji) oraz administracja (dyrektor, sekretarz programu, sekretariat programowy, dział produkcji telewizyjnej). W czerwcu

⁴¹ Robert Jałowy nowym dyrektorem TVP Gorzów, <http://gorzow.wyborcza.pl/gorzow/1,36844,19628706,robert-jalowy-nowym-dyrektorem-tvp-gorzow.html> (dostęp 16.12.2016).

⁴² Szerzej: <https://gorzow.tvp.pl/1279991/nasi-ludzie-dziennikarze> (dostęp 16.12.2016).

2015 roku Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji powołała Radę Programową TVP w Gorzowie Wielkopolskim⁴³.

W listopadzie 2015 roku gorzowski oddział podczas Gali XXII Przeglądu i Konkursu Dziennikarskiego Oddziałów Terenowych Telewizji Polskiej we Wrocławiu otrzymał wyróżnienie w kategorii „Najlepszy program informacyjny”. Wyróżniony został zespół programu „Informacje Lubuskie”. Lubuski nadawca otrzymał również nagrodę w kategorii „Najlepszy prezenter programu informacyjnego”. Wyróżnienie odebrała Agata Senddecka. W 2016 roku podczas Gali Ale sztuka! nagrodzono najlepszego dziennikarza gorzowskiego oddziału za 2015 rok. Rada Programowa TVP 3 Gorzów przyznała nagrodę Magdalenie Szczecinie, doceniając jej profesjonalizm i rzetelność dziennikarską. W konkursie Dziennikarz Roku 2015 byli także nominowani: Agata Senddecka, Wojciech Kuska, Wojciech Turczyński oraz Jakub Dreczka.

PODSUMOWANIE

Wieloletnie starania o samodzielny oddział terenowy telewizji publicznej w województwie lubuskim zakończyły się sukcesem w 2005 roku, kiedy Lubuski Ośrodek Regionalny TVP został uniezależniony od poznańskiego oddziału TVP. Należy jednak pamiętać, że historia i tradycja obecności nadawcy publicznego na ziemi lubuskiej sięga lat sześćdziesiątych ubiegłego wieku.

Mimo wytężonej pracy związanej z rozwojem oferty programowej, podnośnieniem jakości programów oraz realizacją misji publicznej nie brakuje problemów, z którymi boryka się lubuski oddział. Pozostawiając na marginesie liczne zawirowania polityczne oraz kwestię animozji pomiędzy Gorzowem a Zieloną Górą, istotnym problemem pozostaje oglądalność stacji. Na potrzeby niniejszego opracowania przedstawiciel redakcji odmówił udostępnienia wyników, niemniej te, które pojawiały się w ubiegłych latach, trudno uznać za zadowalające. Z danych opublikowanych przez „Press” w 2014 roku (już po uruchomieniu stacji TVP Regionalna) wynikało, że program informacyjny TVP Gorzów „Informacje Lubuskie” przyciągał co wieczór średnio 0,7 proc. mieszkańców województwa lubuskiego, co przekłada się na 1,7 proc. udziału w widowni telewizyjnej

⁴³ W skład Rady Programowej zostali powołani: Mirosław Gancarz, Jarosław Kaszkowiak, Sławomir Kordyjalik, Joanna Malon (rekomendowani przez Klub Parlamentarny PO); Robert Jałowy, Zbigniew Kościak, Bożena Pierzgałska (rekomendowani przez Klub Parlamentarny PiS); Maciej Szykuła (rekomendowany przez Klub Parlamentarny PSL); Joanna Kasprzak-Perka (rekomendowana przez Klub Parlamentarny SLD); Artur Zasada (rekomendowany przez Klub Parlamentarny Zjednoczona Prawica); Dariusz Dziegielewski, Joanna Frejman, Waldemar Gruszczyński, Mirosław Rataj, Jan Tomaszewicz (rekomendowani przez członków KRRiT). Przewodniczącą Rady została Joanna Frejman.

w regionie. Średnia widownia wskazanego programu informacyjnego to 6192 osób, najmniej z wszystkich 16 lokalnych programów informacyjnych nadawanych w tym samym paśmie codziennie od 18.30 do 19.00. W badaniu najlepszy wynik osiągnął białostocki „Obiektyw”, gromadząc przed telewizorami 59932 widzów⁴⁴. Dla przypomnienia, województwo lubuskie zamieszkuje 1,02 miliona mieszkańców.

⁴⁴ Badanie przeprowadzone przez Nielsen Audience Measurement (7 września 2013 – 19 stycznia 2014). Szerzej: E. Rutkowska, TVP Białystok ma najwierniejszą widownię spośród regionalnych oddziałów, <http://www.press.pl/tresc/34213,typ-bialystok-ma-najwierniejsza-widownie-sposrod-regionalnych-oddzialow> (dostęp 23.12.2016).

Katarzyna Brzoza

Telewizja Polska Katowice

KATOWICE

Nazwa: Telewizja Polska SA Oddział Terenowy w Katowicach (do końca 2015 roku),

Telewizja Polska 3 Katowice (od początku 2016 roku)

Adres: ul. Telewizyjna 1, 40-151 Katowice

Strona internetowa: <http://katowice.tvp.pl>

Zasięg: województw śląskie oraz częściowo obszary województw sąsiadujących

Redakcje terenowe: Bielsko-Biała, Częstochowa i Rybnik.

Zasięgiem oddziaływania TVP Katowice obejmuje obszar zamieszkiwany przez prawie 4,7 mln osób. Jest to teren województwa śląskiego oraz częściowo obszary województw sąsiadujących. Jak podaje redakcja, średni dzienny zasięg to 516 tys. widzów, wśród których dominują osoby powyżej 45. roku życia z wyraźną przewagą kobiet. Ponad 50 proc. widzów stanowią osoby zamieszkujące duże miasta, posiadające wykształcenie średnie i wyższe. Od momentu powstania Telewizji Katowice do połowy 1975 roku program emitowano w województwach katowickim i opolskim, później w województwach: katowickim, bielskim, częstochowskim i opolskim aż do końca 1998 roku, kiedy emisja obejmowała dwa województwa opolskie i śląskie, a finalnie od 2005 roku emitowana jest w województwie śląskim.

HISTORIA

„Tu Telewizja Katowice. Dobry wieczór Państwu” – to pierwsze słowa obwieszczające start Ośrodka Regionalnego Telewizji Polskiej Katowice. Uroczyste otwarcie katowickiego ośrodka miało miejsce 3 grudnia 1957 roku o godz. 16.00. Aktorka Teatru im. Stanisława Wyspiańskiego Lilianna Czarska powitała widzów

zgrupowanych przed telewizorami, a otwarcia dokonał Zygmunt Moskwa. Dziennikarz radiowy Witold Dobrowolski nie tylko relacjonował uroczystości otwarcia Ośrodka Regionalnego w Katowicach, ale był również pierwszym sprawozdawcą TVP Katowice. Stacja nadawcza TVP Katowice miała obejmować swoim zasięgiem obszar o promieniu 90 km, jednak dwa angielskie nadajniki wizji o mocy 9 kW i dwa nadajniki fonii o mocy 2,5 kW uzyskiwały zasięg szacowany przez ówczesnych inżynierów na obszar o promieniu od 150 do 200 km. W roku 1958 stanął we Wrocławiu dodatkowy nadajnik do transmisji programu z Katowic, a dzięki społecznym środkom postawiono stację przekaźnikową na Gubałównie, co umożliwiło mieszkańcom Podhala korzystanie z oferty TVP Katowice. Katowicka redakcja docierała ze swoimi treściami do znacznej części południowej Polski, a nawet na tereny Czechosłowacji. Nawet trudne lata 60. nie zatrzymały rozwoju katowickiego ośrodka, który emitował 25 proc. programu ogólnopolskiego, zaś w Czechosłowacji wszystkie anteny ustawiano na północ¹.

1 czerwca 1957 roku Janusz Korczyński został pierwszym redaktorem naczelnym Telewizji Katowice i to on rekrutował do katowickiego ośrodka dziennikarzy radiowych m.in.: Gwidona Gaja, Władysława Kubiczka, Tadeusza Janika, osiągając na koniec 1957 roku zatrudnienie na poziomie około stu osób. Początkowo Telewizja Katowice emitowała trzygodzinny program trzy razy w tygodniu, a z czasem dołączono poniedziałkowy blok audycji z ośrodka w Warszawie. „Aktualności” z regionu i reportaże to od pierwszych dni istnienia Telewizji Katowice dwa najważniejsze elementy programu. Widzowie mogli się zapoznać z istotnymi wydarzeniami regionalnymi, proponowano im widowiska artystyczne oraz relacje sportowe, w tym zwłaszcza rozgrywki piłki nożnej ze Stadionu Śląskiego, a z czasem również cotygodniowe widowiska teatralne. Trzy kamery i niewielkie studio S-1 do 1966 roku stanowiły wyposażenie techniczne i bazę dla Telewizji Katowice. Mimo tego katowicki ośrodek wiódł prym w rankingu ilości informacji ukazujących się w ogólnopolskich serwisach również w latach późniejszych. Na rozbudowę bazy Telewizji Katowice zebrano kwotę 83 mln złotych i 15 marca 1961 roku rozpoczęto trwające pięć lat prace. W efekcie powstało dobrze wyposażone duże studio S-2 o powierzchni 432 m², którego działanie zainaugurowano w 1966 roku programem rozrywkowym „Dziś otwieramy nowe studio” Janusza Rzeszewskiego i Jacka Fedorowicza. Pojawiały się kolejne programy cieszące się dużą popularnością, jak np. „Przy sobocie po robocie” Zenona Wiktorczyka, w którym gościły gwiazdy polskiej piosenki, „Bawcie się z nami” Jerzego Mentela i Tadeusza Kańskiego, prezentujący amatorskie zespoły muzyczne, „Ludziom dobrej roboty” i „Z najlepszymi życzeniami” Jerzego Michotka, który we współpracy ze Zbigniewem Zbrojewskim realizował programy

¹ T. Semik, *Telewizja Katowice, przepraszamy za usterki*, <http://www.dziennikzachodni.pl/artykul/724661,telewizja-katowice-przepraszamy-za-usterki-zdjecia,id,t.html> (dostęp 11.08.2016).

poświęcone robotnikom śląskich kopalń, hut i zakładów przemysłowych. „Słuchamy i patrzymy” oraz „Żywoty instrumentów” to dwa programy Janusza Cegiełły poświęcone muzyce poważnej. Z Telewizją Katowice współpracowali reżyserzy i aktorzy z całej Polski, a w studiu powstawały spektakle teatralne. Pod koniec lat 70. dużą popularnością cieszyły się programy rozrywkowe z udziałem zagranicznych artystów. Powstał też cykl „Muzyczny kalejdoskop”, w którym zastosowano formułę przypominającą ówczesne teledyski.

Kolejnym krokiem w historii Telewizji Katowice było powołanie w 1976 roku oddziału Wytwórni Filmowej POLTEL, który produkował krótkie formy reportażowe, filmy dokumentalne, seriale i filmy telewizyjne jak „Zdaniem obrony”, „Blisko coraz bliżej”, „Rodzina Kanderów”.

W latach 90. do produkcji i magnetycznej rejestracji wprowadzono system Betacam SP i Betacam Digital, a nowe rozwiązania pozwoliły na realizację programu w technice cyfrowej. Telewizja Katowice to stale rozwijający się ośrodek, o czym świadczy między innymi fakt, iż w 1991 roku emitowano sześć godzin programu własnego dziennie, w 1994 roku dwanaście, czasem nawet osiemnaście, a w 1995 rozpoczęto nadawanie programu przez całą dobę i to pierwszy i jedyny ośrodek, który zdecydował się na taki krok. Zamysł był prosty: produkcja 12-godzinnego programu własnego, a druga połowa doby wypełniona filmami dokumentalnymi i fabularnymi zakupionymi od zagranicznych kontrahentów.

Programy muzyczne Wojciecha Zamorskiego to bardzo popularny element ramówki lat 90. Jego największym i bardzo lubianym dziełem był „100 proc. live”, który przez sześć lat osiągał szczyty popularności wśród miłośników jazzu, bluesa i rocka. „Telefoniada”, czyli teleturniej istniejący na antenie przez dziewięć lat to pierwszy w historii Telewizji Polskiej program na żywo z łącznością z widzami i z publicznością w studiu, prowadzony przez Bolesława Cadera i Wojciecha Majewskiego.

Ze względu na obszar oddziaływania dla redakcji TVP Katowice ważna była śląska kultura i gwara, dlatego w 1993 roku stworzono widowisko „Sobota w Bytkowie”, którego popularność doprowadziła do powstania telenoweli śląskiej o tym samym tytule w reżyserii Waldemara Patlewicza, pokazującej życie rodzin Pytłoków i Żymłów. Telewizja Katowice w 1997 roku otrzymała nagrodę i tytuł Hanysa Roku w dziedzinie kultury za propagowanie śląskości na antenie. Z czasem powstawały kolejne śląskie programy kulinarne czy programy rozrywkowe, jak „Śląska labą” Krzysztofa Jasińskiego i Waldemara Patlewicza².

Serwis informacyjny „Śląska Kronika Telewizyjna” nadawano od 1957 roku jako program ukazujący się raz w tygodniu i składający się z pięciu informacji.

² T. Semik, *Telewizja Katowice, przepraszamy za usterki* <http://www.dziennikzachodni.pl/artykul/724661,telewizja-katowice-przepraszamy-za-usterki-zdjecia,4,id,t,sa.html> (dostęp 13.06.2016).

Tytuł „Aktualności” pojawił się na początku lat 60., choć przez pewien czas funkcjonowała również nazwa „Obiektyw”, a na przełomie lat 70. i 80. serwis nosił tytuł „Nasz dzień”. Obecnie „Aktualności” nadawane są w czterech wydaniach każdego dnia. Sport to również jeden z ważnych i mocnych elementów w ramówce katowickiego ośrodka. Od początku TVP Katowice dysponowała doskonałymi realizatorami widowisk sportowych, dobrym sprzętem, a na Śląskim Stadionie Narodowym odbywały się najistotniejsze wydarzenia sportowe w kraju, komentowane przez Jana Ciszewskiego czy Andrzeja Zydorowicza.

MISJA

J. Hassel, wyrażając swój pogląd na temat telewizji, posłużył się barwną metaforą, w której porównał widza do dziecka, a telewizję komercyjną do czekolady pożądanego przez małego człowieka. W jego opinii ogólnopolskie programy telewizji publicznej dodają do wspomnianej czekolady elementy potrzebne do wielostronnego i właściwego rozwoju dziecka, czyli owoce, minerały, witaminy, na które posiadają odpowiednie środki finansowe. Natomiast telewizja regionalna ma zadania odpowiadające misji telewizji ogólnopolskiej, a różnica polega na tym, że są one realizowane na konkretnym terenie objętym emisją. Przywołany niemiecki dziennikarz zaznaczył, iż ośrodki regionalne nie mają na realizację swoich zadań pieniędzy i dlatego często muszą podawać widzom tran, którego nie lubią, ale redakcja wie, jak jest zdrowy oraz potrzebny. Telewizja regionalna winna integrować odbiorców z lokalnym wymiarem ich egzystencji, kształtować ich obywatelski związek z małą ojczyzną, utrzymywać i kreować lokalną tożsamość kulturową³. Podejmując problematykę zadań, misji czy funkcji pełnionych przez media regionalne, warto pamiętać o uznanych polskich medioznawcach, którzy wielokrotnie w swoich publikacjach poruszali tematykę mediów lokalnych takich np. jak: S. Michalczyk, M. Gieruła, R. Kowalczyk, P. Kuca, P. Szostok. Ryszard Kowalczyk dokonał analizy programów emitowanych w oddziałach terenowych TVP z uwzględnieniem audycji misyjnych w 2004 roku. Na podstawie przeprowadzonych wyliczeń stwierdził, iż w ośrodku katowickim audycje służące rozwojowi kultury, nauki i oświaty stanowiły 8,1 proc.

³ Cyt. za: M. Różycka, *Misja regionalnych stacji telewizji publicznej w Polsce* [w:] *Zarządzanie w kulturze*, red. E. Kocój, tom 11, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2010, s. 115–127. Zob. T. Skoczek, *Regionalne i lokalne media elektroniczne. Systemowe możliwości rozwoju*, Mazowiecka Oficyna Wydawnicza, Bochnia-Warszawa 2007; M. Barańska, *Regionalny nadawca telewizji publicznej w Polsce a proces demokracji* [w:] *Media i dziennikarstwo na przełomie stuleci. Wybrane zagadnienia*, red. W. Cisaak, Wydawnictwo Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu, Poznań 2004, s. 51–60; S. Michalczyk, *Media lokalne w systemie komunikowania. Współczesne tendencje i uwarunkowania rozwojowe*, Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, Katowice 2000.

programu, audycje służące umacnianiu rodziny 7,7 proc., audycje służące kształtowaniu postaw prozdrowotnych 0,4 proc., a audycje służące zwalczaniu patologii społecznych 0,3 proc.⁴ Wystarczy przejrzeć ramówkę Telewizji Katowice, żeby zauważyć, iż ten trend został utrzymany, bo redakcja nadal proponuje bardzo dużo programów kulturalnych czy naukowych, zwykle nakierowanych na promocję „małych ojczyzn”.

OPINIE

Początek roku 2016 przyniósł zmiany w funkcjonowaniu TVP Regionalnej, które zapowiadano już pod koniec 2015 r.. Podczas konferencji dotyczącej publicznej telewizji regionalnej, która odbyła się na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu poinformowano, iż nazwy wszystkich programów regionalnych zostaną wzbogacone o cyfrę 3. Ponadto zaplanowano rekonstrukcję oprawy muzycznej oraz graficznej, która wróciła do kolorystyki biało-niebieskiej. Zapowiedziano, iż docelowo powstanie 16 anten wypełnionych przez programy lokalne i regionalne. Od marca 2016 roku – zgodnie z ustaleniami – każdy ośrodek miał rozpocząć nadawanie 16-godzinnego programu regionalno-lokalnego w ramach koncepcji 6+6+4 (dwa 6-godzinne bloki programowe 7.00–13.00 i 13.00–19.00 oraz jeden 4-godzinny 19.00–23.00). Przed planowanymi zmianami ośrodki terenowe TVP w dni powszednie nadawały swoje programy między 7.30 a 8.00 oraz od 18.00 do 22.15, zaś resztę uzupełniano tzw. pasmem wspólnym. Podążając za współczesnymi trendami i potrzebami wynikającymi ze zjawiska technicyzacji czy też konwergencji, reporeterzy regionalni mieli zostać wyposażeni w iPhone’y6s i iPad Pro z aplikacjami pozwalającymi na nagrywanie materiałów, montowanie i wysyłanie ich do ośrodków, jak również na prowadzenie relacji na żywo. Dodatkowe udogodnienia to plan wyposażenia 16 ośrodków w cyfrowy system automatyzacji emisji programu najnowszej generacji oraz utworzenie redakcji dedykowanych serwisom internetowym⁵.

Wyniki oglądalności publikowane na portalu wirtualnemedi.pl z września 2014 roku pokazują, iż pod względem oglądalności na rynku telewizyjnym Telewizja Regionalna uplasowała się na miejscu 15. z wynikiem 1,10 proc.⁶

⁴ R. Kowalczyk, *Media lokalne w Polsce*, Tom III, Wydawnictwo CONTACT, Poznań 2008, s. 47.

⁵ *Koniec TVP Regionalna, wraca TVP3. iPhone’y i iPady dla reporterów TVP3 zastąpiła TVP Regionalną*, <http://www.wirtualnemedi.pl/arttykul/koniec-tvp-regionalna-wraca-tvp3-iphone-y-i-ipady-dla-reporterow> (dostęp 11.08.2016). *Nowa oprawa graficzna i poranne pasma (wideo)*, <http://www.wirtualnemedi.pl/arttykul/tvp3-zastapila-tvp-regionalna-nowa-oprawa-graficzna-i-poranne-pasma-wideo> (dostęp 11.08.2016).

⁶ TVN nowym liderem, rekordowa oglądalność Polsat Volleyball 1 <http://www.wirtualnemedi.pl/arttykul/tvn-nowym-liderem-rekordowa-ogladalnosc-polsat-volleyball-1> (dostęp 11.08.2016).

Rok później, czyli w 2015 r., Telewizja Regionalna zajmowała miejsce 18. w rankingu najchętniej oglądanych stacji telewizyjnych, zdobywając 1,02 proc.⁷ W podobnym rankingu opublikowanym w sierpniu 2016 roku TVP 3 widnieje na pozycji 17. z oglądalnością na poziomie 1,11 proc.⁸ Natomiast w październiku 2015 roku Telewizja Regionalna zajęła z wynikiem 1,03 proc. siódme miejsce w grupie stacji tematycznych, co w stosunku do roku 2014 stanowiło wzrost o 0,06 proc.⁹

Okres świetności TVP Katowice przypadał na lata walki z konkurencyjną prywatną telewizją PTV Rondo sieci N. Grauso, zaś druga połowa lat 90. to czas stałego i systematycznego spadku zasięgu. Gwałtowne zmniejszenie liczby odbiorców nastąpiło w 1999 roku, kiedy w porównaniu do roku poprzedniego katowicki ośrodek stracił 30 proc. odbiorców. Spadek zasięgu był w tym okresie dosyć równomierny na wszystkich obszarach, chociaż w województwie częstochowskim był najbardziej głęboki. Marian Gierula napisał, iż wskazane tendencje spadkowe zostały wywołane decyzją rozbudowy tzw. pasma wspólnego telewizji regionalnych¹⁰. Marek Jachimowski wyraził pogląd, że telewizja regionalna spełnia zbyt wiele funkcji w regionalnym systemie informacji, aby ograniczać jej „regionalność i lokalność”¹¹.

Struktura odbioru sygnału telewizyjnego dla województwa śląskiego w 2014 roku wyglądała następująco: eter – 21,8 proc., kabel – 35 proc., satelita – 43,2 proc. Począwszy od 20 maja 2013 roku program TVP Katowice dociera do odbiorców dzięki naziemnemu sygnałowi cyfrowemu, emitowanemu w standardzie DVB-T, ale można również korzystać z oferty za pośrednictwem sieci kablowych oraz internetowej aplikacji tvpstream.tvp.pl. Programy TVP Katowice nadawane są z 20 nadajników dużej i małej mocy pracujących na tym samym kanale telewizyjnym 41¹².

⁷ *Polsat nowym liderem, TVN mocno w dół. Wysoki udział TV4 we wrześniu*, <http://www.wirtualnedia.pl/artykul/polsat-nowym-liderem-tvn-mocno-w-dol-wysoki-udzial-tv4-we-wrzesniu> (dostęp 11.08.2016).

⁸ *Polsat nowym liderem, TVP2 odrabia straty. Transmisje z IO Rio 2016 hitami*, <http://www.wirtualnedia.pl/artykul/polsat-nowym-liderem-tvp2-odrabia-straty-transmisje-z-io-rio-2016-hitami> (dostęp 11.08.2016).

⁹ *TVP Info i TVN24 na czele kanałów tematycznych, TTV przed TVP Seriele (top 25)*, <http://www.wirtualnedia.pl/artykul/tvp-info-i-tvn24-na-czele-kanalow-tematycznych-tv-przed-tvp-seriale-top-25> (dostęp 11.08.2016).

¹⁰ M. Gierula, *Spoleczny odbiór mediów na Śląsku w okresie transformacji – wybrane zagadnienia* [w:] *Środki masowej informacji w Polsce po likwidacji instytucji cenzury (1990–2000)*, red. J. Adamowski, Wydawnictwo ASPRA- JR, Warszawa 2000, s. 274.

¹¹ M. Jachimowski, *Telewizja regionalna w regionalnym systemie informacyjnym* [w:] *Radio i telewizja. Informacja, kultura, polityka*, red. W. Dudek, Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, Katowice 2000, s. 112.

¹² TVP KATOWICE W DVB-T MULTIPLEKS 3 ORAZ W INTERNECIE <http://katowice.tvp.pl/17285230/tvp-katowice-w-dvbt-multipleks-3-oraz-w-internecie> (dostęp 3.06.2016).

W przypadku katowickiego ośrodka produkcja studyjna prowadzona jest w systemie szeregowego komponentu cyfrowego i może pojawiać się w dwóch formatach wymiarów obrazu, czyli standardowym 4:3 i szerokopasmowym 16:9. Digital Betacam (studio i wóz transmisyjny), Betacam SP, DVCPro50 i DVC-Pro to formaty służące do zapisu wizji i akwizycji materiałów reporterskich. Będące w posiadaniu redakcji TVP Katowice zestawy montażowe (linowe i nielinowe) umożliwiają realizację montażu o zróżnicowanym stopniu trudności. Wyposażenie bazy transmisyjnej stanowią trzy wozy transmisyjne: nowoczesny, dziewięciokamerowy cyfrowy, analogowy pięciokamerowy oraz dwukamerowy reportażowy wóz satelitarny¹³.

„Cyfryzacja może dać wielką szansę na powrót świetności ośrodków lokalnych Telewizji Polskiej. Dzięki niej ośrodki lokalne mogą stać się prawdziwym, dobrym narzędziem dla demokracji lokalnej”¹⁴ mówił niegdyś prezes TVP Juliusz Braun, lecz mimo cyfryzacji oferta programowa TVP Katowice nie została wyraźnie poszerzona o nowe elementy. Dostępne dane pokazują, iż w 2010 roku w dni powszednie emitowano 209 minut, zaś w piątki i soboty 201, a 216 w niedzielę, zaś w 2012 roku w dni powszednie program własny zajmował 205 minut czasu antenowego, w piątki i soboty 248 oraz 262 w niedzielę. Kiedy w 2013 roku TVP Katowice funkcjonowała już w cyfrowej przestrzeni w dni powszednie emitowała 205 minut, zaś w piątki i soboty 248 i 262 w niedzielę. W roku 2014 czas ten wyniósł: w dni powszednie 267 minut oraz w weekendy 327 minut. Pasma własne TVP Katowice poszerzono więc zaledwie o godzinę. Programy finansowane z abonamentu to program informacyjny „Aktualności”, program publicystyczny „Forum regionu”, program kulturalny „Co, gdzie, kiedy?” oraz pasmo reportaży. Pozostałe audycje emitowane w paśmie własnym finansowane są z pieniędzy sponsorów i innych źródeł pozakomercyjnych. Podstawowym źródłem finansowania publicznej telewizji regionalnej jest abonament. Województwo śląskie jest liderem w zakresie uiszczania opłat za abonament, ponadto jest drugim regionem w klasyfikacji pod względem zaludnienia oraz spełnia wszystkie kryteria obowiązujące przy rozdzielaniu abonamentu. Mimo tego publiczny ośrodek Telewizji Katowice otrzymuje najmniej środków na realizację określonej ustawowo misji¹⁵.

Magdalena Różycka w 2011 roku przeprowadziła badania ankietowe dotyczące Telewizji Katowice na losowej próbie 114 osób. Większość badanych (83 proc.) dostrzegła regionalny charakter TVP Katowice. Jak wskazywali

¹³ *Technika TVP Katowice*, <http://katowice.tvp.pl/21076825/technika-tvp-katowice> (dostęp 1.08.2016).

¹⁴ *Szansa TVP w dobie telewizji cyfrowej*, <http://www.tvp.info/7393135/szansa-tvp-w-dobie-telewizji-cyfrowej> (dostęp 11.08.2016).

¹⁵ M. Różycka, *Cyfryzacja ośrodków regionalnych TVP*, Zarządzanie Mediami 2014, tom II, s. 58–62.

ankietowani, na wybór stacji telewizyjnej wpływa oferta programowa (72 proc.), jakość emitowanych treści (49 proc.) i rzetelność prezentowanych informacji (49 proc.), przyzwyczajenie (39 proc.), dziennikarze i osobowości telewizyjne (25 proc.), inne inicjatywy, w które angażuje się stacja (17 proc.). W grupie programów najczęściej oglądanych przez respondentów najwyższej uplasowały się „Aktualności”, czyli magazyn informacyjny (45 proc.). Badania wykazały, iż większość odpowiadających na pytania zawarte w kwestionariuszu ankietowym wyraziła pogląd, iż TVP Katowice nie spełnia oczekiwań dotyczących oferty programowej (62 proc.), a tylko 33 proc. doszło do wniosku, iż oferta programowa katowickiego ośrodka raczej spełnia ich oczekiwania. Zbadano również opinię na temat realizacji misji publicznej przez TVP Katowice. Rezultaty analiz wykazały, iż najliczniejszą grupę (45 proc.) stanowiły osoby zauważające realizację wymogów dotyczących misyjności narzuconych ustawowo. Kolejne weryfikowane zagadnienie to udział ankietowanych w wydarzeniach organizowanych przez katowicką redakcję. Większość badanych (68 proc.) nie uczestniczyła w inicjatywach podejmowanych przez TVP Katowice. Wśród wydarzeń organizowanych przez redakcję, w których 32 proc. grupa ankietowanych partycypowała, wymieniono: finał WOŚP, piknik z Telewizją Katowice, Rawę Blues Festiwal, Śląskie Laby, Bal Globtrotera.

Ponad połowa badanych (63 proc.) stwierdziła, że TVP Katowice brakuje nowoczesności. W opinii 66 proc. jest jednak wiarygodnym medium, profesjonalnym (60 proc.) i dbającym o kwestie społeczne (67 proc.). Pytano także o powiązania katowickiego ośrodka ze światem polityki i tutaj głosy ankietowanych dostrzegających upolitycznienie była porównywalna z liczbą przeciwników takiego osądu (ponad 20 proc.). Wśród zmian, jakie według ankietowanych powinny nastąpić w TVP Katowice, pojawiały się propozycje dotyczące: oferty programowej 55 proc. (poszerzenie, unowocześnienie poprzez emisję ciekawych filmów, seriali, audycji dla dzieci i młodzieży, większa liczba programów na temat Górnego Śląska i Zagłębia), zwiększenia czasu antenowego na emisję programów własnych Telewizji Katowice (8 proc.), unowocześnienia stacji (3,5 proc.), zmiany szaty graficznej oraz zwiększenia rozpoznawalności i rozgłosu o stacji (po 3 proc.). Ponad połowa ankietowanych (60 proc.) uważała, że funkcjonowanie katowickiego ośrodka przynosi korzyści lokalnej społeczności. Wśród profitów wynikających z istnienia katowickiego ośrodka wymieniano: krzewienie regionalizmu, szybkie i bezpośrednie przekazywanie informacji o regionie Śląska i Zagłębia, integrację społeczną, promocję rzemiosła w regionie, edukację dzieci i młodzieży, budowanie świadomości regionalnej¹⁶.

¹⁶ M. Różycka, *Cyfryzacja: szanse i zagrożenia publicznej telewizji regionalnej*, Naukowy Przegląd Dziennikarski Journalism Research Review Quarterly 2013 nr 2, s. 18–28.

PROGRAM

Program nadawany przez TVP Katowice w 2015 roku obejmował: a) programy informacyjne, które stanowiły 14,45 proc. – w tym premiery 14,36 proc., a powtórki 0,10 proc.; b) publicystykę, na którą łącznie przeznaczono 20,72 proc., gdzie premiery to 16,22 proc., a powtórki 4,51 proc.; c) kulturę, dla której zarezerwowano 17,76 proc. – w tym premiery stanowiły 8,68 proc., zaś powtórki 9,08 proc.; d) edukację, rozrywkę i sport, czyli 30,84 proc., gdzie premiery to 21,19 proc., a powtórki 9,65 proc.; e) ogłoszenia nadawcy 1 proc. czasu w rocznym okresie; f) autopromocję 2 proc.; g) reklamę i telesprzedaż 13 proc.¹⁷

Telewizja Katowice jest silnie związana z regionem, redakcja angażuje się w bieżące sprawy, nurtujące mieszkańców województwa, podejmuje istotne tematy społeczne, gospodarcze, kulturalne czy polityczne, ale jednocześnie stara się pielęgnować bogatą i unikatową tradycję tego regionu, o czym świadczy między innymi emisja programów prowadzonych gwarą śląską. Programy pojawiające się w ramówce katowickiego ośrodka można podzielić na trzy grupy:

1. Treści dotyczące spraw ważnych i aktualnych

a) „Aktualności”, „Aktualności sportowe”, „Pogoda” – serwisy informacyjne emitowane cztery razy dziennie, w tym główne wydanie o godzinie 18.30;

b) „Forum regionu” – to program, w którym spotykają się przedstawiciele regionalnych struktur partii politycznych i podejmują dyskusję na temat spraw kontrowersyjnych, wywołujących zainteresowanie oraz społeczne reakcje;

c) „Trudny rynek” – redaktor prowadzący wraz z zaproszonymi gośćmi, ekspertami w konkretnych dziedzinach rozmawia na temat interesujących wydarzeń ekonomicznych w regionie i w kraju.

2. Treści angażujące społeczność regionu:

a) „Magazyn reporterów” – redakcja prezentuje ludzi ważnych dla regionu oraz sprawy, o których warto informować bez upiększającej adaptacji, dlatego reporterzy sięgają po tematy trudne, wzbudzające emocje i zainteresowanie nie tylko w skali regionu, ale również kraju, a w efekcie reportaże te bywają emitowane również na ogólnopolskiej antenie TVP;

b) Filmy dokumentalne – dokumentaliści katowickiej telewizji są powszechnie cenieni, a ich materiały były wielokrotnie nagradzane, zaś znane filmy jak „Credo. Wojciech Kilar”, „Please find. Henryk Mikołaj Górecki”, czy „Świat według Breugla” powstały właśnie w Telewizji Katowice;

c) Magazyny społeczne – to cykle programów dotyczących ważnych kwestii społecznych, np. aktywizacja zawodowa, ekonomia społeczna, równouprawnienie, tolerancja względem innych grup etnicznych („Rzemiosło. Mam świetną pracę”, „Mama i tata równi w pracy, równi w domu”, „Torinaw znaczą tolerować”);

¹⁷ TVP SA, TVP Regionalna – Oddział Terenowy Katowice – Plan programowy na 2015 r.

3. treści kulturalne i rozrywkowe:

a) „Do teatru” – to oferta dla osób, którym zależy na pozyskaniu informacji na temat aktualnych wydarzeń teatralnych mających miejsce na terenie Śląska;

b) „Dej pozór” – jest Magazynem o Śląsku, prowadzonym w gwarze śląskiej, kierującym uwagę na żywe tradycje, ciekawych ludzi i wydarzenia, o których warto i trzeba wiedzieć;

c) „Rączka gotuje” – to cotygodniowy program kulinarny, w którym Remigiusz Rączka, czyli znany i popularny śląski kucharz proponuje widzom dania kuchni śląskiej w wersji tradycyjnej i nowej oraz potrawy mniej znane czy nawet zapomniane regionalne przysmaki;

d) „Studio Telewizja 1” – jest prowadzonym na żywo programem lifestylowym, do którego zapraszani są ludzie reprezentujących różnorodne dziedziny życia od sztuki po sport, opowiadający widzom o swojej pasji, promujący ciekawe wydarzenia, informujący o innowacyjnych przedsięwzięciach¹⁸.

Redakcja „Dziennika Zachodniego” zorganizowała wśród internautów sondę mającą odpowiedzieć na pytanie: Jakie programy w historii Telewizji Katowice należy w ich opinii uznać za najlepsze? Program „Telefoniada” emitowany w niedzielę w latach 1990–1998 zajął miejsce pierwsze w rankingu z wynikiem 37 proc. oddanych głosów, miejsce drugie przypadło „Sobocie w Bytkowie” (27 proc.), a trzecie „Aktualnościom” (16 proc.)¹⁹. Zwycięski program miał około 300–400 tys. widzów, a opierał się na wspólnym udziale widzów zgromadzonych w studiu oraz osób korzystających z połączenia telefonicznego, którym zadawano pytania dotyczące wcześniej przeprowadzonych sondaży. Symbolem programu oprócz aparatu telefonicznego stało się koło szczęścia, służące do losowania nagród.

LUDZIE I NAGRODY

W październiku 2015 roku Jerzy Nachel został po raz trzeci powołany na stanowisko dyrektora i redaktora naczelnego katowickiego ośrodka. Jest on jedną z najważniejszych postaci, reprezentujących katowicką redakcję na przestrzeni ostatnich lat. Sekretarzem programu był wówczas Bolesław Cader, redaktor prowadzącą redakcję „Aktualności” była Iwona Flanczewska-Rogalska, Regionalną Agencją Producentką kierowała Danuta Mokry, zaś na czele Biura Reklamy i Marketingu stała Joanna Pietrzyba-Waszczak. Na początku marca 2016 roku na stanowisku dyrektora – redaktora naczelnego TVP Katowice pojawił się

¹⁸ Materiały informacyjno-promocyjne TVP Katowice.

¹⁹ K. Pachelska, *Telefoniada najlepszym programem w historii TVP Katowice*, <http://www.dziennikzachodni.pl/artukul/449795,telefoniada-najlepszym-programem-w-historii-tvp-katowice,id,t.html> (dostęp 11.08.2016).

Tomasz Szymborski oraz zmieniono inne osoby, zajmujące ważne stanowiska w redakcji, z wyjątkiem kierującej Biurem Reklamy i Marketingu.

W gronie byłych redaktorów naczelnych TVP Katowice pojawiają się m.in. następujące nazwiska: Janusz Korczyński, Miłosz Stawecki, Mirosław Słomczyński, Władysław Kubiczka, Tomasz Dalecki oraz wspomniany już Jerzy Nachel. W katowickim ośrodku telewizyjnym rozwijali swoje umiejętności i zdobywali zawodowe doświadczenie tacy znani dziennikarze jak Krystyna Loska, Anna Popek czy Kamil Durczok.

Dziś w dyspozycji Telewizji Katowice są trzy studia oraz rozbudowana baza transmisyjna. W ramówce pojawiają się reportaże, magazyny społeczne, programy informacyjne, sportowe, kulturalno-rozrywkowe, ekologiczne i publicystyczne. Dużą popularność zyskał serwis informacyjny „Aktualności” emitowany dwa razy w ciągu doby (godz. 18.30 i 21.45) oraz audycje prowadzone w śląskiej gwarze jak „Rączka gotuje” czy „Koncert życzeń”. Na potrzeby anten ogólnopolskich TVP katowicka jednostka rejestruje spektakle teatralne i produkuje filmy dokumentalne. Ponadto organizuje koncerty, imprezy promocyjne i tworzy wydarzenia kulturalne, angażując się w promocję ziemi śląskiej²⁰.

Telewizja Katowice posiada aktywny i prężny zespół, podejmujący działania na wielu polach, których owocami są liczne nagrody zdobywane podczas festiwali (np. Międzynarodowy Festiwal Produkcji Radiowych i Telewizyjnych w Turynie, Międzynarodowy Festiwal „Tranzyt” w Poznaniu, Międzynarodowy Festiwal Sztuki Reportażu Camera Obscura, Ogólnopolski Festiwal Sztuki Filmowej Prowincjonalia), przeglądów (np. Przegląd i Konkurs Oddziałów Terenowych TVP SA, Ogólnopolski Niezależny Przegląd Dokumentalnych Nurt) czy konkursów (np. Konkurs Dziennikarski „Silesia Press”, Konkurs Dziennikarski „Tak pomagam”).

W gronie dziennikarzy wielokrotnie nagradzanych w ostatnim czasie widnieją następujące nazwiska: Dagmara Drzazga (dokumenty: „Lech Majewski. Świat według Bruegela”, „Muzyka i cisza”), Violetta Rotter-Kozera (filmy: „Pod banderą Chopina”, „Please find – H.M. Górecki”, „Wojciech Kilar. Credo”, „Listy rozproszone – Michał Spisak”), Brygida Frosztęga-Kmiecik (reportaże: „Obywatelka Dorotka”, „Iskierka”, „Wygrać emeryturę”, „One i on”), Bożena Klimus (reportaże: „Obcy wśród nas”, „Chcę do domu”, „Budujemy nowy dom”, „A mogło Cię nie być”, „Potrzebni od zaraz”), Łukasz Kowalski (film: „Testament” i reportaż „Przypadek Jerzego K.”), Izolda Czmok-Nowak (reportaże: „Uśmiech na receptę”, „3998 km”, „Bo my się po prostu kochamy”, „Blondyn i blondyna”, „Jedno życie” i program: „Dej pozór”), Izabela Szukalska (reportaż: „Jestem zawsze będę”, „I raz, i dwa, i trzy...” oraz filmy: „Posłuchaj mnie tato”, „Ich dwoje”), Barbara

²⁰ W. Patlewicz, *Tu Telewizja Katowice. Dobry wieczór Państwu*, <http://www.tvp.info/8514704/tu-telewizja-katowice-dobry-wieczor-panstwu> (dostęp 13.06.2016).

Jendrzejczyk (reportaże: „Mozart biega dla dzieci”, „Kosmiczne marzenie”, „Matka trzymaj się”), Zofia Skrok i Marcin Jałowy otrzymali nagrodę za program i portal „Ekoagent”, przyznawaną dla osób działających na rzecz ekologii, Wojciech Królikowski (film dokumentalny: „W oku Boga”), Ewa Kozik (cykl programów „A życie toczy się dalej”)²¹. Telewizję Katowice nagradzano także w czwartej edycji konkursu „Marka Śląskie” w kategorii „Kultura”.

Telewizja Katowice od wielu lat jest ważnym punktem na mapie mediów regionalnych i lokalnych Górnego Śląska. To promotor „małych ojczyzn”, którego misja przez cały okres funkcjonowania pozostaje niezmienna. Obecności TVP Katowice w życiu górnośląskiej społeczności nie można nie zauważyć, podobnie jak zaangażowania redakcji w regionalne i lokalne przedsięwzięcia oraz w promowanie śląskiej tożsamości. O wysokiej wartości materiałów powstających w katowickim ośrodku świadczą liczne nagrody zdobywane na konkursach, festiwalach i przeglądach, organizowanych w kraju oraz za granicą.

²¹ Materiały udostępnione przez redakcję TVP 3 Katowice.

Jolanta Kępa-Mętrak

Telewizja Polska Kielce

KIELCE

Nazwa: Telewizja Polska SA Oddział Terenowy w Kielcach (do końca 2015 roku),

Telewizja Polska 3 Kielce (od początku 2016 roku)

Adres: plac Moniuszki 2B, 25-334 Kielce

Adres strony internetowej <http://kielce.tvp.pl/>

Zasięg: województwo świętokrzyskie.

HISTORIA PRZED 1990 ROKIEM

Początek historii TVP w Kielcach sięga roku 1962¹. Powołano wówczas korespondenta „Dziennika Telewizyjnego”. Był nim Karol Bielecki, dziennikarz i operator jednocześnie. W 1964 roku pojawił się drugi operator Jan Żurowski. Formalnie byli oni pracownikami Radia Kielce. W 1972 r. w strukturach Radia Kielce została wyodrębniona redakcja regionalna złożona z dwóch dziennikarzy Jerzego Alukiewicza i Jana Goca oraz operatora Jana Żurowskiego. Materiały na taśmie filmowej, tzw. surówka, były przewożone do Warszawy autobusem PKS lub pociągiem. Gонец odbierał je na dworcu w Warszawie od kierownika pociągu albo od kierowcy. Materiał był czarno-biały.

Pierwszą siedzibą redakcji telewizyjnej był dworek przy ul. Świerczewskiego 34 (dziś Jana Pawła II). W 1975 roku, wraz z rozgłośnią radiową, redakcja została przeniesiona do nowego gmachu, wybudowanego specjalnie na potrzeby radia i telewizji przy ul. Związku Walki Młodych (dziś Radiowej 1). Pozostała tam do września 1993 roku.

¹ <http://kielce.tvp.pl/1258445/troche-historii> (dostęp 29.01.2016).

W 1974 roku redakcja telewizji została formalnie przyporządkowana do ośrodka w Łodzi. Trzech dziennikarzy: Jerzy Alukiewicz, Jan Goc i Józef Wierzba, jak też dwóch operatorów: Bogdan Miler i Jan Żurowski, przygotowywali półgodzinny program lokalny emitowany raz w tygodniu.

Po 13 grudnia 1981 r. kielecka redakcja jako jednostka organizacyjna została najpierw zawieszona, a potem zlikwidowana. Lokalny program z Kielc i regionu powstawał w Oddziale Telewizji Kraków. Kieleckie „okienko programowe” zlikwidowano na rzecz stałego udziału w codziennych emisjach „Kroniki Krakowskiej”. Nadajnik na Świętym Krzyżu podporządkowano Zakładowi Radiokomunikacji w Krakowie.

Status redakcji TV w Kielcach został przywrócony dopiero w roku 1990. Składała się ona wówczas z dwóch dziennikarzy, tj. pracujących już wcześniej Jana Goca i Józefa Wierzby, i trzech pracowników technicznych – Zbigniewa Batorskiego, Jana Żurowskiego, Mariana Łyżwy. Nieco później do grona dziennikarzy dołączyli Edyta Ruszkowska i Zbigniew Łuczyński. Redakcja została wyposażona w profesjonalny sprzęt (U-matic: kamera ważąca 13 kg, magnetowid – 12 kg, akumulatory oświetlenia – 10 kg, plus lampa, plus osprzęt i mikrofon – razem ok. 50 kg) i samochód („Polonez” po przebiegu 100 tys. km).

W 1991 roku zespół wyprodukował ponad 500 różnorodnych materiałów (newsy, felietony, reportaże), wyemitowanych zarówno w programach regionalnych, jak i ogólnopolskich. Od 1993 roku w całotygodniowym trzygodzinnym programie krakowskim Kielcom wyznaczono 6 minut na informacje bieżące. Materiały nagrane w Kielcach do Krakowa nadal dostarczane były państwowymi środkami lokomocji, głównie pociągami.

We wrześniu 1992 r. Polskie Radio Kielce wymówiło OTV Kraków dzierżawę pomieszczeń; redakcja telewizji musiała znaleźć nowe lokum. Przeniosła się do Domu Rzemiosła przy ulicy Warszawskiej 34, gdzie pozostała do czerwca 2003 r.

Od 1994 r. teren obsługiwany przez redakcję kielecką zwiększył się o województwo radomskie aż po Warkę. W redakcji pracowało tylko dwóch zatrudnionych na stałe dziennikarzy, dwóch operatorów i dźwiękowiec. Powstało wiele materiałów, zwłaszcza reportaży historycznych.

W 1996 r. nastąpił zasadniczy przełom w technice. Swoich łączy do transmisji użyczyła telekomunikacja, więc – zamiast na pociąg – redaktor lub operator szedł z kasetą filmową do Urzędu Telekomunikacji. Dwa lata później końcówka łączy została zainstalowana w redakcji. Wtedy też nastąpiła pierwsza kilkuminutowa bezpośrednia transmisja z Festiwalu Harcerskiego. Również w tym roku Zbigniew Batorski i Jan Goc odbyli pierwszą zagraniczną podróż na materiał. Pojechali do Szwajcarii, by przygotować reportaż o miejscach związanych z Tadeuszem Kościuszką.

28 lutego 2001 roku powołano Świętokrzyski Ośrodek Regionalny TVP S.A. w Kielcach, podlegający Oddziałowi Terenowemu w Krakowie. Wiadomości z regionu świętokrzyskiego stanowiły jednak tylko krótkie materiały w głównym

programie informacyjnym. Oddzielny serwis informacyjny pojawił się w 2002 r., a pod koniec 2004 r. „Kronikę Świętokrzyską” można było oglądać codziennie o godzinie 17.45 i 21.45.

ODDZIAŁ TERENOWY TELEWIZJI POLSKIEJ

1 stycznia 2005 roku w Kielcach, już w nowej siedzibie w budynku Kieleckiego Centrum Kultury przy placu Moniuszki 2B, rozpoczął działalność Oddział Terenowy Telewizji Polskiej². Przygotowanie samodzielnego oddziału Telewizja Polska powierzyła w styczniu 2005 roku Marianowi Curzydło³. Pełnił on obowiązki dyrektora, gdyż konkurs na szefa oddziału kieleckiego ogłoszony pod koniec 2004 roku nie przyniósł rozstrzygnięcia. Kolejny konkurs wygrał Marek Mikos, dziennikarz telewizyjny i prasowy, publicysta, w przeszłości związany z „Gazetą Wyborczą”, Canal+ i TV Wisła⁴. Kierownictwo oddziału kieleckiego TVP objął od 1 maja 2005 r. Rozpoczął się intensywny rozwój telewizji w Kielcach. Zaczęto mówić o budowie własnej siedziby. W październiku 2006 r. Urząd Marszałkowski sprzedał TVP atrakcyjną działkę przy ul. Ściegiennego, między Wojewódzkim Domem Kultury a stadionem piłkarskim. Niestety, budowa nie ruszyła⁵.

Lepsze efekty przynosiła praca dziennikarzy. W 2006 r. program „Cuda w Domu Praczek” w reżyserii Dominika Rakoczego otrzymał nagrodę Rady Programowej TVP SA Kraków dla programu najlepiej spełniającego misję telewizji publicznej. W tym samym roku oddział pozyskał własny wóz satelitarny i mogły się rozpocząć relacje na żywo z miejsc ważnych wydarzeń. Rok później uruchomione zostało Kieleckie Studio Reportażu. W 2011 r. film „Siła wrażliwości” w realizacji Aleksandry Żaczek i Mateusza Śliwy otrzymał II nagrodę za program o tematyce kulturalnej na Przeglądzie i Konkursie Twórczości Ośrodków Regionalnych Telewizji Polskiej w Gdańsku. Program informacyjny TVP Kielce „Informacje” gromadził wówczas widownię w granicach 7200 osób (1,31 proc. udziału w rynku) i był to jeden z najsłabszych wyników w kraju, tylko przed oddziałami w Gorzowie Wielkopolskim, Olsztynie i Opolu⁶. Biorąc pod uwagę oglądalność wyrażoną procentowo, wynik był jeszcze słabszy, na granicy błędu

² A. Kosiek, *TVP świętuje dziesiąte urodziny*, „Gazeta Wyborcza Kielce”, 11.09.2015, s. 5.

³ <http://kielce.tvp.pl/1258445/troche-historii> (dostęp 29.01.2016).

⁴ *Marek Mikos szefem TVP Kielce, Krzysztof Herod odchodzi*, <http://www.wirtualnemedial.pl/artykul/marek-mikos-szefem-tvp-kielce-krzysztof-herod-odchodzi> (dostęp 11.04.2016).

⁵ L. Cichocka, *Działka, sprzedana TVP za grosze, długo może stać pusta*, <http://www.echodnia.eu/swietokrzyskie/wiadomosci/kielce/art/8498858,dzialka-sprzedana-tvp-za-grosze-dlugo-moze-stac-pusta,id,t.html> (dostęp 11.04.2016).

⁶ E. Rutkowska, *Ranking programów informacyjnych regionalnych oddziałów TVP*, <http://www.press.pl/newsy/telewizja/pokaz/27630,Ranking-programow-informacyjnych-regionalnych->

– „Informacje” oglądało 0,44 proc. mieszkańców województwa świętokrzyskiego, więcej tylko od TVP Olsztyn i TVP Opole.

23 stycznia 2009 r. Marek Mikosa zastąpił na stanowisku dyrektora Dominik Tarczyński, pracujący wcześniej w rozgłośni polonijnej Radio Orła w Londynie⁷. Szybko jednak awansował do Warszawy jako jeden z menedżerów odpowiedzialnych za finanse TVP SA⁸. Od 2 lutego do 13 października 2010 r. stanowisko dyrektora zajmował Dominik Rakoczy, dziennikarz, dokumentalista, reżyser, związany z Oddziałem TVP Kielce niemal od początku jego istnienia. Został zwolniony, według nieoficjalnych informacji „Gazety Wyborczej Kielce”, cytowanych przez wirtualnemedi.pl, „z powodu niezadowalającej jakości programu, m.in. brak na antenie publicystyki, ale także „nielojalność” w stosunku do władz TVP”⁹. Od 18 października 2010 do 29 grudnia 2011 r. dyrektorem był Krzysztof Herod, przez 28 lat związany z TVP, m.in. centralą w Warszawie, oddziałem w Krakowie; był też na placówce korespondenckiej w Brukseli. Został odsunięty ze stanowiska dyrektora TVP Kielce po liście, jaki dziennikarze skierowali do prezesa Juliusza Brauna i KRRiT, w którym zarzucali mu m.in. wpływanie na prowadzących audycje publicystyczne, skłócanie zespołu, czy odsuwanie od pracy doświadczonych wydawców¹⁰. 1 stycznia 2012 r. dyrektorem ponownie został Marek Mikos. 4 marca 2016 r. stanowisko po nim przejął Przemysław Predygiel, który wcześniej pracował w kieleckim oddziale TVP jako były sekretarz redakcji. Z wykształcenia aktor, ukończył Państwową Wyższą Szkołę Teatralną w Warszawie. Pełnił również obowiązki dyrektora kieleckiego Teatru Lalki i Aktora „Kubuś”¹¹.

Niezwykle ważny w rozwoju TVP Kielce był rok 2013. 25 lutego tego roku Telewizja Polska udostępniła oficjalnie użytkownikom tabletów, smartfonów i komputerów osobistych możliwość oglądania na żywo programu TVP Info, szesnastu programów oddziałów terenowych TVP, w tym program TVP Kielce. Zaledwie 10 dni później, 7 marca 2013 r., ruszyła strona Internetowego Teatru dla Szkół, której redaktorem naczelnym został Marek Mikos, dyrektor TVP Kielce. 19 kwietnia odbyła się transmisja spektaklu „Dziadek do orzechów” w wykonaniu Kieleckiego Teatru Tańca, zrealizowana przez TVP Kielce¹².

-oddzialow-TVP (dostęp 25.04.2016).

⁷ *LPR przejmuje kolejny ośrodek TVP*, <http://www.wirtualnemedi.pl/artukul/lpr-przejmuje-kolejny-osrodek-tvp> (dostęp 11.04.2016).

⁸ /and/, *Dominik Rakoczy nowym szefem TVP Kielce*, <http://www.echodnia.eu/swietokrzyskie/wiadomosci/kielce/art/8658805,dominik-rakoczy-nowym-szefem-tvp-kielce,id,t.html> (dostęp 11.04.2016).

⁹ *Zawieszono dyrektora TVP Kielce, wniosek o dyscyplinarne zwolnienie*, <http://www.wirtualnemedi.pl/artukul/zawieszono-dyrektora-tvp-kielce-wniosek-o-dyscyplinarne-zwolnienie> (dostęp 11.04.2016).

¹⁰ *Marek Mikos szefem TVP Kielce, Krzysztof Herod odchodzi*, <http://www.wirtualnemedi.pl/artukul/marek-mikos-szefem-tvp-kielce-krzysztof-herod-odchodzi> (dostęp 11.04.2016).

¹¹ <http://kielce.tvp.pl/24296212/nowy-dyrektor-tvp-3-kielce> (dostęp 22.03.2016).

¹² <http://kielce.tvp.pl/1258445/troche-historii> (dostęp 29.01.2016).

Rok 2013 to również cyfryzacja telewizji. W kieleckim oddziale najpierw nastąpił czas intensywnych przygotowań do tego faktu. W czerwcu „Miasteczko cyfrowe” TVP Kielce przemierzało województwo świętokrzyskie, a specjaliści wyjaśniali wątpliwości widzów związane z cyfryzacją, pokazywali, jak odpowiednio ustawić antenę oraz jak podłączyć dekoder do odbiornika starego typu. Regionalny oddział dbał również o edukację w dziedzinie cyfryzacji przy pomocy audycji i reklamówek emitowanych w swoim paśmie. Wyłączenie emisji analogowej nastąpiło 17 czerwca 2013 r. o godzinie 6 rano.

Od 1 stycznia 2015 „Informacje” TVP Kielce nadawane są ze zmodernizowanego studia telewizyjnego. Jego centralną częścią jest nowoczesny stół prezenterki. Zmianie scenografii towarzyszy także spójna oprawa graficzna wszystkich programów studyjnych¹³. TVP Kielce nie cieszy się jednak wysoką oglądalnością. Z danych Nielsen Audience Measurement za 2015 rok wynika, że średni zasięg dobowy, czyli liczba osób, która oglądała badaną stację przez przynajmniej 1 minutę na dobę obejmował 6122 osoby¹⁴. Średnia oglądalność minutowa wynosiła w tym czasie zaledwie 2470 osób. Było to jednak więcej niż rok wcześniej. W 2014 r. średni zasięg dobowy wynosił 5455 osób, a średnia oglądalność minutowa wykazała tylko 2088 osób¹⁵. Program można również oglądać w Internecie (www.tvpstream.tvp.pl) oraz dzięki aplikacji TVP Stream na urządzeniach mobilnych.

TVP 3 Kielce jako oddział telewizji publicznej, realizuje obowiązki misji zawarte w art. 21. Ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji, tj. oferuje całemu społeczeństwu i poszczególnym jego częściom, zróżnicowane programy i inne usługi w zakresie informacji, publicystyki, kultury, rozrywki, edukacji i sportu, cechujące się pluralizmem, bezstronnością, wyważeniem i niezależnością oraz innowacyjnością, wysoką jakością i integralnością przekazu¹⁶.

STRUKTURA REDAKCJI

Z redakcją współpracuje ok. 50 osób: dziennikarzy, operatorów, montażyistów, grafików oraz kilku dziennikarzy etatowych. Ekipę reporterską

¹³ <http://kielce.tvp.pl/18987663/studio-tvp-kielce> (dostęp 29.01.2016).

¹⁴ Nielsen Audience Measurement, Oglądalność TVP3 Kielce w okresie 1.01.2015–31.12.2015. Badania przeprowadzone na próbie ogólnopolskiej 5026 osób. Wskaźniki AMR i RCH. Dane przekazane autorce przez AGB Nielsen 02.05.2016.

¹⁵ Nielsen Audience Measurement, Oglądalność TVP3 Kielce w okresie 1.01.2013–31.12.2015. Badania przeprowadzone na próbie ogólnopolskiej 4513 osób. Wskaźniki AMR i RCH. Dane przekazane autorce przez AGB Nielsen 10.05.2016.

¹⁶ Ustawa z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji, <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19930070034> (dostęp 22.04.2016).

realizującą materiały informacyjne stanowi dziennikarz i operator kamery. Dyrektor-redaktor naczelny z pomocą redaktorów odpowiedzialnych kieruje i nadzoruje prace całej redakcji. Za program informacyjny TVP 3 Kielce w konkretnym dniu odpowiada wydawca dnia. Codzienną pracę redakcji wspiera kierownik produkcji, który funkcjonuje w strukturach Działu Produkcji Telewizyjnej¹⁷.

W 2015 r. zespołem kierowali:

Dyrektor OTV Kielce Marek Mikos. Dziennikarz telewizyjny i prasowy, publicysta, wykładowca na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie i Uniwersytecie Jana Kochanowskiego w Kielcach. Wieloletni redaktor „Gazety Wyborczej”. W latach 90. realizował programy telewizyjne w Canal+, a następnie w Telewizji Wisła i TVP. Przez dwie kadencje był przewodniczącym Rady Programowej OTVP Kraków. Autor wydanej w 5 językach oficjalnej publikacji Krakowa jako Europejskiej Stolicy Kultury 2000. Zwycięzca konkursu na dyrektora OTV Kielce, po raz pierwszy pełnił tę funkcję od maja 2005 do stycznia 2009 r., ponownie w TVP i na tym stanowisku od 1 stycznia 2012 r. do 3 marca 2016 r. Autor wydanego przez Znak wywiadu-rzeczki z Jerzym Stuhrem „Udawać naprawdę”. Opublikował też trzy książki o Kielcach: „Scena kielecka” (2009) to bogata w fakty publikacja o działających w mieście zespołach muzycznych, teatralnych i kabaretach, „Kielce kwadrat” (2010) – album o fenomenie stolicy Gór Świętokrzyskich, a dwujęzyczny „Teatr namiętności. O obrotach sceny kieleckiej” (grudzień 2011) jest opowieścią o teatrze w Kielcach od średniowiecza po koniec roku 2011. Za album „Kielce kwadrat” dostał w czerwcu 2012 roku nagrodę Prezydenta Miasta Kielce Wojciecha Lubawskiego¹⁸.

Kierownik Wydziału Realizacji i Techniki Zygmunt Bazański. W latach 1977–1981 pracował w Fabryce Łożysk Toczących „Iskra” w Kielcach jako elektronik, a w latach 1981–2002 w Radiowo-Telewizyjnym Centrum Nadawczym na Świętym Krzyżu. Kolejne cztery lata spędził w telewizji Sharjah w Zjednoczonych Emiratach Arabskich, gdzie obsługiwał i naprawiał nadajniki radiowo-telewizyjne i organizował telewizyjne transmisje na żywo. W 2007 r. pracował w TVN24 jako inżynier wozu satelitarne, a od 2008 r. związał się z TVP Kielce. Obsługiwał wóz satelitarny m.in. podczas relacji telewizyjnych TVP z wojny rosyjsko-gruzińskiej oraz w 2010 r. relacje z katastrofy smoleńskiej¹⁹.

Kierownik Działu Produkcji Telewizyjnej Piotr Łataś. Absolwent filologii polskiej Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach. Z TVP3 Kielce związany od ponad ośmiu lat, początkowo jako dziennikarz i prezenter. Twórca wielu cykli programów o tematyce kulturalnej i ekologicznej, autor i reżyser miniseriale

¹⁷ Pismo z TVP3 Kielce XEE/0512/3/2016(209) z dnia 19.04.2016, adresowane do autorki jako odpowiedź na zapytania dotyczące pracy Oddziału TVP Kielce.

¹⁸ <http://kielce.tvp.pl/1265985/zespol-tvp-kielce> (dostęp 29.01.2016).

¹⁹ Pismo z TVP3 Kielce XEE/0512/3/2016(209) z dnia 19.04.2016.

„Uniejów Europejski”, ukazującego się na antenach regionalnych TVP. Laureat XXI Przeglądu i Konkursu Dziennikarskiego Oddziałów Terenowych TVP²⁰.

Dział Informacji tworzyli: Renata Chrobot – redaktor prowadzący, Agnieszka Rokita – wydawca, reporterka, prezenterka, Kinga Jasionowska – wydawca, reporterka, Piotr Rogoziński – wydawca, reporter, Michał Rykowski – reporter, prezenter, Elżbieta Dziewięcka-Mąkosa – reporterka, prezenterka, Ewelina Baran – reporterka, prezenterka, Karol Gnat – prezenter, Aleksandra Gronek – reporterka, prezenterka, Marcin Jakóbczyk – reporter, Katarzyna Sieradzka – reporterka, Dorota Kosierkiewicz – reporterka, Agnieszka Białas – reporterka, Monika Gałązka – reporterka, Katarzyna Kozior – reporterka, Sławomir Mazur – reporter, Ewelina Wojtusik – reporterka, Żaklina Skowrońska – reporterka, Milena Zapala – reporterka, Aleksandra Żaczek – reporterka²¹.

W połowie marca 2016 r., po zmianie dyrektora TVP3 Kielce, wypowiedzenia otrzymali znani dziennikarze: Agnieszka Rokita, Kinga Jasionowska oraz Piotr Rogoziński. Agnieszka Rokita oraz Piotr Rogoziński w TVP Kielce przepracowali ponad 10 lat, a Kinga Jasionowska osiem. W nowej ramówce Rokita i Rogoziński byli gospodarzami programu „Dzień dobry z TVP 3 Kielce” w porannym paśmie. Widzowie znali Agnieszkę Rokitę także jako prezenterkę „Informacji”. Z kolei Piotr Rogoziński prowadził rozmowy z politykami²². Na antenę wróciła Beata Oleś, pracująca ostatnio w Biurze Komunikacji Politechniki Świętokrzyskiej w Kielcach²³.

Dział Produkcji Telewizyjnej to kierownicy produkcji: Małgorzata Salacha, Marcin Atłasik i Marcin Mazelewski. Sekretariat programowy tworzą Marta Majcher – sekretarz programowy i Andrzej Jamroziewicz – scenariusze emisyjne. Wydział Realizacji i Techniki, kierowany przez Zygmunta Bazańskiego, liczy cztery osoby: Jarosław Zmysłny – starszy specjalista ds. techniki, Łukasz Terelak – realizator techniczny wizji w emisji, Michał Styczeń – obsługa techniczna magazynu i studia, Patryk Perz – obsługa techniczna magazynu i studia.

Emisją zajmują się Andrzej Jamroziewicz, Grzegorz Kipirzepa i Norbert Tomasik, a realizacją Rafał Plich – realizator wizji, operator obrazu, Marek Gil – realizator wizji, operator obrazu, Cezary Chądzyński – realizator wizji, operator obrazu, Tomasz Tamborski – realizator dźwięku, Rafał Piłacik – realizator dźwięku, Arek Klimontowicz – realizator dźwięku, Andrzej

²⁰ Tamże.

²¹ <http://kielce.tvp.pl/1265985/zespol-tvp-kielce> (dostęp 29.01.2016).

²² P. Więcek, *Zwolnienia w kieleckim oddziale telewizji*, <http://www.echodnia.eu/swietokrzyskie/wiadomosci/kielce/a/zwolnienia-w-kieleckim-oddziale-telewizji,9741669/> (dostęp 22.03.2016).

²³ P. Więcek, *Zmiany w TVP Kielce: We wtorek prezes zwalniał, w środę już zatrudniał*, <http://www.echodnia.eu/swietokrzyskie/wiadomosci/kielce/a/zmiany-w-tvp-kielce-we-wtorek-prezes-zwalniał-w-srode-juz-zatrudniał,9748268/> (dostęp 22.03.2016).

Pietrzykowski – operator obrazu, Lesław Janusz - operator obrazu, Piotr Kamiński – operator obrazu, Michał Zawisza – operator obrazu, Józef Wójcik – operator obrazu, Zbigniew Strojecki – operator obrazu, Dariusz Łuczak – operator obrazu (redakcja w Sandomierzu). Obsługę wozu DSNG stanowią Zygmunt Bazański i Teresa Słoń. Zespół uzupełniają montażyści: Maciej Chmielewski, Krzysztof Dziewięcki, Jakub Żelazny, Wojciech Golba, Krzysztof Kowalewski oraz Mateusz Jaroński i Marcin Ścisło – zarządzający stroną internetową, realizatorzy grafiki, Piotr Stokowiec – starszy informatyk i Marcin Ścisło – informatyk²⁴.

OFERTA PROGRAMOWA

Program TVP Kielce obejmuje programy informacyjne, publicystyczne, magazyny rozrywkowe, religijne. Pojawił się także program dla dzieci. Ramówka ulega oczywiście korektom, prezentowane dane dotyczą roku 2015.

Codziennie o godzinie 18.30 i 22.00 (w 2016 r. o 21.45) nadawano „Informacje”. Towarzyszy im zawsze „Prognoza pogody”. W poniedziałki o godzinie 18.50 emitowany był program o nowinkach rolniczych oraz wydarzeniach gospodarczych regionu – „Agroświętokrzyskie”. W skład programu wchodziła m.in. prezentacja produktu regionalnego oraz relacja z imprezy poświęcona danemu produktowi²⁵.

Także w poniedziałki, co dwa tygodnie, o godzinie 18.05 nadawano nowy program „Lepszy rynek, lepszy biznes, lepsza praca”. To hasła promowane w ramach kampanii Świętokrzyskiego Związku Pracodawców Prywatnych Lewiatan. Hasło „lepszy” nawiązuje do podstawowej idei organizacji Lewiatan, czyli poprawy warunków prowadzenia działalności gospodarczej w regionie. Zakres audycji telewizyjnych miał obejmować między innymi tematykę dialogu społecznego i rozwoju gospodarczego regionu, wskazania dobrych przykładów i praktyk realizacji idei przedsiębiorczości w regionie świętokrzyskim oraz promocję idei współdziałania na rzecz poprawy kondycji gospodarki. Gospodarce poświęcona była także czwartkowa (godz. 18.00) „Panorama Gospodarcza” – program prezentujący świętokrzyskie firmy – osiągnięcia, inwestycje i plany na przyszłość oraz wkład w rozwój gospodarczy regionu.

Piątki (godz. 19.50) kojarzyły się z „Zaletami PROWincji” – programem, w którym pokazywano, jak zmienia się świętokrzyska wieś i jej mieszkańcy: m.in. inicjatywy Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007–2013.

Programy informacyjne uzupełniał niedzielny magazyn sportowy (godz. 22.00). Publicystyka zajmowała mniej miejsca. Od wtorku do piątku o godzinie

²⁴ <http://kielce.tvp.pl/1265985/zespol-tvp-kielce> (dostęp 29.01.2016).

²⁵ <http://kielce.tvp.pl/459175/programy> (dostęp 29.01.2016).

19.00 emitowany był „Głos dnia”. W poniedziałki o tej samej porze nadawano program publicystyczny z udziałem polityków i liderów partii politycznych „Bez demagogii”, a we wtorki o 17.45 „Oko na miasto”. Ten ostatni uzupełniał cotygodniowy magazyn „Pocztówki z Kielc”, w którym opowiadano historie bardziej i mniej znanych miejsc w Kielcach, pokazywano, jak się zmieniały na przestrzeni wieków.

Głównie do seniorów adresowany był program „Seniorada”, pokazujący ciekawe przykłady integracji osób starszych z młodszym pokoleniem. Bohaterem każdego odcinka była osoba w wieku 60+, aktywna zawodowo, angażująca się w działania na rzecz innych, która swoimi pasjami zaraża młodszych. Uniwersalny charakter miała natomiast „Kasa biletowa” – program, w którym zapowiadano nadchodzące wydarzenia w województwie świętokrzyskim, na kolejne 7 dni – m.in. koncerty, spektakle, konkursy, repertuar kin. TVP Kielce była patronem medialnym wielu z tych wydarzeń. Premiera każdego odcinka miała miejsce w czwartki o godz. 18.20. W piątki nadawano inny magazyn kulturalny – „Słup”, prezentujący wydarzenia, komentarze i zapowiedzi kulturalne z województwa świętokrzyskiego.

Na promocję Świętokrzyskich Przewozów Regionalnych jako szybkiego, wygodnego i taniego środka transportu, który zabierze pasażera w najciekawsze zakątki regionu, nastawiony był krótki, 4-minutowy program „Express Świętokrzyski”, nadawany w poniedziałki o 18.50. We wtorki zaś promowano kielecką wodę w programie „Dobra woda”. Miał on pokazać, że woda jest surowcem naturalnym, którego nie można zastąpić żadnym innym i że ta z kranu jest równie zdrowa, jak butelkowana, kupowana w sklepach. Dobrych praktyk najlepiej uczyć od najmłodszych lat, dlatego w programie brały udział dzieci. W cyklu pokazano m.in. historię Wodociągów Kieleckich i najnowsze XXI-wieczne rozwiązania.

Edukacją ekologiczną zajmowali się dziennikarze w programie „Eko odzysk”. Mówiono w nim m.in., dlaczego warto segregować śmieci i robić to właściwie. Program był realizowany w Zakładzie Gospodarki Odpadami Komunalnymi w Rzędowie i nadawany w poniedziałki o godzinie 18.20. Podobną tematykę prezentował magazyn „Kielce czyste miasto”. Radzono w nim, co zrobić z zepsutym sprzętem elektronicznym, kiedy można wystawić worek na odpady zielone, gdzie wyrzucić przeterminowane leki i opakowania po aerozolach. Program odpowiadał na pytania dotyczące funkcjonowania tzw. ustawy śmieciowej w Kielcach i był częścią kampanii dotyczącej selektywnej zbiórki odpadów, prowadzonej przez Urząd Miasta w Kielcach. Sponsorem był Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach. Premiera odbywała się w każdą środę o 19.30, powtórki w czwartek o 18.20, sobotę o 17.50 i niedzielę o 20.20.

Inwestycje zrealizowane w ramach programu operacyjnego Infrastruktura i Środowisko przy udziale Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej prezentowane były w programie „Infrastruktura i środowisko”.

Pokazano w nim projekty z Końskich, Buska-Zdroju, Kazimierzy Wielkiej, Ostrowca Świętokrzyskiego oraz Rzędowa.

Promocja regionu i dobrych praktyk żywieniowych zdominowała poniedziałkowy program „Świętokrzyskie... jakie zdrowe!”. Pokazywano w nim produkty ze znakiem „Jakość Tradycja”, wpisane na Listę Produktów Tradycyjnych oraz do unijnego rejestru Chronionych Nazw Pochodzenia i Chronionych Oznaczeń Geograficznych. Dziennikarze odpowiadali na pytania, co oznacza dany certyfikat, kto go nadaje, jak długo trzeba się przygotować do jego uzyskania. W każdym odcinku odwiedzali jedno miejsce i pokazywali, dlaczego dany produkt jest wyjątkowy, w jaki sposób jest produkowany i co przyczyniło się do odznaczenia.

Realizacji programu pomocowego Swiss Contribution poświęcony był każdy 10-minutowy odcinek reportaży cyklu „Góry Świętokrzyskie naszą przyszłością”. Nadawany był we wtorki, co dwa tygodnie, o godzinie 20.10, bez udziału prowadzącego, jednak z komentarzem lektorskim. Dziennikarze z kamerą odwiedzali beneficjentów programu, którzy opowiadali, jak wyglądało ich dotychczasowe życie, w jaki sposób dowiedzieli się o programie, jak do niego przystąpili i jak wygląda ich obecne życie, jak ono się zmieniło. Reportaże o różnej tematyce pokazywane były także w środy o godzinie 17 w programie „R jak Reportaż”. W „Pracy z Misją” poruszano problem opieki zastępczej jako sposobu pomocy dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych. A dla wszystkich zainteresowanych tematyką ślubną przeznaczony był poniedziałkowy program „Projekt Ślub” (godz. 18.15).

Praktyczny wymiar prezentowało „Weekendowe malowanie”, w którym pokazywano, jak w ciągu weekendu można całkowicie zmienić swoje mieszkanie. A po pracy odpoczynek. W niedzielę swoje okienko mieli zwolennicy muzyki ludowej. Dla nich nadawano o godz. 19. „Świętokrzyski Leksykon Kapel i Zespołów Ludowych”.

W ofercie programowej TVP Kielce znalazł się także program religijny „Siewcy słowa”, nadawany trzykrotnie w soboty i niedziele. Ważne miejsce zajmował również rynek pracy. W środy o godz. 18.20 nadawano 5-minutowy magazyn studencki „Edukacja dla rynku pracy”, w którym w dynamiczny i obrazowy sposób przedstawiana była oferta kształcenia Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach. Prowadzący odwiedzał konkretne wydziały, wybierał studentów, którym przyglądał się okiem kamery, śledził ich poczynania w trakcie studiów i pokazywał, co dzieje się z nimi po ukończeniu danego kierunku. W soboty zaś w „Świętokrzyskim Rynku Pracy” rozmawiano m.in. o problemie bezrobocia w regionie.

Zdecydowanie lżejszą tematykę zawierał program „Ciekawe jak...?”, w którym gospodarz odkrywał tajemnice dnia codziennego z dziecięcą ciekawością i szczyptą humoru²⁶. W nowej jesiennej ramówce w 2015 r. zapowiedziano

²⁶ <http://kielce.tvp.pl/459175/programy> (dostęp 29.01.2016).

m.in. nowe odcinki programu „Ciekawe jak..?” poświęcone innowacjom w budownictwie, kosmetyce i biznesie. Nowością były „Kapliczki”, program pokazujący piękno i dziedzictwo kulturowe ziemi świętokrzyskiej. Dla miłośników motoryzacji przeznaczono magazyn „Speed” - co drugi poniedziałek, godzina 17.30, a dla miłośników rowerów – „Roweromaniaka”, a w nim porady dotyczące bezpieczeństwa jazdy oraz testy nowości. Kielecka telewizja zaprosiła też na kursy języka angielskiego („Everyday English”) i hiszpańskiego („Ahora espanol”) i najlepsze programy innych oddziałów Telewizji Polskiej²⁷.

DZIAŁANIA REDAKCJI W 2015 ROKU

Redakcja podejmowała różnorodne działania mające na celu m.in. pomoc osobom najuboższym, w tym polskim mieszkańcom Kresów Wschodnich, chorym, ofiarom wypadków losowych, np. powodzi czy pożarów. Inicjowano także zbiórki żywności dla zwierząt. Pomoc ta realizowana była poprzez nagłaśnianie problemów, udział w organizowaniu wsparcia rzeczowego oraz kierowanie potrzebujących do instytucji zajmujących się wsparciem finansowym. W kwietniu 2015 r. wraz z Fundacją Miśka Zdziśka zorganizowano Charytatywny Turniej Piłki Nożnej „Siła Marzeń”, z którego dochód przeznaczony był na leczenie i rehabilitację jednego z podopiecznych fundacji. W turnieju wystąpiło osiem drużyn amatorskich, w tym drużyny TVP Kielce i TVP Kraków oraz drużyna widzów. Przebieg zmagania był relacjonowany przez cały dzień na antenie TVP Kielce, powstał też reportaż²⁸.

NAGRODY I WYRÓŻNIENIA

Niektóre inicjatywy programowe TVP Kielce znalazły uznanie także poza regionem. W 2014 r. w XXI Przeglądzie i Konkursie Dziennikarskim Oddziałów Terenowych TVP wyróżnienie w kategorii najlepszy program informacyjny powędrowało do „Informacji” TVP Kielce²⁹. Rok później podczas XXII Przeglądu i Konkursu Dziennikarskiego Oddziałów Terenowych Telewizji Polskiej

²⁷ Lid, *Jesienne hity TVP Kielce. Szef naszej telewizji zaprasza*, http://www.echodnia.eu/swietokrzyskie/wiadomosci/kielce/art/8_077598,jesienne-hity-tvp-kielce-szef-naszej-telewizji-zaprasza-wideo,id,t.html (dostęp 22.03.2016).

²⁸ Pismo z TVP3 Kielce XEE/0512/3/2016(209) z dnia 19.04.2016.

²⁹ „Zbliżenia”, „Interwencje Jolanty Erol” i „Bezduzny system” z głównymi nagrodami w konkursie oddziałów terenowych TVP, <http://www.wirtualnemedi.pl/arttykul/zblizenia-interwencje-jolanty-erol-i-bezduzny-system-z-glownymi-nagrodami-w-konkursie-oddzialow-terenowych-tvp> (dostęp 12.04.2016).

wyróżnienie w kategorii autor najlepszego reportażu przyznano Karolinie Polak-Salwie za reportaż „Solidarność – ludzie drugiego planu”, a w kategorii autor najlepszego programu kulturalnego wyróżnienie otrzymali Aleksandra Groniek i Piotr Łataś za program „Kasa Biletowa”³⁰. W październiku 2015 r. na III Międzynarodowym Festiwalu Filmów Więziennych Prison’s Movie statuettę „Dobrego Łotra” zdobył film dokumentalny Żakliny Skowrońskiej „Dzień z życia więziennika”. We wcześniejszych latach filmy i reportaże, m.in. „Kazania w podróży” i „Polowanie na kata”, były nagradzane na krajowych i zagranicznych festiwalach, np. na Międzynarodowym Festiwalu „Kino z duszą”, Ogólnopolskim konkursie Instytutu Pamięci Narodowej „Audycja Historyczna Roku”. W 2014 r. Srebrny Nurt podczas kieleckiego Festiwalu Form Dokumentalnych NURT zdobyła Dorota Kosierkiewicz³¹.

TVP Kielce jako oddział regionalny ma krótką historię. Osiągnięcia i sukcesy muszą być zatem skromniejsze niż oddziałów z długoletnim dorobkiem. Pierwszą próbą podsumowania dokonań było świętowane niedawno 10-lecie istnienia oddziału.

³⁰ „Zbliżenia” TVP Bydgoszcz ponownie najlepszym regionalnym serwisem TVP, <http://www.wirtualnemedial.pl/artykul/zblizenia-tvp-bydgoszcz-ponownie-najlepszym-regionalnym-serwisem-tvp> (dostęp 12.04.2016).

³¹ Pismo z TVP3 Kielce XEE/0512/3/2016(209) z dnia 19.04.2016.

Ryszard Filas

Telewizja Polska Kraków

Nazwa: Telewizja Polska SA Oddział Terenowy w Krakowie (do końca 2015 roku),

Telewizja Polska 3 Kraków (od początku 2016 roku)

Adres: ul. Krzemionki 30, 30-525 Kraków

Adres witryny internetowej: <http://krakow.tvp.pl/>

Zasięg: województwo małopolskie

Redakcje terenowe: Tarnów, Zakopane, Nowy Sącz; korespondenci w Oświęcimiu i Bochni.

Telewizja Polska 3 Kraków należy do grupy ośmiu najstarszych ośrodków TVP utworzonych na przełomie lat 50. i 60. XX wieku. W okresie z górą półwiecza ośrodek krakowski zbudował struktury, nabył doświadczenia i wrósł w pejzaż Krakowa i regionu.

HISTORIA PRZED 1990 ROKIEM

Krakowski ośrodek Telewizji Polskiej powstał u progu lat 60. jako ostatni spośród ośmiu podobnych utworzonych w czasach PRL. W źródłach nie ma zgody co do daty początkowej. Prawdopodobnie decyzja o utworzeniu zapadła w 1959 roku, pierwszą siedzibę przejęto pod koniec 1960 roku, a za datę startu uznaje się 5 czerwca 1961 roku¹. Zrealizowano wówczas pierwszy program pod

¹ W Kalendarium Telewizji Polskiej w czasach PRL znajdujemy informację o roku 1959 (zob. Pokorna-Ignatowicz K., *Telewizja w systemie politycznym i medialnym PRL. Między polityką a widzem*, Wydawnictwo UJ, Kraków 2003, s. 358). Według Wikipedii – TV Kraków powstała w maju 1961 roku, a w innym miejscu tegoż artykułu mamy datę 4 kwietnia – zob. www.wikipedia.org/tvpkrakow. Według materiału *Historia i renoma Telewizji Kraków* było to 4 czerwca 1961 r.

szylDEM TV Kraków. Było to „Tele-Echo” prowadzone przez Irenę Dziedzic z siedziby krakowskiego kabaretu Jama Michalika. A następnego dnia z dziedzińca Wawelu transmitowano „Legendę” S. Wyspiańskiego. Był to spektakl Teatru Rapsodycznego. Programy zaczęto oznaczać charakterystycznym sygnałem dźwiękowym oraz planszą zaprojektowaną przez Wiktora Zina i przedstawiającą fragment drzwi katedry wawelskiej.

Nieco więcej o tych początkach dowiadujemy się z książki Witolda Ślusarskiego poświęconej Radiu Kraków² oraz pracy Barbary Biel na temat Teatru TV w Krakowie³. Pierwszą siedzibą krakowskiego ośrodka (wg Ślusarskiego – od grudnia 1960 r. do 1968) były dwa pokoje zajmujące w sumie 60 m² na parterze⁴ budynku Polskiego Radia przy ul. Szlak 71 (pałac Tarnowskich). W pobliskim pałacu Rożnowskich przy ul. Wróblewskiego 6 mieściło się studio montażowe oraz administracja i biuro szefa OTV. Te dwie siedziby powodowały niedogodności. Zmontowane na Wróblewskiego taśmy przed emisją magazynu informacyjnego „Kronika” musiały być dostarczone na ul. Szlak, gdzie znajdowały się urządzenia nadawcze. Początkowo funkcję tę spełniał radziecki wóz transmisyjny „Ził-158”, nader prymitywny, z obiektywami zmienianymi za pomocą korby. Ustawiano go w różnych miejscach Krakowa i stamtąd przekazywano sygnał do Katowic⁵.

Sztandarowy program informacyjny „Kronika” emitowano okazjonalnie już wcześniej, ale na stałe pojawił się trzy razy w tygodniu od 16 września 1966 roku⁶. Redakcją „Kroniki” kierował w pierwszych latach znany krakowski dziennikarz Brunon Rajca, a pomagał mu pozyskany z „Dziennika Polskiego” Leszek Mazan, późniejszy szef tej audycji.

Wkrótce Telewizja Kraków przyciągnęła obietnicą mieszkań bądź samochodów znanych dziennikarzy Macieja Szumowskiego i Zbigniewa Święcha. Tu debiutowała w roli prezenterki Bożena Bukraba, później znana z anteny

(zob. www.tvp.info/8550192/historia-i-renoma-telewizji-krakow). Datę 5 czerwca przyjmuję za Barbarą Biel, długoletnią pracownicą OTVP Kraków. Zob. Biel B., *Teatr ogromny... 55 lat Teatru TV w Krakowie*, praca przygotowana do druku. Korzystałem z maszynopisu udostępnionego dzięki uprzejmości Autorki.

² Ślusarski W., *Mówi Kraków przez radio. Fakty i anegdoty*, Wyd. Antykwa, Kraków 2002, s. 32–34.

³ Biel B., dz. cyt.

⁴ Dorywczwo wynajmowano też studio na piętrze, gdy trzeba było nagrać teatr czy widowisko rozrywkowe (zob. Ślusarski, dz. cyt.).

⁵ Sygnał z Katowic był wzmacniany przez nadajnik uruchomiony na podwielickiej Chorągwicy, ale dopiero półtora roku po starcie OTV Kraków, 22 grudnia 1962 roku. Przed uruchomieniem krakowskiego Ośrodka krakowianie mogli oglądać program telewizyjny właśnie z Katowic przez stację retransmisyjną małej mocy (przemiennik) zainstalowany na Kopcu Kościuszki. B. Biel, dz. cyt.

⁶ W materiale „Historia i renoma Telewizji Kraków” jest mowa o 17 września (zob. przyp. 1). Ale Wiesław Molik wspomina, że już przed objęciem funkcji szefa Ośrodka (1.08.1966) Kronika ukazywała się nieregularnie (raz w tygodniu).

ogólnopolskiej jako Bożena Walter. W pionierskim okresie OTV rozkwitał kabaret literacki „Jama Michalika” (spółka autorska: Bruno Miecugow, Tadeusz Kwiatkowski, Jacek Stwora). Częstymi gośćmi byli znani krakowscy aktorzy teatralni i reżyserzy⁷. W 1965 r. wystartował słynny cykl gawęd o architekturze i zabytkach prof. Wiktora Zina pt. „Piórkiem i węglem”⁸.

Symbioza dwóch stacji pod jednym dachem stawała się coraz bardziej kłopotliwa. Trwała do momentu przeprowadzki krakowskiego ośrodka telewizyjnego do własnej siedziby na Krzemionkach. Już w maju 1957 r. powstał Komitet Budowy Ośrodka Telewizji w Krakowie kierowany przez dra Ryszarda Karwickiego (późniejszego dyrektora OTV). Z okazji objęcia nowej siedziby przygotowano specjalny program rozrywkowy pt. „Studio Uno-wocześnione”. Otwarcia nowej siedziby, w asyście tysięcy krakowian, dokonał 23 października 1968 roku premier Józef Cyrankiewicz i minister kultury Lucjan Motyka. Nagranie z uroczystości dla potrzeb „Kroniki” było jednak montowane gościnnie w ośrodku katowickim, ponieważ – jak podaje W. Ślusarski – nie były jeszcze gotowe na Krzemionkach stoły montażowe.

Nowa siedziba i większe studia pozwalały rozwinąć skrzydła. Na lata 70. przypada okres rozkwitu krakowskiego Teatru TV, czemu sprzyjał potencjał artystyczny Krakowa: utalentowani aktorzy, znane teatry, wybitni inscenizatorzy i scenografowie, ambitni kierownicy redakcji: Ireneusz Kasprzysiak, Krzysztof Miklaszewski, Zofia Śliwowa, Krystyna Szumilakowa. W tamtych czasach produkowano po kilkanaście spektakli rocznie. W rekordowym roku 1973 powstało 18 spektakli, 7 estrad poetyckich, 12 widowisk dla dzieci⁹. W latach 80. liczba produkcji teatralnych była wprawdzie mniejsza, ale wciąż spora (np. w 1984 roku – 10 widowisk) i były one często wysoko oceniane i nagradzane. Między innymi pod koniec tej dekady i na początku następczej powstało kilka znakomitych spektakli w reżyserii Kazimierza Kutza.

Oprócz kilkuset widowisk teatralnych, których tu wymienić nie sposób¹⁰, w oddziale krakowskim powstało w czasach PRL wiele znanych programów, spośród których widzowie zapewne pamiętają obecne na antenie przez ponad trzy dekady „Spotkania z Balladą” (1972–2006). Za ostoję dobrej rozrywki w latach 80. uchodził magazyn „Kogel-mogel”. Uznany programem publicystycznym tych lat była dyskusja „Polak – Polakowi” (program Andrzeja Urbańczyka, Macieja Szumowskiego i Krzysztofa Turowskiego)¹¹.

Powoli, choć z opóźnieniem w stosunku do centrali warszawskiej, doskonalono technikę. Warszawa posługiwała się już na początku lat 70. montażem

⁷ Zob. Ślusarski, dz. cyt.

⁸ Zob. Kozieł A. (współpraca D. Grzelewska): *Polska Telewizja w latach 1952–1989*. W: *Prasa, radio i telewizja w Polsce. Zarys dziejów*. Wyd. II poszerzone, D.W. ELIPSA, Warszawa 2001, s. 284.

⁹ Cyt. za: Biel, dz. cyt.

¹⁰ Są one dokładnie opisane w wymienionej książce Barbary Biel.

¹¹ Zob. Kozieł, dz. cyt., s. 310–312.

magnetycznym i kolorem, a w Krakowie dopiero wtedy pojawił się telerecording. Spektakle realizowane w studiu były rejestrowane przez system łączy na magnetowidach w ośrodku katowickim. W 1977 roku przebudowano duże studio na Krzemionkach, przystosowując je do odbioru telewizji kolorowej¹².

Dyrektorzy Ośrodka (redaktorzy naczelni¹³) w czasach PRL:

- Czesław Berenda (1961–31.03.1962)
- Henryk Kaźmierczak (1.04.1962–15.09.1966)
- Wiesław Molik (1.08.1966¹⁴–30.09.1971)
- Ryszard Karwicki (1.10.1971–30.04.1977)
- Zdzisław Ubermann (1.05.1977–15.10.1980)
- Andrzej Urbańczyk (15.10.1980–15.07.1983)
- Jerzy Ossowski (15.07.1983–31.12.1983)
- Witold Waśniewski (1.01.1984–10.05.1990)¹⁵.

Okres PRL można uznać za dość stabilny pod względem kadrowym. W ciągu 29 lat działalności TV Kraków (1961–1989) kierowało Ośrodkiem jedynie ośmiu dyrektorów. Przeciętna ich kadencja trwała około 3,5 roku. Dodajmy, że dwukrotnie w tamtych czasach OTV Kraków miał wspólnego szefa z Polskim Radiem Kraków: na starcie (1961–1966) oraz pod koniec epoki gierkowskiej, gdy ponownie dokonano reorganizacji placówek terenowych Radiokomitetu (1.05.1977 – 28.02.1981). Najdłużej na tym stanowisku wytrwali: dr Ryszard Karwicki i dr Witold Waśniewski (po 6 lat) oraz Wiesław Molik (5 lat), najkrócej zaś (kilka miesięcy) Jerzy Ossowski (jako p.o. dyrektora po stanie wojennym).

FUNKCJONOWANIE STACJI W LATACH 1990–2015

Ćwierćwiecze działalności krakowskiego ośrodka po 1989 roku można podzielić na kilka podokresów, których granice są skorelowane z organizacją i statusem prawnym Telewizji Polskiej w ogóle, a organizacją jej struktur terenowych w szczególności. Cezurą jest nie tylko rok 1994, gdy w pełni wdrożono ustawę

¹² Pierwszym widowiskiem zarejestrowanym w kolorze była „Ostatnia noc” Zdzisława Skowrońskiego w reżyserii Józefa Słotwińskiego (podaję za B. Biel, op.cit.).

¹³ Początkowo, gdy OTV Kraków pozostawał w strukturze krakowskiej Rozgłośni Polskiego Radia, szef OTV pełnił funkcję zastępcy redaktora naczelnego ds. telewizji. Zob. Biel, op.cit., rozdział Trochę historii.

¹⁴ Datę zatrudnienia od 1 sierpnia (a nie 15 września) podaje sam Wiesław Molik, co by oznaczało, że jego poprzednik przebywał w tym czasie na wypowiedzeniu.

¹⁵ Już w lutym 1990 r. został zastąpiony przez Kazimierza Kutza, więc pozostawał do maja na wypowiedzeniu.

o radiofonii i telewizji, ale także późniejsze ważniejsze zwroty w koncepcji działania publicznej telewizji regionalnej.

Na początku III RP, ale jeszcze przed wdrożeniem w życie ustawy o radiofonii i telewizji, czyli praktycznie do końca 1993 roku Telewizja Kraków – jak inne podobne ośrodki – próbowała się emancypować od centrali, uzyskując dostęp do własnej częstotliwości i nadajnika, umożliwiającego uruchomienie własnego programu lokalnego Kraków 3. Był to okres nader niestabilny gdy idzie o obsadę dyrektorską. Szefowie – a było ich kolejno sześciu – zmieniali się średnio co pół roku. Należy to wiązać z dynamiką układu politycznego w czasach transformacji. Znany śląski reżyser filmowy Kazimierz Kutz rozpoczął ten okres, zakończył go popularny krakowski reżyser i aktor Krzysztof Jasiński. Na początku lat 90. skurczył się zasięg oddziaływania OTV Kraków, usamodzielniał się bowiem OTV w Rzeszowie.

Kolejne trzynastolecie 1994–2007 rozpoczęło się w TVP Kraków działaniem w nowych strukturach organizacyjnych przewidzianych ustawą o radiofonii i telewizji z 29 grudnia 1992 roku – jako Oddziału Terenowego w ramach jednoosobowej spółki skarbu państwa Telewizja Polska SA. Były to zarazem czasy rosnącej integracji działalności oddziałów terenowych, w ramach krystalizujących się i co kilka lat modyfikowanych struktur organizacyjnych TVP 3, od wiosny 2002 roku znanej jako TVP 3 Regionalna. W tym czasie funkcje kierownicze pełniło kolejno 10 osób, co świadczy o niestabilności struktur kierowniczych. Przeciętna kadencja trwała niewiele ponad rok, a nierzadko – zaledwie kilka miesięcy. Na przełomie 2004 i 2005 roku skurczył się obszar oddziaływania krakowskiego oddziału, usamodzielniała się bowiem redakcja kielecka, przekształcając w Oddział Terenowy TVP Kielce. W ramach TVP 3 Regionalnej oddział krakowski nadawał około 4–5 godzin programu własnego. Resztę czasu antenowego wypełniało pasmo wspólne 16 oddziałów regionalnych.

Sześciolecie 2007–2013¹⁶ to okres kolejnej reorganizacji trzeciej anteny TVP. Na plan pierwszy, w miejsce TVP 3 Regionalnej, wysunął się nowy ogólnokrajowy program informacyjno-publicystyczny TVP Info. Oddziały terenowe zachowały co prawda zbliżony do dotychczasowego czas antenowy, czyli 4–5 godzin dziennie, ale działały jakby w cieniu anteny ogólnopolskiej. Od 6 września 2010 roku widzowie musieli się także pogodzić ze zniknięciem krakowskiej „Kroniki” z południowego pasma rozłączonego TVP 2, nadawanej o godz. 18 od lat 70. XX wieku. Zmiany oznaczały redukcję zapotrzebowania centrali TVP na produkcję programów w regionach, co oczywiście dotyczyło także oddziału krakowskiego. W tym czasie kierowało oddziałem czterech¹⁷ redaktorów naczelnych.

¹⁶ Dokładnie: październik 2007 – połowa września 2013.

¹⁷ Z tym, że Witold Gadowski rozpoczął kadencję kilka miesięcy wcześniej (tzn. przed powołaniem TVP Info), z kolei ostanii szef (Leszek Dziura) kontynuował swą działalność jeszcze w następnym okresie (aż do początku 2016 roku).

Ostatni wyróżniony okres (od 16 września 2013) przebiega pod znakiem emancypacji od TVP Info, powrotu do względnej samodzielnej działalności programowej 16 stacji regionalnych TVP oraz powrotu do szyldu Trójki, w tym przypadku TVP 3 Kraków. Było to możliwe dzięki wdrożeniu na terenie całego kraju multipleksów naziemnej telewizji cyfrowej. Mimo tej względnej samodzielności programowej oddziałów terenowych TVP, liczba godzin emitowania produkcji własnej nie uległa większym zmianom. W tym okresie kierował krakowskim oddziałem Leszek Dziura¹⁸.

INWESTYCJE I TECHNIKA TELEWIZYJNA

Telewizja Kraków zajmuje obecną siedzibę przy ul. Krzemionki 30 od blisko półwiecza. Gmach oddany do użytku 23 października 1968 roku uchodzi za jedną z najpiękniejszych lokalizacji w kraju: „na wzgórzu, z panoramą miasta i okolic, stąd widać Wawel, Kopce, kościoły, ale i dymiące kominy przemysłowego Krakowa”¹⁹. Realizacja programów odbywała się w dwóch studiach: S-1 (300 mkw.) oraz S-2 (600 mkw.), które wielokrotnie podlegały modernizacji. 30 maja 1991 r. uruchomiono w Łęgu przy ul. Nowohuckiej 44 drugi obiekt Telewizji Kraków – studio produkcyjne S-3 o imponującej powierzchni 1000 mkw. i znacznej wysokości 10 m, z pełnym wyposażeniem technicznym i zapleczem produkcyjnym. Nowe studio umożliwiało realizację telewizyjną dużych imprez z udziałem publiczności, nagrywanie koncertów i widowisk. Wobec zmniejszonej produkcji telewizyjnej w ostatnich latach studio niejednokrotnie udostępniano odpłatnie innym nadawcom bądź producentom.

31 grudnia 1993 roku uruchomiono emisję własnego programu lokalnego na oddzielnym kanale, a 5 września 1994 roku oddział krakowski TVP przystąpił do tworzenia pasma wspólnego ośrodków regionalnych. Program regionalny emitowano tylko z jednego nadajnika (Kraków-Choraǳwica), natomiast główne wydanie „Kroniki” emitowano na obszar Małopolski i regionu świętokrzyskiego w tzw. paśmie rozłączonym Programu II przez 25 przemienników na południu kraju oraz z trzech nadajników: Luboń (Rabka), Św. Krzyż (Kielce) oraz Kraków-Choraǳwica.

¹⁸ W następstwie tzw. małej ustawy medialnej przyjętej przez rząd PiS, od 24 lutego 2016 roku do stycznia 2017 roku kierwał OTVP Kraków Piotr Legutko (obecnie: dyrektor TVP Historia), absolwent polonistyki (UJ), dziennikarz dotąd głównie prasowy: współpracownik „Tygodnika Powszechnego” (lata 80.); dziennikarz, potem red. naczelny „Czasu Krakowskiego” (1991–1997); redaktor „Gościa Niedzielnego” (1999–2005, 2012–2016); red. naczelny „Nowego Państwa” (2005–2006) i „Dziennika Polskiego” (2007–2011); publicysta „Rzeczpospolitej” i „Uważam Rze”. Od 1997 r. – z przerwami – związany z TVP Kraków. Wykładowca akademicki.

¹⁹ Podaję za oficjalną stroną TVP. Można spotkać odmienne informacje: np. Jerzy Myśliński podaje datę znacznie wcześniejszą (22 XII 1962), co wydaje się grubym nieporozumieniem. Zob. Myśliński J., *Kalendarium polskiej prasy, radia i telewizji*. Wydnie III poprawione i uzupełnione, BEL Studio, Warszawa 2012.

Rozszerzenie zasięgu programu TVP 3 Regionalna miało miejsce na początku XXI wieku dzięki wykorzystaniu trzech nadajników dużej mocy (Kraków-Choźągwa, Tarnów oraz Szczawnica-Prehyba) oraz trzech nadajników małej mocy (Zakopane-Gubałówka, Dobra oraz Raclawice). Uruchomienie w 2008 roku nadajnika Katowice-Kosztowy umożliwiło objęcie zasięgiem sygnału zachodniej Małopolski. Rewolucyjne zmiany przyniosło uruchomienie naziemnej telewizji cyfrowej DVB-T z wykorzystaniem multipleksu MUX-3, co następowało od końca 2010 do połowy 2013 roku. Stacje nadawcze i doświetlające zapewniają dotarcie z programem TVP 3 Kraków do 99,5 proc. populacji Małopolski.

Na początku lat 90. zmieniono w Polsce standard systemu telewizji kolorowej z SECAM na PAL. W ośrodkach terenowych został on wdrożony w 1994 roku. Oznaczało to zmianę sprzętu oraz modernizację wozów transmisyjnych. Dalsze inwestycje miały związek ze zmianami technologicznymi systemów wizyjnych, prowadząc generalnie w stronę systemów cyfrowych.

Strona internetowa krakow.tvp.pl została zaprojektowana przez pracowników stacji Pawła Kudronia²⁰ i Przemysława Trębacza w 2001 roku. Początkowo publikowano wyłącznie materiały tekstowe z informacjami z Małopolski i zdjęciami, potem pojawiły się materiały filmowe (z Kroniki), a stopniowo – także inne, dostępne w systemie streamingu. Potem centrala TVP ujednoliciła strony internetowe oddziałów. Kolejny etap to rozbudowa strony do portalu internetowego, z informacjami w wielu kategoriach (społeczne, polityczne, kulturalne, kryminalne, medyczne, komunikacyjne, naukowe i edukacyjne, historyczne oraz sportowe). Publikowane są też informacje o wydarzeniach, nad którymi Oddział TVP w Krakowie objął patronat medialny. W 2005 roku TVP Kraków została nagrodzona w konkursie na najlepiej redagowaną informacyjną stronę oddziałów terenowych TVP SA. Obecnie ogólna liczba odsłon portalu TVP 3 Kraków na tle innych portali regionalnych jest imponująca (31 732,5 tys. – stan na 28 września 2016)²¹.

DYREKTORZY/REDAKTORZY NACZELNI PO 1989 ROKU

W okresie przejściowym (1990–1993):

- Kazimierz Kutz (10.02.1990–18.02.1991)
- Artur Janicki (18.02.1991–31.08.1991) – redaktor naczelny, dyrektor; nast. redaktor naczelny (1.09.1991–13.12.1991)
- Jan Franczyk (1.09.1991–15.02.1992) – dyrektor
- Henryk Schoen (14.12.1991–15.02.1992) – redaktor naczelny

²⁰ Paweł Kudroń jest obecnie głównym specjalistą ds. Nowych Mediów w TVP 3 Kraków. Zawdzięczam mu informacje o witrynie.

²¹ Druga w tym rankingu TVP 3 Katowice miała 31 732,5 tys. odsłon, a ostatnia (TV Gorzów) – 9593,5 tys.

- dr hab. Łukasz Plesnar (15.02.1992–22.01.1993)
- Krzysztof Jasiński (22.01.1993–30.05.1993) dyrektor – redaktor naczelny Ośrodka; dyrektor – redaktor naczelny Oddziału (1.06.1993 – 10.03.1994)

W strukturach TVP SA (1994–2015):

- Bogusław Nowak (10.03.1994–6.05.1994) – p.o. dyrektora
- Andrzej Kneifel (10.03.1994–6.05.1994) – redaktor naczelny
- Tomasz Jachna (7.05.1994–17.05.1999) – dyrektor – redaktor naczelny
- Marian Wojewoda (17.05.1999–31.08.1999) – p.o. dyrektora
- dr Janusz Solarz (1.09.1999–21.06.2000) – dyrektor – redaktor naczelny Oddziału
- Andrzej Czapliński (1.07.2000–20.09.2000) – p.o. dyrektora
- Jarosław Habdas (21.09.2000–28.11.2000) – p.o. dyrektora
- Andrzej Jeziorek (28.11.2000–27.11.2003) – dyrektor – redaktor naczelny Oddziału; nast. p.o. dyrektora (28.11.2003–30.06.2004)
- Bogusław Nowak (1.07.2004–31.12.2006) – dyrektor – redaktor naczelny Oddziału
- Witold Gadowski (1.01.2007–3.04.2007) – p.o. dyrektora, nast. dyrektor – redaktor naczelny Oddziału (4.04.2007–21.01.2009)
- Bogdan Wasztyl (21.01.2009–12.02.2010) – p.o. dyrektora – redaktor naczelny Oddziału
- Jan Rojek (12.02.2010–3.03.2010) – p.o. dyrektora – redaktor naczelny Oddziału, nast. dyrektor – redaktor naczelny Oddziału (4.03.2010–4.07.2011)
- Leszek Dziura (4.07.2011–15.01.2012) p.o. dyrektora – redaktor naczelny Oddziału, nast. dyrektor – redaktor naczelny Oddziału (16.01.2012–24.02.2016)

W okresie ćwierćwiecza (1990-2015) Telewizja Kraków miała w sumie 18 szefów²², spośród których 11 pełniło równocześnie funkcję dyrektora (Ośrodka bądź Oddziału) oraz redaktora naczelnego. W dwóch krótkich okresach (na przełomie 1991 i 1992 oraz wiosną 1994 roku) funkcje te były rozdzielone, a w trzech innych sytuacjach powołano jedynie p.o. dyrektora Oddziału (M. Wojewoda, A. Czapliński, J. Habdas), co mogło świadczyć o tymczasowości struktur kierowniczych. Przeciętna kadencja trwała więc niewiele ponad półtora roku, co oznacza dość sporą rotację na tym szczeblu zarządzania, w szczególności w pierwszych dwóch wyróżnionych podokresach działalności TVP Kraków w III RP. Odnotujemy wyjątki: kadencje Tomasza Jachny i Leszka Dziury trwały po 5 lat, Andrzej Jeziorek zaś kierował Oddziałem przez 3 lata.

Po uruchomieniu na przełomie 1993 i 1994 roku oddzielnego programu regionalnego TVP Kraków, zmieniała się liczba i moc nadajników, a wraz z nią

²² Kadencji było w sumie 19, ale Bogusław Nowak – kierował Oddziałem dwukrotnie (zob. przyp. 16).

– zasięg społecznego odbioru programów tej stacji. Z tego okresu dysponujemy jedynie danymi z badań OBP UJ²³, które pokazują niektóre wskaźniki odbioru tej stacji na tle skromnej wówczas konkurencji.

Wiosną 1994 roku do oglądania programu z Krakowa przyznawało się około 26 proc. badanych mieszkańców regionu (2/3 z nich w miarę regularnie) i zabierało im to przeciętnie 69 minut dziennie²⁴; wyróżniali się tu mieszkańcy Krakowa (54 proc.) i woj. miejskiego krakowskiego (44 proc.), ale robił tak również co piąty (22 proc.) mieszkaniec woj. tarnowskiego. Wiosną 1995 roku wskaźnik zasięgu odbioru programu TV Kraków wzrósł do 47 proc. (nie było już TV Krater, a jeszcze nie działała TV Wisła), a widzowie przeciętnie poświęcali na to 69 minut. Pod koniec 1996 roku odbiór krakowskiej Trójki deklarowało 37 proc. badanych (a 21 proc. – regularnie), a jej widzowie poświęcali średnio 33 minuty dziennie; w tym czasie telewidzowie korzystali już w pełni z konkurencyjnej oferty Polsatu, na rynku regionalnym – mogli oglądać program TV Wisła²⁵, abonenci kablówek zaś mieli już do dyspozycji kilka polskojęzycznych kanałów tematycznych. Mieszkańcy regionu korzystali więc raczej z krakowskich audycji emitowanych w Programie 2 TVP.

Wskaźniki z badań telemetrycznych oglądalności programów TVP Kraków są oczywiście nieporównywalne z poprzednimi. Za lata 2011–2015 dysponujemy wynikami oglądalności (udziału w rynku regionalnym) sztandarowego programu – głównego wydania Kroniki (godz. 18.30–18.50). Zestawiono je w tabeli 1. Dane te pokazują pewien spadek widowni w latach 2013–2014, a szczególnie w pierwszym okresie po uruchomieniu multipleksów naziemnej telewizji cyfrowej, co można wiązać, jak się wydaje, z reakcją tej części widowni, która do tej pory nie mogła korzystać z tak wielu niedostępnych dotąd kanałów. Po tym okresie „radosnych poszukiwań” obserwujemy tendencję powrotu do starych przyzwyczajeń (tzn. oglądania „Kroniki”).

Tabela 1. Oglądalność (udział w rynku widowni tv) programu „Kronika” w regionie w latach 2011–2015

Wskaźnik	2011	2012	2013	2014	2015
AMR (w tys.)	71433	73373	46046	50725	60625
SHR (%)	6,96	5,76	4,03	4,93	5,29

Źródło: Dane z badań telemetrycznych Nielsena²⁶.

²³ Badania OBP UJ z cyklu *Prasa, Radio i Telewizja w Polsce* realizowane (w latach 1993–1997) na pięćtyśięcnej próbie ogólnopolskiej; wywiady bezpośrednie z osobami w wieku 14 i więcej lat. Region krakowski obejmował ówczesne województwa: miejskie krakowskie, tarnowskie i nowosądeckie.

²⁴ W tym czasie prywatną TV Krater oglądało 24 proc. badanych (w Krakowie: 60 proc.), spędzając z nią 95 minut dziennie.

²⁵ Program TV Wisła oglądało 12 proc. badanych mieszkańców regionu (dla mieszkańców Krakowa wskaźnik ten sięgał 27 proc.), co zajmowało im przeciętnie 36 minut dziennie.

²⁶ Dane udostępnione przez Dział Reklamy i Promocji TVP 3 Kraków.

MISJA STACJI I ZAŁOŻENIA REDAKCYJNE

Działalność programowa TVP 3 Kraków podlega rygorom związanym z zapisami w statucie TVP, rejestracji sądowej oraz ustawie o radiofonii i telewizji. Zakres tej działalności jest limitowany ograniczonymi środkami budżetowymi przyznawanymi stacjom regionalnym przez centralę TVP, a ponadto zmieniającymi się koncepcjami organizacyjno-programowymi i polityką centrali wobec tych oddziałów.

Telewizja Polska Kraków z zasady nie emituje audycji właściwych innym antenom np. seriali czy filmów fabularnych. Systematycznie zwiększa produkcję i pozyskiwanie filmów dokumentalnych ściśle związanych z tematyką regionalną. W ciągu ostatnich lat istotnie zwiększono liczbę cyklicznych audycji o charakterze lokalnym realizowanych we współpracy z samorządami (np. cotygodniowe cykle „Krakowskim targiem”, „Małopolska. To lubię”, „Kraków.pl”). Przywrócono stały program publicystyczny komentatorski „Bez krawata” i stworzono cotygodniowe pasmo umożliwiające prezentowanie stanowisk partii politycznych. W 2013 roku trzykrotnie zwiększono ilość czasu antenowego przeznaczanego na bieżącą publicystykę lokalną. Uznaniem widzów cieszą się cykle magazynów lokalnych poświęconych poszczególnym subregionom: „Pod Tatrami”, „Tarnowska kronika filmowa” czy „Nowohucka kronika filmowa”. Realizowane były programy o tematyce katolickiej (w tym program cykliczny „Otwórzcie drzwi – Kronika Świątowych Dni Młodzieży”). W ostatnich latach radykalnie zwiększono realizację sezonowych audycji o charakterze krajoznawczo-rekreacyjno-sportowym (np. cykliczny program „TVP Kraków w ...”). We współpracy z ośrodkiem w Rzeszowie powstaje transgraniczny projekt „Kwartet – magazyn regionów czwórki wyszehradzkiej”.

Zasadą konstrukcji oferty TVP Kraków w pasmach własnych jest lokalność i bliski kontakt z najbliższym otoczeniem. Oznacza to w praktyce, że nawet magazyny tematyczne takie jak medyczny lub kulinarny muszą być bardzo silnie osadzone w realiach regionu i np. przekazywać unikalne treści dotyczące dostępności planowanych usług medycznych dla mieszkańców Małopolski²⁷.

STRUKTURA REDAKCJI W ROKU 2015

Na koniec 2015 roku Oddział krakowski TVP zatrudnił 83 osoby na etacie oraz 250 stałych współpracowników. Była to stała współpraca z grupą osób, którą reprezentowała firma outsourcingowa LeasingTeam w oparciu o umowę

²⁷ Dokument „Programowe – antena TVP Kraków” udostępniony przez TVP 3 Kraków (w posiadaniu autora). Dokument jest fragmentem sprawozdania Oddziału za rok 2015.

podpisaną przez centralę TVP SA oraz druga grupa osób stale współpracująca w oparciu o umowy ramowe zawierane przez Oddział bezpośrednio z daną osobą.

Struktura redakcji

Dyrektor – Redaktor Naczelny Leszek Dziura.

Absolwent nauk politycznych (specjalizacja dziennikarska) na UJ (1982). Przez 35 lat związany z Oddziałem TVP Kraków, w tym 32 lata na etacie. Kolejno: reporter, redaktor, wydawca oraz kierownik programów informacyjnych. Był redaktorem odpowiedzialnym podczas pielgrzymek papieskich. Organizował i uczestniczył w licznych szkoleniach dla młodych reporterów Telewizyjnej Agencji Informacyjnej oraz BBC. Był też wydawcą ogólnopolskiego programu publicystycznego „W centrum uwagi” (TVP 1). Wykładowca w zakresie zarządzania mediami w Uniwersytecie Jagiellońskim i Uniwersytecie Pedagogicznym. W latach 2000–2010 kierował Studium Produkcyjnym S-3 w Łęgu, realizując największe w dziejach TVP Kraków widowiska, cykle, koncerty, teleturnieje. Przyczynił się do wprowadzenia systemu cyfrowego nagrywania obrazu i dźwięku (XDCAM) i nowoczesnej technologii beztaśmowej Dalet. Od 2011 roku p.o., a potem dyrektor OTV Kraków. Jako szef Oddziału miał znaczący udział w powstaniu spektakli teatralnych (do ponad 100 szkół - obecnie ponad milion młodych widzów) przez Internet oraz produkcji Teatru Telewizji na żywo (i wielu innych produkcji na anteny ogólnopolskie). Zadbał też o zwiększenie zasięgu sygnału cyfrowego TV Kraków na terenach podgórskich (system doświetleń) oraz o modernizację sprzętu (m.in. wóz do przekazu HD) i studiów na Krzemionkach.

Kierownik Regionalnej Agencji Producentckiej – w 2015 roku vacat²⁸.

Sekretarz programu Marek Szczepanek.

Absolwent Uniwersytetu Jagiellońskiego. Dziennikarz prasowy oraz telewizyjny. Pracownik i współpracownik „Echa Krakowa”, „Czasu Krakowskiego”, tygodnika „Młoda Polska”, Tygodnika Samorządowego „Wspólnota” i innych tytułów. Współorganizator Telewizji Wisła od momentu przygotowania koncesji aż po okres samodzielnego nadawania. Redaktor w TVP Kraków, a następnie sekretarz programu TVP Kraków. Wykładowca w zakresie zarządzania mediami w Uniwersytecie Jagiellońskim, Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II oraz Krakowskiej Akademii im. Frycza Modrzewskiego.

²⁸ Obecnie (2016) stanowisko to zajmuje Miłosz Horodyski, który w 2015 roku należał do stałych współpracowników (przez Leasing Team); od 2007 roku związany z TVP jako wydawca, dziennikarz śledczy i reżyser w Agencji Produkcji Telewizyjnej. Sprawuje on nadzór nad Wydziałem Audycji Informacyjnych, Wydziałem Producentckim i Wydziałem Techniki.

Kierownik Wydziału Producentckiego Alina Pięta.

Absolwentka historii na UJ. W latach 1985–1996 pracowała na UJ (głównie Akademickie Centrum Kultury, w tym dyrektor Rotundy). Od listopada 1996 roku pracuje w TVP Kraków jako redaktor programująco-zamawiający ds. rozrywki (1996–2000), kierownik Regionalnej Agencji Producentckiej (luty 2000 – listopad 2010), a ostatnio kierownik Wydziału Producentckiego. Dla anteny TVP 2 współorganizowała Turnieje Kabaretowe, Kabaretony oraz była producentem widowisk cyklicznych (jak Mazurska Noc Kabaretowa i in.) i teleturniejów.

Kierownik Wydziału Audycji Informacyjnych Magdalena Drohomirecka.

Jest absolwentką historii na UJ. W Oddziale TVP w Krakowie pracuje od jesieni 1990. Przez ponad dwanaście lat prowadziła Kronikę, była także wydawcą tego programu. Prowadziła program publicystyczny „Otwarte Studio Telewizji Kraków”. Zajmowała się również realizacją reportaży, które były emitowane zarówno na antenie regionalnej, m. in. w programie „9 i pół” pod redakcją Jana Rojka oraz na antenach ogólnopolskich w „Telekurierze” i „Ekspresie Reporterów”. Wielokrotnie pracowała przy realizacji wejść na żywo z wozu satelitarnego, relacjonując wydarzenia do Wiadomości, Panoramy i TVP INFO. Obecnie kieruje zespołem Kroniki, który zbiera nagrody na Przeglądzie i Konkursie Dziennikarskim Oddziałów Terenowych TVP SA.

Kierownik Sekcji Promocji, Marketingu i Reklamy Mariusz Süß.

Kierownik Wydziału Techniki Marek Solarz.

NAJWAŻNIEJSZE DZIAŁANIA REDAKCJI W 2015 ROKU

W 2015 roku redakcja TVP3 Kraków kontynuowała emisję programów obecnych w ramówce w ostatnich latach oraz produkcję programów dla anten ogólnopolskich TVP, czym zajmuje się Wydział Producentcki TVP Kraków. Do tych ostatnich należą takie znane programy jak teleturniej „Postaw na milion” (od 2011 roku – 121 odcinków), cykl kulinarno-podróżniczy „Makłowicz w podróży”, widowisko „Mazurska Noc Kabaretowa”. Zarejestrowano dwa wielkie wydarzenia kulturalne: koncert „Scoring 4 Wajda” podczas Festiwalu Muzyki Filmowej oraz finałowy koncert Festiwalu Kultury Żydowskiej „Szalom na Szerokiej”. W nowo powstałym Centrum Kongresowym ICE zrealizowano widowisko „Czas na hity” Malickiego i Kmity, a w Gdowie – plenerowy koncert „Od wschodu do zachodu słońca” z okazji 50-lecia pracy artystycznej „Skaldów”. Dla „Magazynu Ekspresu Reporterów” (TVP 2) wyprodukowano 5 reportaży, dla TVP 1 – cotygodniowe transmisje nabożeństwa z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Łagiewnikach,

transmitowano też nabożeństwa dla TV Polonia. Dla TVP Kultura zrealizowano spektakl teatralny „Tato”, dla Internetowego Teatru dla Szkół zaś – spektakl Teatru Groteska „Tygrys Pietrek”. W ramach współpracy z Ośrodkiem Programów Regionalnych TVP krakowski oddział realizuje różnorodne cykle publicystyczne, z których najbardziej znana jest audycja „Młodzież kontra”. Inne to magazyn o uczelniach wyższych „Akademia.pl”, audycje kulturalne „1200 Muzeów” i „Książki pod specjalnym nadzorem”. Realizowano też transmisje sportowe, zwłaszcza z meczów w hokeju na lodzie.

W związku ze Światowymi Dniami Młodzieży TVP 3 Kraków już w 2015 roku uruchomiła okolicznościowe programy „Otwórzcie drzwi” (magazyn stanowiący kronikę przygotowań organizacyjnych) oraz „Campus Misericordiae” (relacja na żywo i felietony filmowe z uroczystości inauguracyjnej przygotowania w Wieliczce).

W roku 2015 w programie TVP 3 Kraków pojawił się cykl reportaży „1200 muzeów” o najciekawszych muzeach Polski południowej. Godnie uczczono 100-lecie urodzin Tadeusza Kantora (reportaż z wystawy w Cricotece), Międzynarodowe Triennale Grafiki 2015 (reportaż), 10-lecie Centrum Sztuki Japońskiej Mangha (50-minutowy film), prapremierę światową wykonania niedawno odkrytego dzieła Józefa Ksawerego Poniatowskiego (transmisja na żywo Mszy F-dur), 70-lecie Filharmonii Krakowskiej (program monograficzny), 40 lat studenckiego klubu Rotunda (filmowa historia) – i wiele innych. Nowy był też cykl audycji o przyszłości edukacji szkolnej „Szkola bez smartfona”.

TVP Kraków realizuje też kilka programów uwzględniających potrzeby mniejszości narodowych i grup etnicznych: „Etniczne klimaty” (o różnych grupach etnicznych), „Romska akademia mediów” (cykl reportaży realizowany przez studentów UPJP II, w tym studentów romskich), „Mezuza” (odkrywanie śladów kultury żydowskiej w Tarnowie), „Tabor pamięci” (film o corocznej wędrówce Romów do miejsc upamiętniających zagładę). Nadawane są też audycje dla młodzieży, środowiska akademickiego (np. „Szkiełko i oko – magazyn studencki”), dla osób niepełnosprawnych (np. cykl „Uwolnić dobro”, „Magazyn Medyczny”).

NAGRODY I WYRÓŻNIENIA W 2015 ROKU

Inka Bogucka otrzymała I Nagrodę Dziennikarzy Małopolski w kategorii reportaż za „Twórca niepotrzebny”. Olimpia Górską uzyskała nagrodę dla prezenterki w Przeglądzie i Konkursie Dziennikarskim Oddziałów Terenowych TVP SA²⁹.

²⁹ Składam w tym miejscu słowa podziękowania Dyrektorowi Oddziału Piotrowi Legutce za życzliwe wsparcie, a szczególnie p. Marianowi Curzydło – za bezpośrednią nieocenioną pomoc w zdobywaniu potrzebnych informacji i konsultacje.

Lidia Pokrzycka

Telewizja Polska Lublin

LUBLIN

Nazwa: Telewizja Polska SA Oddział w Lublinie (do końca 2015 roku),

Telewizja Polska 3 Lublin (od początku 2016 roku)

Adres: ul. Henryka Raabego 2, 20-030 Lublin

Adres strony internetowej: <http://lublin.tvp.pl>

Zasięg: województwo lubelska

Redakcje terenowe w Białej Podlaskiej, Dęblinie i Kazimierzu Dolnym.

HISTORIA PRZED 1990 ROKIEM

Telewizja Lublin rozpoczęła emisję 1 kwietnia 1982 roku na antenie Programu 2 Telewizji Polskiej w ramach „Telewizyjnego Kuriera Warszawskiego”. Kilkanaście dni później wyemitowano pierwsze wydanie „Telewizyjnego Kuriera Województw”. Program początkowo był na antenie raz w tygodniu. Od 15 lipca 1983 roku częstotliwość jego ukazywania się została zwiększona do dwóch wydań tygodniowo. Kierownikiem redakcji był Tadeusz Chwałczyk. Ze względu na brak zaplecza technicznego montaż programów odbywał się w Warszawie. 12 stycznia 1985 roku na antenie pojawiła się „Telewizyjna Panorama Lubelska” – pierwszy program przygotowany techniką zapisu magnetycznego, całkowicie zrealizowany w Lublinie i wyemitowany z lubelskiego studia. Ośrodek w Lublinie jako drugi w Polsce podjął się nadawania programu lokalnego, a jego dyrektorem został Olaf Olszewski¹.

¹ <http://lublin.tvp.pl/17273167/historia-oddzialu>, 15.06.2016.

FUNKCJONOWANIE STACJI W LATACH 1990–2015

W 1993 roku nadawano cztery godziny programu dziennie. Zatrudnionych wtedy było na etatach 22 dziennikarzy, którzy dysponowali 58-metrowym studiem, przerobionym ze studia radiowego. Korzystali z trzech kamer BetaCam (z możliwością dostępu do czwartej) i dwoma zestawami. Rozpoczęto nadawanie flagowych programów, trwających 20–30 minut: „Wokół ludzkich spraw”, „Album lubelski”, „Babskie gadanie”, „Koncert życzeń”, „Telewizyjny plac zabaw”, „Sprawcy, motywy, ofiary” czy „Zielono mi”. W 1994 roku liczba godzin emisji własnego programu wzrosła do 16 dziennie. Jednak nadal zaplecze techniczne było bardzo skromne, a dziennikarze pracowali w wynajętych pomieszczeniach. W połowie 1994 roku dyrektorem lubelskiej Trójki został Dobrosław Bagiński.

Od października 1998 roku obowiązki dyrektora Oddziału przejął Andrzej Maciejewski. Od maja 2000 roku Oddziałem kierował dr Tadeusz Doroszuk; jego zastępcą do spraw programowych był Krzysztof Jerzy Czerwiecki. Na początku listopada 2006 roku Tadeusz Doroszuk zajmował się sprawami programowymi, zaś lubelskim Oddziałem kierował dr Tomasz Rakowski.

Od 6 października 2007 roku TVP 3 Regionalna została przekształcona w kanał informacyjny TVP Info. Od 10 lutego 2009 roku lubelskim ośrodkiem TVP kierował Dariusz Sienkiewicz, zaś jego zastępcą do spraw programowych był Paweł Chromcewicz. Od 6 lipca 2009 roku obowiązki dyrektora lubelskiego Oddziału pełnił tymczasowo redaktor Andrzej Baryła, wydawca, prezenter i szef „Panoramy Lubelskiej”. Od 25 sierpnia lubelskim ośrodkiem TVP kierował Robert Głowacki, jeden z dyrektorów TVP Info².

12 października 2009 roku na stanowisko dyrektora wrócił Dariusz Sienkiewicz, jednak tylko do 11 stycznia 2010 r. Kolejnym dyrektorem TVP Lublin został dr Tomasz Rakowski, który kierował Oddziałem do 3 marca 2016 roku. Od 4 marca 2016 dyrektorem Oddziału jest Ryszard Montusiewicz.

W grudniu 1995 roku Oddział TVP w Lublinie wzbogacił się o nowoczesny wóz transmisyjny Avexco, Mercedes. W 1996 roku Lubelska TeleGazeta rozpoczęła emisję lokalnego wydania teletekstu za pomocą generatora produkcji niemieckiej firmy F. A. Bernhardt GmbH.

Od 1995 roku trwała budowa siedziby lubelskiego Oddziału TVP, gdzie zaplanowano trzy studia – 300-, 60- oraz 30-metrowe. Wiosną roku 1998 zakończyły się ogólne prace budowlane, zaś 24 kwietnia 1998 roku odbyło się uroczyste przekazanie budynku³.

23 czerwca 2012 roku wprowadzono cyfrową jakość nadawania. Na stronie internetowej redakcji podkreślano, że dzięki tej zmianie obraz będzie wyraźny,

² Tamże.

³ Tamże.

dźwięk lepszy, dodatkowe funkcje będą udostępnione na ekranie, a przede wszystkim telewizja lubelska będzie miała większy zasięg.

Na Lubelszczyźnie cyfrowy sygnał jest nadawany z kilku nadajników z Lublina, ale też z Piask, Tarnawatki, Ryk i Dębina. Jak pisze redakcja na stronie internetowej: „Dzięki zwiększeniu zasięgu, lokalne programy może oglądać znacznie więcej widzów. Wśród nich mieszkańcy kilku miejscowości na Zamojszczyźnie, do których dotychczas Telewizja Lublin nie docierała”⁴.

W 2014 i 2015 roku wprowadzono zmiany w ramówce. Wśród nowości znalazł się program „Pobaw się ze mną”, czyli pomysły na kreatywne spędzanie czasu z dziećmi. Promowano także „Małe miejsca, wielcy ludzie” – program, w którym znani ludzie wspominali miejsca swojego dzieciństwa i młodości. Z kolei w programie „Bo ja tu jednak zostaję” ludzie kultury, biznesu, nauki, którzy odnoszą sukcesy w Polsce i na świecie, opowiadali, dlaczego Lublin jest ich miejscem na ziemi. Wprowadzono także „Przestrzeń dźwiękową”, czyli przewodnik po lokalnej muzyce. TVP Lublin proponowała również w programie „Mam pytanie” krótkie wywiady z ciekawymi osobowościami Lubelszczyzny.

Podstawą ramówki przez lata były i są sprawdzone programy. „Zderzenia” to reportaże społeczne, z kolei flagowy serwis informacyjny „Panorama” można oglądać w dwóch wydaniach – głównym o godz. 18.30 i wieczornym o godz. 22. „Pytania Panoramy” są emitowane o godz. 18.55. W ramówce jest także klasycznie miejsce na „Magazyn sportowy” w niedzielę o godz. 22.25, wraz z udostępnianym na stronie internetowej redakcji aktualnym wydaniem audycji oraz wydaniem archiwalnymi. Program kulturalny „Zobacz co słychać” w ramówce z 2015 roku był nadawany we wtorki i piątki o godz. 17.30. Nadawano także przegląd najważniejszych informacji z regionu w „Poranku z Panoramą” oraz wiadomości dla rolników w „Agro wieściach” i ciekawostki z historii regionu w cyklicznym programie „Było, nie minęło”⁵.

„Agro wieści” można uznać za jeden z głównych programów lubelskiego oddziału TVP. Składa się on z tematu przewodniego oraz stałych pozycji: „Przeгляdu bieżących wydarzeń z tygodnia” oraz „Notowań cen” warzyw i owoców na lubelskich giełdach. Według danych zaczerpniętych ze strony internetowej TVP 3 Lublin: „Magazyn adresowany jest przede wszystkim do rolników, poruszający regularnie problematykę zdrowego odżywiania, higieny i szeroko pojętej ekologii (oczyszczanie ścieków, badania jakości mleka i mięsa). Zawarte w nim są też informacje na temat sanatoriów dla rolników i ubezpieczeń zdrowotnych”.

TVP 3 Lublin w 2015 roku emitowała także program o tematyce religijnej („Przystanek Ziemia”), w którym ksiądz i dziennikarz Leszek Surma rozmawiał

⁴ <http://lublin.tvp.pl/7800995/teraz-ma-wyrazny-obraz-i-wiekszy-zasieg-tvp-lublin-w-cyfrowej-jakosci> (dostęp 14.06.2016).

⁵ <http://www.dziennikwschodni.pl/lublin/nowa-ramowka-tvp-lublin-duzo-nowych-programow,n,140909709.html> (dostęp 15.06.2016).

ze swoimi gośćmi o sensie życia. Podczas rozmów omawiane były także aktualne tematy społeczno-polityczne.

Z kolei „Pod ciśnieniem” to program, do którego były zapraszane nie tylko osoby znane szerszej publiczności, ale także przedstawiciele niszowych zawodów, znawcy różnych zagadnień i badacze. Każdy wywiad poprzedzał felieton przybliżający sylwetkę bohatera programu.

Natomiast program „Między sejmem i sejmikiem” odpowiadał na pytania dotyczące sejmowych i samorządowych problemów. Analizowano działalność sejmików na konkretnych przykładach z całej Polski, przedstawiane były relacje reporterów z oddziałów terenowych Telewizji Polskiej.

Stałym elementem ramówki TVP Lublin jest także „Stop! Kultura”. Jest to program o najciekawszych wydarzeniach kulturalnych, ale również o tendencjach. W każdym odcinku jego autorka Anna Duda-Ziętek spotyka się z twórcami kultury, aby rozmawiać o tym, co tworzą. Celem programu jest popularyzacja artystów i trendów w szeroko pojętej współczesnej kulturze.

Z kolei „Przestrzeń dźwiękowa” to przewodnik po stylach, brzmieniach muzyki i przedstawienie wizerunku osób ją tworzących. Program prowadzony jest w formie dynamicznej, z wykorzystaniem materiałów dostarczonych przez wykonawców. Elementem spinającym poszczególne style i brzmienia jest postać eksperta – muzyka. Natomiast „Zobacz, co słychać” to spotkania z ciekawymi ludźmi ze świata kultury, nauki, polityki oraz informacje o życiu kulturalnym, zdrowiu, prawie i psychologii.

W Internecie dostępna jest strona lublin.tvp.pl, lecz większość umieszczonych tam informacji jest nieaktualna lub aktualizowana bardzo pobieżnie. Redakcja nie promuje własnych sukcesów (w zakładce nagrody znajdziemy osiągnięcia sprzed kilku lat). Nowości w ramówce także nie są odpowiednio wyeksponowane. Teksty zamieszczone w poszczególnych zakładkach na stronie redakcji są tak zredagowane, by były zawsze aktualne. Są to ogólne informacje o lubelskiej telewizji, historia, wyposażenie, wiodące programy.

Według danych Nielsen Audience Measurement, w październiku 2015 roku udział TVP Regionalnej w rynku wyniósł 1,03 proc., „Panorama Lubelska”, główny program informacyjny TVP 3 Lublin, posiada średnio 1,64 proc. udziału w lubelskim rynku.

MISJA I ZAŁOŻENIA REDAKCYJNE SFORMUŁOWANE W DOKUMENTACH REDAKCYJNYCH

Z uwagi na brak dostępu do redakcyjnych źródeł, tylko na podstawie lektury strony internetowej można wywnioskować, że oddział lubelski TVP deklaruje silne więzi z widzami i wiarygodność telewizji regionalnej. Ośrodek Telewizji

Polskiej w Lublinie swoją ofertę programową kieruje do szerokiego grona widzów. „Każdy znajdzie w niej coś dla siebie, jednakże zdecydowana większość pozycji dotoczyć lub ściśle wiąże się z tym co najważniejsze w regionie” – pisze redakcja⁶.

STRUKTURA REDAKCJI W ROKU 2015

Podstawę załogi TVP Lublin stanowią nieetatowi współpracownicy. Z początkowych kilkudziesięciu dziennikarzy zatrudnionych na etatach zostało kilku. W 2015 roku z etatem pożegnało się troje dziennikarzy: Agnieszka Drączkowska, ks. Leszek Surma i Adam Kulik, oraz troje montażyistów. Natomiast etaty zachowali wydawcy odpowiedzialni za ostateczny kształt „Panoramy Lubelskiej”: Małgorzata Orłowska, Anna Kurzępa, Marta Pietrasiewicz i Andrzej Baryła, a także wydawca interwencyjnego magazynu reporterskiego „Zdarzenia” Anna Dąbrowska. Część współpracujących dziennikarzy podjęła własną działalność gospodarczą i z TVP łączy ich umowy handlowe. Nietatowi współpracownicy, którzy nie prowadzili działalności gospodarczej, dostali wybór: albo założą działalność gospodarczą i już jako odrębne podmioty podpiszą umowy z TVP, albo będą mieć możliwość współpracy z firmą Leasing Team. W konsekwencji większość dziennikarzy lubelskiego ośrodka TVP wybrała drugie rozwiązanie⁷.

NAJWAŻNIEJSZE DZIAŁANIA REDAKCJI W 2015 ROKU

Ponieważ redakcja TVP 3 Lublin odmówiła udzielenia informacji, autorka zebrała poniższe dane na podstawie przekazów prasowych oraz archiwum programów telewizyjnych zamieszczonego na stronie TVP.

TVP Lublin w 2015 roku prowadził akcję „Słownik nadziei”, podczas której dzięki darczyńcom możliwe było obdarowanie wszystkich placówek medycznych na Lubelszczyźnie. Jak podkreślała na swojej stronie internetowej redakcja: „Przekazaliśmy między innymi kolorową pościel, koce, poduszki, termometry, aparaty do mierzenia ciśnienia, telewizory, lodówki, kuchenki mikrofalowe, środki czystości, talerze, łyżki, widelce, kolorowe kubeczki, rolety, butelki, smoczki, papier toaletowy, ręczniki jednorazowego użytku, zabawki, lekarstwa, słodycze, odkurzacze, zasłony do okien, wagi elektroniczne dla niemowląt”. Dzięki sponsorom

⁶ Pomimo wielu prób kontaktu z aktualnymi władzami TVP 3 Lublin (drogą mailową, pocztą tradycyjną i telefonicznie), autorce nie udało się dotrzeć do materiałów redakcyjnych, jak również niemożliwe było przeprowadzenie wywiadów w redaktorami i dziennikarzami lubelskiego oddziału TVP.

⁷ D. Smaga, *Oszczędności w TVP Lublin. Kto zachował etaty?*, <http://www.dziennikwschodni.pl/lublin/oszczednosci-w-tvp-lublin-kto-zachowal-etaty,n,140709950.html> (dostęp 18.06.2016).

został zakupiony aparat do ratowania życia niemowląt, a także samochód osobowy na rzecz Hospicjum im. Małego Księcia w Lublinie, odnowiono też trzy oddziały dziecięce. W ramach akcji odmalowany został oddział endokrynologii jednego z lubelskich szpitali, zakupiono sześć telewizorów dla oddziału dializ. Oddział ortopedii otrzymał specjalistyczny sprzęt medyczny, przekazano sprzęt do rehabilitacji za około 80 tys. zł, a oddział chirurgii i traumatologii otrzymał najnowocześniejszy sprzęt do trepanacji czaszki (za około 140 tys. zł) oraz czek o wartości 50 tys. zł. Akcja TVP Lublin „Słonik nadziei” trwa od dziesięciu lat⁸.

TVP 3 Lublin uczestniczyła także w akcji „Bezpieczeństwo dzieci na drogach”. W jej ramach red. Grzegorz Kuna, realizujący program „Słonik nadziei”, wspólnie z ARiMR zachęcał dzieci do poruszania się po drogach w elementach odblaskowych.

Natomiast akcja „Pomóż Dzieciom Przetrwać Zimę” organizowana jest przez społeczny komitet powołany przy Radiu Lublin i lubelskim oddziale TVP. Każdy może przekazać ubranie lub żywność potrzebującym poprzez sztaby organizowane przy placówkach edukacyjnych i kulturalnych. W 2015 roku akcja odbywała się 23. raz⁹.

NAGRODY I WYRÓŻNIENIA W 2015 ROKU

W 2015 roku dziennikarze lubelskiego oddziału Telewizji Polskiej znaleźli się w gronie zwycięzców Przeglądu i Konkursu Dziennikarskiego Oddziałów Terenowych TVP. Nadesłane na konkurs prace oceniane były w pięciu kategoriach: najlepszy program informacyjny, autor najlepszej relacji reporterskiej, autor najlepszego reportażu, autor najlepszego programu kulturalnego oraz najlepszy prezenter programu informacyjnego. II nagrodę w tej ostatniej kategorii otrzymał dziennikarz i prezenter „Panoramy Lubelskiej” Artur Kalicki, który w lubelskiej telewizji pracuje od 13 lat. Nagroda dla autora najlepszego programu kulturalnego trafiła natomiast do Łukasza Borkowskiego, związanego z lubelskim oddziałem Telewizji Polskiej od 14 lat, prezentera pogody, ale także autora nagrodzonego programu „Przestrzeń dźwiękowa”¹⁰.

Natomiast Kapituła Fundacji „Razem lepiej” wyróżniła program „Zdarzenia” TVP Lublin w kategorii „Przekaz Medialny”¹¹. Także Lubelska Caritas przyznała

⁸ <http://lublin.tvp.pl/25658200/slonik-nadziei> (dostęp 18.06.2016).

⁹ <http://www.lublin.tvp.pl/22661355/pomoz-dzieciom-przetrwac-zime-zaczynamy-pomagac> (dostęp 18.06.2016).

¹⁰ <http://lublin.tvp.pl/22729504/dziennikarze-tvp-lublin-z-nagrodami> (dostęp 18.06.2016).

¹¹ <http://www.tvp.info/19495643/twoja-sprawa-w-tvp-info-wyrozni-na-nagroda-przyjaciel-rodziny-od-fundacji-razem-lepiej> „Twoja Sprawa” w TVP Info wyróżniona! Nagroda Przyjaciel Rodziny od fundacji Razem Lepiej (dostęp 18.06.2016).

wyróżnienia osobom współpracującym z organizacją. Wśród nagrodzonych w kategorii „Media” znalazł się oddział TVP Lublin, w kategorii „Dziennikarz” wyróżniona została reporterka magazynu „Zdarzenia” Klaudia Jastrzębska¹².

Z kolei film Leszka Wiśniewskiego „Misjonarska przypowieść” zdobył II nagrodę na Polonijnym Festiwalu Polskie Ojczyzny 2015 w Częstochowie. To powieść o misjonarzu z Kazimierza Dolnego – ojcu Bonifacym, który poświęcił swoje życie pracy duszpasterskiej w Togo.¹³

¹² <http://lublin.tvp.pl/18588105/gala-caritas-przyznano-nagrody-i-wyroznienia> (dostęp 19.06.2016).

¹³ <http://lublin.tvp.pl/22544166/misjonarska-przypowiesc-nagrodzony-film-leszka-wisniewskiego> (dostęp 19.06.2016).

Krzysztof Grzegorzewski

Telewizja Polska Łódź

Nazwa: Telewizja Polska Oddział Terenowy w Łodzi (do końca 2015 roku),

Telewizja Polska 3 Łódź (od początku 2016 roku)

Adres: ul. Narutowicza 13, 90-117 Łódź

Adres witryny internetowej: <http://lodz.tvp.pl/>

Zasięg: województw łódzkie

Nie ma redakcji terenowych.

HISTORIA PRZED 1990 ROKIEM¹

Telewizja Polska Łódź jest najstarszym oddziałem regionalnym Telewizji Polskiej. Pierwszą audycję wyemitowano 22 lipca 1956 r. Antena przekazywała sygnał wzdłuż ul. Piotrkowskiej, a docierał on do około 300 widzów. Pierwotnie siedzibę redakcji ulokowano w budynku centrali handlowej CeTeBe na piętrach 13., 14. i 15. Najpopularniejsze w tym okresie programy to „Odeon” (program o tematyce filmowej) i „Magazyn różnorodności” (określany jako mieszanka tekstowo-filmowo-muzyczna). Poza tym nadawano filmy fabularne i proste programy studyjne. Cały program emitowany był trzy razy w tygodniu w godz. 19–21. Transmitowano wtedy w dużej części program TVP Warszawa, uzupełniając go łódzkimi wstawkami. Już w tym czasie, w niezwykle trudnych warunkach, niewielkim nakładem środków i z użyciem bardzo niedoskonałego sprzętu podejmowano próby realizacji widowisk teatralnych.

¹ Zob. *Młodość przychodzi z wiekiem. 50 lat Telewizji Łódź*, red. B. Kurowska, I. Łękawa, Łódź 2006; 60latlodz.tvp.pl (dostęp 6.02.2017).

W roku 1958 Telewizja Łódź przeniosła się do przebudowanych na jej potrzeby pomieszczeń w niższym, dołączonym do wieżowca budynku przy ulicy Narutowicza 13. Usamodzieliła się także organizacyjnie i zyskała nowy sprzęt. Dysponowała wówczas ponad 200-metrowym, największym studium telewizyjnym w Polsce, o najwyższym europejskim standardzie. Tę technologiczną przewagę umiejętnie wykorzystywała, stając się liderem ogólnopolskich produkcji artystycznych. Pierwsza dekada funkcjonowania to przede wszystkim przedstawienia teatralne oraz liczne programy kulturalne.

W 1961 roku powstały „Łódzkie wiadomości dnia” jako samodzielny dziennik lokalny z własną oprawą graficzną i scenografią. Program funkcjonuje do dziś pod tym samym tytułem i jest najpopularniejszym lokalnym telewizyjnym serwisem informacyjnym w Łodzi².

Spośród znanych dziennikarzy kulturalnych związanych wówczas z Telewizją Łódź należy wymienić Lucjana Kydryńskiego i jego cykl programów „Muzyka lekka, łatwa i przyjemna”, Janusza Rzeszewskiego oraz Bogumiłę Wander. Z ośrodkiem współpracowało wówczas wielu znanych aktorów teatralnych. Choć OTV Łódź opierał się głównie na łódzkich aktorach, w spektaklach nie brakowało również postaci znanych w całej Polsce.

W 1970 r. oddział TVP w Łodzi otrzymał własny wóz transmisyjny, zaś w 1972 r. zainstalowano urządzenie do rejestracji obrazu. Wcześniej nakręcane w czasie rzeczywistym spektakle lub inne programy transmitowano do Warszawy i tam rejestrowano. W latach 70. produkowano rocznie 40 godz. programu artystycznego, około 40 godz. programów edukacyjnych. Pojawiały się pierwsze reportaże przeznaczone na antenę ogólnopolską. Telewizja łódzka proponowała liczne programy o tematyce muzycznej, jak np. „Rewia polskich nagrań”, „Proszę dzwonić”, czy popularna rewia „Dobry wieczór, tu Łódź” w reżyserii Ryszarda Czubaszyńskiego. Starano się również popularyzować muzykę poważną, na przykład w programie „Nie taki diabeł straszny...”. Z czasem Teatr Popularny oraz spektakle dla Teatru Telewizji stały się łódzką specjalnością. Większość widowisk reżyserował Jerzy Antczak. Z ośrodkiem współpracowali: Zygmunt Hubner, Tadeusz Minc, Jerzy Grzegorzewski, Maciej Prus, Bogdan Hussakowski, Tadeusz Bradecki, Adam Hanuszkiewicz, Laco Adamik, Kazimierz Kutz, Feliks Falk, Agnieszka Holland i liczne grono znakomitych aktorów.

Lata 1977–1986 TVP Łódź określała jako obiecujące. W istniejącym już wtedy Programie Drugim powstało „Studio Ośmiu” (zwane także „Studio 8”; nazwa pochodziła od ośmiu istniejących wtedy ośrodków). OTV Łódź dobrze wykorzystał tę szansę, produkując liczne reportaże o tematyce społecznej. Współtworzący program dziennikarze: Andrzej Królikowski, Iwonna Łękawa, Iga

² K. Grzegorzewski, *Kształt i charakter lokalnego serwisu informacyjnego na przykładzie „Łódzkich Wiadomości Dnia”*, „Folia Litteraria Polonica” 2015, nr 3, s. 77–84.

Wileńska – w takiej tematyce przede wszystkim się specjalizowali. W omawianej dekadzie charakter oferty programowej powstającej w ośrodku ewoluował w kierunku publicystyki społecznej, reportaży i innych gatunków dziennikarskich.

Nie zapominano o programach kulturalnych, jak np. „Magic show” w technologii bluebox w reżyserii Jerzego Woźniaka, 1979 r., „Zbliżenia, czyli to i owo o filmie”, które reżyserowała Iwonna Łękawa, czy popularne „Rockowisko” oferujące widzom relacje z koncertów rockowych.

Po 13 XII 1981 r. z powodu wprowadzenia stanu wojennego działalność OTV Łódź została zawieszona. Wiele programów spadło z anteny, zaś liczni dziennikarze stracili pracę. Niemniej już w 1983 r. ośrodek wznowił produkcję i wprowadził na antenę wiele ciekawych programów. Bardzo ważną postacią w łódzkim ośrodku był wówczas Michał Fajbusiewicz. W 1983 r. zaczął ukazywać się jego program „Stan krytyczny” – magazyn reporterski o tematyce społecznej i kryminalnej, prezentujący liczne patologie społeczne. Jako że program został zdjęty przez komunistyczne władze jako „szkodliwy społecznie”, Fajbusiewicz zaproponował nowy magazyn, oparty na wzorach zachodnioeuropejskich i amerykańskich, prezentujących przestępstwa kryminalne i zawierający prośby do widzów o pomoc w poszukiwaniu sprawców. Pierwsze wydanie programu znanego pod tytułem „Magazyn Kryminalny 997” nadano w Programie Drugim Telewizji Polskiej w 1986 roku. Był to pierwszy magazyn tego typu w Polsce, a trzeci na świecie. Szybko zyskał bardzo dużą popularność i był z niewielkimi przerwami nadawany do 2010 r. Do dziś jest to najbardziej rozpoznawalna produkcja łódzkiego ośrodka TVP, a miłośnicy twórczości dziennikarskiej Michała Fajbusiewicza dzielą się nagranyymi na amatorskich magnetowidach programami archiwalnymi na portalu Youtube i szeroko je komentują.

Dyrektorzy ośrodka TVP w Łodzi w latach 1956–1989

- Arnold Borowik (1956–1959)
- Władysław Orłowski (1959–1961)
- Edward Szuster (1962–1973)
- Michał Walczak (1974–1985)
- Andrzej Hampel (1986–1989).

FUNKCJONOWANIE W LATACH 1990–2015

Siedziba TVP Łódź pozostała niezmienną od 1958 r., choć prowadzono w niej niezbędne bieżące remonty oraz modernizowano poszczególne odcinki toru telewizyjnego. Obecnie programy są rejestrowane kamerami systemu XD-Cam, zaś obraz montowany i obrabiany cyfrowo. W 2011 r., w związku z modernizacją i cyfryzacją mediów elektronicznych w Polsce, TVP Łódź zaczęła cyfrową emisję programu, zmieniła format obrazu na 16:9 oraz

wprowadziła komputerowy system przygotowywania i emitowania programów informacyjnych.

Głównym celem redakcji ośrodka było postawienie na regionalność. Świadczą o tym choćby takie programy jak „Filmowa encyklopedia Łodzi i regionu” Igi Wileńskiej oraz „EŁPEES” (czyli Łódź – Piotrków – Sieradz). Programy te nadawano głównie w paśmie regionalnym na antenie TVP2.

29 X 1993 r. TVP Łódź zaczęła nadawać na własnym kanale w wymiarze 17 godzin dziennie. Na początku nadawano jedynie na Łódź i okolice, jednak już w 1996 r. rozszerzono zasięg na około 70 km wokół Łodzi. Dziennikarze, chcąc promować kanał, wyruszyli w teren. W większych miastach regionu zorganizowano cykl koncertów prowadzonych przez dziennikarzy z udziałem takich gwiazd jak „De Mono”. W latach 1993–1994 zorganizowano wspólnie z Radiem Łódź cykl koncertów „Bez prądu”, transmitowanych w radiu i TVP 2. Pierwsza była Republika, później zaś Edyta Bartosiewicz, Lady Pank, Dżem czy Chłopcy z Placu Broni. Oferta muzyczna pozostawała ważnym elementem programu TVP Łódź.

Na przełomie lat 1993 i 1994 na antenie regionalnej pojawił się Michał Fajbusiewicz z programami „Magazyn kryminalny” oraz „Ktokolwiek wie...” Piotr Słowikowski w 1994 roku rozpoczął realizację cyklu „Rekwizyty historii”, prezentującego przedmioty i obiekty, które pozostawiły trwałe ślady w dziejach Polski. Leszek Skrzydło zaczął realizację „Rodów fabrykanckich”, zaś Jolanta Gwardys zrealizowała na antenę ogólnopolską dwa cykle edukacyjne „Tajniki muzyki” i „Kompozytorów”. Monika Kalinowska-Michalska – dziennikarka wyspecjalizowana w programach dla dzieci – stworzyła programy „Kolory”, „Papierowy teatrzyk” i „Kraina Tośmo”.

1 listopada 1995 roku dziennikarz TVP Łódź Wojciech Słodkowski i nestor łódzkich przewodników Stanisław Łukawski zaprosili łodzian na pierwszą kwesję na rzecz ratowania zabytków Starego Cmentarza przy ul. Ogrodowej w Łodzi. Odbywa się ona do dziś. Również w 1995 roku ks. Jarosław Nowak utworzył w TVP Łódź Redakcję Programów Katolickich, a w jej ramach „Katolicki Tygodnik Informacyjny”.

3 III 2002 r. powstał ogólnopolski kanał TVP 3, w którym większość pasma była wspólna, zaś po południu pojawiało się około 5 godzin pasma regionalnego. 6 X 2007 r. kanał ten przekształcono w telewizję TVP Info. Proporcje między pasmem wspólnym a regionalnym pozostawały wówczas zbliżone. Od 1 IX 2013 r. zrezygnowano z nadawania pasma regionalnego na antenie TVP Info, powstał natomiast nowy kanał TVP Regionalna. Nadawał on blisko 18–20 godzin programów z udziałem ośrodków regionalnych, w tym około 4,5 godziny pasma regionalnego.

W omawianym okresie TVP Łódź podejmowała się następujących zadań:

- Produkcja materiałów telewizyjnych na zamówienie anten ogólnopolskich, w tym cykle: „Naszym okiem” o największych dokonaniach polskich

reportażystów pod red. Magdaleny Michalak oraz „997” nadawany w TVP 2 do 2010 r.

- Lokalna produkcja informacyjno-publicystyczna. Najważniejszy codzienny serwis informacyjny „Łódzkie wiadomości dnia”³ oraz publicystyczne programy studyjne z tematyką lokalną i regionalną, w tym „Twoje popołudnie z telewizją Łódź”, „Łódzkie forum”⁴.
- Reportaże i programy plenerowe, na przykład program „Kocham Łódzkie”, wprowadzone na antenę przez red. Jacka Grudnia.

Po 2004 r. na antenie TVP Łódź pojawiają się programy o tematyce unijnej, dotyczące pozyskiwania i wykorzystywania unijnych funduszy. Od 2014 r. TVP Łódź współpracuje z Uniwersytetem Łódzkim. Studenci kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna uczestniczą w kilkudziesięciogodzinnym szkoleniu dziennikarskim oraz w ramach praktyk redagują program Studenckiej Telewizji Uniwersytetu Łódzkiego STUŁ.

Oglądalność w omawianym okresie zmieniała się. Nie wszystkie dane są dostępne. Na potrzeby niniejszego rozdziału udało się prześledzić zmieniającą się oglądalność w latach 2008–2014⁵.

ROK	AMR	SHR
2008	30900	3,75%
2009	30900	3,89%
2010	30020	3,71%
2011	26970	3,34%
2012	32310	2,67%
2013	16115	1,27%
2014	9015	0,87%

Są to wyniki oglądalności w godz. 18.00–21.00, określanej jako prime time.

Oglądalność programu nadawanego przez TVP Łódź w 2015 r. rozpatrywano między godz. 18.00–21.00 (określanym jako prime time) we wszystkie dni tygodnia, badając średnią sekundową liczbę widzów w regionie łódzkim (AMR) oraz udziały w rynku (SHR). Umożliwiło to obliczenie danych i zaprezentowanie ich w sposób możliwie najbardziej reprezentacyjny⁶.

³ Por. K. Grzegorzewski, *Kształt i charakter lokalnego serwisu informacyjnego na przykładzie „Łódzkich Wiadomości Dnia*, „Folia Litteraria Polonica 2015, nr 3, s. 77–84.

⁴ Rolę i charakter publicystyki w paśmie regionalnym TVP Łódź autor rozdziału opisał i scharakteryzował u progu 2014 r.; por. K. Grzegorzewski, *Rola i charakter publicystyki w paśmie regionalnym TVP na przykładzie analizy wybranych przekazów publicystycznych TVP Łódź*, „Folia Litteraria Polonica” 2014, t. 1, s. 151–166.

⁵ Dane za AGB Nielsen Polska, opracowane przez ośrodek TVP Łódź.

⁶ Wszystkie dane za AGB Nielsen Polska, udostępnione przez TVP S.A. Oddział w Łodzi.

KWARTAŁ	AMR	SHR
I – III	11442	1,00%
IV – VI	6276	0,70%
VII – IX	8812	1,11%
X - XII	10124	0,95%
ROCZNIE	9159	0,94%

Interpretując te wyniki, należy jednak zwrócić uwagę na kilka kwestii.

1. Przed 1990 r. TVP Łódź mogła liczyć nawet na 200–300 tys. widzów⁷. Po tym okresie zaczęła się pojawiać i stale zwiększać konkurencja w postaci prywatnych telewizji ogólnopolskich i regionalnych lub lokalnych. W Łodzi taką konkurencją mogła być lokalna telewizja Tele24, przekształcona później w Polonia1. Jednocześnie zwiększył się dostęp do telewizji satelitarnych oraz telewizji kablowych, które zaczęto tworzyć już w 1990 r. W tych warunkach osiągnięcie poprzedniej pozycji było już niemożliwe.
2. W latach 1993–1996 TVP Łódź miała kanał w całości redagowany samodzielnie, po roku 1996 kanał ten zaczęto stopniowo wypełniać pasmem wspólnym dla wszystkich ośrodków regionalnych, po 2001 r. powstał kanał o paśmie w większej części wspólnym, ale zupełnie inny niż obecna TVP 3, od końca 2007 do 2013 r. TVP Łódź funkcjonowała w wymiarze kilkugodzinnego pasma na antenie TVP Info. Zestawianie danych oglądalności w tak dynamicznie zmieniających się warunkach może być mylące.
3. Należy uwzględnić rozwój oferty prywatnych telewizji informacyjnych.

W latach 1989–2016 dyrektorami i redaktorami naczelnymi ośrodka byli:

- Marek Markiewicz (1989–1991)
- Tomasz Filipczak (1992–1994)
- Wojciech Maciejewski (1994)
- Jerzy Woźniak (1994–1998)
- Adam Gwara (1998)
- Witold Skomorowski (1999–2000)
- Janusz Pieńkowski (2000–2002)
- Marek Madej (2002)
- Marek Pietrak (2003–2005)
- Małgorzata Potocka (2006–2010)
- Waldemar Drozd 2010
- Dariusz Struszczyk (2010–2012)
- Jacek Grudzień (2012–2016)

⁷ Informacje pozyskane w wywiadzie dziennikarskim z red. Markiem Pietrakiem, sekretarzem programowym TVP Łódź w dn. 3 II 2017 r.

W większości przypadków redaktorzy naczelni wywodzili się z TVP Łódź i byli związani z ośrodkiem jako dziennikarze bądź współpracownicy.

TVP Łódź jest również obecna w Internecie. Poza stroną internetową, popularne programy mają swoje profile na portalu społecznościowym Facebook. Do najliczniej odwiedzanych należy profil „Łódzkich wiadomości dnia”. W ramach ogólnopolskiej strategii ośrodek łódzki zapewnia również dostęp na żądanie do konkretnych programów – można je na bieżąco oglądać na stronie, a bywają niekiedy dostępne nawet do 5 lat wstecz. Program na żywo można całkowicie bezpłatnie oglądać w Internecie oraz na urządzeniach mobilnych za pomocą aplikacji TVP Stream. Przy okazji okrągłych rocznic powstania TVP Łódź, redakcja utworzyła kilka kont na portalu Youtube, gdzie udostępniła archiwalia, a także specjalną stronę: 60latlodz.tvp.pl, na której można zapoznać się z historią ośrodka i dziennikarzy współtworzących programy oraz poczytać o ofercie programowej.

MISJA I ZAŁOŻENIA REDAKCYJNE TVP ŁÓDŹ⁸

Podstawą działalności TVP jest lokalny serwis informacyjny pod tytułem „Łódzkie wiadomości dnia”. Jest to najpopularniejszy program TVP Łódź, nadawany od 1961 roku. Priorytetem było uzupełnienie tej oferty publicystyką. Na początku r. 2015 ze środków abonamentowych redakcja zdołała uzupełniać ŁWD dwoma programami publicystycznymi: „Łódzkie forum” i „Magazyn kulturalny”. Programy te są bezpośrednio związane z misją publiczną oraz wyobrażeniem redakcji o zadaniach telewizji regionalnej. Pozostałe programy w ramówce związane były z różnymi umowami sponsorskimi. Przykładem umowy podpisanej z Kurią Łódzką jest katolicki program „Depozyt wiary” nadawany w niedziele.

Wśród najpopularniejszych programów należy wymienić „Autofan” (pierwsze miejsce wśród magazynów tematycznych), „Agroexpress” (program o bardzo długiej tradycji) oraz „Strefę biznesu”. Programy te są obecne na antenie od dłuższego czasu i mają swoją stałą widownię.

W omawianym okresie oferowano wiele innych programów. Wśród najważniejszych z 2015 r. odnotowujemy: „No life – masz wybór”, „Śmiecińscy”, „Być seniorem”, „Region mocnych w biznesie”, „Murowany ekosukces”, „Region kultury”, „Przystanek Aleksandrów”, „Sieradz w centrum uwagi”, „Niepełnosprawni – pełnoprawni”, „Kronika regionu – Zgierz”, „Portrety w biegu”, „Kocham Łódzkie”, „Łódzkie na zdrowie”, „Wytwórnia unijnych projektów”, „Dobry wieczór z Telewizją Łódź”, „STUŁ”, „Łódzkie jakiego nie znacie”, „Kazimierz Kowalski

⁸ Nie istnieją dokumenty redakcyjne, w których takie założenia byłyby sformułowane; informacje pozyskane w wywiadzie dziennikarskim z red. Markiem Pietrakiem, sekretarzem programowym TVP Łódź, w dn. 3 II 2017 r.

zaprasza”, „Teatr Wielki zza kulis”, „Atlas sztuki”, „Kronika towarzyska”, „Orlikowa liga mistrzów”. Stanowią one propozycje reprezentatywne dla ramówki TVP Łódź w roku 2015 i świadczą o tym, że ośrodek w ramach pozyskanych środków stara się kontynuować swoje tradycje w zakresie programów o tematyce społecznej, lokalnej, regionalnej, ale także kulturalnej.

We wrześniu 2015 r. zdjęto z anteny „Łódzkie forum” – cotygodniowy program publicystyczny trwający blisko 45 minut; zdecydowano się zamiast niego nadawać 15-minutową „Rozmowę dnia” po każdym głównym wydaniu „Łódzkich wiadomości dnia”. To rozwiązanie okazało się bardziej korzystne ze względów finansowych, pozwoliło też na podjęcie większej liczby tematów.

STRUKTURA REDAKCJI W ROKU 2015

Redakcję TVP Łódź tworzyli w 2015 r. doświadczeni łódzcy dziennikarze. Dyrektorem ośrodka i zarazem redaktorem naczelnym w 2015 r. był Jacek Grudzień. Z wykształcenia prawnik, wieloletni dziennikarz Polskiego Radia Łódź, autor licznych programów produkowanych dla TVP Łódź („Kocham Łódzkie”, „Łódzkie Forum”, „Strefa Piotrkowska” i inne). Laureat nagród SDP, „Press” oraz organizacji pozarządowych.

Regionalną agencją producencką kierował Tomasz Lasota, wydawca i prezynter telewizyjny, który swoją karierę dziennikarską zaczął w 1992 r. w telewizji Tele 24. Był współtwórcą programu ŁWD od r. 1994, początkowo jako reporter, potem prowadzący program. Jest autorem licznych programów ogólnopolskich oraz reportaży. W latach 2000–2006 pełnił funkcję kierownika redakcji informacji, od lipca 2006 r. pracował jako publicysta.

Ekipą „Łódzkich Wiadomości Dnia” od 2012 r. kieruje Wojciech Janczyk, dziennikarz i prezenter telewizyjny, z TVP Łódź związany od lat 90. Program jest prowadzony przez Magdalenę Michalak, Agatę Stachurę-Ścieszko, Jacka Tokarczyka i Magdalenę Kaczmarek. Telewizja współpracuje z wieloma dziennikarzami tworzącymi programy autorskie, głównie o tematyce społecznej, lokalnej i regionalnej, a także kulturalnej. Na uwagę zasługują programy sportowe Mikołaja Madeja, programy muzyczne Kazimierza Kowalskiego i Leszka Bonara, programy społeczne i popularnonaukowe w bogatym dorobku Marty Olczyk.

Zespół TVP Łódź jest bardzo liczny. Sylwetki kierowników produkcji, dziennikarzy, operatorów, montażystów, jak również techników i innych związanych z ośrodkiem pracowników opublikowano na stronie: <http://60latlodz.tvp.pl/27119486/zespol-teraz> [dostęp: 6 II 2017]. Sekretariatem programowym TVP Łódź w omawianym okresie kierował Marek Pietrak.

Wśród nagród i wyróżnień odnotowujemy głównie nagrody przyznawane przez łódzki oddział Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich, kierowany wówczas

przez Zbigniewa Natkańskiego. W tych konkursach wyróżnienie przypadło Katarzynie Pawlinie za program „Pomnik pułkownika”; zaś Aleksandra Rek zdobyła tytuł Dziennikarza Roku 2014. Wyróżnienia otrzymały też inne dziennikarki TVP Łódź: Anna Łukasik, Magdalena Kamińska oraz Krystyna Piaseczna, a także montażystka Anna Krubska. Należy jednak dodać, że w okresach wcześniejszym i późniejszym podczas prestiżowych gali „Honor Academicus”, nagrody otrzymali Jacek Grudzień oraz Magda Olczyk.

ZAKOŃCZENIE

TVP Łódź na tle polskich telewizji regionalnych jest bez wątplenia wyjątkowa. Powstała jako pierwsza telewizja regionalna w Polsce. Ma bogaty dorobek, zarówno w zakresie programów o tematyce społecznej, jak i licznych produkcji artystycznych, z Teatrem Telewizji na czele. Z Telewizją Łódź współpracowali najlepsi polscy aktorzy, tutaj powstawały wybitne i nowatorskie realizacje teatralne, z których wiele zostało zarejestrowanych i czeka na cyfryzację w telewizyjnych archiwach. Telewizja Łódź dała widzom wielu znakomitych dziennikarzy.

Obecna sytuacja łódzkiego oddziału Telewizji Polskiej jest trudna. Ze środków abonamentu redakcja może produkować jedynie „Łódzkie wiadomości dnia” oraz publicystykę w postaci „Rozmowy dnia”. Mimo tego – dzięki umowom sponsorskim – udaje się wypełniać pasmo regionalne programami, dzięki którym widzowie mogą zaczerpnąć kompetentnej wiedzy o swoim otoczeniu, skorzystać z dobrej publicystyki, obejrzeć magazyny tematyczne. Siłą ośrodka są kompetentni i doświadczeni dziennikarze, operatorzy, montażyści i technicy. TVP Łódź, mimo niekorzystnej dla siebie sytuacji oraz licznej konkurencji, stara się produkować ambitne merytorycznie programy, szkolić młodych kandydatów na dziennikarzy, animować kulturę w Łodzi i w regionie. Co najważniejsze, wciąż cieszy się gronem oddanych widzów.

Marta Cichy

Telewizja Polska Olsztyn

Nazwa: Telewizja Polska SA Oddział Terenowy w Olsztynie (do końca 2015 roku),

TVP 3 Olsztyn (od początku 2016 roku)

Adres: ul. Radiowa 24a, 10-206 Olsztyn

Adres witryny internetowej: www.olsztyn.tvp.pl

Zasięg: województwo warmińsko-mazurskie i część województw sąsiednich

Redakcje terenowe w Elblągu i Ełku.

HISTORIA

Początki telewizji w Olsztynie to rok 1957, kiedy to zawiązał się Społeczny Komitet Budowy Stacji Telewizyjnej w Olsztynie, zrzeszający kilkudziesięciu członków. Przewodniczącym Komitetu został ówczesny prezes Wojewódzkiego Związku Gminnych Spółdzielni, poseł do Sejmu Stefan Kamieński. Jego zastępcą był inżynier T. Grabowski, sekretarzem redaktor naczelny olsztyńskiego radia Bronisław Sałuda, a kierownikiem grupy techniczno-organizacyjnej inżynier Michał Zaleski. Sprawami finansowo-programowymi zarządzał inżynier Bojarski, który jednocześnie pełnił funkcję skarbnika. Nadajnik telewizyjny w Olsztynie, który obejmował swoim zasięgiem od 35 do 40 km, został uruchomiony 14 lipca 1960 roku¹. Pierwszy program nadano ze studia urządzonego w budynku Radiowo-Telewizyjnego Ośrodka Nadawczego leżącego

¹ R. Niedbała, *Kształtowanie się środowiska telewizyjnego w Olsztynie do 2002 roku* [w:] *Media Kultura Komunikacja Społeczna*, nr 5, Olsztyn, 2009, s. 317–318.

wówczas w podolsztyńskiej wsi Pieczewo. Ze względów technicznych studio zostało przeniesione do rozgłośni radiowej przy ulicy Lumumby w Olsztynie. 31 grudnia 1961 roku po raz pierwszy na ekranach około tysiąca telewizorów pojawiło się logo Telewizji Olsztyn. Między godziną 12.30 a 13.15 można było obejrzeć program nadawany z olsztyńskiego studia telewizyjnego, a były to pozdrowienia noworoczne ówczesnego I sekretarza Komitetu Wojewódzkiego PZPR. 14 lipca 1969 roku oficjalnie otwarto olsztyński Radiowo-Telewizyjny Ośrodek Nadawczy (RTON). Uruchomiono też przekaźnik telewizyjny z ponad 330-metrowym masztem, który umożliwiał odbiór programów w promieniu około 70 km. W styczniu 1972 roku powołano punkt korespondencki Telewizji Polskiej z siedzibą w Radiu Olsztyn. W pierwszym składzie znaleźli się: Kazimierz Biniaś, Janusz Resiak i operator kamery Janusz Ulatowski. Pierwszym szefem redakcji był Kazimierz Biniaś, potem zastąpił go Janusz Resiak². Zespół przygotowywał relacje reporterskie dla gdańskiego programu informacyjnego „Panorama”. Dzięki praktyce stosowanej przez ośrodki regionalne, które udzielały czasu antenowego sąsiednim województwom, 27 stycznia 1972 roku po raz pierwszy ukazał się „Telewizyjny Kurier Olsztyński”. Ten 20-minutowy program przygotowany przez olsztyńską redakcję programów telewizyjnych, miał charakter kroniki poświęconej wydarzeniom w województwie. Emitowany był na antenie pierwszego ogólnopolskiego programu TVP³. 1 lipca 1973 roku redakcja terenowa stała się Redakcją Programów Telewizyjnych przy Rozgłośni Polskiego Radia w Olsztynie⁴. W 1975 roku pierwszą olsztyńską ekipę telewizyjną wzmocnił Wiesław Gawinek, następnie dołączył do niej sprawozdawca sportowy Stanisław Pawliczak, a rok później Roman Kamiński. W latach siedemdziesiątych i osiemdziesiątych redakcja telewizyjna w Olsztynie miała status punktu korespondenckiego TVP i podlegała rozgłośni Polskiego Radia. 1 stycznia 1984 roku kierowanie olsztyńską redakcją przekazano gdańskiemu ośrodkowi TVP. W tym samym roku korespondentem TVP Olsztyn został Bogumił Osiński, do pomocy miał wtedy operatora kamery Janusza Ulatowskiego i realizatora dźwięku Andrzeja Sokołowskiego. Po transformacji ustrojowej w 1989 roku olsztyńskie środowisko telewizyjne zaczęło się rozwijać, ponieważ mogło wówczas liczyć na wsparcie lokalnych władz, zainteresowanych funkcjonowaniem telewizji na własnym obszarze⁵.

² http://encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/TVP_Olsztyn [dostęp 23.09.2016].

³ M. Golińska-Konecko, *Serwisy informacyjne w Oddziale Telewizji Polskiej S.A. w Olsztynie (2005-2010). Analiza treści i formy. Teatr, literatura, twórcy związani z regionem*, niepublikowana rozprawa doktorska napisana pod kierunkiem prof. A. Staniszewskiego, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Olsztyn 2016, s.11.

⁴ http://encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/TVP_Olsztyn (dostęp 23.09.2016).

⁵ R. Niedbała, *Kształtowanie się środowiska telewizyjnego w Olsztynie do 2002 roku* [w:] *Media Kultura Komunikacja Społeczna*, nr 5, Olsztyn 2009, s. 324.

FUNKCJONOWANIE STACJI W LATACH 1990–2015

W grudniu 1990 roku, po blisko 30 latach przerwy, został nadany własny program z Olsztyna. Trzech dziennikarzy: Wojciech Ogrodziński, Andrzej Wojnach i ówczesny korespondent TVP, a późniejszy dyrektor Oddziału TVP w Gdańsku Bogumił Osiński, postanowiło przygotować na Boże Narodzenie własny program telewizyjny. Kolędy zaśpiewał olsztyński zespół „Czerwony Tulipan”⁶. 29 stycznia 1991 roku powołano Fundację Telewizja Warmii i Mazur, której celem było utworzenie ośrodka telewizyjnego w Olsztynie. Miał emitować codzienny program lokalny na antenie Programu 2 TVP. Jednak po uchwaleniu nowej ustawy o radiofonii i telewizji, która weszła w życie w 1992 roku, plany olsztyńskiej telewizji regionalnej trzeba było odłożyć na później. W lutym 1993 roku w Olsztynie zamiast telewizji publicznej powstała lokalna stacja komercyjna Copernicus, którą uruchomiła sieć telewizyjna Polonia1. Fakt ten wpłynął jednak korzystnie na losy telewizji publicznej. Po pierwsze, pracownicy telewizji Copernicus wykorzystali zdobyte doświadczenie przy pracy nad stworzeniem w późniejszych latach regionalnej telewizji w Olsztynie, po drugie, telewizja Copernicus udowodniła, że można nadawać regularne programy z Warmii i Mazur.

W 1994 roku ekipa w Olsztynie stworzyła nowy program „Elbląsko-Olsztyński Magazyn Publicystyczny” na antenie Programu 2 TVP.

W 1995 roku ówczesny wojewoda warmińsko-mazurski Janusz Lorenz poczynił starania mające na celu przekształcenie olsztyńskiej redakcji w instytucję telewizyjną. Na początku 1996 roku redakcją telewizyjną kierował Bogumił Osiński, w tym samym roku korespondentem TVP został Jarosław Kowalski. Wiosną 1996 roku Zarząd Telewizji Polskiej i prezes Zarządu Ryszard Miazek podjęli decyzję o utworzeniu w Olsztynie filii TVP Gdańsk. 18 września Rada Nadzorcza TVP zaakceptowała kandydaturę Bogumiła Osińskiego na dyrektora gdańskiego Oddziału TVP, a nowe stanowisko objął on 1 października⁷. W 1997 roku Ryszard Miazek, dzięki staraniom Bogumiła Osińskiego, podjął decyzję o budowie pawilonu redakcyjnego w Olsztynie. Decyzję tę podtrzymał kolejny prezes telewizji Robert Kwiatkowski. W 1997 roku kierownikiem redakcji w Olsztynie został Jarosław Kowalski⁸. W 1999 roku redakcja olsztyńskiej filii Telewizji Gdańsk przeprowadziła się do nowej siedziby o powierzchni 280 mkw.⁹

⁶ http://encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/TVP_Olsztyn (dostęp 23.09.2016).

⁷ R. Niedbała, *Kształtowanie się środowiska telewizyjnego w Olsztynie do 2002 roku* [w:] *Media Kultura Komunikacja Społeczna*, nr 5, Olsztyn 2009, s. 325–328.

⁸ http://encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/TVP_Olsztyn (dostęp 23.09.2016).

⁹ R. Niedbała, *Kształtowanie się środowiska telewizyjnego w Olsztynie do 2002 roku* [w:] *Media Kultura Komunikacja Społeczna*, nr 5, Olsztyn 2009, s. 329.

21 lipca 2000 roku uroczystie uruchomiono Redakcję Terenową TVP w Olsztynie i po raz pierwszy emitowano „Panoramę Warmii i Mazur”, która była nadawana o godzinie 8.00 w tzw. rozłącznej sieci Programu 2 TVP. Był to pierwszy regularny program informacyjny nadawany z Olsztyna¹⁰. Na początku 2001 roku zarząd TVP S.A. podjął decyzję, aby w miastach wojewódzkich, w których nie ma oddziałów telewizji publicznej, utworzyć mniejsze struktury, czyli ośrodki regionalne. W ten sposób redakcja terenowa w Olsztynie została przekształcona w Warmińsko-Mazurski Ośrodek Regionalny Telewizji Polskiej Oddziału Terenowego TVP S.A. w Gdańsku. Jego zadania precyzowała uchwała Zarządu Spółki Telewizji Polskiej S.A. z 28 lutego 2001 roku. Funkcję kierownika objął Jarosław Kowalski. W kwietniu 2002 roku Redakcja Terenowa TVP Olsztyn została przekształcona w Warmińsko-Mazurski Ośrodek Regionalny TVP. Od września 2002 roku Ośrodek zaczął nadawać programy za pośrednictwem nadajnika z Olsztyna w promieniu 40 kilometrów od stolicy regionu oraz w dwóch sieciach kablowych Vectra i Multimedia we wszystkich największych miastach regionu. W tym samym roku „Panorama” została przeniesiona z Programu 2 TVP i można ją było obejrzeć tylko w regionalnej TVP 3, a jej zasięg na Warmii i Mazurach zdecydowanie się zmniejszył. We wrześniu 2003 roku pojawił się nowy magazyn przygotowany w olsztyńskim studiu. W każdy poniedziałek w regionalnej TVP 3, po skróconej wieczornej „Panoramie Warmii i Mazur” zaczęto nadawać „Panoramę Parlamentarną”. Był to program publicystyczny z udziałem parlamentarzystów z Warmii i Mazur, realizowany na żywo. Posłowie przybliżali aktualny stan prac nad projektami ustaw ważnych z punktu widzenia mieszkańców regionu. Od 2004 roku ośrodek TVP Olsztyn zaczął nadawać swój program przez 30 minut dziennie (dwa wydania „Panoramy Warmii i Mazur” w godzinach 7.45 i 21.45). Dziennikarze przygotowywali też kilkuminutowy olsztyńsko – elbląski „Magazyn EOL”, który emitowany był raz w tygodniu. Program poruszał istotne dla mieszkańców regionu zagadnienia społeczne, polityczne i kulturalne.

Olsztyński Oddział TVP pod kierownictwem Jarosława Kowalskiego za inaugurował swoją działalność 3 stycznia 2005 roku. Tego samego dnia na kanale regionalnym Telewizji Polskiej o godzinie 18.00 wyemitowane zostało pierwsze wydanie „Informacji”. Ważnym wydarzeniem w historii Oddziału TVP w Olsztynie było otrzymanie na początku marca 2008 roku satelitarnego wozu transmisyjnego DSNG61. Jedną z pierwszych imprez realizowanych przez olsztyński Oddział TVP na żywo z wykorzystaniem cyfrowego przekazu była finałowa gala XVI Olsztyńskich Dni Teatralnych, którą TVP transmitowała w niedzielę, 16 marca 2008 roku. 16 lutego 2009 roku dotychczasowy kierownik oddziału Jarosław Kowalski został dyrektorem oddziału.

Tylko raz w swojej historii TVP Olsztyn przestała emitować program. Było to 28.04.2009 roku. Powodem była polityka kadrowa i zmiany, jakie w oddziałach

¹⁰ http://encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/TVP_Olsztyn (dostęp 23.09.2016).

telewizji publicznej zaczął wprowadzać ówczesny prezes TVP S.A. Piotr Farfał. Jedną z nich było odwołanie w lutym ze stanowiska dyrektora Oddziału TVP w Olsztynie Jarosława Kowalskiego i powołanie na jego miejsce Roberta Żłobińskiego. Pojawienie się nowego dyrektora wywołało zmiany organizacyjne i niepewność co do warunków dalszej pracy. Następnego dnia program wznowiono, a 8 maja Robert Żłobiński został odwołany z funkcji dyrektora. Od 9 maja 2009 roku obowiązki dyrektora TVP Olsztyn przejął Wiesław Rajewski. Jednak już na początku listopada, decyzją Rady Nadzorczej Telewizji Polskiej, na stanowisko dyrektora wrócił Jarosław Kowalski.

Pod koniec 2010 roku w Telewizji Polskiej i jej poszczególnych oddziałach rozpoczęły się pierwsze przygotowania do wprowadzenia procesu cyfryzacji telewizji naziemnej. W sierpniu 2011 roku w olsztyńskim Oddziale TVP został wdrożony system DaletPlus News Suite. Jest to w pełni cyfrowy system emisyjny, który znacznie przyspieszył proces produkcji. Został użyty do beztaśmowej produkcji i archiwizacji programów informacyjnych w TVP Olsztyn.

23 lipca 2013 roku nastąpiło wyłączenie ostatniego naziemnego nadajnika ogólnopolskiej telewizji analogowej. Sygnał analogowy został zastąpiony przez sygnał z naziemnych multipleksów cyfrowych. Dzięki nadajnikowi w Miłkach koło Giżycka TVP Olsztyn zyskał większy zasięg i obecnie dociera do ponad 90 proc. powierzchni województwa.

TVP 3 Olsztyn prowadzi stronę internetową www.olsztyn.tvp.pl z najświeższymi informacjami z regionu, dostępną ofertą programową i archiwum audycji. Miesięcznie odwiedza ją około 45 tysięcy internautów. Ma też oficjalny profil na portalu społecznościowym Facebook i kanał na YouTube. TVP Olsztyn można oglądać w dowolnym miejscu w Polsce i na świecie (z wyjątkiem Ameryki Północnej i Południowej) poprzez bezpłatną aplikację TVP Stream¹¹.

W 2014 roku Olsztyński Oddział Telewizji Polskiej otrzymał II nagrodę w kategorii Najlepszy Program Informacyjny na XXI Przeglądzie i Konkursie Oddziałów Terenowych TVP w Opalenicy za program „Informacje”¹².

Rekordowe wyniki oglądalności odnotowano w październiku 2015 roku, kiedy główne wydanie programu informacyjnego TVP Olsztyn w każdej minucie śledziło średnio ponad 83 114 widzów, a w szczytowym momencie oglądalność sięgnęła 89 988. To był najlepszy wynik od 1 września 2013 roku, kiedy 16 Oddziałów TVP rozpoczęło nadawanie nowego programu TVP Regionalna¹³.

¹¹ M. Golińska-Konecka, *Serwisy informacyjne w Oddziale Telewizji Polskiej S.A. w Olsztynie (2005–2010). Analiza treści i formy. Teatr, literatura, twórcy związani z regionem*, niepublikowana rozprawa doktorska napisana pod kierunkiem prof. A. Staniszewskiego, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Olsztyn 2016, s. 14–19.

¹² http://encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/TVP_Olsztyn (dostęp 23.09.2016).

¹³ <http://olsztyn.tvp.pl/22246321/informacje-tvp-olsztyn-z-rekordowa-ogladalnoscia> (dostęp 30.09.2016).

Tab. 1. Średnie wyniki oglądalności pasma 18.30–19.00
w okresie od 7 września 2013 do 19 stycznia 2014

Lp.	Oddział	Województwo	Widownia w woj.	Oglądalność w woj.	Udział w rynku (w woj.)
1	TVP Białystok	podlaskie	59 932	5,5%	13,7%
2	TVP Rzeszów	podkarpackie	51 623	2,6%	7,4%
3	TVP Lublin	lubelskie	44 519	2,2%	6,3%
4	TVP Gdańsk	pomorskie	45 549	2,2%	5,7%
5	TVP Bydgoszcz	kujawsko-pomorskie	31 300	1,6%	4,0%
6	TVP Kraków	małopolskie	40 153	1,3%	4,4%
7	TVP Katowice	śląskie	50 126	1,2%	2,9%
8	TVP Wrocław	dolnośląskie	29 199	1,1%	3,2%
9	TVP Opole	opolskie	10 070	1,1%	3,2%
10	TVP Olsztyn	warmińsko- -mazurskie	13 076	1,0%	2,7%
11	TVP Łódź	łódzkie	21 680	0,9%	2,4%
12	TVP Kielce	świętokrzyskie	10 447	0,9%	2,4%
13	TVP Poznań	wielkopolskie	25 482	0,8%	2,2%
14	TVP Szczecin	zachodniopomorskie	11 420	0,7%	1,7%
15	TVP Gorzów Wlkp.	lubuskie	6192	0,7%	1,7%
16	TVP Warszawa	mazowieckie	25 554	0,5%	1,4%

Źródło: E. Rutkowska, *TVP Białystok ma najwierniejszą widownię spośród regionalnych oddziałów*, <http://www.press.pl/tresc/34213,typ-bialystok-ma-najwierniejsza-widownie-sposrod-regionalnych-oddzialow>, dane Nielsen Audience Measurement (dostęp 23.09.2016).

MISJA STACJI TELEWIZYJNEJ

Televizja regionalna daje mniejszym społecznościom możliwość umocnienia ich tożsamości i wskazuje na wartości i dorobek kultury w regionie. W przeciwieństwie do telewizji działającej na skalę ogólnopolską, telewizja regionalna jest szansą na wspieranie i ocalanie od zapomnienia dawnych i współczesnych wytworów kultury duchowej i materialnej. Prezentując dorobek i inicjatywy kulturalne oraz działania mniejszości narodowych i etnicznych, telewizja ma swój udział w budowaniu świadomości lokalnej i tożsamości kulturowej¹⁴.

Misja telewizji regionalnej jest tożsama z zadaniami określonymi w artykule 1.1 Ustawy o radiofonii i telewizji, lecz jest ona ukierunkowana i dostosowana

¹⁴ M. Golińska-Konecko, *Serwisy informacyjne w Oddziale Telewizji Polskiej S.A. w Olsztynie (2005–2010). Analiza treści i formy. Teatr, literatura, twórcy związani z regionem*, niepublikowana rozprawa doktorska napisana pod kierunkiem prof. A. Stanisławskiego, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Olsztyn 2016, s. 3.

do specyfiki i problemów lokalnych społeczności. W odróżnieniu od mediów uniwersalnych telewizja regionalna ma integrować odbiorców z lokalnym wymiarem ich egzystencji, odpowiadać na ich obywatelskie uzależnienia od „małej ojczyzny”¹⁵.

STRUKTURA REDAKCJI W 2015 ROKU

Dyrektor Oddziału TVP Jarosław Kowalski.

Absolwent Wydziału Geodezji i Gospodarki Przestrzennej ART w Olsztynie, podyplomowego Studium Dziennikarstwa UWM w Olsztynie, studium „Redaktor – producent telewizyjny, organizowanego przez Państwową Wyższą Szkołę Teatralną i Filmową w Łodzi i Akademię Telewizyjną TVP S.A. Był zastępcą redaktora naczelnego studenckiego Radia Kortowo w Olsztynie. W Regionalnym Oddziale Polskiego Radia w Olsztynie prowadził magazyny muzyczne, później był dziennikarzem informacyjnym i wydawcą popołudniówek publicystyczno-informacyjnych. Był korespondentem Oddziału TVP S.A. w Gdańsku z Warmii i Mazur oraz korespondentem TAI, kierownikiem Redakcji Terenowej TVP S.A. w Olsztynie, kierownikiem Ośrodka TVP S.A. w Olsztynie, pełnomocnikiem Zarządu TVP S.A. ds. przekształcenia Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Regionalnego TVP S.A. w Olsztynie w Oddział Terenowy, kierownikiem Regionalnej Agencji Producentckiej TVP Olsztyn, dyrektorem organizacyjnym Festiwalu Telewizyjnych Filmów Sportowych „Maraton”. Jest laureatem licznych nagród i wyróżnień.

Szef Redakcji Informacji Maciej Wróbel.

Pracę zawodową rozpoczął w 1999 roku w Radiu Kormoran w Giżycku, w latach 2000–2002 pracował jako reporter w tygodniku „Tydzień Giżycki”. W latach 2002–2003 był reporterem w programie „Rower Błazeja” w TVP S.A. i w tym samym czasie pracował jako asystent wydawcy serwisu informacyjnego w Radiu WAWA. Od 2003 roku współpracował z Regionalną Rozgłośnią Polskiego Radia w Olsztynie, a od 2006 z olsztyńskim Oddziałem TVP S.A. W 2007 roku był reporterem „Wiadomości” TVP 1. W olsztyńskim Oddziale TVP był reporterem, wydawcą programu informacyjnego, prezydentem i szefem redakcji informacji (od 2009 roku). Prowadził takie programy jak „To jest temat” i „Okno na Polskę” w TVP Info, „Polska Non Stop” w TVP 1.

¹⁵ M. Golińska-Konecko, *Analiza treści i formy regionalnego programu informacyjnego „Informacje” TVP Olsztyn w latach 2005-2010*, [w:] *Media Kultura Komunikacja Społeczna*, nr 10/1, Olsztyn, 2014, s.80.

Kierownik Regionalnej Agencji Producentckiej Wiesław Rajewski.

W 1984 roku ukończył PWST w Warszawie. W latach 1992–1997 był reporterem i dziennikarzem „Panoramy” i „Teleexpressu”, od 1998 do 2001 roku był wiceszefem „Wiadomości” i szefem „Teleexpressu”. W latach 2001–2006 wicedyrektor Telewizyjnej Agencji Producentckiej TVP S.A., od 2006 do 2009 roku dyrektor programowy TVP Białystok. W 2009 roku (maj – listopad) był dyrektorem TVP Olsztyn.

Kierownik Sekcji Produkcji Magdalena Bartoszewicz.

Ukończyła studia magisterskie na kierunku politologia oraz podyplomowe Studium Dziennikarstwa na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie. W latach 2000–2003 reporterka, prezenterka programu informacyjnego, od 2003 do 2007 roku wydawca programu informacyjnego. W latach 2005–2007 sekretarz programowy TVP S.A. w Olsztynie, od 2007 do 2010 roku kierownik Regionalnej Agencji Producentckiej TVP S.A. w Olsztynie.

Kierownik Sekcji Techniki Radosław Starostka.

Liczba pracowników i współpracowników olsztyńskiego Oddziału TVP wynosi około 70 osób¹⁶.

NAJWAŻNIEJSZE DZIAŁANIA REDAKCJI W 2015 ROKU

Z okazji 10-lecia TVP Olsztyn odbył się cykl spotkań i uroczystości¹⁷. Ponadto Oddział po raz drugi współorganizował Festiwal Telewizyjnych Filmów Sportowych „Maraton”, do którego zgłoszono 31 filmów. Oprócz przeglądu zgłoszonych prac, zorganizowano mecz piłki nożnej gwiazd TVP przeciwko strażakom, odbył się bieg uniwersytecki, debata „Sponsoring w sporcie”, a także „Noc komentatorów”.

TVP Olsztyn została zaproszona do współpracy przy programie „Czas na nowy PROW na lata 2014–2020” dotyczącym wykorzystywania pomocy unijnej. Na antenie TVP Regionalna ruszył program „Regiony na piątkę” prezentujący Polskę wschodnią¹⁸.

W ramach projektu „Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej” władze województwa warmińsko-mazurskiego zawarły z TVP Olsztyn umowę na przeprowadzenie kampanii promocyjnej. W ramach współpracy TVP Olsztyn zajęło się produkcją, realizacją i emisją filmów i spotów promocyjnych¹⁹.

¹⁶ <http://olsztyn.tvp.pl/17509706/historia-oddzialu> (dostęp 30.09.2016).

¹⁷ <http://olsztyn.tvp.pl/21426890/tak-bylo-podczas-koncertu-jubileuszowego-tvp-olsztyn-galeria> (dostęp 30.09.2016).

¹⁸ <http://rzeszow.tvp.pl/19197712/od-jutra-na-antenie-regiony-na-piatke> (dostęp 30.09.2016).

¹⁹ <http://www.wirtualnemedial.pl/artykul/tvp-olsztyn-bedzie-promowac-wojewodztwo-warmińsko-mazurskie> (dostęp 30.09.2016).

Po raz dziesiąty podczas akcji „Okaz serce. Podaruj gwiazdkę”, zorganizowanej przez TVP Olsztyn i Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Rodzinie „Arka”, pracownicy olsztyńskiej telewizji mogli liczyć na wsparcie widzów. Wspólnie zebrali dary, które trafiły do potrzebujących rodzin z Warmii i Mazur. W zbiorce, jak co roku, pomagali między innymi sportowcy z Warmii i Mazur: siatkarze Indykpolu AZS Olsztyn, szczypiorniści Warmii Traveland Olsztyn, piłkarze Stomilu Olsztyn i rugbysci z Rugby Team Olsztyn²⁰.

Jak co roku w grudniu na antenę wrócił cykl „Akcja zima”, w którym TVP Olsztyn promowała zimowe walory różnych zakątków Warmii i Mazur²¹.

NAGRODY I WYRÓŻNIENIA W 2015 ROKU

Dyrektor olsztyńskiego Oddziału TVP S.A. Jarosław Kowalski otrzymał Medal Komisji Edukacji Narodowej za szczególne zasługi dla oświaty i wychowania²².

Statuetkę PEGAZA przyznaną przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego otrzymał Oddział TVP S.A. w Olsztynie za twórcze osiągnięcia w dziedzinie kultury Warmii i Mazur²³.

Wyróżnienie marszałka województwa warmińsko-mazurskiego Partner 2015, za wspieranie kultury na Warmii i Mazurach trafiło do redakcji TVP Olsztyn. Podczas inauguracji roku kulturalnego na Warmii i Mazurach w Ostródzie zostały wręczone odznaki honorowe Zasłużony dla Kultury Polskiej i Za zasługi dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Doceniono tych, którzy wspierają działalność kulturalną. W tym gronie znalazł się właśnie olsztyński Oddział Telewizji Polskiej²⁴.

Wyróżnienia dla pracowników olsztyńskiego Oddziału TVP w Olsztynie wręczono podczas Kolegium Technicznego i Kolegium Spółki TVP S.A. zorganizowanego w Olsztynie z okazji jubileuszu 10-lecia istnienia TVP Olsztyn. Członek zarządu TVP Marian Zalewski wyróżnił zwłaszcza te osoby, które w oddziale pracują od samego początku. Podczas uroczystości, która zakończyła pierwszy dzień kolegium Telewizji Polskiej, wyróżniający się pracownicy oddziału otrzymali nagrody specjalne zarządu TVP²⁵.

²⁰ <http://olsztyn.tvp.pl/22965660/okaz-serce-podaruj-gwiazdke-podsumowanie-akcji> (dostęp 30.09.2016).

²¹ <http://olsztyn.tvp.pl/23111030/akcja-zima-wraca-na-antene-tvp-olsztyn> (dostęp 30.09.2016).

²² Źródło: informacje dzięki uprzejmości pracowników redakcji TVP3 Olsztyn.

²³ http://www.wm.uw.olsztyn.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=4518&Itemid=304&lang=ru (dostęp 30.09.2016).

²⁴ <http://olsztyn.tvp.pl/21815321/rozpoczal-sie-rok-kulturalny-przyznano-nagrody-marszalka> (dostęp 30.09.2016).

²⁵ <http://olsztyn.tvp.pl/19290365/wyroznienia-dla-pracownikow-telewizji> (dostęp 30.09.2016).

Justyna Kubik

Telewizja Polska Opole

OPOLE

Nazwa: Telewizja Polska SA Oddział Terenowy w Opolu (do końca 2015 roku),
Telewizja Polska 3 Opole (od początku 2016 roku)

Adres: ul. Szpitalna 1, 45-010 Opole

Adres witryny internetowej: <http://opole.tvp.pl/>

Profil na portalu społecznościowym: <https://www.facebook.com/tvpopole/>

Zasięg nadawania: województwo opolskie

Redakcje terenowe: brak.

HISTORIA PRZED 1990 ROKIEM

Losy telewizji opolskiej ściśle splecione są z oddziałem telewizyjnym w Katowicach, który powstał w 1957 roku¹. Sygnał z Katowic obejmował wówczas całą południowo-zachodnią Polskę. Krótco potem współpracę z katowicką telewizją nawiązał Opolski Amatorski Klub Filmowy.

W 1961 roku Rozgłośnia Polskiego Radia w Opolu zainicjowała pierwsze kontakty z TVP w Katowicach. Tego roku Krystyna Konopacka-Csala przygotowała

¹ Informacje o historii TVP Opole pochodzą z prywatnych zapisków Tadeusza Horoszkiewicza, nestora opolskiego dziennikarstwa i współtwórcy oddziału w Opolu, a także z reportaży Andrzeja Buchowskiego *Telewizja regionalna jest potrzebna* (Opole 2015) i 10 lat TVP Opole (Opole 2015) oraz ze strony <http://opole.tvp.pl/5959610/kalendarium-tvp-opole> (dostęp 30.10.2016).

Tadeusz Horoszkiewicz (ur. 1935) ukończył polonistykę w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Opolu. W latach 1962–63 pracował jako asystent operatora filmowego opolskiego korespondenta Telewizji Warszawa. W 1963 roku podjął pracę dziennikarską w Polskim Radiu w Opolu, a od 1971 roku związany jest z telewizją opolską.

pierwszy opolski program telewizyjny, który został wyemitowany na antenie katowickiej. Dotyczył Teresy Marii Ledwig – pierwszego dziecka zarejestrowanego po wojnie w aktach Urzędu Stanu Cywilnego w Opolu przez znanego działacza polskiego na Śląsku Wojciecha Wawrzyńka, który wówczas pracował w urzędzie. W tamtym czasie z katowickim oddziałem współpracował Jerzy Bałaban – pionier telewizyjnej publicystyki na Opolszczyźnie, który przygotowywał informacje z regionu. Wspomagali go także Karol Olender i Tadeusz Horoszkiewicz.

W połowie lat 60. na antenie TVP Katowice można było zobaczyć emitowany raz w miesiącu ze studia w Katowicach półgodzinny program „Panorama powiatów”, a potem „Na opolskiej ziemi”. Jak wspomina Tadeusz Horoszkiewicz, kilka godzin przed emisją programu do Katowic z Opoła wyjeżdżały dwa mikrobusy z dziennikarzami i ich rozmówcami. Na miejscu wywoływane były filmy do ilustracji rozmów oraz ustalano z kierownikiem produkcji scenariusz programu. Rozmowy prowadzili na żywo dziennikarze, którzy ówczesnie pracowali dla opolskiego radia, m.in.: Jerzy Bałaban, Stanisław Raclawicki, Maria Rasińska, Anna Markowa, Faustyn Chmielnicki, Edward Drosik, Tadeusz Poniecki, Henryk Woźniak, Wincenty Soppa². Program odbierali widzowie z województw: katowickiego, opolskiego, wrocławskiego, krakowskiego i zielonogórskiego.

W 1965 w Opolu uruchomiono przemiennik telewizyjny do retransmisji programu. Po roku zastąpiła go stacja telewizyjno-retransmisyjna.

Kolejna ważna dla historii opolskiej telewizji data to rok 1971. Wówczas w Opolu powstała Redakcja Opolskich Programów Telewizyjnych podlegająca TVP Katowice. Siedzibę miała w gmachu Radia Opole. Pracę podjęli na stałe kierujący redakcją Karol Olender, Jerzy Bałaban, Tadeusz Horoszkiewicz i Stanisław Raclawicki. Przygotowywali oni głównie programy informacyjne.

W 1972 roku redakcja przeniosła się do nowo wybudowanego obiektu w ogrodzie Rozgłośni Polskiego Radia w Opolu. Był to barak nazwany leżącym wieżowcem. Wtedy do zespołu dołączył fotoreporter i operator filmowy Ryszard Łabus. Zawiązał się też Społeczny Ośrodek Kultury Filmowej i Fotograficznej, który stanowił zaczątek przyszłej opolskiej telewizji.

W latach 70. opolska redakcja telewizyjna nie miała jednego zwierzchnika. Na przemian, w różnych okresach, podlegała pod TVP w Katowicach i pod Rozgłośnię Polskiego Radia w Opolu. Zmienne warunki nadzoru sprawiły, że zespół redakcyjny rozpoczął starania o utworzenie samodzielnego ośrodka telewizyjnego w Opolu. Niestety, przekreśliła je w 1975 roku reforma administracyjna, dzieląca Polskę na 49 województw. Mimo nieustępliwości dziennikarzy z Opoła,

² Zob. T. Horoszkiewicz, *40 lat opolskich programów TV i 44 lata Telewizji Katowice*, <http://opole.tvp.pl/5959545/40-lat-opolskich-programow-tv-i-44-lata-telewizji-katowice-cz1> (dostęp 30.10.2016).

decydenci w Warszawie nie wyrazili zgody na usamodzielnienie opolskiego oddziału.

Rok 1975 był przełomowy również z innych powodów. Wystartowało Radiowo-Telewizyjne Centrum Nadawcze w Chrzelicach. Na emeryturę odszedł Jerzy Bałłaban, który przez krótki czas – po przeniesieniu Karola Olendra do Białegostoku – pełnił funkcję kierownika Opolskiej Redakcji Programów Telewizyjnych TVP Katowice. Zastąpił go Stanisław Raclawicki.

W 1978 roku redakcja ponownie zmieniła siedzibę, przenosząc się na II piętro budynku Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej przy ul. Piastowskiej 18 w Opolu. Do „baraku” powróciła pod koniec lat 80. W tym samym roku Radiowo-Telewizyjne Centrum Nadawcze w Chrzelicach zwiększyło moc do 40 kilowatów. Mieszkańcy Opolszczyzny mogli odbierać pierwszy i drugi program TVP.

W 1981 roku nowym kierownikiem redakcji opolskiej został Tadeusz Horoszkiewicz. Stanowisko to pełnił do 7 stycznia 1997 roku, kiedy odszedł na emeryturę. W czasach jego kierownictwa z opolską redakcją związani byli m.in.: Bogusław Nierenberg, Jolanta Kawecka, Czesława Sikora, Bogusław Feliszek.

FUNKCJONOWANIE STACJI W LATACH 1990–2015

Lata przemian ustrojowych nie przyniosły większych zmian w redakcji opolskiej telewizji. Wciąż podlegała pod TVP Katowice, a zespół redakcyjny zabiegał o samodzielność. W 1989 roku zwierzchnicy umożliwili dziennikarzom z Opola realizowanie półgodzinnego programu publicystycznego raz w tygodniu. Jednak Opole nie miało wówczas profesjonalnego studia. Siedziba niedużej redakcji nie nadawała się do nagrywania programu. Wtedy Bogusław Nierenberg wpadł na pomysł, by nagrania prowadzić w plenerze, pod bukiem – drzewem-pomnikiem przyrody rosnącym w ogrodzie rozgłośni radiowej. Audycję nazwano „Studio pod bukiem”.

W 1991 roku Opolu przyznano samodzielność finansową, wydzielając w oddziale katowickim budżet dla podległej redakcji. W 1992 Prezydium Sejmiku Samorządowego Województwa Opolskiego uchwaliło stanowisko w sprawie powołania w Opolu samodzielnego ośrodka telewizyjnego. 15 marca 1993 roku rozpoczęto nadawanie „Opolskiego serwisu informacyjnego”. Dziennikarze codziennie jeździli do Katowic z nagraniami. W tamtym okresie (na początku lat 90.) z redakcją związani byli m.in.: Joanna Jarosz, Mariusz Karpiński, Joanna Wanot, Marta Bobowska, Jolanta Wilczek, Diana Bzdyra, Janina Hajduk-Nijkowska, Paweł Dominik, Mariusz Drożdż. Redakcja sukcesywnie była wyposażana w nowoczesne sprzęty – najpierw kamerę „umatic”, potem – „betacam”.

W 1997 roku redakcję przeniesiono na parter willi po opolskim radiu przy ul. Piastowskiej 20. Był to rok powodzi stulecia, która ostatecznie całkowicie

zniszczyła „leżący wieżowiec”. Montaż tymczasowo odbywał się w prywatnym studiu „Brawo” Andrzeja Wachowskiego.

Jednocześnie kontynuowano starania o usamodzielnienie ośrodka. Za redakcją wstawiali się m.in. ordynariusz opolski biskup Alfons Nossol i wojewoda Ryszard Zembaczyński. W 1998 roku Sejm RP uchwalił poprawkę do ustawy o radiofonii i telewizji, na mocy której do 2001 roku miały powstać cztery nowe ośrodki telewizyjne w: Kielcach, Olsztynie, Zielonej Górze i Opolu. Po reformie administracyjnej kraju każdy region miał prowadzić własną politykę informacyjną. Tego samego roku powołano Stowarzyszenie Rozwoju Telewizji Regionalnej Śląska Opolskiego, któremu przewodniczyła Dorota Simonides. Jego podstawowym zadaniem było doprowadzenie do powstania w Opolu samodzielnego ośrodka telewizji publicznej. Działania te zbiegły się w czasie z walką o zachowanie województwa opolskiego.

Przez krótki okres opolską redakcją planowano przyłączyć do oddziału TVP we Wrocławiu. Ostatecznie nie wprowadzono tego rozwiązania.

17 stycznia 2000 roku po raz pierwszy z Opola samodzielnie nadano autorską produkcję „Opolski serwis informacyjny”, w paśmie rozłącznym TVP 2. Transmisję oglądali wóldarze regionu w Sali Herbowej Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego. Wydawcą i prezenterką historycznej audycji była Marta Bobowska.

28 lutego 2001 roku powołano Opolski Ośrodek Regionalny TVP SA w Opolu. Nadal jednak podlegał on Oddziałowi Terenowemu w Katowicach, co oznaczało m.in. zależność finansową opolskiej jednostki.

W 2003 roku redakcja zmieniła siedzibę, przeniosła się do „piwnicznej izby” w obiekcie Polskiego Radia Opole przy ul. Strzelców Bytomskich 7.

1 stycznia 2005 roku został utworzony Oddział Terenowy TVP SA w Opolu. Zastąpił dotychczasowy Opolski Ośrodek Regionalny TVP. Telewizja w Opolu stała się oddziałem w pełni niezależnym finansowo i merytorycznie. W raporcie otwarcia zawarto informacje o ówczesnym zasięgu telewizji opolskiej. Program TVP3 w Opolu emitowany był z dwóch nadajników: z Chrzelic o mocy 600 kW i z masztu przy ul. Piastowskiej o mocy 1 kW³. Sygnał nadajnika w Chrzelicach nie docierał do wszystkich mieszkańców regionu, a część z nich skarżyła się na złą jakość przekazu. W północnych i południowych rejonach województwa opolskiego silniejsze były sygnały TVP Wrocław ze Ślęży i TVP Katowice z Bytkowa. Według badań przeprowadzonych w lutym 2005 roku, na ok. 28 proc. obszaru województwa sygnału nie odbierał żaden z ankietowanych, a mieszkańcy 25,6 proc. obszaru ujawnili problemy z odbiorem programu regionalnego. Polepszenie jakości nadawania i zwiększenie zasięgu nastąpiło wraz z cyfryzacją przekazu.

Od stycznia 2006 roku opolski oddział zmienił siedzibę na budynek po byłej synagodze przy ul. Szpitalnej 1 w Opolu. Dopiero po usamodzielnieniu ośrodka

³ Raport otwarcia opolskiego oddziału TVP SA, Opole 2005.

na stałe nastąpiło nadawanie programów na żywo. Obok serwisu informacyjnego, widzowie mogli obejrzyć prognozę pogody i relacje sportowe. Nieodłącznym elementem serwisu była „Rozmowa dnia”. Na opolskiej antenie w ciągu dziesięciolecia nadawano m.in.: „Naszą wieś”, „Agro kurier”, „Strefę kultury”, „Czas reportażu”, relacjonowano Krajowy Festiwal Piosenki Polskiej. W 2009 roku TVP Opole wzbogaciło się o wóz satelitarny, umożliwiający nadawanie w czasie rzeczywistym. W 2013 roku, dzięki przejściu z sygnału analogowego na cyfrowy, ruszył regionalny system ostrzegania (informacje na pasku podczas emisji programów). Wtedy też TVP Opole zwiększyła swój zasięg.

Dyrektorzy – redaktorzy naczelni:

- Tadeusz Horoszkiewicz (1981–1997)
- Bogusław Nierenberg (1997–1998)
- Jacek Skorus (1998–1999)
- Bogusław Nierenberg (1999–2002)
- Stanisław Raławicki (VII–XII 2002)
- Krzysztof Wesołowski (2002–2004)
- Jacek Kruczkowski (2005–2006)
- Jan Nowara (2007–2012)
- Marek Szczepanik (2012–2015)
- Beata Polaczek (2015–2016).

CYFRYZACJA TVP W WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM

Oficjalne rozpoczęcie nadawania cyfrowego nastąpiło 27 października 2011 roku, lecz w ramach testów sygnał był już nadawany miesiąc wcześniej⁴. Początkowo multipleks z TVP Opole nadawany był na 43., a następnie na 46. kanale, co powodowało określone problemy z odbiorem. Wyłączenie sygnału analogowego na terenie województwa opolskiego nastąpiło 22 kwietnia 2013 roku i zakończyło proces cyfryzacji TVP w województwie opolskim. Od tej pory naziemny odbiór TVP jest możliwy wyłącznie w systemie DVB-T. Podana data wiąże się też ze zwiększeniem zasięgu nadajnika cyfrowego MUX-3 w Chrzelicach. Uruchomiono również nadajniki doświetlające w Oleśnie i Wierzbicy Górnej. Stacje doświetlające poprawiają zasięg sygnału cyfrowego, umożliwiając w szczególności odbiór na obszarach, gdzie do tej pory było to niemożliwe lub utrudnione. Nadajnik w Oleśnie pokrywa swym obszarem powiat oleski oraz wschodnią część powiatu kluczborskiego. Nadajnik doświetlający w Wierzbicy Górnej przez kilka miesięcy nadawał z niewielką mocą

⁴ Informacje przekazał koordynator ds. techniki Leszek Przybylak w rozmowie z dnia 22.09.2016 r.

i tylko mieszkańcy zamieszkujący najbliższe okolice mogli z niego skorzystać. Po uruchomieniu nadajnika z pełną mocą (12 kW) sygnał zaczął być odbierany na terenie powiatu namysłowskiego i w zachodniej części powiatu kluczborskiego.

Wyniki oglądalności w 2015 roku: 110 tysięcy widzów dziennie, 300 tysięcy widzów w ciągu miesiąca⁵.

STRATEGIE ROZWOJU W INTERNECIE

TVP Opole nie posiada autonomicznej strony internetowej, lecz podstronę zintegrowaną z główną stroną www.tvp.pl. Można tu obejrzeć m.in. wydania „Kuriera Opolskiego”. Od stycznia 2011 roku opolska redakcja prowadzi profil w serwisie społecznościowym Facebook, posiadając drugie co do liczby obserwujących (po Łodzi) konto wśród oddziałów TVP aktywnych w sieci⁶. Początkowo zamieszczane były tu linki do materiałów na stronie www. Podobną strategię obrano w przypadku Twittera. W 2015 roku nieco zmieniono strategię. Użytkownicy Facebooka mogą odtąd oglądać filmy bezpośrednio na profilu bez konieczności przekierowywania na inną stronę. Redakcja sukcesywnie zamieszcza też materiały na kanale You Tube.

MISJA STACJI TELEWIZYJNEJ

TVP 3 Opole realizuje misję zawartą w Ustawie z dnia 29 grudnia 1992 roku o radiofonii i telewizji. Zgodnie z jej wytycznymi, na regionalnej antenie emitowane są materiały informacyjne, o kulturze i sztuce, z zakresu oświaty, sportu, dorobku nauki oraz edukacji obywatelskiej. TVP dostarcza też widzom rozrywki.

W 2015 roku udział audycji informacyjnych w łącznym czasie emisji programu wyniósł 19 proc., publicystyki – 43 proc., kultury – 12 proc., edukacji – 15 proc., sportu – 3 proc., rozrywki – 4 proc., autopromocji – 2 proc., reklamy i telesprzedaży – 2 proc.⁷

Opolski oddział znalazł się wśród czterech z szesnastu anten regionalnych, które w pełni spełniły misję w zakresie realizacji wytycznych Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji⁸, oferując społeczeństwu zróżnicowane programy, cechujące się pluralizmem, bezstronnością, wyważeniem i niezależnością oraz innowacyjnością, wysoką jakością i integralnością przekazu.

⁵ Dane TVP3 Opole wg Nielsen Audience Measurement.

⁶ Informacje udzielone przez Michała Pogodę, koordynatora mediów społecznościowych i redakcji internetowej, w dniu 22.09.2016 r.

⁷ Sprawozdanie programowe za 2015 rok udostępnione przez redakcję.

⁸ Informacja podana przez Łukasza Strząbałę, kierownika programu.

STRUKTURA REDAKCJI W ROKU 2015

Schemat organizacyjny opolskiego oddziału TVP w 2015 roku przedstawiał się następująco: oddziałem zarządzał dyrektor, pełniący jednocześnie funkcję redaktora naczelnego. Podlegały mu pion programowy, pion ogólny i pion produkcyjny. W zakres pionu programowego wchodziły: sekcja archiwum programowego i stanowiska do określonych zagadnień. W pionie ogólnym wyróżnić można: dział ogólnoeconomiczny – sekcję ogólną i stanowiska do określonych zagadnień oraz podległą bezpośrednio dyrektorowi sekcję reklamy i marketingu. Z kolei w pionie produkcyjnym znalazł się dział regionalnej agencji producenckiej z sekcjami audycji informacyjnych i publicystycznych oraz realizacji i techniki.

Do września 2015 roku dyrektorem TVP Opole był Marek Szczepanik. W czerwcu 2012 roku wygrał on konkurs, a w październiku tegoż roku objął stanowisko. M. Szczepanik w latach 1993–2000 pracował jako dziennikarz Polskiej Agencji Prasowej, potem – do końca 2006 roku – był dziennikarzem redakcji „Rzeczpospolita”. W latach 2008–2010 pełnił funkcję kierownika działu relacji inwestorskich w Zakładach Azotowych Kędzierzyn SA. Był też głównym specjalistą w Oddziale Regionalnym ARiMR w Opolu⁹. Zarząd TVP w Warszawie wybrał Marka Szczepanika na dyrektora spośród 20 zgłoszonych kandydatów.

W drugiej połowie września 2015 roku dyrektorem została Beata Polaczek. To absolwentka Oxford House College w Londynie, biotechnologii na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz studiów podyplomowych na kierunku public relations w Wyższej Szkole Bankowej w Poznaniu¹⁰. W latach 1998–2005 była asystentem na Wydziale Przyrodniczo-Technicznym w Katedrze Biotechnologii i Biologii Molekularnej Uniwersytetu Opolskiego oraz wykładowcą w Wyższej Szkole Zarządzania i Administracji w Opolu. Jest twórczynią profili tematycznych na Facebooku: Najpiękniejsze Miejsca w Polsce oraz Wyjątkowe Miejsca w Polsce. Zbudowała platformę internetową GoodPoland.com – intuicyjny przewodnik po ponad 500 najpiękniejszych miejscach w Polsce. Jako dyrektor TVP Opole, oprócz pracy nad emitowanymi i wprowadzonymi nowymi programami, dużo uwagi poświęciła zmianie wizerunku stacji. Kampania wizerunkowa polegała na: promocji oddziału w prasie, radiu, stworzeniu autopromocyjnych spotów, ujednoczeniu wyglądu floty samochodowej, sprzętu telewizyjnego i reklam zewnętrznych, zmianie szaty graficznej wszystkich emitowanych programów, w tym najważniejszego programu informacyjnego „Kurier Opolskiego”, renowacji studia. Beata Polaczek pełniła funkcję dyrektora do marca 2016 roku, kiedy na tym stanowisku zastąpił ją Mateusz Magdziarz.

⁹ <http://www.goldenline.pl/marek-szczepanik3/> (dostęp 23.10.2016).

¹⁰ Biografia Beaty Polaczek dostępna na stronie <http://beatapolaczek.com/> (dostęp 23.10.2016).

Łukasz Strząbała to sekretarz programowy. Jest absolwentem Politechniki Opolskiej. Z TVP3 Opole związał się w 2007 roku. Początkowo pracował na stanowisku archiwisty. Prywatnie jest miłośnikiem sportu, gotowania i dobrego filmu.

Anna Wojtkiewicz-Latawiec kieruje regionalną agencją producencką. Jest absolwentką Uniwersytetu Opolskiego oraz Wyższej Szkoły Zarządzania i Administracji w Opolu. Z oddziałem TVP SA w Opolu związana od 2007 roku. Zaczynała jako administrator obiektu, następnie kierowała działem ekonomicznym. W 2015 roku zajmowała się organizacją i koordynacją produkcji telewizyjnej zarówno na własną antenę oddziału, jak i dla innych jednostek TVP SA. Prywatnie ma troje dzieci.

Katarzyna Hładysz to kierownik działu ogólnoeconomicznego. Z oddziałem jest związana od 2007 roku. Ma wykształcenie ekonomiczne. Funkcję kierowniczą pełni od 2013 roku, kiedy nastąpiła zmiana regulaminu organizacyjnego oddziału. Najważniejsze zadania wchodzące w zakres obowiązków Katarzyny Hładysz skupiają się na koordynowaniu działań związanych z obsługą ekonomiczno-finansową oddziału. Polegają one między innymi na opracowywaniu projektów planów ekonomiczno-finansowych w porozumieniu z RAP i Sekretariatem Programowym, sporządzaniu sprawozdań ekonomicznych, dotyczących kosztów i przychodów z działalności komercyjnej i misyjnej, sporządzaniu planów programowo-finansowych oraz sprawozdań poemisyjnych zgodnie z wytycznymi Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, monitorowaniu założonych w planach parametrów ekonomiczno-finansowych, współtworzeniu planu inwestycyjnego oddziału, obsłudze kadrowej pracowników i współpracowników oddziału.

Damian Nowakowski w 2015 roku kierował sekcją reklamy i marketingu. Z mediami związany był od 2008 roku. Ukończył kulturoznawstwo na Uniwersytecie Opolskim. Do regionalnego oddziału Telewizji Polskiej przyjęty został w 2014 roku. Jak podkreśla, praca w mediach to dla niego zawsze szereg nowych wyzwań.

W 2015 roku oddział TVP w Opolu zatrudniał 18 etatowych pracowników.

NAJWAŻNIEJSZE DZIAŁANIA REDAKCJI W CIĄGU ROKU

Rok 2015 był dla redakcji TVP Opole jubileuszowy. Przypadło wówczas dziesięciolecie istnienia opolskiego oddziału jako samodzielnej oficjalnej jednostki Telewizji Polskiej. W związku z tym przygotowano tematyczne reportaże nawiązujące do historii oddziału. Wyemitowane zostały reportaże „Telewizja regionalna jest potrzebna” o historii TVP Opole (promowany na stronie internetowej TVP Opole, kanale YouTube, poprzez linki na Facebooku oraz Twitterze)

oraz „10 lat TVP Opole” – o genezie opolskiego ośrodka oraz przemianach w pierwszym dziesięcioleciu samodzielnego funkcjonowania. Wyemitowano też materiały związane z dziesięcioleciem innych oddziałów TVP – w Gorzowie Wielkopolskim, Kielcach i Olsztynie. Odbył się Dzień otwarty w TVP Opole, który relacjonowano na antenie.

Ważnym wydarzeniem dla redakcji była emisja „Powstania Warszawskiego” – filmu zmontowanego w całości z materiałów dokumentalnych, opowiadającego o tytułowym wydarzeniu poprzez historię dwóch młodych reporterów, świadków powstańczych walk. Film wykorzystywał autentyczne kroniki filmowe z sierpnia 1944 roku. Z inicjatywy Agaty Andruszewskiej TVP Opole jako jedyny oddział w Polsce przeprowadził reemisję filmu – po TVP1.

W 2015 roku w Polsce miały miejsce wybory parlamentarne do Sejmu i Senatu. W związku z tym opolska telewizja nadawała wiele programów o tematyce politycznej. Na antenie można było zobaczyć: nieodpłatne audycje wyborcze do parlamentu; program polityczny „Dwa łyki polityki” z komentarzami politycznymi dotyczącymi regionu; „Wybory 2015 – debaty regionalne” – debaty przedwyborcze oraz „Wieczór wyborczy”. Były to audycje służące edukacji obywatelskiej.

Oprócz nich dydaktyczny charakter obywatelski miały też inne programy – wśród nich dwa emitowane na żywo: „Wieczór niepodległości” – debata z okazji 97. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości oraz „Na ratunek uchodźcom czy Europie?” – debata dotycząca problemu uchodźców. Ukazały się też: „Warto mieć własną firmę” – relacja z warsztatów dla ponad 200 uczniów szkół ponadgimnazjalnych z Kluczborka, Opola, Strzelec Opolskich i Dobrodzienia na temat korzyści płynących z prowadzenia własnej działalności gospodarczej, spełniania zawodowych marzeń i podejmowania ryzyka; „Opiekun dzienny – by Twoje dziecko czuło się jak w domu” – podsumowanie projektu „Powrót do zatrudnienia”, który wystartował 1 kwietnia 2013 roku, umożliwił wielu osobom bezrobotnym podjęcie pracy opiekuna dzieci, zakończył się 6 piknikami rodzinnymi w 6 miastach województwa opolskiego; „Opolski weekend europejski” – sprawozdanie z Pikniku Funduszy Europejskich, który odbył się w Opolu w czerwcu 2015 roku; „Dla rodziny” – program poświęcony rodzinom i seniorom oraz Specjalnej Strefie Demograficznej w województwie opolskim; „Fundusze europejskie w województwie opolskim” – relacja z konferencji otwierającej nowy okres programowania w ramach regionalnego programu operacyjnego województwa opolskiego na lata 2014–2020; „Wspólnie zmieniamy, wspólnie korzystamy” – program publicystyczny o wykorzystaniu funduszy europejskich na Opolszczyźnie; „PROW – zmiany widoczne dla wszystkich” oraz „PROW – wieści” – magazyny rolnicze o wykorzystaniu funduszy unijnych; „ARiMR – 13 lat zmian na opolskiej wsi” – cykl składający się z odcinków poświęconych każdemu z powiatowych biur ARiMR.

Wśród audycji emitowanych na antenie TVP Opole ważne miejsce zajęły materiały kulturalne, reportaże artystyczne, filmy dokumentalne i historyczne. Część z audycji powstała w Opolu, wiele reemitowano na regionalnej antenie. Oto najważniejsze: „Zaułek melomana” – koncert „Dziadek do Orzechów”, który odbył się w Filharmonii Opolskiej; „Radość śpiewania. Boże Narodzenie” – koncert studentów Instytutu Jazzu w PWSZ w Nysie; koncert „Doktor Band & TVP Opole. Kolęda dla Opolan”; „Rozważanie Wielkopostne” – koncert w wykonaniu solistów Opolskiego Biura Koncertowego; „Miło, Miło, Miłosz”; „Wspomnienie o Bolesławie Polnarze” cz. 1 i 2 – cykl poświęcony zmarłemu Bolesławowi Polnarowi, znanemu opolskiemu grafikowi i malarzowi; reportaż „Chiński Nowy Rok”; „Opolski Etnodizajn” – program o sztuce ludowej; „Strefa Kultury”; „Drogowskaz Kulturalny” – cotygodniowy, siedmiominutowy program informujący widzów TVP3 Opole o wszystkich najważniejszych wydarzeniach kulturalnych w całym województwie; „Studio pod bukiem” – magazyn poświęcony Wielkanocy; „Artyści Śląska Opolskiego” – cykl reportaży przedstawiających ludzi, którzy kochają sztukę: malarzy, grafików i literatów z regionu opolskiego; „Lapidarium opolskie” – magazyn o historii Opolszczyzny; „Ginące zawody” – magazyn kulturalny o dawnych zawodach na Opolszczyźnie; „Jak to na Śląsku” – program prezentujący zwyczaje Ślązaków mieszkających na Opolszczyźnie; „Posłuchajcie przypowieści o życiu szczęśliwym” – film biograficzny poświęcony Ślązaczce, badaczce folkloru Dorocie Simonides; „Opowieści cmentarza Łyczakowskiego”; „Święty Mikołaj i inne chłopaki” – reportaż ukazujący wcielenia świętego w różnych kręgach kulturowych; „Księga obyczajów” – magazyn poświęcony tradycjom z różnych stron Polski; „Odpoczynanie” – film dokumentalny o studentach Jana Pawła II; „Od początku do końca i początku. Projekt życia wg Jana Pawła II” – cykl półgodzinnych filmów o Janie Pawle II; „Janek” – film o działalności społeczno-politycznej Edmunda Osmańczyka i jego twórczości publicystycznej; „Osmańczyk 15 lat później” – reportaż o odsłonięciu pomnika Osmańczyka na Wzgórzu Uniwersyteckim w Opolu; „Śląsk jest piękny” – cykliczny program kulturalny o Śląsku, jego mieszkańcach, tradycjach i obyczajach; „Miasta Śląska” – magazyn historyczny o miastach z terenu Opolszczyzny; „Warmia i Mazury nieznanne – reportaże”; cykl reportaży z regionu: „Osieroceni” o domowym hospicjum dla dzieci w Opolu, „Strażnicy żelaznego mostu” o upadłej i zadłużonej hucie z Ozimka; „Tomasz Zacharewicz przedstawia” – program reporterski prezentujący ciekawych ludzi mieszkających w regionie, ich pasje i dokonania; „Ul. Polska” – reportaż o mieszkańcach ulicy na warszawskich Siekierkach; „Sołtys Janeczko” – o artyście kabaretowym Andrzeju Janeczce sołtysującym w podłódzkiej wsi Ługi; „Taki to plon” – reportaż o dożynkach centralnych w Białymstoku w 1973; „Droga nadziejo” – reportaż o adopcji; „Ukryte prawdy” – cykl reportaży społecznych; „Niecodzienni, nietypowi, niezwykli” – reportaże o pasjonatach przełamujących rutynę; „Jutrznia w Sankt Petersburgu” – filmowa impresja

inspirowana pierwszym pełnym wykonaniem „Jutrzni” Krzysztofa Pendereckiego w Rosji w 20 czerwca 2006 roku; „Nieznana Białoruś” – film dokumentalny o Archimandrycie Gabrielu, prawosławnym mnichu z województwa podlaskiego; „Podróż do zielonych cieni” – film o charyzmatycznej Zofii Książek-Bregułowej, niewidomej aktorce, uczestniczce powstania warszawskiego; „Zamki kresowe Rzeczypospolitej”; „Tajemnice historii” – programy prezentujące ciekawostki z historii Polski w szerokiej perspektywie dziejów.

Opolska telewizja emitowała również materiały o charakterze informacyjnym, społeczno-edukacyjnym oraz rozrywkowym. Czołowym programem był „Kurier Opolski”, codzienny serwis informacyjny dotyczący regionu, „Kurier Wieczorny”, „Rozmowa dnia” – rozmowa z gościem na wybrany aktualny temat, a także prognoza pogody i „Sport Opolski”. Do rodzaju omawianych audycji zaliczyć można materiały o różnorodnej tematyce: rolniczej, gospodarczej, ekonomicznej, zdrowotnej, kulinarnej itp. Wiele z nich może reprezentować jednocześnie różne kręgi tematyczne. Warto wymienić „Agro kurier”; „Nasza wieś”; „ANR dla mieszkańców regionu” – o nieruchomościach rolnych w województwie opolskim; „Przedsiębiorczość na wsi” – o gospodarstwach, które znalazły sposób na dodatkowy dochód; „Ludzie, środowisko, ekologia” – program o działalności WFOŚiGW w zakresie dotyczącym obszarów wiejskich Opolszczyzny; relacja z V Turnieju Kół Gospodyń Wiejskich; „ABC Gospodarki”; „Aktywni (NIE) pełnosprawni” – program o aktywizacji osób niepełnosprawnych; „Staż na start” – program o stażach, które pomagają absolwentom szkół wyższych w zdobyciu pierwszego doświadczenia zawodowego; „Kulisy” – program dla dzieci o różnych zawodach; „Ciocia Jabłonka i wujek Seler” oraz „Żyjmy zdrowo” – materiały dla dzieci i dorosłych o zdrowym trybie życia; „Zielone perły Opolszczyzny” – reportaże przybliżające różne zakątki Opolszczyzny; „Śladami dinozaurów”; „Posmakuj Opolskiego” – program kulinarny poświęcony tradycjom Opolszczyzny; „Legends regionalne”; „Opolskie kwitnące” – program promujący turystykę i agroturystykę na wsi w regionie opolskim; „Mała Ojczyzna” – reportaż o aktywnych małych społecznościach regionu; „Uzdrowiska polskie” – program m.in. o poradnikowym charakterze; „Pracownia inspiracji” – o trendach w projektowaniu wnętrz; „(Nie)obecni” – cykl reportaży i debat poświęconych nietolerancji i uprzedzeniom wobec osób chorych psychicznie; „Schlesien Journal” – magazyn mniejszości niemieckiej; „Puls Kościoła” – magazyn religijny; „Everyday English” oraz „Ahora espanol” – programy o nauce języków obcych; „TV Lato” – cykliczny program prezentujący najciekawsze zakątki Polski – na antenie opolskiej pokazywano atrakcje turystyczne regionu; „Zapach Świąt” – relacja opolskich blogerek kulinarnych, które przygotowały ulubione potrawy bożonarodzeniowe; „Moje życie, moja pasja” – program o niepełnosprawnych, którzy zajmują się sztuką; „Za kierownicą” – program poświęcony motoryzacji; „Criminal Tango” – cykl reportaży o tematyce kryminalnej; „Prosto z lasu” – magazyn przyrodniczy,

„Sygnał alarmowy” – reportaż o pracy Komendy Wojewódzkiej Straży Pożarnej w Opolu i Katowicach; „Informator seniora”; „Wojna o słowa” – cykl poświęcony modnym słowom w języku polskim; „Muzeum Polskiej Piosenki” – program rozrywkowy o historii wielkich polskich przebojów; „Internetowy teatr dla szkół” – transmisje spektakli teatralnych; „Biesiada świąteczna” – rozmowa na żywo o tradycjach i zwyczajach świątecznych na Opolszczyźnie.

W 2015 roku TVP3 Opole nadawała audycję informującą o własnej ofercie programowej „Programator TVP Opole”. Najbardziej charakterystyczna była jednak akcja związana z autopromocją pn. „Nowa TVP Opole”, w której reporterzy przeprowadzali sondę wśród opolan na temat oczekiwanych przez nich zmian w telewizji regionalnej.

NAGRODY I WYRÓŻNIENIA W CIĄGU ROKU

W 2015 roku dziennikarze TVP Opole brali udział w dorocznym Przeglądzie i Konkursie Dziennikarskim Oddziałów Terenowych TVP, w skrócie PiK. Jest to jedno z największych i najważniejszych wydarzeń prezentujących dorobek i twórczość autorów pracujących w regionalnych ośrodkach telewizyjnych. W tym konkursie Wojciech Brzeszczak otrzymał wyróżnienie za zdjęcia do reportażu „O czym śnią dzieci”. Z kolei Andrzej Buchowski został nagrodzony za reportaż „Spragnieni”, który opowiada o kłopotach mieszkańców Świącin na Opolszczyźnie, żyjących we wsi bez wodociągu. Materiał zobrazował efekt zaniedbań gminnych urzędników, którzy uznali, że są ważniejsze potrzeby niż woda dla mieszkańców.

TVP Opole została też doceniona na III Festiwalu Sztuki Faktu w Toruniu. Drugą nagrodę w kategorii reportaż otrzymał dziennikarz Andrzej Buchowski za „Tarnowiec bardzo nasz” – reportaż ukazujący mieszkańców niewielkiej miejscowości, działających wspólnie na rzecz swojej małej ojczyzny. Mieszkańcy Tarnowca społecznie zaangażowali się w budowę ogrodu marzeń i wspomnień – wiaty dla lokalnej społeczności. Przy okazji dokumentowali budowę, kręcąc filmy i archiwizując zdjęcia, utrwalając swoje działania jako element ważnej lokalnej historii. Autor reportażu, odbierając nagrodę, podkreślał, że media nie muszą wabić widza sensacją. Dziękował za docenienie w pracy dziennikarskiej pozytywnych przekazów, świadczących o ludzkiej solidarności i bezinteresowności.

Marcin Piechocki

Telewizja Polska Poznań

Nazwa: Telewizja Polska S.A. Oddział Terenowy w Poznaniu (do końca 2015 roku)

Telewizja Polska 3 Poznań (od początku 2016 roku)

Adres: ul. Serafitek 8, 61-144 Poznań

Adres witryny internetowej: www.poznan.tvp.pl

Zasięg: województwo wielkopolskie

Nie ma redakcji terenowych.

HISTORIA PRZED 1990 ROKIEM

Telewizja Poznań rozpoczęła nadawanie w okresie tzw. odwilży w wyniku oddolnej inicjatywy. Początkowo redakcja dysponowała dwiema kamerami studijnymi, które wcześniej były elementem francuskiej ekspozycji na Międzynarodowych Targach Poznańskich w 1956 roku. Kierownikiem pierwszego zespołu był Jerzy Hoffman, kierownikiem produkcji – Olgierd Szreiber, dźwiękowcem – Tadeusz Malicki, operatorami kamer – Kazimierz Rajzauer i Zygmunt Konobrodzki, reżyserami – Henryk Drygalski i Ludomir Budziński, publicystyką zajmował się Michał Nowakowski. Choć wszyscy mieli doświadczenie radiowe, przygotowania do pierwszej emisji pełne były improwizacji. 1 maja 1957 roku poznaniacy usłyszeli aktorkę Teatru Polskiego Janinę Marisównę, która mówiła do nich z telewizorów: „Dzień dobry Państwu. Mam wielką przyjemność i zaszczyt zapowiedzieć pierwszy program Telewizji Poznańskiej i serdecznie Państwa powitać¹”. W mieście zarejestrowanych było wówczas około 100 odbiorników.

¹ T. Haluch, *Ten pierwszy dzień* [w:] Kronika Miasta Poznania nr 3/2005, Poznań 2015, s. 121.

Z końcem 1957 roku było ich kilkaset, w 1959 roku kilkanaście tysięcy, w roku 1961 już ponad 40 tysięcy. Audycje nadawano trzy razy w tygodniu. Pierwszą siedzibą były pomieszczenia sali dansingowej w restauracji o powierzchni 250 m² na terenie Międzynarodowych Targów Poznańskich, z których gościnności redakcja korzystała przez 35 lat. Materiały powstawały w Poznaniu, z wyjątkiem przeznaczonych na antenę ogólnokrajową, które nadawane były w pierwszych dwóch latach z Łodzi. Wówczas dowożono tam realizatorów, wykonawców i niezbędny sprzęt. Tak na ogólnopolską antenę trafiły między innymi spektakle „Kowal, pieniądze i gwiazdy” w reżyserii Henryka Drygalskiego, „Kamienny gość” w reżyserii Jerzego Hoffmana oraz inscenizacje „Opowiadań” Marka Hłaski i opowiadania Sławomira Mrożka „W krainie Wielkiej Bałwanii”.

Do najpopularniejszych audycji należały wówczas: publicystyczno-informacyjne „Telerozmaitości”, emitowane w czwartek i osadzone w poznańskiej oraz regionalnej tematyce; rozrywkowe „Zapraszamy na estradę”, „Pół godziny z nami”; kulturalne: „Uroki Polihymnii”, „Sezam muzyczny”, „Muzyka dla Ciebie”, „Sylwetki X Muzy”. Ostatnia z tych audycji z czasem stała się jedną z najważniejszych poświęconych tej tematyce w kraju. Sygnał dostępny był w promieniu 30–40 kilometrów.

W 1959 roku uruchomiono pierwsze łącze radiowe i odtąd ośrodek mógł działać w ogólnopolskiej sieci stacji telewizyjnych. Wymagało to jednak wejścia na maszt i ręcznego przestawienia łącza w odpowiednią stronę. Gdy maszt był oblodzony, osoba odpowiedzialna za BHP zabraniała wejścia, co skutkowało brakiem odbioru sygnału u widzów². W 1964 roku w Górze koło Śremu uruchomiono nadajnik telewizyjny. Dwa lata później Telewizja Poznań otrzymała polskie wozy transmisyjne, dzięki czemu mogła realizować programy poza studiem. Od 1973 roku programy rejestrowano na taśmach magnetycznych, cztery lata później dziennikarze otrzymali pierwszą kamerę dźwiękową. W 1979 roku pojawiły się programy nadawane w kolorze.

W 1974 roku dyrektorem ośrodka został Zbigniew Napierała, który znacząco zmienił oblicze poznańskiej telewizji. Wcześniej był dyrektorem poznańskiej Estrady i w pracy kładł nacisk na kulturę w audycjach. To dzięki niemu współpracę z telewizją podjęli między innymi: Bogusław Kaczyński, Agnieszka Duczmal, Zbigniew Górny, Andrzej Maleszka oraz kabaret Tey założony przez Zenona Laskowika.

W wyniku reformy administracyjnej z 1975 roku poznański ośrodek objął zasięgiem województwa: poznańskie, bydgoskie, gorzowskie, kaliskie, konińskie, leszczyńskie i zielonogórskie. W tym samym roku po raz pierwszy ukazał się popularny program informacyjny „Teleskop”. W 1976 roku powstała Orkiestra Rozrywkowa Polskiego Radia i Telewizji pod dyrekcją Zbigniewa Górnego, w kolejnym roku w Zespół Polskiego Radia i Telewizji przekształcona została

² S. Mroczkowski, *Czas pionierski TV Poznań* [w:] Kronika Miasta Poznania nr 3/2005, Poznań 2005, s. 110.

Orkiestra Kameralna „Amadeus” pod dyrekcją Agnieszki Duczmal. W styczniu 1980 roku uruchomiono Poznańskie Telewizyjne Studio Filmów Animowanych, które w 2001 roku wyłączyło się ze struktur telewizji publicznej. Od 1984 roku używano pierwszej kamery w systemie U-matic (analogowy system nagrywania na kasetach), co pozwoliło na stopniowe odchodzenie od realizacji w technice filmowej. 5 lat później ośrodek przeszedł na system Betacam. W 1987 roku rozpoczęła się emisja interwencyjnych felietonów „Gwóźdź w bucie”, które prowadził Ryszard Podlewski. Były one obecne na antenie do 1995 roku i zyskały dużą popularność wśród widzów. Te kilkuminutowe felietony codziennie piętnowały nieprawidłowości życia społecznego, zgłaszane przez widzów nie tylko w Poznaniu, ale podczas sesji wyjazdowych również w innych miastach w zasięgu poznańskiego ośrodka. O znaczeniu tej audycji świadczy fakt, iż w konkursie na najpopularniejszych ludzi i programy, jaki zorganizował „Głos Wielkopolski” z okazji 35-lecia Telewizji Poznańskiej, Ryszard Podlewski znalazł się na trzecim miejscu³.

Należy podkreślić, że w procesie weryfikacji dziennikarzy, którą przeprowadzono w wyniku wprowadzenia stanu wojennego, w poznańskim ośrodku nikt nie stracił pracy, co było ewenementem⁴.

Redaktorzy naczelni Telewizji Poznań

- Stanisław Kubiak (01.05.1957–30.04.1958) redaktor naczelny Rozgłośni w Poznaniu
- Marian Paluchowski (01.05.1958–31.05.1972) redaktor naczelny Ośrodka Telewizyjnego w Poznaniu
- Jerzy Sosnowski (01.04.1972–30.06.1974) redaktor naczelny Ośrodka Telewizyjnego w Poznaniu
- Zbigniew Napierała (01.10.1974–28.02.1985) redaktor naczelny Ośrodka Radiowo-Telewizyjnego w Poznaniu
- Mirosław (Kwieciński 01.03.1985–31.12.1985) p.o. redaktora naczelnego Ośrodka Telewizyjnego w Poznaniu
- Jerzy Lorych (01.01.1986–31.10.1986) p.o. dyrektora – redaktor naczelny Ośrodka Radiowo-Telewizyjnego w Poznaniu
- Mirosław Kwieciński (01.01.1986–30.04.1989) p.o. redaktora naczelnego Programów Telewizyjnych w Ośrodku Radiowo-Telewizyjnym w Poznaniu.
- Grzegorz Romanowski (01.11.1986–30.04.1989) dyrektor – redaktor naczelny Ośrodka Radiowo-Telewizyjnego w Poznaniu
- Włodzimierz Piekarski (01.05.1989–31.05.1990) dyrektor – redaktor naczelny Ośrodka Radiowo-Telewizyjnego w Poznaniu.

³ R. Podlewski, *Moje przeboje* [w:] Kronika Miasta Poznania nr 1/2007, Poznań 2007, s. 326.

⁴ Z. Napierała, *Najtrudniejsza była weryfikacja* [w:] Kronika miasta Poznania nr 1/2007, Poznań 2007, s. 139–140.

FUNKCJONOWANIE STACJI W LATACH 1990–2015

We wrześniu na czele Komitetu ds. Radia i Telewizji stanął Andrzej Drawicz, który 22 lutego 1990 roku odwołał Zenona Rubczaka z funkcji redaktora naczelnego poznańskiego ośrodka telewizyjnego i powołał na to stanowisko Jacka Kubiaka, niezwiązanego z mediami wykładowcę. Kiedy z początkiem 1994 roku utworzono Telewizję Polską S.A., w jej skład wszedł poznański oddział spółki. Już po pół roku udało się uruchomić całodzienny program z regionu. Wkrótce wdrożono cyfrowy montaż, ośrodek pozyskał wóz satelitarny i łączowy, poszerzano zasięg. Z początkiem XXI wieku Ośrodek otrzymał w wieczyste użytkowanie teren przy ul. Serafitek pod warunkiem wybudowania tam siedziby. W terminie udało się tam zlokalizować jedynie magazyn dekoracji i garaż dla taboru samochodowego. W połowie 2001 roku uzyskano warunki zabudowy i jeszcze w tym samym roku rozpoczęto procedurę przetargową. W grudniu 2003 roku ośrodek wprowadził się do nowej siedziby.

W 2000 roku „Teleskop” został uznany za najlepszy informacyjny program regionalny w rankingu „Press” i V Przeglądzie i Konkursie Dziennikarskim Oddziałów TVP S.A. W tym samym roku wyróżniono go również w międzynarodowym konkursie Europejskiego Zrzeszenia Regionalnych Stacji Telewizji Publicznych (tuż za BBC Midland, które otrzymało Grand Prix)⁵. W 2001 roku „Teleskop” został uznany najlepszym regionalnym programem informacyjnym TVP podczas VI Przeglądu i Konkursu Dziennikarskiego Oddziałów TVP S.A. w Olsztynie. W 2003 roku redakcja otrzymała drugą nagrodę podczas VII Przeglądu i Konkursu Oddziałów TVP S.A. w Szczecinie. W tym samym roku Ośrodek Badania Opinii Publicznej zbadał postrzeganie regionalnej telewizji. Według 78 proc. ankietowanych TVP Poznań przedstawiała rzetelnie problemy Wielkopolan, 74 proc. wskazało, że publicystyka prowadzona jest przez profesjonalnych dziennikarzy, audycje publicystyczne za ciekawe uznało 2/3 badanych, 69 proc. wskazało, że są one dobre lub bardzo dobre. 92 proc. uznało, że „Teleskop” zachęca do oglądania TVP 3, zaś poznańska telewizja zanotowała najwyższy wynik w kraju w kategorii wiarygodności i obiektywizmu – 65 proc.⁶ W 2004 roku „Teleskop” otrzymał wyróżnienie dla najlepszego regionalnego programu informacyjnego TVP na IX Przeglądzie i Konkursie Dziennikarskim Oddziałów TVP S.A. w Bydgoszczy. Dwa lata później otrzymał Grand Prix dla najlepszego regionalnego programu informacyjnego TVP na XII Przeglądzie i Konkursie Oddziałów TVP S.A. w Łodzi.

W tym roku reporterzy otrzymali pierwsze cyfrowe kamery XDCAM Sony, które zapisywały sygnał w technologii niebieskiego lasera. W 2008 roku zmieniono czołówkę najpopularniejszego programu informacyjnego „Teleskop”. W 2009 roku w jesiennej ramówce zadebiutowała audycja „Do załatwienia”, która powstawała

⁵ J. Załubski, *Wielkopolskie media – więcej obaw niż nadziei* [w:] *Polskie media u progu XXI wieku*, pod red. J. Adamowskiego, M. Jabłonowskiego, Warszawa 2001, s. 162.

⁶ J. Hasiński, *Z myślą o przyszłości* [w:] *Kronika miasta Poznania* nr 1/2007, s. 393.

we współpracy z dziennikarzami „Głosu Wielkopolskiego”. Była ona emitowana na żywo, jej zapis drukowano również w dzienniku. W tym samym roku rozpoczęto produkcję audycji w technologii HD, wkrótce rozpoczęto również konwersję na cyfrowy sygnał. Proces ten zakończono w 2012 roku. W 2010 roku redakcja otrzymała Dziennikarskie Koziółki 2009 od Stowarzyszenia Dziennikarzy RP. W tym roku udało się ponownie zdobyć wyróżnienie w kategorii Najlepszy Program Informacyjny podczas XVI Przeglądu i Konkursu Oddziałów TVP S.A. w Poznaniu. W kolejnym roku „Teleskop Gospodarczy” otrzymał trzecią nagrodę w kategorii Najlepszy Program Publicystyczny podczas XVII edycji imprezy w Gdańsku, w 2011 roku redakcja otrzymała wyróżnienie w kategorii „Najlepszy Program Informacyjny” podczas XVIII Przeglądu i Konkursu w Katowicach.

Od początku września 2013 roku program TVP Poznań był nadawany na kanale TVP Regionalna, a wcześniej na antenie TVP Info. W związku z tym do sześciu (z trzech) wzrosła liczba wydań „Teleskopu” – o 7.30 (w weekendy o 10.00), 15.30, 17.30, 18.30, 20.00 i 22.00. TVP Poznań w dni powszednie można było oglądać w godzinach: 7.30–8.00, 15.00–16.00, 17.30–19.00, 20.00–21.00 i 22.00–22.30 oraz w weekendy: 10.00–11.00, 15.00–16.00, 17.30–19.00, 20.00–21.00 i 22.00–23.00.

Oddział był również aktywny w Internecie. W 2014 roku witryna TVP Poznań zanotowała 2,2 mln odsłon, co oznacza wzrost o 5,5 proc. w stosunku do 2013 roku. Liczba użytkowników portalu wyniosła ponad 482 tysiące (wzrost o 7 proc.). Tygodniowo stronę odwiedzały 52 tysiące osób, dziennie spędzali tam oni średnio 9 minut, 6 proc. użytkowników pochodziło z zagranicy. Od 2008 roku strona odnotowała prawie 13 mln odsłon⁷. Ośrodek w Poznaniu uczestniczy również w realizacji projektu „Internetowy Teatr TVP dla szkół”, w ramach którego realizowane są internetowe transmisje spektakli teatralnych, które mają dotrzeć do miejsc, w których kontakt z kulturą jest utrudniony. Teatr Muzyczny w Poznaniu zrealizował spektakl „Ania z Zielonego Wzgórza”.

W lutym 2015 roku „Telekurier” obchodził 15-lecie istnienia. Chociaż w jego tworzeniu biorą udział wszystkie oddziały regionalne TVP, to od początku jest on produkowany w TVP Poznań. W 2015 roku średnia widownia TVP Regionalnej wyniosła 68 902, co dało 1,05 proc. udziału w rynku⁸. 5 listopada 2015 roku średnia widownia „Teleskopu” o godzinie 21.45 wyniosła 145 tysięcy osób, najwyższa odnotowana w trakcie emisji – 186 tysięcy⁹. 9 grudnia 2015 roku wydanie „Teleskopu” o godzinie 18.30 obejrzało średnio ponad 98 tys.

⁷ *Rekordowa oglądalność strony internetowej TVP Poznań w 2014 roku*, <http://poznan.tvp.pl/18695010/rekordowa-ogladalnosc-strony-internetowej-tvp-poznan-w-2014-roku> (dostęp 8.08.2016).

⁸ J. Reisner, *Rynek telewizyjny w 2015 roku*, Warszawa 2016, s. 7, http://www.krrit.gov.pl/Data/Files/_public/Portals/0/kontrola/program/tv/problemowe/rynek-telewizyjny-w-2015-roku.pdf (dostęp 8.08.2016).

⁹ *Teleskop z wysoką widownią*, <http://poznan.tvp.pl/22564514/teleskop-z-wysoka-widownia> (dostęp 8.08.2016).

Wielkopolan, najwyższa widownia w trakcie emisji programu wyniosła ponad 116 tysięcy osób¹⁰. Transmisję meczu Lech Poznań – ACF Fiorentina obejrzało w Telewizji Regionalnej średnio 954 tysiące osób w całym kraju, w tym w TVP Poznań najwyższa widownia podczas transmisji to 223 tysiące¹¹.

Struktura oferty programowej za rok 2015 wskazuje, że TVP Poznań odnotowała następujące wskaźniki (podstawę procentową stanowi roczny plan emisji programu):

- Informacja – 37 proc. (wg planu – 47 proc.);
- Publicystyka – 19 proc. (wg planu – 10 proc.);
- Kultura – 9 proc. (wg planu – 10 proc.);
- Edukacja – 9 proc. (wg planu – 8 proc.);
- Sport – 11 proc. (wg planu – 4 proc.);
- Rozrywka – 4 proc. (wg planu – 12 proc.)¹².

Plan zakładał zrealizowanie 1082 godzin audycji poświęconych sprawom regionalnym, wykonano 1073 godziny¹³. W 2015 roku w ramówce znajdowały się cenione przez mieszkańców regionu audycje. W zakresie informacji: „Teleskop” (7.30–10.00, 17.30, 18.30, 20.00, 22.00) i „Teleskop Gospodarczy” (4 razy w miesiącu). W audycji „Przy jednym stole” raz w tygodniu przedstawiciele partii politycznych i kluczowych organizacji społecznych dyskutowali o najważniejszych sprawach regionu. W zakresie publicystyki na antenie obecne były między innymi: „Kalejdoskop Wielkopolski Wschodniej”, „Kurier Południowej Wielkopolski”, „Kurier Wielkopolski Zachodniej”, „Magazyn Krajobraz Wielkopolski” oraz reportaże i audycje interwencyjne: „Pociąg do Wielkopolski”, „Okiem reportera”, „Z archiwum reportażu TVP”, „Reportaże z regionu”, „Telekurier”.

REDAKTORZY NACZELNI

- Zenon Rubczak, (01.05.1989–28.02.1990) redaktor naczelny Programów Telewizyjnych w Ośrodku Radiowo-Telewizyjnym w Poznaniu.
- Jacek Kubiak (01.03.1990–11.03.1991) redaktor naczelny Programów Telewizyjnych w Ośrodku Radiowo-Telewizyjnym w Poznaniu.
- Marian Szymański (20.02.1990–31.12.1993) dyrektor Ośrodka Radiowo-Telewizyjnego w Poznaniu.

¹⁰ Wysoka oglądalność Teleskopu, <http://poznan.tvp.pl/23172308/wysoka-ogladalnosc-teleskopu> (dostęp 8.08.2016).

¹¹ 223 tys. widzów obejrzało mecz Lech Poznań – ACF Fiorentina na antenie TVP Poznań, <http://poznan.tvp.pl/22526459/223-tys-widzow-obejrzało-mecz-lech-poznan-acf-fiorentina-na-antenie-tvp-poznan> (dostęp 8.08.2016).

¹² Realizacja przez spółki mediów publicznych planów finansowo-programowych uzgodnionych z KRRiT na 2015 rok, Warszawa 2016, s. 22.

¹³ Tamże, s. 25.

- Szymański Marian (01.01.1994–07.03.1994) dyrektor – redaktor naczelny Oddziału TVP S.A. w Poznaniu.
- Robert Kamiński (07.03.1994–15.10.1997) dyrektor oddziału TVP S.A. w Poznaniu.
- Jarosław Hasiński (05.01.1998–30.06.2004) dyrektor – redaktor naczelny Oddziału TVP S.A. w Poznaniu.
- Krzysztof Nowak (01.07.2004–31.12.2006) dyrektor – redaktor naczelny Oddziału TVP S.A. w Poznaniu.
- Jolanta Hajdasz (01.01.2007–05.02.2009) dyrektor - redaktor naczelny Oddziału TVP S.A. w Poznaniu.
- Lena Bretes-Dorożała (06.02.2009–21.03.2016) dyrektor – redaktor naczelny Oddziału TVP S.A. w Poznaniu.
- Agata Ławniczak-Loba (od 22.03.2016) dyrektor – redaktor naczelny Oddziału TVP S.A. w Poznaniu.

MISJA STACJI TELEWIZYJNEJ I ZAŁOŻENIA REDAKCYJNE SFORMUŁOWANE W DOKUMENTACH REDAKCYJNYCH

Za podstawę działania należy uznać artykuł 21. ustawy o radiofonii i telewizji z 29 grudnia 1992 roku (Dz.U. 1993 nr 7 poz. 34), który wskazuje zadania nadawców publicznych. W tym kontekście można również przywołać Regulamin Organizacyjny Oddziału Terenowego Telewizji Polskiej S.A. w Poznaniu z 6 listopada 2013 roku, zgodnie z którym, do zakresu działania Oddziału należy:

- tworzenie i rozpowszechnianie programów regionalnych, a przede wszystkim regionalnych audycji informacyjnych, publicystycznych i reportaży, w tym również z uwzględnieniem nowych technik tworzenia i rozpowszechniania programów, np. technik cyfrowych, Internetu;
- produkcja audycji na zlecenie programów ogólnokrajowych, pasm wspólnych, programów wyspecjalizowanych i programów dla odbiorców za granicą oraz podmiotów zewnętrznych;
- świadczenie usług produkcyjnych i innych wewnątrz Spółki i podmiotom zewnętrznym;
- zlecanie produkcji oraz nabywanie audycji telewizyjnych od producentów zewnętrznych, zgodnie z obowiązującymi w Spółce procedurami;
- współpraca organizacyjna i merytoryczna oraz koordynacja działań wspólnych z Ośrodkiem Programów Regionalnych;
- współpraca z innymi jednostkami organizacyjnymi Spółki w zakresie wspólnych przedsięwzięć programowych, produkcyjnych i organizacyjnych;
- współpraca z Ośrodkiem – TVP Technologie w zakresie eksploatacji informatycznych systemów produkcyjnych i emisyjnych;

- eksploatacja i utrzymanie własnej bazy technicznej i produkcyjno-emisyjnej;
- planowanie i realizacja inwestycji dla potrzeb własnych we współpracy z Biurem Zakupów i Zamówień Publicznych oraz właściwymi jednostkami organizacyjnymi Spółki;
- prowadzenie działań związanych z pozyskiwaniem przychodów ze sprzedaży produkcji, usług, handlu, reklamy, lokowania produktów;
- gromadzenie dokumentacji programowej Oddziału i prowadzenie archiwów;
- dokonywanie rozliczeń za świadczone usługi z jednostkami organizacyjnymi Spółki i podmiotami zewnętrznymi.

STRUKTURA REDAKCJI W ROKU 2015

W lipcu 2014 roku na podstawie decyzji Prezesa Zarząd Telewizji Polskiej S.A. dziennikarze Oddziału w Poznaniu zostali przekazani do Agencji Pośrednictwa Pracy Tymczasowej LeasingTeam. Tym samym uzyskali oni status usługodawcy, co w opinii dyrektora Oddziału Agaty Ławniczek oznacza, że w sposób bezprawny pozbawiono ich statusu zawodowego. W rozumieniu prawa prasowego dziennikarz jest osobą pracującą z upoważnienia i na rzecz redakcji, a redakcją, w tym rozumieniu nie jest LeasingTeam. Podczas trwania umowy pomiędzy TVP S.A. a LeasingTeam większość dziennikarzy zwolniono lub zmuszono do funkcjonowania w oparciu o jednoosobową działalność gospodarczą. Oznacza to, w jej opinii, że Telewizja Polska S.A. nie posiada żadnych dziennikarzy.

W 2015 roku struktura Oddziału prezentowała się następująco:

Dyrektor TVP Poznań Lena Bretes.

Związana z mediami w Poznaniu od czasów studiów na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza, kiedy rozpoczęła pracę w Radiu RMI. W 1998 roku Jarosław Hasiński zaproponował jej stanowisko szefowej „Teleskopu”, którym kierowała cztery lata. W 2002 roku przeszła do Warszawy, by w TVP 3 opracować program „Kurier”, tworzony na bazie informacji z ośrodków regionalnych. W maju 2003 roku została wydawcą „Wiadomości”, później ich szefem. W kolejnym roku wzięła udział w konkursie na dyrektora oddziału TVP w Poznaniu, jednak się wycofała. W marcu 2005 roku przestała kierować „Wiadomościami”, w lutym 2007 roku zwolniono ją z TVP. Gdy na początku lutego 2009 roku zarząd Telewizji Polskiej odwołał kilku dyrektorów regionalnych, w Poznaniu Jolantę Hajdasz zastąpiła Lena Bretes. Kiedy wygasł jej kontrakt, od 6 lutego 2012 roku pełniła obowiązki dyrektora TVP Poznań. W marcu 2016 roku pełniącym obowiązki dyrektorem TVP 3 Poznań została Agata Ławniczak, a odwołana Lena Bretes przebywała wówczas na zwolnieniu lekarskim.

Kierownik Redakcji Informacji i Publicystyki Beata Mes.

Redakcją najpopularniejszego programu informacyjnego „Teleskop” kierowała od 2009 roku do 2016 roku. Wcześniej była prezenterką i wydawcą „Teleskopu”, do Telewizji Polskiej trafiła z poznańskiej redakcji „Gazety Wyborczej”.

NAJWAŻNIEJSZE DZIAŁANIA REDAKCJI, W TYM AKCJE PUBLICYSTYCZNE PODJĘTE W CIĄGU ROKU

- 23. Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy.
- Produkcja wirtualnego kanału „Zdrowo i ze smakiem” podczas Targów Smaki Regionów.
- Kampania referendalna i kampania wyborcza na antenie TVP 3 Poznań.
- Realizacja transmisji z uroczystości upamiętniających wyzwolenie Bolonii, które transmitowano w TVP Info.
- Transmisja z Mistrzostw Europy w Wioślarstwie.
- Podpisanie porozumienia między TVP Poznań a Uniwersytetem Medycznym w Poznaniu w sprawie partnerstwa przy realizacji wspólnych projektów na płaszczyźnie edukacyjnej, informacyjnej i technicznej.
- Na antenie TVP 2 wyemitowano film „Europa i okolice – 25 lat Festiwalu Teatralnego Malta”, który powstał we współpracy z TVP Poznań.
- TVP Poznań, we współpracy z miastem Poznań i Teatrem Nowym, zrealizowała na antenie TVP Kultura spektakl „Obwód głowy” w reżyserii Zbigniewa Brzozy.
- Porozumienie pomiędzy TVP Poznań a KWP w Poznaniu dotyczące współpracy w zakresie działań prewencyjnych w województwie.
- W grudniu 2015 roku TVP 3 Poznań przeprowadziła zbiórkę w ramach akcji „Pomóż dzieciom przetrwać zimę” – zebrano 1811 kg darów. Dziennikarze wzięli również udział w akcji „Szlachetna Paczka”.

NAGRODY I WYRÓŻNIENIA W CIĄGU ROKU

- TVP Poznań została wyróżniona przez Wielkopolski Klub Kapitału jako najbardziej ceniona telewizja regionalna, która cieszy się największą popularnością wśród wielkopolskich przedsiębiorców.
- Beata Oryl-Stroińska z TVP Poznań otrzymała nagrodę dla Najlepszego Dziennikarza Sportowego Ośrodków Regionalnych TVP podczas II Festiwalu Telewizyjnych Filmów Sportowych w Olsztynie.
- Jacek Michalak, autor audycji „Medycyna i Ty”, otrzymał I nagrodę w kategorii „Programy Telewizyjne” w Konkursie na Dziennikarza Medycznego Roku, który organizuje Stowarzyszenie „Dziennikarze dla Zdrowia”.
- Sonia Kobyłańska-Jóźwik z redakcji „Teleskopu” zajęła III miejsce w konkursie „Zmieniamy Wielkopolskę”, który zorganizował Samorząd Województwa Wielkopolskiego i dotyczył Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego.

Paweł Kuca

Telewizja Polska Rzeszów

Nazwa¹: Telewizja Polska S.A. Oddział Terenowy w Rzeszowie (do końca 2015 roku),
Telewizja Polska 3 Rzeszów (od początku 2016 roku)

Adres: al. mjr. Kopisto 6, 35-310 Rzeszów.

Adres witryny internetowej: www.rzeszow.tvp.pl

Zasięg nadawania: województwo podkarpackie

Korespondenci terenowi w Krośnie, Stalowej Woli i Przemyślu.

HISTORIA PRZED 1990 ROKIEM

Historia telewizji publicznej w Rzeszowie i obecnym województwie podkarpackim sięga lat 60. XX wieku. W roku 1968 rozpoczął pracę w regionie rzeszowskim korespondent „Dziennika Telewizyjnego” Damazy Kwiatkowski. Kilka lat wcześniej, bo w 1962 r., na Suchoj Górze koło Krosna uruchomiono nadajnik, który umożliwiał odbiór programu Telewizji Polskiej na terenie ówczesnego województwa rzeszowskiego. Wojewódzki społeczny komitet budowy stacji nadawczej na Suchoj Górze powstał w 1958 r.²

Na decyzję o funkcjonowaniu w Rzeszowie korespondenta „Dziennika Telewizyjnego” miał wpływ fakt, że I sekretarz Komitetu Wojewódzkiego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Rzeszowie Władysław Kruczek został członkiem

¹ Bardzo serdecznie dziękuję Panu Jackowi Szarkowi, dyrektorowi Oddziału TVP Rzeszów w latach 2012–2016, za pomoc i przygotowanie informacji wykorzystanych w niniejszym tekście.

² <http://rzeszow.tvp.pl/17284057/historia-osrodka> (dostęp 8.12.2016).

Biura Politycznego Komitetu Centralnego PZPR. Obowiązywała wówczas zasada, że członek Biura Politycznego musiał mieć zapewnioną obsługę filmową. Jako korespondent telewizji Damazy Kwiatkowski przysyłał do Warszawy relacje filmowe z istotniejszych wydarzeń w regionie. Był też pracownikiem Centralnej Agencji Fotograficznej. W 1969 r. w Rzeszowie zaczął pracować Tadeusz Metz, pracownik Telewizji Polskiej i operator filmowy z ośrodka telewizji w Krakowie. W pracy pomagał mu Lucjan Góźdz, który był wtedy studentem rzeszowskiej uczelni. W telewizji pomagał jako asystent i kierowca. W roku 1970 propozycję współpracy z telewizją otrzymał dziennikarz Polskiego Radia w Rzeszowie Julian Woźniak, późniejszy kierownik redakcji telewizji w Rzeszowie³.

30 stycznia 1972 r. po raz pierwszy ze studia telewizji w Krakowie wyemitowano „Magazyn publicystyczno-informacyjny Panorama Rzeszowska”, prowadzony przez J. Woźniaka. Program trwał pół godziny. Według zapowiedzi miał być okazją do pokazywania osiągnięć ziemi rzeszowskiej, jej problemów i ludzi. Wokół programu tworzyła się grupa współpracowników, powstawało też coraz więcej materiałów telewizyjnych. W okresie od stycznia do kwietnia 1972 r. na antenie Telewizji Kraków zostało wyemitowanych 112 tematów filmowych, 48 dźwiękowych dokrętek filmowych, 56 dźwiękowych korespondencji przygotowanych przez rzeszowski zespół⁴.

Barierą dla rozwoju telewizji w Rzeszowie były kwestie organizacyjne i logistyczne. Materiały telewizyjne i rozmówców z Rzeszowa zaproszonych do występu w telewizji, trzeba było wozić do Krakowa. Często podróżowano pociągiem na wywiad, który trwał przed kamerą trzy minuty. Julian Woźniak wspomina w swojej książce, że odległość do Krakowa była przeszkodą w emitowaniu materiałów dziennikarskich z bieżących wydarzeń. Dlatego też ważną kwestią dla rozwoju telewizji w Rzeszowie była budowa własnego punktu emisyjnego⁵.

Wieża telewizyjna na rzeszowskim osiedlu Baranówka pojawiła się w roku 1973. Była ona podobna do wieży telewizyjnej w Krakowie, gdyż przy projekcie wykorzystano dokumentację z Krakowa. Wieża po połowie stała się własnością Przedsiębiorstwa Państwowego Stacje Radiowe i Telewizyjne oraz Komitetu ds. Radia i Telewizji. Pierwsza samodzielna redakcja Telewizji Polskiej w Rzeszowie powstała także w 1973 r. Decyzją Komitetu ds. Radia i Telewizji rozpoczęła działalność 1 lipca. Redakcja telewizyjna została utworzona przy redakcji Polskiego Radia. Jej kierownikiem został Julian Woźniak, pracowali w niej także Włodzimierz Wal (starszy redaktor), Tadeusz Metz (operator), Lucjan Góźdz (asystent operatora). Dziennikarze z Rzeszowa mieli do końca roku emitować na antenie telewizji w Krakowie program „Panorama Rzeszowska”, a bieżące

³ J. Woźniak, *Byłem przy tym...*, Wydawnictwo Towarzystwo Przyjaciół Rzeszowa, s. 110–113, <http://rzeszow.tvp.pl/17284057/historia-osrodka> (dostęp 8.12.2016).

⁴ J. Woźniak, *Byłem...*, dz. cyt., s. 115.

⁵ Tamże, s. 115–116.

przygotowywane przez nich materiały telewizyjne miały być zamieszczane w emitowanej codziennie „Kronice” TV Kraków⁶.

Redakcja rzeszowska była wyposażona w sprzęt, ale problemem była mała liczba zatrudnionych osób. J. Woźniak wspomina jednak, że jako kierownikowi redakcji udało mu się rozwiązać ten problem, wykorzystując kontakty z kierownictwem dużych zakładów przemysłowych w województwie. W ten sposób w redakcji telewizyjnej w Rzeszowie funkcjonowały dwie ekipy filmowe, a także inne osoby, które były potrzebne do działania redakcji. Zwiększenie obsady było możliwe dzięki temu, że zakłady przemysłowe oddelegowały do pracy w redakcji TV swoich pracowników. Dzięki temu sposobowi ośrodek telewizyjny zyskał asystentów operatora, oświetlaczy, kierowców, obsługę sekretariatu⁷.

Kolejnym krokiem w rozwoju ośrodka Telewizji Polskiej w Rzeszowie było dążenie do powstania własnego studia, z którego można by emitować programy. Cel ten został osiągnięty w 1981 r. 1 kwietnia tego roku o godz. 19 ze studia TV Rzeszów nadano pierwszy program⁸.

Przed rokiem 1990 redakcją telewizji w Rzeszowie kierowali: Julian Woźniak, Jerzy Dubiel, Adam Kruk⁹.

FUNKCJONOWANIE STACJI W LATACH 1990–2015

Telewizja w Rzeszowie przez długi czas podlegała ośrodkowi TVP w Krakowie. Ta zależność miała wpływ na zakres informacji o regionie, które ukazywały się na antenie krakowskiego ośrodka. Jak wspomina dyrektor Telewizji Rzeszów w latach 1990–2003 Bogusław Lasota, w Rzeszowie pojawiały się opinie, że z powodu zależności organizacyjnej i programowej „dziura w moście w Krakowie jest ważniejsza od zawalenia się podobnego mostu w Przemyślu”¹⁰. Dlatego też w lata 90. wchodzono w Rzeszowie z nastawieniem, że w tym mieście musi powstać oddział telewizji. Takie podejście prezentował Jan Draus, który od 1 marca 1990 r. był redaktorem naczelnym Polskiego Radia Rzeszów, a w 1991 r. został wybrany senatorem¹¹.

Pierwszym krokiem do samodzielnego oddziału telewizji w Rzeszowie było powołanie w lipcu 1990 r. Rozgłośni Polskiego Radia i Telewizji w Rzeszowie.

⁶ Tamże, s. 117–118.

⁷ Tamże, s. 118–122.

⁸ Tamże, s. 134, <http://rzeszow.tvp.pl/17284057/historia-osrodka> (dostęp 8.12.2016).

⁹ Na podstawie informacji przekazanych przez TVP Rzeszów.

¹⁰ B. Lasota, *Koncert życzeń [w:] Popiół i zamęt. Wspomnienia dziennikarzy*, Rzeszów 2015, s. 297.

¹¹ Tamże, P. Kuca, *Polskie Radio Rzeszów [w:] P. Kuca, W. Furman, K. Wolny-Zmorzyński (red.), Radio regionalne w Polsce*, Rzeszów 2016. s.

Ośrodek Telewizji Polskiej został częścią rozgłośni Polskiego Radia w Rzeszowie. Telewizją kierował Bogusław Lasota¹². 19 października 1990 r. Telewizja Rzeszów rozpoczęła nadawanie samodzielnego programu regionalnego z Rzeszowa w paśmie 2 programu TVP¹³. 30-minutowy magazyn informacyjny został wyemitowany o godz. 18.30¹⁴.

Jak mówi Jacek Szarek, dyrektor Oddziału TVP Rzeszów w latach 2012–2016, przełomowym momentem dla usamodzielnienia się Telewizji Rzeszów była ustawa z 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji. Na jej mocy minister finansów zawiązał spółkę skarbu państwa Telewizja Polska S.A. z jedenastoma oddziałami terenowymi, wśród których znalazł się także oddział w Rzeszowie. Z chwilą wejścia w życie ustawy – 1 marca 1993 r. – redakcja telewizyjna w Rzeszowie przestała podlegać Radiu Rzeszów, stała się oddziałem terenowym Telewizji Polskiej.

Dla funkcjonowania TVP Rzeszów istotne znaczenie miała rozbudowa siedziby. W lata 90. telewizja weszła z obiektem zlokalizowanym przy ul. Władysława Broniewskiego na osiedlu Baranówka. Nie był on jednak zbyt rozbudowany. Całość powierzchni była mniejsza niż 200 mkw. W tym zawierało się studio (ok. 25 mkw.), portiernia, sekretariat, pokój kierownika, pomieszczenie techniczne, dwa pokoje redakcyjne oraz garaż¹⁵. Do pierwszej rozbudowy obiektu telewizji przy ul. Broniewskiego doszło w 1994 r¹⁶.

W 1994 roku zakupiono wóz transmisyjny w systemie analogowego komponentu (3 kamery, zapis Betacam SP i 6-kanałowy rejestrator dyskowy do realizacji powtórek), który umożliwiał realizację większych form publicystycznych, artystycznych oraz sportowych. Wóz ten był w kolejnych latach modernizowany i służył Telewizji Rzeszów do dziś. Ostatecznie został rozbudowany do 8 kamer cyfrowych w formacie 16/9¹⁷.

Ważną datą w historii rzeszowskiej telewizji był 5 stycznia 1995 r. Wtedy stacja rozpoczęła nadawanie codziennego własnego programu na nowo przyznanej częstotliwości w ramach utworzonej na bazie oddziałów TVP Regionalnej¹⁸. Emisję programu zainaugurowano o godz. 15 uroczystością w sali balowej Muzeum-Zamku w Łańcucie. W ciągu kilku miesięcy po inauguracji programu jego emisja trwała ok. 9 godzin dziennie, do godz. 23¹⁹. Pracownicy TVP Rzeszów

¹² B. Lasota, *Koncert...*, dz. cyt., s. 297, <http://rzeszow.tvp.pl/17284057/historia-osrodka> (dostęp 30.12.2016).

¹³ Cyt. za., <http://rzeszow.tvp.pl/17284057/historia-osrodka> (dostęp 30.12.2016).

¹⁴ B. Lasota, *Koncert...*, dz. cyt. s. 301.

¹⁵ Tamże, s. 296.

¹⁶ <http://rzeszow.tvp.pl/1743826/historia-osrodka> (dostęp 20.08.2017).

¹⁷ Informacje uzyskane w Oddziale TVP w Rzeszowie.

¹⁸ <http://rzeszow.tvp.pl/17284057/historia-osrodka> (dostęp 8.01.2017).

¹⁹ B. Lasota, *Koncert...*, dz. cyt., s. 303–304.

wspominają, że w tamtym okresie, w czasie 9 godzin programu, pasma własne zajmowały ok. 4 godzin. Pozostały czas to pasma wspólne oddziałów. Niestety program emitowany był jedynie z nadajnika na Baranówce w Rzeszowie. Jego zasięg był niewielki i w efekcie własny kanał Telewizji Rzeszów można było oglądać tylko w Rzeszowie i okolicach. Pewnym ratunkiem był fakt, że poranne i popołudniowe programy informacyjne były w tamtym okresie emitowane w paśmie programu 2 TVP, a więc były dostępne w całym obecnym województwie podkarpackim.

Jak mówi J. Szarek, właśnie zasięg był przez długie lata największym problemem Telewizji Rzeszów. Pewną poprawę przyniósł rok 2001, kiedy uruchomiono kolejny nadajnik w Przemyślu, a potem w Giedlarowej koło Leżajska. Jednak zachodnia i południowa część województwa nadal pozostawała bez możliwości odbioru TVP Rzeszów. Rozszerzenie nadawania w systemie analogowym było niemożliwe ze względu na położenie przy granicach i ukształtowanie terenu. Szansą na polepszenie sytuacji był proces cyfryzacji. W kwietniu 2004 r. uruchomiono cyfrowy nadajnik na Suchej Górze koło Krosna. Województwo podkarpackie stało się pierwszym regionem w Polsce, w którym na tak dużym obszarze wprowadzono testowe nadawanie cyfrowe. Nadajnik ten został jednak wkrótce wyłączony w związku ze zmianą w koncepcji cyfryzacji kraju z MPEG2 na MPEG4. Sytuacja z odbiorem Telewizji Rzeszów pogorszyła się w roku 2010 po zaprzestaniu nadawania programów regionalnych w ramach TVP 2.

Poprawa zaczęła się dopiero kilka lat później, od momentu rozpoczęcia procesu cyfryzacji w całej Polsce. 19 marca 2013 r. uruchomiono nadajniki naziemnej telewizji cyfrowej w Rzeszowie i na Suchej Górze k. Krosna. W czerwcu 2013 r. nadajniki NTC zostały uruchomione na górze Jawor koło Soliny i w Przemyślu, w lipcu tego samego roku taki nadajnik został uruchomiony w Giedlarowej koło Leżajska. Proces cyfryzacji w województwie podkarpackim został zakończony w kwietniu 2014 r. Pracę rozpoczęły wówczas nadajniki NTC w Tarnobrzegu-Machowie i górze Św. Marcina k. Tarnowa²⁰.

Obecnie sygnał TVP Rzeszów jest emitowany z następujących nadajników: Krosno/Sucha Góra, Bieszczady/Jawor, Rzeszów/ Baranówka, Leżajsk/ Giedlarowa, Przemyśl/Tatarska Góra, Cieszanów, Tarnobrzeg/ Machów, Tarnów/góra św Marcina oraz około 30 stacji doświetlających. Stacje nadawcze i doświetlające zapewniają dotarcie z programem TVP 3 Rzeszów do 99,5 proc. mieszkańców województwa podkarpackiego²¹.

Pod koniec lat dziewięćdziesiątych XX wieku obiekt na rzeszowskiej Baranówce okazał się za mały dla regionalnej stacji telewizyjnej. W 1999 roku podjęta

²⁰ <http://rzeszow.tvp.pl/1743826/historia-osrodka> (dostęp 20.08.2017).

²¹ Dane przekazane przez Oddział TVP Rzeszów.

została decyzja o budowie nowej siedziby. Od października 2001 r. TVP Rzeszów funkcjonuje w nowym budynku przy al. Kopisto 6 w Rzeszowie²².

Jak mówi J. Szarek, programy są przygotowywane w studiu o powierzchni 150 m². Umożliwia ono realizację telewizyjną nie tylko audycji informacyjnych, ale także większych form z udziałem publiczności, nagrywanie kameralnych koncertów i programów publicystycznych. W 2008 r. zakupiono wóz do transmisji satelitarnej (DSNG), który jest obecnie wyposażony w technologię HD. Wykorzystując posiadane 4 tory kamerowe pozwala on na realizację bezpośrednich relacji, a także na produkcję małych form publicystycznych na antenę regionalną i dla anten ogólnopolskich. W późniejszych latach wdrożono system oparty na nośnikach optycznych (XDCAM), nową generację kamer HD i rejestratorów (zapis w formacie MPEG IMX). Jednocześnie w latach 2008-2010 przestarzałą, analogową technologię zapisu BetacamSP zaczęto zastępować cyfrowym systemem opartym na nośnikach optycznych (XDCAM), nową generację kamer HD i rejestratorów (zapis w formacie MPEG IMX). Od kilku lat wykorzystywane są urządzenia do przesyłania materiału i wejść „na żywo”, wykorzystujące telefonię komórkową LTE. Obecnie emisja programu lokalnego odbywa się wyłącznie na podstawie plików cyfrowych.

Dyrektorzy TVP Rzeszów od roku 1990:

- Bogusław Lasota (1990–2003)
- Adam Czartoryski (2003–2006)
- Jerzy Oleszkowicz (2006–2009)
- Tadeusz Górczyk (21.01–28.01.2009)
- Tomasz Pajęcki (28.01.2009–31.05.2009)
- Jerzy Oleszkowicz (2009–2010)
- Włodzimierz Rudolf (2010–2012)
- Jacek Szarek (2012–2016)
- Józef Matusz (od 2016).

W okresie samodzielnego działania Telewizji Rzeszów kilka razy zmieniała się nazwa stacji i nazwa kanału, na którym nadawała swoje programy. Początkowo programy emitowane były w paśmie wspólnym TVP Regionalna, która powstała we wrześniu 1994 r., a Telewizja Rzeszów nadawała w jej ramach od 5 stycznia 1995 r. Od 3 marca 2002 r. oddziały terenowe zaczęły nadawać w paśmie powstałego trzeciego programu Telewizji Polskiej (TVP 3 Regionalna). Rzeszowska stacja nazywała się wówczas TVP 3 Rzeszów. Po kilku latach, 6 października 2007 r., kanał TVP 3 Regionalnej został zajęty przez TVP Info. Oddziały terenowe utrzymały pasma własne w ramach tego kanału informacyjnego. Stacja zmieniła wówczas nazwę na TVP Rzeszów. Charakter kanału informacyjnego i potrzeby redakcji TVP Info często powodowały ograniczanie czasu emisji programów

²² <http://rzeszow.tvp.pl/17284057/historia-osrodka> (dostęp 30.12.2016).

regionalnych. Stąd od 1 września 2013 r. utworzono na nowo TVP Regionalną, a oddziały terenowe TVP otrzymały własne kanały. Od 2 stycznia 2016 r. TVP Regionalna została przemianowana na TVP 3. Telewizja Rzeszów powróciła do nazwy TVP 3 Rzeszów.

Codziennie Telewizja Rzeszów przygotowuje kilka godzin własnych programów, które dotyczą województwa podkarpackiego. Są to zarówno programy publicystyczne, kulturalne, historyczne, jak również przyrodnicze, sportowe i rozrywkowe.

Najważniejszym programem informacyjnym jest dziennik „Aktualności”, którego główne wydanie emitowane jest o godz. 18.30. Wokół tego programu zbudowana jest cała ramówka TVP Rzeszów. Oferta programów informacyjnych jest uzupełniana przez „Kalejdoskop” – filmowy informator o wydarzeniach w regionie, a także „Kalejdoskop prasowy”, w którym są prezentowane najciekawsze tematy podejmowane przez lokalną prasę.

Problemy i sprawy ważne z punktu widzenia mieszkańców województwa podkarpackiego są poruszane w programie publicystycznym „Konkrety i opinie”. Na antenie TVP Rzeszów ukazują się kilka programów o charakterze kulturalnym, które prezentują to, co istotne w kulturze regionu. Są to programy „Parnas”, „Stacja Rzeszów Główny”, „Spotkanie z folklorem”.

Historia I i II wojny światowej na terenie południowo-wschodniej Polski prezentowana jest w programie „Zakamarki przeszłości”. Na antenie znajdują też swoje miejsce programy o tematyce przyrodniczej: „Odkrywanie Podkarpacia” – to przyrodnicze, krajoznawcze i turystyczne wyprawy w najciekawsze zakątki regionu, natomiast „Pogotowie ekologiczne” to cykl o charakterze interwencyjnym. Program walczył z tymi, którzy zaśmiecają, zatrują i niszczą środowisko. Wykorzystywane były interwencje widzów.

Telewizja Rzeszów emituje też w programie „Z życia regionu” reportaże społeczne i interwencyjne, które dotyczą problemów mieszkańców Podkarpacia. W ramówce jest też miejsce na programy dotyczące nauki i gospodarki („Innowacyjne podkarpackie”), wydarzeń sportowych („Sportowe wydarzenia”, „Bez hamulców”) i promujących aktywność sportową i zdrowy styl życia („Rusz się człowieku”).

Ze względu na położenie przygraniczne Telewizja Rzeszów realizuje i emituje programy o tym, co dzieje się u naszych sąsiadów, zwłaszcza na Ukrainie. Poruszane są tematy dotyczące współpracy przygranicznej i wyjaśniane problemy związane z historią sąsiadujących ze sobą narodów.

Telewizja Rzeszów współpracuje z ośrodkami regionalnymi z Czech, Słowacji i Węgier, a także TVP 3 Kraków, tworząc magazyn „Kwartet”. Jest on emitowany nieprzerwanie od 2001 roku. Co miesiąc powstaje odcinek poświęcony innemu tematowi przewodniemu (tematy dotyczą aktualnych problemów, historii, kultury, przyrody, turystyki). TVP 3 Rzeszów jest też członkiem CIRCUM

REGIONAL – organizacji zrzeszającej regionalne stacje telewizji publicznej z prawie 40 krajów Europy.

Programy Telewizji Rzeszów dostępne są nie tylko na tradycyjnej antenie, ale także publikowane na stronie internetowej www.rzeszow.tvp.pl i w serwisach społecznościowych. Najważniejsze informacje i komunikaty przekazywane są również w formie tekstowego paska. Na odbiór programu pozwala też zainstalowanie w tablecie lub smartfonie darmowej aplikacji TVP Stream. Telewizja Rzeszów jest również obecna na Platformie Hybrydowej TVP, przygotowując specjalny serwis „TVP Bieszczady”.

Oglądalność dzienna w 2015 roku mieściła się w przedziale 250 do 300 tys. widzów. Programy informacyjne miały oglądalność w przedziale 100–150 tys. widzów (dane przekazane przez TVP Rzeszów na podstawie badań telemetrycznych firmy Nielsen).

MISJA I ZAŁOŻENIA REDAKCYJNE

Telewizja Rzeszów jako medium publiczne, w realizacji misji i założeń programowych musi kierować się regulacjami ustawy o radiofonii i telewizji z 1992 r. Jacek Szarek, w latach 2012–2016 dyrektor oddziału TVP w Rzeszowie, mówi, że specyfika programów Telewizji Rzeszów wynika z roli, jaką pełni jako regionalny nadawca publiczny oraz oczekiwań regionalnego odbiorcy. W efekcie założenia programowe oparte są na lokalnej informacji i publicystyce, co ma być atutem stacji.

Jak dodaje dyrektor Szarek, reporterzy TVP Rzeszów mają docierać wszędzie tam, gdzie dzieje się coś ważnego. Dziennikarze starają się patrzeć na wydarzenia nie tylko z perspektywy Rzeszowa jako stolicy województwa podkarpackiego, ale jak najczęściej poruszać problemy wsi i małych miast. W programach informacyjnych i publicystycznych przedstawiana jest i wspierana działalność samorządów, popierana kultura i sport. Dziennikarze poruszają też tematy dotyczące historii regionu i mniejszości narodowych. Stacja przedstawia działalność ugrupowań politycznych oraz parlamentarzystów z regionu. Promowane są także osiągnięcia środowisk naukowych z Podkarpacia.

Dyrektor Szarek zwraca uwagę, że TVP Rzeszów przywiązuje wagę do utrzymywania stałego kontaktu z telewidzami. Problemy zgłaszane przez nich w listach i telefonach są rozwiązywane w programach interwencyjnych.

STRUKTURA REDAKCJI W 2015 ROKU

Na koniec 2015 r. w TVP Rzeszów etatowo było zatrudnionych 35 osób. To niewiele, bo pod koniec XX wieku w ośrodku było ponad sto etatów. Na kolejne

programy restrukturyzacyjne i redukcje zatrudnienia miał wpływ brak odpowiedniego finansowania mediów publicznych. Braki etatowe uzupełniano, korzystając ze współpracowników oraz firm zatrudniających dziennikarzy i techników. Większość dziennikarzy reprezentowała outsourcingowa firma LeasingTeam, w oparciu o umowę podpisaną przez centralę Spółki TVP SA. Liczba stałych współpracowników wynosiła ponad sto osób²³.

Struktura organizacyjna przedstawiała się w następujący sposób. Oddziałem i redakcją kierował dyrektor, który jednocześnie pełnił funkcję redaktora naczelnego. W skład oddziału wchodziły następujące działy:

- Sekretariat Programowy,
- Dział Marketingu i Reklamy,
- Dział Ogólny,
- Samodzielne stanowiska pracy ds. ekonomicznych,
- Dział Produkcji Telewizyjnej:
 - a. Stanowiska do określonych zagadnień (w tym stanowiska korespondenckie),
 - b. Sekcja Audycji Informacyjnych,
 - c. Wydział Realizacji i Techniki:
 - Sekcja Realizacji,
 - Sekcja Techniki.

W 2015 r. stanowiska kierownicze w oddziale Telewizji Polskiej w Rzeszowie pełniły następujące osoby.

Dyrektor TVP Rzeszów Jacek Szarek.

W Telewizji Rzeszów od 1995 roku. Pracował jako dziennikarz, wydawca programów informacyjnych i publicysta. W latach 2000–2006 zastępca dyrektora. W latach 2012–2016 dyrektor oddziału. Autor filmów i publikacji przyrodniczych, krajoznawczych i historycznych. Za swoje filmy i fotografie otrzymał szereg nagród, w tym I nagrodę na IX Międzynarodowym Festiwalu Filmów Turystycznych „TOUR-FILM” w Poznaniu (za film „Poznaj prawdziwe Bieszczady”). Uhonorowany przez Radę Programową TVP tytułem Dziennikarza Roku oraz za całokształt pracy twórczej na antenie TVP Rzeszów. Programy Jacka Szarka emitowane były na antenie TVP Rzeszów, na antenach ogólnopolskich TVP i w stacjach zagranicznych. Jest inicjatorem projektu „TVP Bieszczady” – specjalnego kanału wirtualnego i serwisu umieszczonego na Platformie Hybrydowej TVP.

Sekretarz programu Piotr Socha.

Absolwent Wydziału Inżynierii Środowiska Politechniki Krakowskiej, a także podyplomowych studiów z zakresu dziennikarstwa i komunikacji społecznej

²³ Na podstawie danych przekazanych przez TVP Rzeszów.

w Uniwersytecie Jagiellońskim. W TVP Rzeszów pracuje od 1992 r. Był reporterem programów informacyjnych i sportowych, komentatorem i spikerem sportowym, autorem programów i reportaży, wydawcą programów informacyjnych. Jest pomysłodawcą tytułu programu informacyjnego „Aktualności”. Od 2004 r. sekretarz programu. Kieruje pracami sekretariatu programowego, nadzoruje pion programowy. Odpowiada za planowanie programowe i finansowe, zakup programów, nadzór nad stroną merytoryczną, prawną i etyczną programów, dopuszczanie do emisji i ocenę audycji.

Kierownik Sekcji Audycji Informacyjnych Ilona Małek.

Dziennikarka, wydawca, prezenterka „Aktualności”. Nagradzana na Przeglądzie i Konkursie Dziennikarskim Oddziałów Terenowych Telewizji Polskiej za najlepszy materiał informacyjny i najlepszy reportaż (2014 r.). Uznana za najlepszego prezentera oddziałów terenowych w 2008 roku. W 2007 roku nagrodzona jako najlepszy wydawca programów informacyjnych w oddziałach terenowych TVP. W 2008 roku zdobyła wyróżnienie na Przeglądzie Wyszehradzkim za felieton o dramacie Czeczenki, która straciła dzieci w poszukiwaniu wolności.

Sekretarz redakcji Jolanta Zaręba.

Absolwentka dziennikarstwa Uniwersytetu Jagiellońskiego. Z oddziałem Telewizji Polskiej w Rzeszowie związana od 1991 r. Była wydawcą programów informacyjnych, sekretarzem programu (lata 1994–2010), starszym redaktorem prowadzącym. Od 2013 r. pełni funkcję sekretarza redakcji. W latach 1989–1991 była dziennikarką w prasie regionalnej (tygodnik „San”, „A-Z Dziennik Obywatelski”, biuletyn informacyjny „Solidarność Trwa”).

Kierownik Działu Produkcji Telewizyjnej Jerzy Oleszkowicz.

Odpowiada za nadzór nad produkcją i jest producentem programów realizowanych dla telewizji regionalnej, ogólnopolskiej i kontrahentów zewnętrznych. Autor scenariuszy i reżyser filmów dokumentalnych, m.in. „Byłem w gestapo”, „Franek, czyli le professeur Francois Chapeville”, „Cmentarz Obrońców Lwowa”. Otrzymał wyróżnienie w Ogólnopolskim Konkursie „Audycja Historyczna Roku – 2014” organizowanym przez Oddział IPN w Białymstoku za film „Franek, czyli le professeur Francois Chapeville”, a także nagrodę Wyszehradzka Pieczęć na Przeglądzie Twórczości Telewizyjnej Krajów Czworokąta Wyszehradzkiego za film dokumentalny „Rozjaśnić mrok” (o Ignacym Łukasiewiczu).

Kierownik Wydziału Techniki Janusz Solarski.

Absolwent Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie. W TVP Rzeszów pracuje od 1992 r. Odpowiadał za inwestycje i zmiany technologiczne takie jak: zmiana formatu emisji z systemu SECAM na PAL, zmiana systemu produkcji

z analogowej na cyfrową, zmiana formatu obrazu z 4/3 na 16/9 czy wdrożenie naziemnej telewizji cyfrowej.

Kierownik działu Marketingu i Reklamy Henryk Nicpoń.

Absolwent Wydziału Prawa i Administracji Filii UMCS w Rzeszowie. Karierę dziennikarską rozpoczął w „Dzienniku Ludowym”. Pracował m.in. „Nowinach”, „Gazecie Wyborczej”, „Dzienniku Polskim”, „Sztandarze Młodych”, „Kurierze Polskim”, „Super Nowościach” i „Radiu Rzeszów”. W latach 2013–2016 kierownik działu Marketingu i Reklamy TVP Rzeszów.

NAJWAŻNIEJSZE DZIAŁANIA REDAKCJI PODJĘTE W LATACH 2014–2015

Redakcja TVP Rzeszów podejmuje w ciągu roku różne inicjatywy. Do najważniejszych projektów zrealizowanych w latach 2014–2015 zaliczono (poniższe inicjatywy zostały wskazane przez redakcję):

- Coroczne świąteczne koncerty charytatywne „Serca Sercom” na rzecz dzieci z Domu Dziecka w Strzyżowie.
- Coroczna akcja „Świąteczko pamięci dla Łyczakowa” – zbiórka biało-czerwonych zniczy, które przed 1 listopada trafiają na lwowskie nekropolie.
- Dzień Otwarty Telewizji Rzeszów – wrzesień 2015.
- Zakończenie procesu cyfryzacji na Podkarpaciu, dzięki któremu TVP3 Rzeszów jest dostępna dla widzów na terenie całego województwa podkarpackiego.
- TVP Bieszczady – projekt związany z nowymi technologiami. Jego odbiór jest możliwy dla posiadaczy telewizorów z funkcją Hbb – która łączy klasyczną telewizję z Internetem. TVP Bieszczady to serwis, który zawiera filmy, zdjęcia, informacje poświęcone jednemu z najciekawszych turystycznie regionów Polski, jakim są Bieszczady. Wśród filmów są także relacje z trzydniowej akcji promocyjnej Bieszczadów prowadzonej przez Telewizję Rzeszów w lipcu na antenach Telewizji Polskiej, a także przekazywanej poprzez TVP Stream.

NAGRODY I WYRÓŻNIENIA W LATACH 2014–2015

- Ilona Małek i Paweł Pezdan – nagrodzeni na II Maratonie Festiwalu Telewizyjnych Filmów Sportowych w Olsztynie za reportaż „Chce się żyć” – maj 2015.
- Ilona Małek i Paweł Pezdan – II nagroda w kategorii Reportaż Przeglądu i Konkursu Dziennikarskiego Oddziałów Terenowych Telewizji Polskiej za reportaż „Chce się żyć” – październik 2014.

-
- Paweł Pezdan – Najlepszy Dziennikarz Sportowy na Maratonie Festiwalu Telewizyjnych Filmów Sportowych w Olsztynie. – maj 2014.
 - Ilona Małek – Nagroda za najlepszy news sportowy „Mistrz i śmieci” na Maratonie Festiwalu Telewizyjnych Filmów Sportowych w Olsztynie – maj 2014.
 - Międzynarodowa Nagroda Wyszehradzka za wkład w rozwój współpracy kulturalnej pomiędzy krajami V4 dla TVP3 Rzeszów jako współtwórcy programu „Kwartet” – czerwiec 2015.
 - Jerzy Oleszkowicz – wyróżnienie specjalne od Instytutu Pamięci Narodowej za film „Franek, czyli la professor Francois Chapeville” podczas II edycji ogólnopolskiego konkursu „Audycja Historyczna Roku” – Białystok, listopad 2014.
 - Mirosława Filipczyk – uhonorowana przez Ministerstwo Obrony Narodowej w konkursie „Srebrna Szabla” za rzetelne i ciekawe felietony na temat obronności Polski – grudzień 2015.
 - Jacek Szarek – medal Komisji Edukacji Narodowej za zasługi dla oświaty jako twórca filmów przyrodniczych i dyrektor TVP Rzeszów – październik 2015.

Paulina Olechowska

Telewizja Polska Szczecin

SZCZECIN

Nazwa: Telewizja Polska SA Oddział Terenowy w Szczecinie (do końca 2015 roku),

Telewizja Polska 3 Szczecin (od początku 2016 roku)

Adres: ul. Niedziałkowskiego 24a, 71-410 Szczecin

Adres witryny internetowej: <http://szczecin.tvp.pl/>

Zasięg: województwo zachodniopomorskie

Redakcja terenowa w Koszalinie.

HISTORIA DO 1990 ROKU

Historia szczecińskiego ośrodka telewizji zaczyna się w 1960 roku. Pierwsze próby nadawania sygnału telewizyjnego rozpoczęły się jednak znacznie wcześniej. W połowie lat 50. powstał w Szczecinie Zespół Radiostacji, który rozpoczął prace mające na celu uruchomienie lokalnej telewizji. Na przełomie lat 1956 i 1957 dzięki staraniom szczecińskiego Towarzystwa Miłośników Telewizji (TMT) powstał Doświadczalny Ośrodek Telewizji. Pierwsza emisja odbyła się w lipcu 1957 r. przy wykorzystaniu sprzętu telewizyjnego wypożyczonego z Warszawy i Poznania. Dziesięciogodzinny miejski program telewizyjny docierał wówczas do grupy 180 posiadaczy telewizorów w Szczecinie. Jednak już w kolejnym roku zaniechano dalszej realizacji projektu, gdyż wypożyczony sprzęt należało zwrócić¹.

¹ K. Kozłowski, *Pomorze Zachodnie w latach 1945–2010. Społeczeństwo – władza – gospodarka – kultura*, tom I, Szczecin 2012, s. 263–264.

Własny ośrodek uruchomiono w kwietniu 1960 roku. Pierwszy szczeciński program nadano 27 kwietnia 1960 roku. Był to program informacyjny „Telenotatnik”. Należy podkreślić, że oprócz dotacji na budowę ośrodka w wysokości około 3 mln zł, środki finansowe przekazywały także szczecińskie zakłady pracy, które oddelegowały swoich pracowników do budowy siedziby TVP².

W 1961 roku ośrodek przekazano Komitetowi ds. Radia i Telewizji. Do tego czasu szczecińska telewizja pracowała jako ośrodek doświadczalny. W 1965 roku pierwsza szczecińska produkcja pojawiała się na ogólnopolskiej antenie. Był to felieton filmowy „Granica” poświęcony Wojskom Ochrony Pogranicza.

W latach 1960–1964 obraz odbierano jedynie w zasięgu do 60 km od Szczecina. Po zainstalowaniu w 1964 roku nadajnika w Kołowie telewizję można było oglądać w całym ówczesnym województwie szczecińskim. W 1972 roku lokalna telewizja docierała już do województwa koszalińskiego³.

W latach 60. i 70. Telewizja Szczecin była ważnym ośrodkiem kształtowania opinii publicznej. Świadczą o tym publikowane na łamach regionalnego dziennika „Kurier Szczeciński” cotygodniowe recenzje poszczególnych audycji poświęconych regionowi. Maria Czech-Sobczak wśród ludzi telewizji szczególnie zasłużonych w pierwszych latach funkcjonowania ośrodka wymienia: Władysława Daniszewskiego, Bohdana Tronczyńskiego, Rajmunda Sulika, Jerzego Fedorowskiego, Stanisława Modelskiego, Mariana Woźniakiewicza i Władysława Wojciechowskiego⁴.

Pierwsze lata działalności szczecińskiego ośrodka telewizyjnego były trudne, przede wszystkim z powodu skromnych warunków lokalowych. W 1964 roku, po adaptacji redakcyjnego budynku radiowego przy ul. Armii Czerwonej 30 (obecnie Monte Cassino), studio telewizyjne stanowiły pomieszczenia o powierzchni 60 mkw. W kolejnych latach doposażano telewizję. W 1969 roku zakupiono pierwszy wóz transmisyjny. W 1980 roku oddano do użytku zintegrowany Ośrodek Radiowo-Telewizyjny (ORiTV)⁵. Był to jedyny w Polsce eksperyment w zakresie regionalnych mediów publicznych. Przy rozwiązaniach instytucjonalnych wzorowano się na modelach zachodniemieckich i japońskich. W styczniu 1981 roku ORiTV został ponownie rozdzielony, by w latach 1986–1989 znów zostać połączony organizacyjnie, a do ponownego podziału doszło w 1989 roku⁶. Nowoczesne wyposażenie techniczne ORiTV pozwoliło

² K. Kozłowski, *Szczecińskie środki masowego przekazu od odwilży październikowej 1956 do przemian ustrojowych w 1990 roku* [w:] *Ciągłość i zmiana. 70 lat mediów masowych na Pomorzu Zachodnim*, red. J. Kania, P. Olechowska, Szczecin 2016, s. 43.

³ *Encyklopedia Szczecina*, tom II, Szczecin 2000, s. 518.

⁴ M. Czech-Sobczak, W. Kuruś-Brzeziński, *Pionierskie lata szczecińskiej telewizji*, Szczecin 2002.

⁵ Więcej w: P. Szulc, *Zniewolony eter. Polskie Radio Szczecin w latach 1945–1989*, Szczecin 2012, s. 308–313.

⁶ P. Olechowska, *Polskie Radio Szczecin* [w:] *Radio regionalne w Polsce*, red. P. Kuca, W. Furman, K. Wolny-Zmorzyński, Rzeszów 2016, s. 219.

TVP Szczecin jako pierwszej w Polsce na uruchomienie w 1989 roku telegazety w programie miejskim.

Do momentu powołania TVP 3 każdy z regionalnych oddziałów telewizyjnych przygotowywał na antenę ogólnopolską programy specyficzne dla danego ośrodka. W pierwszych latach funkcjonowania TVP Szczecin były to przede wszystkim programy o tematyce morskiej. Jednym z pierwszych wyemitowanych na antenie ogólnopolskiej był cykl „Z bocianiego gniazda”⁷. W kolejnych latach niezwykle popularny stał się program Marka Koszura „Morze”, osiągający najwyższe oceny i poziom oglądalności w skali kraju⁸. W latach 70. emitowane na antenie ogólnopolskiej były też audycje o tematyce rolnej, głównie autorstwa Wiesława Lendziona i Jana Sylwestrzaka. Poza tematyką morską i rolną mocną stroną szczecińskich dziennikarzy telewizyjnych była kultura. Od samego początku ośrodek realizował na antenę ogólnopolską spektakle teatralne i lalkowe, w tym w 1968 roku nagrodzona „Złotymi ekranami” seria spektakli „Wieczory z Conradem” Wiesława Wodeckiego i Juliusza Burskiego⁹. Od połowy lat 60. do połowy 80. szczeciński ośrodek telewizji wypełnił antenę ogólnopolską blisko tysiącem spektakli teatralnych i lalkowych¹⁰.

Do 1989 roku regionalne ośrodki radiowe i telewizyjne realizowały propagandowe wytyczne władz partyjnych, działając w warunkach obowiązującej cenzury. Istotnym momentem był grudzień 1981 roku, kiedy ich działalność została zawieszona. Ośrodek wznowił działalność w lutym 1982 roku. W Szczecinie internowano Juliana Józwiakowskiego, szefa bazy filmowej, oraz Alinę Głowacką, kierująca Redakcją Artystyczno-Kulturalną. Po weryfikacji część osób musiała odejść z telewizji¹¹. Oprócz działalności propagandowej związanej z polityką informacyjną władz, po stanie wojennym szczecińska TVP realizowała wiele audycji publicystycznych i artystycznych. Świadczy o tym struktura organizacyjna ośrodka, którą w latach 80. tworzyły redakcje: Informacyjna, Dziecięco-Młodzieżowa, Popularno-Naukowa i Oświatowa, Publicystyki i Reportażu, Publicystyki Kulturalnej i Teatru, Rozrywki i Muzyki, Sportu i Turystyki¹². Pod koniec lat 80. w ośrodku zaczęły pojawiać się symptomy nadchodzących zmian. Stało się tak przede wszystkim dzięki Jackowi Popiołkowi, od 1988 roku dyrektorowi ośrodka. Za jego kadencji podejmowano kontrowersyjne tematy polityczne w audycjach „Plusy-Minusy” czy „Telewizja Prowincja”. Jednocześnie należy dodać, że od

⁷ <http://szczecin.tvp.pl/17799123/55-lat-telewizji-szczecin-historia-telewizji-z-55letnim-doswiadczeniem> (dostęp 18.3.2016).

⁸ *Encyklopedia... dz.cyt.*, s. 519.

⁹ <http://szczecin.tvp.pl/17799123/55-lat-telewizji-szczecin-historia-telewizji-z-55letnim-doswiadczeniem> (dostęp 18.3.2016).

¹⁰ J. Kończak, *Od Tele-Echa do Polskiego Zoo. Ewolucja programu TVP*, Warszawa 2008, s. 110.

¹¹ K. Kozłowski, *Pomorze Zachodnie w latach...*, dz. cyt., s. 265.

¹² M. Czech-Sobczak, W. Kuruś-Brzeziński, dz. cyt., s. 128.

1988 roku ważnym czynnikiem wpływającym na ocenę ośrodka były względy komercyjne. Zaczęła się rozwijać reklama oraz sponsoring programów¹³.

Redaktorami naczelnymi szczecińskiego ośrodka TVP do początku lat 90. byli: Jerzy Fedorowski (1955–1961); Marian Syganiec (1961–1964); Tadeusz Kurek (1963–1965); Stanisław Borowiecki (1965–1968); Ryszard Liskowacki (1969–1971); Adam Kilnar (1971–1980); Zbigniew Puchalski (1980); Władysław Daniszewski (1981–1982); Stefan Januszewicz (1982–1985); Zbigniew Puchalski (1986–1990, jako dyrektor naczelny PRiTV) – zaś OTV kierowali w tych latach: Władysław Wojciechowski (1986–1988) i Jacek Popiołek (1988–1990)¹⁴.

FUNKCJONOWANIE STACJI W LATACH 1990–2015

W historii szczecińskiej TVP po 1989 roku można wyodrębnić, obok przekształcenia TVP w jednoosobową spółkę skarbu państwa, kilka ważnych momentów. Jak podkreśla Robert Cieślak, tymi głównymi punktami zwrotnymi były:

- wrzesień 1994 – przyznanie częstotliwości dla „Siódemki”, co oznaczało faktyczne, choć krótkotrwałe rozszerzenie zakresu nadawanego już od dwóch lat programu „Kanał 7”;
- marzec 2002 – powstanie programu TVP 3 Regionalna jako w założeniu „telewizja małych ojczyzn”;
- październik 2007 – zastąpienie TVP 3 Regionalna przez TVP Info¹⁵;
- wrzesień 2013 – powstanie TVP Regionalna;
- od stycznia 2016 – powrót do nazwy i logo TVP 3.

Powstały w 1992 roku „Kanał 7” cieszył się dużą popularnością. Jak wynika z informacji ośrodka, „Siódemka” była w tych czasach (na przemian z katowicką „Tele 3”) najchętniej oglądaną stacją telewizyjną, sięgająca oglądalności 20 proc.¹⁶. Kilkanaście godzin nadawania w „Siódemce” własnego programu miejskiego wymusiło zmiany organizacyjne. Ważny był rok 1996, kiedy to oddano do użytku nowe studio (Blok A) przy ul. Niedziałkowskiego 24. Szczeciński ośrodek jako trzeci w kraju, poza Warszawą i Gdańskiem, otrzymał studio w technologii cyfrowej. W 2004 roku zakupiono satelitarny wóz transmisyjny.

Kolejne zmiany telewizji regionalnej (z TVP 3 na TVP Info, następnie na TVP Regionalna, by ponownie wrócić do koncepcji TVP 3) nie przysłużyły się rozwojowi

¹³ K. Kozłowski, *Szczecińskie środki...*, dz. cyt., s. 44–45.

¹⁴ *Encyklopedia...*, dz. cyt., s. 519.

¹⁵ R. Cieślak, *Przemiany mediów regionu szczecińskiego po 1990 roku* [w:] *Media masowe w oddziaływaniu na rozwój regionu. Monografia pokonferencyjna*, red. J. Kania, Szczecin-Koszalin 2008, s. 22–23.

¹⁶ Materiał własny autorki.

regionalnych ośrodków telewizji publicznej. Spowodowały regres programowy i spowolnienie rozwoju infrastruktury, czego konsekwencją spadek oglądalności¹⁷.

Pod koniec lat 90. TVP Szczecin obejmowała swoim zasięgiem ówczesne województwa: szczecińskie, koszalińskie, słupskie oraz część województwa gorzowskiego. Druga dekada XXI wieku to również zmiany w sposobie nadawania. W 2003 roku uruchomiono kolejne nadajniki w Chełmskiej Górze, Łobzie, Gryficach, Kołobrzegu i Toporzyku. W 2006 roku została uruchomiona strona internetowa TVP Szczecin. W 2010 roku TVP Szczecin zaczęła emitować cyfrowy program DVB-T z nadajnika w Kołowie. Rok później rozpoczęto emisję programów w formacie 16/9, co oznaczało wyświetlanie obrazu na całej powierzchni ekranu nowoczesnego telewizora. W 2013 roku wyłączono analogowe nadajniki. W tym samym roku TVP Szczecin jako pierwsza w Polsce uruchomiła na potrzeby transmisji finału regat Tall Ships Races kanał telewizji hybrydowej. Dzięki włączeniu w 2014 roku trzech dodatkowych nadajników MUX-3 (Rusinowo, Gołogóra, Szczecin-Warszewo), zasięg TVP Szczecin objął ok. 98 proc. powierzchni województwa zachodniopomorskiego. Mieszkańcy regionu mogą też oglądać programy TVP Szczecin przez Internet, wykorzystując bezpłatną aplikację TVP Stream na urządzeniach mobilnych z systemami Android, Windows Mobile i Ios. Inna możliwość to platforma hybrydowa TVP, gdzie do odbioru potrzebny jest tuner DVB-T z opcją HbbTV, lub też strona internetowa¹⁸ <http://tvpstream.tvp.pl>¹⁹.

Po 1990 roku szczecińskim ośrodkiem telewizji kierowali: Przemysław Fenrych (1990–1991); Jacek Kamiński (1992–1995); Tadeusz Zwiefka (1995–1996); Grzegorz Matz (po. dyrektora – 1997); Marek Pasiuta (1997–2000), Krzysztof Matlak (2000–2006); Piotr Lichota (2006–2011); od 2011 roku Maria Bartczak²⁰.

MISJA STACJI TELEWIZYJNEJ SFORMUŁOWANA W DOKUMENTACH REDAKCYJNYCH

Misję stacji określają produkowane przez nią audycje. Standardowy podział genologiczny nakazuje wyodrębnić programy: informacyjne („Kronika” czy „Magazyn sportowy” oraz publicystyczne, jak „Niedziałkowskiego 24A”. Programy przygotowywane przez szczeciński oddział TVP mają zróżnicowany zakres tematyczny. Można wyróżnić kategorie programów: kulturalnych („Menu Kulturalne”); ekologiczno-rolnych („Zielonym do góry”); gospodarczych

¹⁷ Por. K. Jakubowicz, *Media publiczne w Polsce teraźniejszości i przyszłości*, [w:] *Media publiczne w Polsce teraźniejszości i przyszłości*, red. J.W. Adamowski, Warszawa 2007, s. 113.

¹⁸ Materiały własne autorki otrzymane od wydawcy.

¹⁹ Materiały własne autorki otrzymane od wydawcy.

²⁰ *Encyklopedia...*, dz. cyt., s. 1090.

(„Eurofarmer”); społecznych („Wokół nas”); politycznych („Sprawa polityczna”); religijnych („Arka”); turystycznych („Zapiski łążęgi”).

Program regionalnych TVP to przede wszystkim informacja. Od wielu lat najchętniej oglądaną i najbardziej rozpoznawalną wśród widzów audycją TVP Szczecin jest „Kronika” – program informacyjny, który starsi widzowie pamiętają pod nazwą „Kronika Szczecińska”, „Kronika Pomorza Zachodniego”, „Telenotatnik” lub „Telerama”. Zespół przygotowujący audycję zdobył w 2005 i 2011 roku Grand Prix na PiK Ośrodków Regionalnych TVP w kategorii najlepszy program informacyjny.

Szczególną wagę regionalny ośrodek przywiązuje się do realizacji postulatu pluralizmu przekazu, zwłaszcza podczas kampanii wyborczych i debat telewizyjnych samorządowych, parlamentarnych czy senackich²¹. Według oceny KRRiTV, za 2014 rok TVP Szczecin została zaliczona do wzorcowego „Top 3” regionalnych stacji telewizyjnych pod względem realizacji misji publicznej w zakresie publicystyki. Doceniono również fakt, że szczeciński oddział tworzy audycje bezstronne i optymalne w zakresie wyważenia prezentowanych treści. Autorzy raportu docenili również to, że emitowane audycje trwały wyraźnie dłużej niż te emitowane w innych stacjach²².

Należy zwrócić uwagę na programy produkowane na antenę ogólnopolską. W latach 90. dużą popularność zyskało „Śmiechu warte” Tadeusza Drozda, wzorowane na „America’s Funniest Home Videos”. Ponadto TVP Szczecin specjalizowała się w opracowywaniu dla wszystkich ośrodków regionalnych programów dziecięco-młodzieżowych, dokumentalnych, sportowych, filmów fabularnych oraz koncertów²³. W 1996 r. z inicjatywy ośrodka w Szczecinie rozpoczęto, wspólnie z ośrodkami w Poznaniu i Wrocławiu, realizację pierwszego w Polsce programu ponadregionalnego „Telemost”. Jak wynika z opracowanego w 1999 roku na zlecenie Roberta Kwiatkowskiego projektu reformy oddziałów terenowych szczeciński ośrodek - razem z krakowskim, poznańskim i wrocławskim – zarabiał na produkcji programów przeznaczonych dla anten ogólnopolskich²⁴.

Dużym wyzwaniem dla szczecińskich dziennikarzy telewizyjnych jest rozpoczęty we wrześniu 2013 roku ogólnopolski program informacyjny „Co niesie dzień”, realizowany we współpracy z regionalnymi oddziałami poza Warszawą. Program emitowany jest od poniedziałku do piątku o godz. 8.00 na antenie TVP 3. Stał się lokomotywą oglądalności w porannym paśmie, przekraczając

²¹ Ustawowa emisja bezpłatnych bloków wyborczych, jak i również organizacja debat wyborczych z kandydatami reprezentującymi poszczególne partie polityczne ze znajdujących się na obszarze województwa zachodniopomorskiego okręgów wyborczych.

²² Por. www.krrit.gov.pl/Data/Files/_public/images/foto_baza/wykresy-do-monitoringow-wybor/wybory_ogolnopolskie_publicystyczne_bt--samorząd-2014-r_2.pdf (dostęp 18.3.2016).

²³ K. Kozłowski, *Pomorze Zachodnie w latach...*, dz. cyt., s. 289.

²⁴ T. Mielczarek, *W analogowym świecie. Zarys dziejów telewizji w Polsce w latach 1989–2013*, Kielce 2015, s. 164.

3 proc. udziału w rynku. Ponadto szczecińska redakcja, wraz z trzema innymi ośrodkami w kraju (Bydgoszcz, Łódź, Opole), wraca do sprawdzonych produkcji sprzed lat, reaktywując „Telewizję Nocą”, emitowaną w latach 1987–1992 popularną audycję społeczną. Jej współautorką jest szczecińska reporterka Ewa Juchniewicz, specjalizująca się w zagadnieniach społecznych.

Specyfika TVP Szczecin wynika z przygranicznego położenia województwa zachodniopomorskiego oraz coraz większej liczby Polaków, którzy od kilku lat zamieszkują po niemieckiej stronie granicy. Już w latach 70. Tadeusz Kurek realizował program „Most”, przygotowywany we współpracy z niemieckimi i szwedzkimi dziennikarzami. Szczególnie intensywny rozwój programów o tematyce pogranicza przypada na lata 90. Od 1993 roku emitowany jest w TVP polsko-niemiecki magazyn „Kowalski i Schmidt”. Przez pierwsze dwa lata realizowany był przez TVP Szczecin wspólnie z ORB²⁵ (dziś rbb²⁶), następnie jego produkcją zajęła się TVP Wrocław. Jednym z kolejnych programów zrealizowanych przez szczeciński ośrodek telewizji był powstały z inicjatywy i we współpracy ze szczecińskim Stowarzyszeniem Instytutu Niemiec i Europy Północnej (później również we współpracy z PR Szczecin) program publicystyczny „Talk show na granicy” (1999–2001). Ważnym programem o charakterze informacyjnym, emitowanym w latach 2001–2006 w TVP Polonia, był „Berliński Express” realizowany przez Marię Bartczak i Monikę Wilczyńską. Zgodnie z nazwą programu, większość odcinków była przygotowywana w Berlinie. Dzięki staraniom Bartczak w roku 2012 program wrócił na antenę TVP.

Typowo transgranicznym, najdłużej emitowanym programem był cykl „Między Odrą a Renem”, realizowany przez TVP Szczecin wspólnie z Deutsche Welle²⁷. Program ukazywał się w różnych cyklach, najczęściej był emitowany raz w miesiącu, od 2007 roku – dwa razy w miesiącu, w 2008 roku nie był nadawany, a od 2009 roku nadawany nawet cztery razy w miesiącu. Po roku 2010 ukazywał się w zmienionej formule pod nazwą „Eurosąsiedzi”, od stycznia 2015 roku nadawany jest pod nowym tytułem „Europa z bliska”. Kolejną produkcją szczecińskiego oddziału TVP jest emitowany od listopada 2014 roku program „Po obu stronach Odry. Sąsiedzi pod lupą”²⁸.

²⁵ Ostdeutscher Rundfunk dla Brandenburgii (ORB) – funkcjonujący w latach 1991–2003 na terenie Brandenburgii niemiecki publiczny nadawca radiowo-telewizyjny; w 2003 roku wraz z Sender Freies Berlin (SFB) połączył się, tworząc obecny rbb.

²⁶ Rundfunk Berlin-Brandenburg (rbb) – regionalny publiczny nadawca radiowo-telewizyjny zrzeszony w ARD; powstały w 2003 roku z połączenia ORB i SFB; główne studia znajdują się w Berlinie i Poczdamie; nadanie na terenie Berlina i Brandenburgii.

²⁷ Niemiecka publiczna stacja nadawcza – radiowa i telewizyjna, nadająca swoje audycje i programy w ponad 30 językach. Więcej w: M. Maliszewski, *Deutsche Welle w systemie medialnym Republiki Federalnej Niemiec*, Warszawa 2012.

²⁸ Więcej w: P. Olechowska, *Dziennikarstwo transgraniczne na Pomorzu Zachodnim po 1989 roku – wydawcy, tematyka, perspektywy rozwoju*, [w:] *Ciągłość i zmiana. 70 lat mediów masowych na Pomorzu Zachodnim*, red. J. Kania, P. Olechowska, Szczecin 2016, s. 192–195.

STRUKTURA REDAKCJI W 2015 ROKU

W 2015 roku w szczecińskim ośrodku TVP pracowało ponad 100 osób, w tym 30 dziennikarzy w redakcji informacji i kilku dziennikarzy w redakcji publicystyki. Pozostałą część zespołu stanowili realizatorzy, montażyści, operatorzy, informatycy oraz pracownicy administracji.

Redaktor naczelna TVP 3 Szczecin Maria Bartczak²⁹.

Związana z telewizją publiczną od 1990 roku. Jest absolwentką Akademii Rolniczej w Szczecinie, ukończyła również Podyplomowe Studium Zarządzania Przedsiębiorstw na Uniwersytecie Szczecińskim, Podyplomowe Studia Prawa Europejskiego na Uniwersytecie im. Mikołaja Kopernika w Toruniu oraz Wydział Nauk Politycznych i Dziennikarstwa na Uniwersytecie Warszawskim. Zaczynała pracę w telewizji w programie informacyjnym „Wiadomości”, w latach 1991–1997 była rzeczniką prasową ówczesnego szczecińskiego wojewody Marka Tałasiewicza. Jest inicjatorką powołania do życia Polsko-Niemieckiej Nagrody Dziennikarskiej. W 1998 roku wróciła do telewizji. Odpowiadała za realizację programów o tematyce transgranicznej, współtworzyła „Eurosprawy” i „Berliński Express”. W latach 1999–2007 była korespondentką TVP w Berlinie, do 2011 roku rzecznikiem prasowym Ambasady RP w Berlinie.

Kierownik Działu Produkcji Telewizyjnej Violetta Kowalska.

W szczecińskim oddziale TVP pracę zaczęła w 1994 roku jako specjalista ds. programów importowanych; wraz z zespołem współpracowała przy tworzeniu i pracy na rzecz Holdingu (czyli pasm wspólnych obejmujących wspólną emisję we wszystkich ośrodkach terenowych TVP). W latach 1997–2007 roku pracowała jako główny specjalista ds. programowych. Za swoją pracę została dwukrotnie wyróżniona nagrodą Prezesa TVP.

Kierownik Redakcji Informacji Michał Fit.

Pracę w regionalnej telewizji rozpoczął w 2007 roku. Przez kilka lat był dziennikarzem newsowym, realizującym materiały i wejścia na żywo do „Kroniki” oraz ogólnopolskich programów informacyjnych. Jest autorem programu „Raport Kryminalny”, nadzoruje audycję informacyjną „Kronikę” i ogólnopolski program „Co Niesie Dzień”. Wśród wieloletnich pracowników szczecińskiej Redakcji Informacji TVP Szczecin należy wymienić: Joannę Matraś-Ostrowską (autorka międzynarodowego magazynu państw bałtyckich „Mare Balticum”, w 2007 roku otrzymała pierwszą nagrodę w kategorii najlepszy wydawca programu informacyjnego w Konkursie Dziennikarskim PiK Oddziałów Terenowych TVP); Joannę Kałużną-Reimer (autorka programów publicystycznych poświęconych osobom

²⁹ Zmarła 26 września 2017.

niepełnosprawnym); Dariusza Baranika (prezenter, realizator cyklu programów o turystyce regionu, obecnie wydawca programów publicystycznych); Mirosława Ostrowskiego (autor „Sprawy politycznej”); Piotra Dziemiańczuka (dziennikarz informacyjny, wydawca programów informacyjnych i publicystycznych, prezenter, w latach 2006–2011 kierował Redakcją Informacji TVP Szczecin); Aleksandrę Białek-Kuczys (dziennikarka, wydawczyni programów informacyjnych i publicystycznych, w latach 2011–2013 kierowała Redakcją Informacji TVP Szczecin).

Pracą kilkunastoosobowej Redakcji Informacji w Koszalinie kieruje Antoni Górkiewicz, od samego początku w lokalnej redakcji, w latach 1978–1985 asystent Bogdana Zóltaka (wcześniejszego kierownika redakcji). Do wieloletnich pracowników koszalińskiej redakcji należą Sławomir Pankowski (zajmuje się sprawami społecznymi i sportem) oraz Justyna Prywer (współautorka programu „Barka”).

Sekretariatem programowym i archiwum zarządza Beata Mikołajewska-Wieczorek, w szczecińskim TVP od lat 90., jako sekretarz programu od 2008 roku. Przez wiele lat była prowadzącą programy informacyjne i publicystyczne.

Dział Reklamy, Marketingu i Promocji pracuje pod nadzorem Mariusza Zdrodowskiego, absolwenta ekonomii Uniwersytetu Szczecińskiego. Działem Techniki i Realizacji kieruje Grzegorz Marciniak. Zespołem operatorów, montażystów oraz realizatorów kieruje Andrzej Miętus.

Liczne grono dziennikarzy szczecińskiego ośrodka telewizyjnego po wielu latach pracy z powodzeniem kontynuowało swoje kariery zawodowe w centrali TVP. Wśród najbardziej znanych należy wymienić: Joannę Osińską, prezenterkę telewizyjną w TVP Info; Martę Łażniowską, współautorkę „Pytania na śniadanie” w TVP 2; Waldemara Stankiewicza, reportera TVP Info oraz „Wiadomości” TVP 1, jak i reporterów „Panoramy” TVP 2 Bartosza Łyżwińskiego, Magdaleny Stankiewicz i Łukasza Myca.

NAJWAŻNIEJSZE DZIAŁANIA REDAKCJI W 2015 ROKU

2015 rok na Pomorzu Zachodnim został zdominowany przez obchody 70-lecia polskiej państwowości na tych ziemiach. Jubileusz 55-lecia obchodził również szczeciński ośrodek telewizji.

Plebiscyt „55 programów na 55-lecie TVP Szczecin” miał na celu wyłonienie najpopularniejszego programu ośrodka. Zwyciężył główny program informacyjny „Kronika”. Telewidzowie wybierali również „Osobowość Telewizyjną 55-lecia TVP Szczecin” – został nią Andrzej Androchowicz, związany z ośrodkiem w latach 1961–1986, autor cyklu programów „Ulice Szczecina” oraz unikatowych zdjęć z wydarzeń Grudnia 1970 w Szczecinie, laureat „Złotego Ekranu”). Drugie miejsce zajął Jarosław Marendziak, dziennikarz sportowy, komentator ogólnopolski, w 2006 roku uznany za najlepszego dziennikarza

sportowego w konkursie PiK, w 2014 roku jego program „Gotowi start” został uznany w TVP za najlepszy program informacyjny w tematyce sportowej. Trzecie miejsce zajęła Ewa Roman, realizatorka wielu programów dla dzieci i młodzieży³⁰. Nie zapomniano o najmłodszych telewidzach, w oparciu o prace nadesłane do konkursu plastycznego „55 lat Telewizji Szczecin w oczach dzieci” powstał wyjątkowy kalendarz na 2016 rok. W kwietniu zorganizowano z okazji jubileuszu również „Dzień Otwarty w TVP Szczecin”, z udziałem publiczności zrealizowano audycję „Zawsze w piątek”.

Ważnym elementem jubileuszu stał się opracowany przez Urszulę Dembińską emitowany od listopada 2014 do grudnia 2015 roku cykl audycji „Zdarzyło się przed laty” prezentujący sylwetki szczecińskich dziennikarzy telewizyjnych³¹.

³⁰ <http://szczecin.tvp.pl/23284958/osobowosc-55lecia-typ3-szczecin> (dostęp 18.3.2016).

³¹ Wśród nich byli (wg kolejności alfabetycznej sylwetek dziennikarzy, z zachowaniem oryginalności tytułów poszczególnych części audycji): Andrzej Androchowicz; Maria Bartzak; Bogdan Bogiel; Kinga Brandys; Bogdan Chocianowicz; Władysław Daniszewski; Urszula Dembińska; Piotr Dziemiańczuk i koledzy [wojna w Iraku, redaktorowi towarzyszyli: Marcin Przylecki (operator), Bartłomiej Wojtczak (inżynier); Robert Romanowicz (asystent operatora, dźwiękowiec)]; Grzegorz Fedorowski; Jerzy Fedorowski; Włodzimierz Kaczmarek; Jacek Kamiński; Ewa Karśnicka; Adam Kilnar; Tadeusz Klimowski; Ewa Kostańska; Ryszard Liskowacki; Danuta Małek; Jarosław Marendziak; Monika Mazanek-Wilczyńska; Teresa Modelska; Stanisław Modelski; Bohdan Onichimowski; Joanna Osieńska; Ireneusz Paczkowski; Małgorzata Pieleszek i Andrzej Oryl; Małgorzata Prokop-Paczkowska; Ewa Roman; Mirosław Salski; Ryszard Stefanowicz; Jan Sylwestrzak; Monika Szwaja; Dariusz Więcaszek; Jerzy Wohl; Władysław Wojciechowski; Bogdan Wojtczak; Bożena Wójtowicz-Waszak; Bogdan Żołąk.

Pozostałe odcinki były zatytułowane: „BOSMAN I KOLEDZY”: Bohdan Tronczyński, Bogdan Wołczak, Witaliusz Rudzko, Henryk Kacprzak; „CI CO TWORZĄ PROGRAM”: Lesław Skinder, Ireneusz Duleba, Władysław Kuruś, Mirosław Nowakowski, Henryk Synoradzki, Bogusława Rodziejewicz; „DAWNYMI CZASY W TELEWIZJI”: Stefan Pleśniarowicz, Janusz Maria Rudnicki, Lech Jarmuła; DZIENNIKARZE SPRZED LAT”: Antoni Górkiewicz, Wiesława Pinkowska, Janusz Zasadzki, Andrzej Grzeszkowiak; „KRONIKA” – zespół dziennikarzy, reporterów, wydawców, prowadzących, kierowników produkcji: Wanda Stachowiak, Iwona Pater, Marcin Sulik, Joanna Pieciukiewicz, Agnieszka Klimkiewicz, Elżbieta Biś, Grzegorz Gołębiewski, Magdalena Gonciarz, Jaromir Sosnowski, Joanna Matraś-Ostrowska, Aleksandra Białek-Kuczys, Joanna Kałużna-Reimer, Bartosz Łyżwiński, Mirosław Ostrowski, Dariusz Baranik; „NA POCZĄTKU BYŁA TELEWIZJA”: Jarosław Dobrzyński, Helena Kwiatkowska, Ewa Juchniewicz; „OD PROGRAMU PO EMISJĘ” – zespół producentów: Maria Jasińska, Jerzy Behnke, Krystyna Hempolińska, Ewa Jędrzychowska, Konrad Dembiński, Jerzy Bielecki, Krzysztof Bielecki, Krystyna Kajewska, Zbigniew Grefkowicz, Andrzej Kurtycz, Krzysztof Kunc; dział techniki: Andrzej Miętus, Jacek Nowacki, Zygmunt Żukowski, Mieczysław Jasicki, Jerzy Kot, Andrzej Sadowski, Marek Załuski, Jan Kilian, Jacek Kabaciński, Andrzej Płuciennik, Wiesław Łodzikowski; „OPERATORZY I MONTAŻYŚCI”: Sławomir Kosiński, Dariusz Aniołkowski, Paweł Sudnik, Andrzej Gertych-Grocholski, Włodzimierz Szulc, Stanisław Brychcy, Jan Kuczera, Tomasz Kosior, Piotr Przymus, Mirosław Nowakowski, Mieczysław Szewłoga, Janusz Kuźmiński, Maciej Ochnicki, Jacek Obłoj; „REDAKCJA W KOSZALINIE”: Bogdan Żołąk, Justyna Prywer, Lech Fabiańczyk, Andrzej Kisiel, Sławomir Pankowski, Litosława Melnik, Roman Barcikowski; „REALIZATORZY”: Andrzej Miętus, Rafał Sory, Sławomir Szczepańczyk, Maciej Behrendt,

W obliczu znikomej liczby opracowań popularyzatorskich i naukowych poświęconych TVP Szczecin³² materiał ten stanowi istotne źródło informacji na temat historii oddziału.

Elżbieta Strzyżewska, Wojciech Wójcik, Joanna Napieralska, Przemysław Kućko; „RÓŻNE OBLI-CZA TELEWIZJI” (o dziennikarzach biorących udział w artystycznych przedsięwzięciach): Dorota Szpetkowska, Bogdan Ronin-Walknowski, Marek Bakowski, Andrzej Szumlewicz, Lech Śliwiński, Tadeusz Wolski, Sławomir Medyński; „T WÓRCY PIERWSZYCH LAT”: Danuta Małek, Ireneusz Dulęba, Marian Zyganiec, Malwina Nowak, Tadeusz Kurek, Marian Syganiec, Stanisław Borowiecki, Władysław Daniszewski; „W STUDIU I NA PLANIE”: Andrzej Mendięgra, Janusz Kosiński, Marek Osajda, Andrzej Oryl, Monika Kwasigroch i Edyta Strub, Marcin Zięba (realizator dźwięku), Danuta Dąbrowska-Wojciechowska (scenograf); „ZESPÓŁ”: Janusz Neumann i Zbigniew Jackowski – realizatorzy dźwięku; Tadeusz Barda, Czesław Tyszka i Robert Wolter – specjaliści od techniki; Marek Gilewski, szef działu produkcji; Marek Pasiuta, Tadeusz Zwiefka, Krzysztof Matlak, Stefan Janusiewicz i Piotr Lichota – dyrektorzy ośrodka; Piotr Dembowski, Krzysztof Samociuk, Krzysztof Brylowski – komentatorzy sportowi; Ewa Maltańska, Elżbieta Wojciechowska-Włodarczyk, Jakub Gwit – prezenterzy pogody; Barbara Jesiołkiewicz-Kowalczyk, Paweł Wiśniewski, Magdalena Stankiewicz – prezenterzy; Fabian Zajac, Ernest Saj i Anna Szewłoga – dokumentaliści i reporterzy; „WSPÓŁWORZYLI HISTORIĘ SZCZECIŃSKIEJ TELEWIZJI” (pracownicy nieetatowi): Tomasz Grupiński, Jerzy Koralewski, Jerzy Kałużny; „ZESPÓŁ SPRZED LAT”: Andrzej Kobyliński, Wojciech Janus, Grzegorz Jarmuła, Irena Bujalska; „ZESPÓŁ TELEWIZJI SZCZECIN”: Gerard Aniołkowski, Jerzy Kułach, Bohdan Tronczyński, Radosław Adamowicz, Piotr Kiriakou, Mieczysław Szewłoga, Sławomir Szczepańczyk, Rafał Sory, Sławomir Solarek, Dariusz Aniołkowski, Dariusz Bartanowicz, Krzysztof Zabagło, Maciej Behrendt, Paweł Sudnik. Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://szczecin.tvp.pl/17835417/zdazylo-sie-przed-laty-ludzie-telewizji> (dostęp 18.3.2016).

³² Warto podkreślić, iż dotychczas pewne elementy opisu działalności ośrodka autorka odnalazła w następujących publikacjach: M. Czech-Sobczak, W. Kuruś-Brzeziński, *Pionierskie lata szczecińskiej telewizji, Szczecin 2002; 15 lat Ośrodka Telewizyjnego w Szczecinie*, red. A. Kilnar, Szczecin 1975; *Słowem i piórem. 50 lat dziennikarstwa na Pomorzu. Zachodnim*, red. T. Białecki, Szczecin 1996, s. 29–32; *Telewizja Prowincja*, red. J. Dobrzyński, W. Jabłoński, Szczecin 2006 (opracowanie to ma raczej charakter anegdotyczny niż dokumentalny, jednak jak we wstępie podkreślili autorzy, zawarte w nim spostrzeżenia „pośrednio odpowiadają na pytanie o charakter telewizji lokalnej – czy jest ona dodatkiem do programów ogólnopolskich, czy raczej katalizatorem i animatorem lokalnych wydarzeń”, cyt. za: tamże, s. 5); *Wspomnienia o moim mężu Jerzym Wojciechu Fedorowskim* dwunastostronicowy rękopis Haliny Fedorowskiej z 2005 r. dostępny w Czytelnii Zbiorów Specjalnych Książnicy Pomorskiej; *Kronika budowy ORTV w Szczecinie* ponadstustronicowy rękopis z 2004 r. autorstwa Marii Czech-Sobczak oraz Władysława Kuruś-Brzezińskiego, dostępny w Czytelnii Zbiorów Specjalnych Książnicy Pomorskiej, z opisanymi fotografiami i dołączonym dokumentem pt. *Niektóre fakty z historii PR i TV Szczecin*, pamiętnik z 35. edycji konkursu Dzieje Szczecińskich Rodzin, zorganizowanego przez Szczecińskie Towarzystwo Kultury w 2004 r., oraz album fotograficzny dokumentujący powstawanie gmachu szczecińskiego Ośrodka Telewizji oraz przedstawiający związane z nim osoby – pracowników, gości, autorów opracowania; P. Lichota, *Rola mediów lokalnych na przykładzie oddziałów terenowych Telewizji Polskiej S.A.*, [w:] *Media masowe w oddziaływaniu na rozwój regionu*, red. J. Kania, Koszalin-Szczecin 2008, s. 92–96; Z. Kosiorowski, *Kryzys na lokalnym rynku mediów elektronicznych*, [w:] *Media lokalne w Szczecinie. Raport z badań mediów lokalnych w Szczecinie w 2010 roku*, red. J. Kania, R. Cieślak, Szczecin 2011, s. 27–50; A. Kochońska, *Dokumentacja audiowizualna w zasobie Archiwum TVP SA Oddział w Szczecinie*, „Archiwista Polski” 2008, r 13, nr 2, s. 37–54; K. Kozłowski, *Życie*

Jednym z elementów misji mediów publicznych jest nie tylko informowanie mieszkańców o wydarzeniach z regionu, ale i aktywny udział w ich tworzeniu. Od kilku lat tradycją już stało się relacjonowanie na żywo uroczystej gali regionalnego konkursu „Dziennikarz Roku” organizowany przez zachodniopomorskie oddziały SDP i SDRP. Szczeciński ośrodek transmituje również ważniejsze regionalne wydarzenia sportowe i kulturalne.

Wśród ważniejszych zmian programowych 2015 roku należy wymienić nową czołówkę i scenografię ogólnopolskiego programu informacyjnego „Co niesie dzień”, powrót na programu z udziałem publiczności „Zawsze w piątek”, emisję reportażu „Krok w przyszłość” poświęconego wychowankom domów dziecka, jak też spektaklu „Factory – Teatr Ósmego Dnia”, przygotowanego w ramach Festiwalu Spoiwa Kultury 2014. Jak co roku szczecińscy dziennikarze relacjonowali ważne wydarzenia odbywające się głównie w Berlinie, m. in. Światowe Targi Żywności, Rolnictwa i Ogrodnictwa w styczniu 2015 roku i Międzynarodowy Festiwal Filmowy Berlinale w lutym 2015 roku. Rok 2015 to również rozszerzenie oferty programowej dla starszej grupy widzów. Przykładem jest ciesząca się dużą popularnością audycja „Umiejętni 50+” oraz „Klub srebrnego włosa”.

NAGRODY I WYRÓŻNIENIA W ROKU 2015

W 2015 roku Magdalena Suchodolska oraz Emilia Gumna – dziennikarki „Kroniki”, zostały nagrodzone na PiK 2015. „Odnaleziony grób” Gumnej otrzymała drugą nagrodę w kategorii najlepszej relacji reporterskiej, Suchodolska została wyróżniona za materiał „Ciemno w Chojnie”. W tym samym roku laureatką konkursu „Dziennikarz Roku 2014” w kategorii Debiut Roku 2014 otrzymała Anna Pawlak, pracująca w TVP Szczecin od 2014 roku. Za całokształt pracy w 2015 roku Izabela Kozdraś otrzymała drugą nagrodę w ogólnopolskim konkursie „Dziennikarz Medyczny Roku 2015” w kategorii programów telewizyjnych. Stoisko TVP Szczecin zdobyło I miejsce w konkursie Targów Ekologicznych EKO Kołobrzeg 2015 w kategorii EKO-EDUKACJA 2015. Statuetka została wręczona podczas II Międzynarodowego Forum Ekologicznego w Kołobrzegu.

* * *

TVP Szczecin jest ważnym elementem historii Pomorza Zachodniego. Stanowi forum dialogu różnych podmiotów życia społecznego, politycznego,

kulturalne Szczecina w latach 1945–1980, Szczecin 1994, s. 129–132; K. Kozłowski, *Szczecińskie środki masowego przekazu*, dz. cyt., s. 42–45; K. Kozłowski, *Pomorze Zachodnie w latach 1945–2010*, Szczecin 2012, t. 1, s. 263–266; *Telewizja*, [w:] *Encyklopedia Szczecina*, red. T. Białecki, Szczecin 2000, s. 518–519.

gospodarczego i kulturalnego regionu. Istotnym wyróżnikiem tożsamości regionalnego ośrodka TVP jest różnorodność i jakość programów o charakterze misyjnym. Ośrodek nie ma konkurencji, choć w stolicy województwa oraz kilku innych miastach regionu funkcjonują prywatne lokalne stacje telewizyjne przekazujące sygnał jedynie abonentom telewizji kablowych. Do największych wyzwań należy zaliczyć niską samodzielność decyzyjną, niskie wpływy z abonamentu, konieczność unowocześnienia oferty programowej.

TVP Szczecin wciąż stoi przed zadaniem pozyskania młodych odbiorców. Opinię tę opieram na minisondzie przeprowadzonej wśród studentów dziennikarstwa i komunikacji społecznej Uniwersytetu Szczecińskiego. Po obejrzeniu kilku zróżnicowanych tematycznie audycji TVP Szczecin ankietowani mieli za zadanie ocenić je pod względem treści i formy. Studenci byli zaskoczeni zróżnicowaniem tematycznym obejrzanych audycji, co oznacza, że nie znali wcześniej jej oferty programowej TVP Szczecin. Walkę pomiędzy coraz bardziej sformatowanymi nadawcami komercyjnymi a nadawcą publicznym wygra ten, kto potrafi dotrzeć z przekazem do młodych widzów, funkcjonujących w dobie powszechnej dostępności spersonalizowanych przekazów telewizyjnych.

Marta H. Milewska

Telewizja Polska Warszawa

WARSZAWA

Nazwa: Telewizja Polska S.A. Oddział Terenowy w Warszawie (do końca 2015 roku)

Telewizja Polska 3 Warszawa (od początku 2016 roku)

Adres: ul. Jasna 14/16, 00-054 Warszawa

Adres witryny internetowej: www.warszawa.tvp.pl

Zasięg: województwo mazowieckie i część województw sąsiednich

Redakcje terenowe: Płock, Radom, Siedlce; korespondenci w Ciechanowie, Ostrołęce i Żyrardowie.

HISTORIA PRZED 1990 ROKIEM

Pierwsze programy telewizyjne były odbierane jeszcze przed II wojną światową w odległości ok. 20 kilometrów od placu Napoleona w Warszawie¹. 26 sierpnia 1939 r. eksperymentalny ośrodek telewizyjny² nadał swoją drugą próbną emisję z udziałem Mieczysława Fogga za pomocą telekina³. Na antenie pokazano film „Barbara Radziwiłłówna” Józefa Lejtesa z Jadwigą Smosarską w roli głównej. Jak zauważa W. Mrozek, wydarzenie to nie odbiło się znaczącym echem w przedwojennej prasie.

¹ W. Mrozek, *Narodziny telewizji polskiej. Dziś rocznica pierwszej audycji*, „Gazeta Wyborcza”, 26.08.2016, <http://warszawa.wyborcza.pl/warszawa/1,150427,20600246,o-narodzinach-telewizji-dzis-rocznica-pierwszej-audycji.html> (dostęp 19.10.2016).

² W 1937 r. na szesnastym piętrze wieżowca „Prudential” rozpoczęła działalność eksperymentalną stacja telewizyjna. Kierował ją Władysław Cetner. Źródło: <http://centruminformacji.tvp.pl/15964191/historia-telewizji-polskiej> (dostęp 21.10.2016).

³ <http://centruminformacji.tvp.pl/15964191/historia-telewizji-polskiej> (dostęp: 21.10.2016).

Powojenna historia ośrodka warszawskiego łączona jest z datą 25 października 1952 r. Doświadczalna Stacja Telewizyjna nadała wówczas piosenkę „Latarnie warszawskie” w wykonaniu Marty Nowosad oraz pantomimę w wykonaniu Witolda Grucy⁴. Ten półgodzinny, premierowy program odbierać miały zaledwie 24 odbiorniki marki „Leningrad” dostępne w świetlicach stołecznych zakładów pracy. 30 kwietnia 1956 r. rozpoczął nadawanie Warszawski Ośrodek Telewizyjny⁵. Ulokowanie anteny nadawczej na iglicy Pałacu Kultury i Nauki pozwalało na odbiór telewizji w zasięgu 55 km od Warszawy. WOT emitował swój program pięć razy w tygodniu. 9 listopada 1958 r. wyemitowano pierwszy 20-minutowy odcinek najstarszego programu na antenie TVP Warszawa „Telewizyjnego Kuriera Warszawskiego”⁶. Program ten pod tą samą nazwą emitowany jest do dzisiaj⁷. Pomysłodawcą „Kuriera Warszawskiego” był Stanisław Cześnin, podówczas dziennikarz radiowy kultowej stołecznej audycji „Na warszawskiej fali”⁸. Program ten, nadawany w Polskim Radiu od 1952 r., był radiową kroniką stolicy⁹. Można więc powiedzieć, że „Kurier Warszawski” stał się jego młodszym, telewizyjnym odpowiednikiem. Pierwszą i jedyną aż do 1967 r. reporterką programu była Jadwiga Kwapich-Mateńko, wcześniej pracująca w „Dzienniku Telewizyjnym”¹⁰. Początkowo „Kurier Warszawski” emitowany był raz lub dwa razy w tygodniu¹¹. W rozmowie z „Życiem Warszawy” Jadwiga Kwapich-Mateńko wspominała: „Dbaliśmy o poziom, byliśmy rzetelni, dlatego nawet w najtrudniejszych dla dziennikarzy telewizyjnych czasach, kiedy z innymi kolegami nie chciano rozmawiać, hasło »Telewizyjny Kurier Warszawski« otwierało drzwi”¹².

⁴ A. Czaplą, *Dwie strony ekranu*, „Stolica”, nr 10 (2247), październik 2012, s. 10–13.

⁵ <http://centruminformacji.tvp.pl/15964191/historia-telewizji-polskiej> (dostęp 21.10.2016).

⁶ Z okazji jubileuszu 50-lecia, 9 listopada 2008 r. o godzinie 18.00 wyemitowano specjalne wydanie „Telewizyjnego Kuriera Warszawskiego”. Był on nadawany z 30. piętra Pałacu Kultury i Nauki, ponieważ właśnie w tym gmachu znajdowało się pierwsze studio programu. Wydanie specjalne poprowadzili Joanna Szelaągowska i Marcin Włodarski. Źródło: <http://www.tvp.info/347287/kultowy-telewizyjny-kurier-warszawski-ma-juz-50-lat> (dostęp 19.10.2016).

⁷ Autorem dźwiękowej czołówki był Stefan Zawadzki, związany z „Kroniką Filmową”. Charakterystycznym elementem czołówki programu była postać chłopca gazeciarza krzyczącego: „Telewizyjny Kurier Warszaaa...”. Ten charakterystyczny i rozpoznawalny dla warszawiaków dźwięk nagrała jednak kobieta – Maria Domagała, montażystka dźwięku w TVP Warszawa.

⁸ Zróżnicowane formy dźwiękowe, znakomity warsztat dziennikarski i akcent położony na wydarzenia kulturalne sprawiły, że program utrzymał się na antenie przez długie lata.

⁹ M. J. Kwiatkowski, *Radio dla Ciebie na 40-letniej Warszawskiej Fali*, „Życie Codzienne”, 1992 r, nr 81, s. 6.

¹⁰ J. Gajda-Zadworna, *Nad Wisłą wstaje warszawski dzień...*, „Życie Warszawy”, 06.11.2008, <http://www.zw.com.pl/arttykul/303988.html> (dostęp 19.10.2016); A. Czaplą, *Dwie strony ekranu*, „Stolica”, nr 10 (2247), październik 2012, s. 10–13.

¹¹ A. Czaplą, *Dwie strony ekranu*, „Stolica”, nr 10 (2247), październik 2012, s. 10–13.

¹² J. Gajda-Zadworna, *Nad Wisłą wstaje warszawski dzień...*, „Życie Warszawy”, 06.11.2008, <http://www.zw.com.pl/arttykul/303988.html> (dostęp 19.10.2016).

W 1956 r. z inicjatywy Zbigniewa Ziacha powstała Redakcja Łączności z Widzami¹³. Jej celem miało być utrzymywanie kontaktu z rosnącą grupą odbiorców. Za kontakt z widzami odpowiadała m.in. Lucyna Barcz, która tak w rozmowie ze „Stolicą” wspomina ten czas: „Przez całe życie uważałam, że ten, który jest po drugiej stronie ekranu, jest najważniejszy. I to nam wszystkim przyświecało. Do redakcji przychodzili dziennikarze, prezenterzy, montażyści, żeby zapytać o reakcje odbiorców. Uwagi widzów trafiały do kierownictwa w specjalnie redagowanym biuletynie”¹⁴.

Dyrektorzy OTV Warszawa w latach 1975–1989

- Ryszard Dębowski (01.08.1975–31.01.1977)
- Jerzy Ambroziewicz (01.12.1980–25.05.1982)
- Jerzy Ambroziewicz (15.01.1983–20.06.1983)
- Bogusław Szykuła (01.07.1983–24.02.1984)
- Józef Węgrzyn (25.02.1984–28.02.1988)
- Andrzej Antosiewicz (01.04.1988–30.11.1989)

W latach 60. powstawały kolejne programy dedykowane stołecznym widzom: „Miasto i jego problemy”, magazyn Jacka Fedorowicza „Warszawa, ja i ty” z udziałem takich warszawiaków jak: Hanka Bielicka, Mieczysława Ćwiklińska, Mieczysław Fogg¹⁵.

W 1966 r. na antenie pojawił się „Kurier Mazowiecki”¹⁶. W 1973 r. powstał Warszawsko-Mazowiecki Ośrodek Radiowo-Telewizyjny (WMORT). Trzy lata później został on przekształcony w Warszawski Ośrodek Radiowo-Telewizyjny¹⁷. Redakcja TKW została wzmocniona dziennikarzami z radiowym doświadczeniem. Trafili do niego m.in.: Hanna Dąbrowska, Małgorzata Wojnowska, Małgorzata Deszkiewicz, Edward Białas i Tadeusz Honorowicz¹⁸. Dołączyli do nich dziennikarze Grażyna Szcześniak i Stanisław Włodarski. Stworzyło to warunki do poszerzenia oferty programowej. Na antenie pojawił się publicystyczny „Obiektyw”. W 1973 r. „Telewizyjny Kurier Warszawski” stał się programem codziennym emitowanym w nowo powstałej TVP 2¹⁹.

„Kurier Warszawski” był jedną z silniejszych marek telewizji. Dziennikarze WOT, wspominając lata 80. i ówczesnego dyrektora Jerzego Ambroziewicza,

¹³ A. Czapła, *Dwie strony ekranu*, „Stolica”, nr 10 (2247), październik 2012, s. 10–13.

¹⁴ A. Czapła, *Dwie strony ekranu*, „Stolica”, nr 10 (2247), październik 2012, s. 11.

¹⁵ (kzby, amal), *Kultowy Telewizyjny Kurier Warszawski ma już 50 lat!*, TVP INFO, 09.11.2008, Źródło: <http://www.tvp.info/347287/kultowy-telewizyjny-kurier-warszawski-ma-juz-50-lat> (dostęp 19.10.2016).

¹⁶ <http://www.tvp.info/8514164/warszawski-osrodek-telewizyjny-na-60-urodziny-tvp> (dostęp 19.10.2016).

¹⁷ M. H. Milewska, *Polskie Radio RDC [w:] Radio regionalne w Polsce*, red. P. Kuca, W. Furman, K. Wolny-Zmorzyński, Rzeszów 2016, s. 21–42.

¹⁸ A. Czapła, *Dwie strony ekranu*, „Stolica”, nr 10 (2247), październik 2012, s. 11.

¹⁹ A. Czapła, *Dwie strony ekranu*, „Stolica”, nr 10 (2247), październik 2012, s. 12.

zwracają uwagę, że mimo trudnych czasów priorytetem dla niego była rzetelna informacja. „Był wymagający, uczył dziennikarstwa najwyższej klasy. Jego zasługą było to, że w stanie wojennym, kiedy z dziennikarzami telewizyjnymi nie chciano rozmawiać, hasło ‘Telewizyjny Kurier Warszawski’ otwierało wszystkie drzwi” – w rozmowie ze „Stolicą” podkreślała Jadwiga Kwapich²⁰. W okresie kierowania warszawskim ośrodkiem przez Józefa Węgrzyna do zespołu redakcji dołączyli nowi dziennikarze, m.in.: Grażyna Bukowska, Karol Sawicki i Anna Frankowska. Na antenie pojawiły się nowe programy, m.in. „Teleexpress”, „Panorama dnia”, „Nasza Warszawa” czy magazyn „Bliżej świata”. Jak podkreśla ówczesna pracowniczka zespołu Lucyna Barcz, redakcja stronić miała od tematów politycznych, koncentrując się na problemach Warszawy²¹. Pod koniec lat 80. Warszawski Ośrodek Telewizyjny nadawał kilkanaście godzin programu dziennie. Powstawały kolejne programy: „Rozmowa Dnia”, „Kurier o poranku” czy „Studio otwarte”.

FUNKCJONOWANIE STACJI W LATACH 1990–2015

Lata 90. to dla warszawskiego ośrodka czas zacieśniania współpracy z pozostałymi oddziałami regionalnymi TVP²². Miało się to odbywać za sprawą powołania Biura Oddziałów Terenowych. W 2000 r. jednostka ta została przekształcona w Biuro Programów Regionalnych. Od tego momentu ramówka oddziałów zaczęła być dostosowywana do strategii pasma wspólnego. 3 marca 2002 r. formalnie powstała TVP 3 Regionalna²³. Oddziały terenowe emitowały w paśmie własnym cztery codzienne serwisy informacyjne poświęcone najważniejszym problemom swoich regionów. Ponadto produkowały materiały na potrzeby anten centralnych i pasma wspólnego. TVP Regionalna wprowadziła nowe cykle, m.in. „Kurier gospodarczy”, „Echo dnia”, „Gość dnia”, „Rozmowa dnia”, „Z archiwów OTV”, „Magazyn Świat”, „Przegląd kulturalny” czy „Tele-plotki”. Ówczesną misję TVP Regionalnej Tadeusz Skoczek przedstawiał w następujący sposób: „Szczególnym zadaniem oddziałów terenowych TVP S.A. jest tworzenie forum dla debaty publicznej o najważniejszych problemach regionu, funkcjonowania władz samorządowych i lokalnej administracji publicznej”²⁴.

Ośrodek warszawski przygotowywał programy publicystyczne jak „Puls stolicy”, społeczne – „Gminy Mazowsza”, „Nasz gość” oraz reportaże i dokumenty – „Dziewczyny z prowincji”, „Symbol? – rzecz o Pałacu Kultury”, „List z biduła”, „Pomnik studenta”. Na antenie pojawiały się także programy kulturalne, m.in.

²⁰ Tamże, s. 12.

²¹ Tamże, s. 12.

²² T. Skoczek, *Telewizja regionalna. Nowe rozwiązania systemowe*, Warszawa 2004, s. 9.

²³ Tamże, s. 10.

²⁴ Tamże, s. 11.

„Kulturalny wywiad”, „Album Mazowska”, „W wielkim świecie” oraz niedzielne transmisje mszy świętych²⁵.

TVP Regionalna od marca do końca 2002 r. osiągnęła 5 proc. udziałów w rynku. We wcześniejszych dwóch latach udział ten wynosił średnio 3,2 proc²⁶. Jak wynika z analizy OBOP, TVP Regionalna w tym okresie budziła pozytywne konotacje u widzów²⁷. Widzowie uznawali ją za „bliską” i „życzliwą”, przypisywali jej też takie cechy jak „prawdziwość”, „powaga”, „spokój”, „tradycja” oraz „odpowiedzialność”. Najczęściej widzowie oglądali w stacji wiadomości lokalne – 78 proc., „Kurier” – 63 proc. oraz reportaże dotyczące spraw lokalnych – 57 proc.

Dyrektorzy OTV Warszawa lub WOT w latach 1991–2015

- Piotr Radziszewski (15.07.1991–11.01.1992)
- Stefan Truszczyński (11.01.1992–06.03.1994)
- Piotr Radziszewski (07.03.1994–31.05.1997)
- Katarzyna Proniewicz (02.06.1997–31.12.1997)
- Paweł Popiak (28.01.1998–31.05.1999)
- Mariola Szczepkowska (17.02.1999–31.12.1999)
- Andrzej Budzyński (01.01.2000–31.05.2002)
- Ryszard Paćłowski (01.06.2002–16.02.2004)
- Elżbieta Piętak (19.02.2004–30.06.2004)
- Andrzej Czaplinski (01.07.2004–31.01.2006)
- Janusz Sejmej (07.10.2005–31.03.2006)
- Andrzej Jeziorek (01.04.2006–31.10.2006)
- Mariusz Pilis (19.06.2006–14.08.2006)
- Aleksandra Zawłocka (15.08.2006–31.05.2009)
- Piotr Jagiełło (21.01.2009–02.07.2009)
- Mirosław Cielemecki (12.08.2009–11.10.2009)
- Aleksandra Zawłocka (19.10.2009–18.10.2011)
- Sławomir Majcher (19.10.2011–01.03.2015)
- Jacek Sobala (od 02.03.2015)

W kolejnych latach liczba informacji lokalnych prezentowanych przez telewizję publiczną systematycznie malała. Obok problemów finansowych duży wpływ na tę tendencję miało powstanie w 2007 r. w miejsce TVP 3 Regionalnej – TVP Info. Doprowadziło to do marginalizacji czasu antenowego przeznaczanego na informacje regionalne i tym bardziej lokalne. Ośrodek TVP Warszawa w tym czasie dysponował ponad trzygodzinnym pasmem lokalnym w godzinach 8.45–9.00, 15.45–16.00, 17.45–20.00 i 21.45–22.15. W kolejnym

²⁵ Tamże, s. 20–25.

²⁶ Tamże, s. 41.

²⁷ OBOP, Ocena funkcjonowania TVP 3 w kontekście zaspokajania potrzeb widza (za: T. Skoczek, *Telewizja regionalna. Nowe rozwiązania systemowe*, Warszawa 2004, s. 51.)

okresie pasma te były przesuwane i skracane. W wyniku wprowadzanych zmian ośrodki regionalne zaczęły mieć coraz większe problemy z wypracowaniem zysków z reklam²⁸.

Mimo tych niekorzystnych uwarunkowań, materiały przygotowywane w tym czasie przez ośrodek warszawski spotykały się z pozytywnymi ocenami. Analiza porównawcza zawartości programów informacyjnych regionalnych ośrodków TVP S.A. przeprowadzona w 2008 r. przez TNS OBOP potwierdziła wysoką jakość najstarszego programu „Kuriera Warszawskiego”²⁹. Analiza dotyczyła następujących kategorii: oprawy i segmentacji, struktury tematycznej, konstrukcji newsów, oryginalności newsów, formy przekazu, obiektywizmu, języka newsów i aktywizacji odbiorców. W podsumowującej badanie sumarycznej klasyfikacji punktowej warszawski program znalazł się na wysokim drugim miejscu, uzyskując 319 punktów. Najwyższy wynik uzyskał program ośrodka bydgoskiego – 337 punktów³⁰. Wśród atutów „Kuriera Warszawskiego” wskazano na zróżnicowaną i zrównoważoną tematykę newsów³¹, najwyższy poziom złożoności świata przedstawionego w newsach³², ale także ujmowanie zdarzeń w sposób wieloaspektowy i z różnych punktów widzenia³³. Również analiza komentarzy i ocen występujących w materiałach „Kuriera Warszawskiego” wypadła bardzo pomyślnie dla autorów programu. Jak zauważają twórcy badania, najbardziej zróżnicowane i zrównoważone są komentarze właśnie w „Kurierze Warszawskim”³⁴. Atutem programu był także wysoki udział oryginalnych newsów³⁵ oraz poziom obiektywizmu³⁶. Kategoriami, w których „Kurier Warszawski” został oceniony niżej była oprawa i segmentacja oraz formy przekazu³⁷. Podsumowując, powyższe badania wskazują na wysoki poziom dziennikarski oraz wysokie standardy programu i efektywną realizację funkcji telewizji publicznej.

W 2012 r. ośrodki regionalne funkcjonujące we wszystkich 16 województwach kraju miały do swojej dyspozycji kilkugodzinne pasmo nadawania w TVP Info. Marginalizacja ośrodków regionalnych i ograniczenie możliwości produkcyjnych, powodowały szereg protestów. Głos w tej sprawie zabierali marszałkowie poszczególnych województw, a także gremialnie Konwent Marszałków

²⁸ Por. P. Pallus, *TVP Warszawa skraca serwisy, bo nie ma pieniędzy*, <http://www.wirtualne-media.pl/artukul/tvp-warszawa-skraca-serwisy-bo-nie-ma-pieniedzy> (dostęp 19.01.2013).

²⁹ M. Mrozowski, *Analiza zawartości programów informacyjnych regionalnych ośrodków TVP S.A.*, TNS OBOP, Warszawa 2008.

³⁰ Tamże, s. 148.

³¹ Tamże, s. 44.

³² Tamże, s. 75.

³³ Tamże, s. 93.

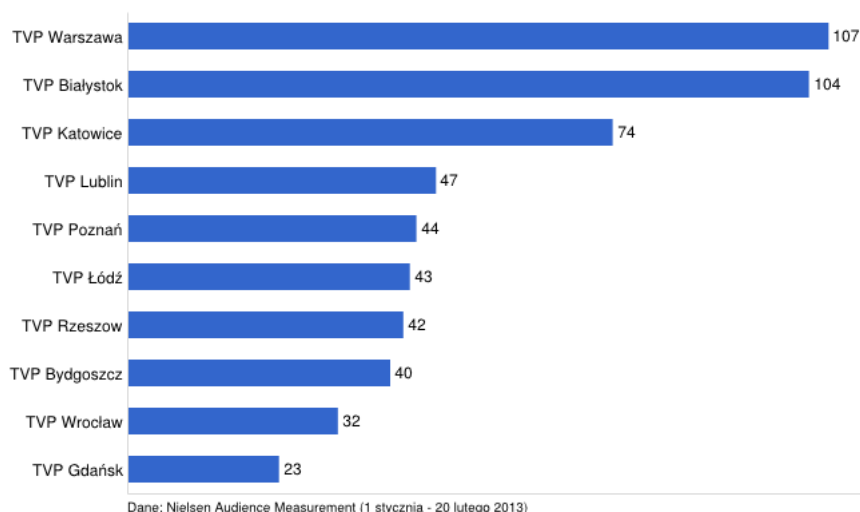
³⁴ Tamże, s. 100.

³⁵ Tamże, s. 107.

³⁶ Tamże, s. 131.

³⁷ Tamże, s. 161.

RP³⁸. Samorządowcy zwracali uwagę na uniemożliwianie ośrodkom terenowym realizacji misji telewizji publicznej oraz ograniczanie lokalnej debaty publicznej.

Wykres 1. Widownia programów informacyjnych oddziałów TVP w tys. osób z początkiem 2013 r.

Źródło: E. Rutkowska, *Najpopularniejsze programy informacyjne regionalnych oddziałów TVP*, Press, <http://www.press.pl/newsy/televizja/pokaz/41021,Najpopularniejsze-programy-informacyjne-regionalnych-oddzialow-TVP> (dostęp 18.10.2016).

Od listopada 2012 r. TVP Warszawa uruchomiła swój profil na Facebooku³⁹. 19 marca 2013 r. o 5.00 rano wojewoda mazowiecki Jacek Kozłowski włączył w oddziale TVP Warszawa sygnał naziemnej telewizji cyfrowej dla nadajników w Raszynie i Warszawie⁴⁰. Ostateczne zastąpienie nadawania analogowego techniką cyfrową i wyłączenie nadajników analogowych nastąpiło pod koniec 2013 roku⁴¹. TVP Regionalna zaliczana jest do stacji must carry, czyli pakietu, który muszą oferować wszyscy dostawcy telewizji. W 2013 r. TVP Warszawa jako część TVP Regionalnej dostępna była w ramach naziemnej telewizji cyfrowej oraz w ofercie sieci kablowych i platform satelitarnych (NC+

³⁸ M.in. Stanowisko Konwentu Marszałków RP z 11 marca 2011 roku w sprawie ograniczenia działalności pasma regionalnego na antenie 2 TVP, http://www.pomorskie.eu/res/z_regionu/konwent_marszalkow/ws_ograniczonej_dziaalnosci_pasma_regionalnego.pdf (dostęp 18.09.2016).

³⁹ W październiku 2016 r. profil TVP Warszawa ma 6215 fanów.

⁴⁰ <http://warszawa.tvp.pl/10448636/tvp-warszawa-w-cyfrowej-jakosci> (dostęp 18.08.2016).

⁴¹ *Proces cyfryzacji telewizji naziemnej na Mazowszu*, <http://www.tvp.pl/warszawa/cyfrowa-tvp-warszawa/proces-cyfryzacji-televizji-naziemnej-na-mazowszu/4733828> (dostęp 18.08.2016).

oraz Cyfrowego Polsatu). Zainteresowany informacjami regionalnymi widz teoretycznie miał zatem szerszy i niezakłócony dostęp do oferty oddziałów regionalnych.

Jak wynika z badań Nielsen Audience Measurement, po utworzeniu TVP Regionalnej we wrześniu 2013 roku, do której z TVP Info przeniosły się pasma regionalne, wyniki oglądalności programów informacyjnych ośrodka warszawskiego znacznie się pogorszyły⁴². Z analiz za okres od 7 września 2013 r. do 19 stycznia 2014 r. wynika, że warszawski oddział miał najniższy udział w rynku w swoim regionie spośród wszystkich 16 oddziałów TVP. Dla porównania „Obiektyw” TVP Białystok, który w rankingu znalazł się na pierwszym miejscu, oglądany był przez 5,5 proc. mieszkańców województwa podlaskiego, czyli 59 932 osób. Daje to udział w rynku na poziomie 13,7 proc. Pasma informacyjne TVP Warszawa oglądało natomiast 25 554 widzów (więcej niż analogiczne pasmo w ośrodkach: opolskim, warmińsko-mazurskim, łódzkim, świętokrzyskim, zachodniopomorskim czy lubuskim). Wynik ten oznacza udział w rynku na poziomie zaledwie 1,4 proc. (oglądalność w województwie wynosi 0,5 proc.). Ówczesny dyrektor TVP Warszawa Sławomir Majcher zauważał, że spadek oglądalności był konsekwencją kilku czynników. Jednym z najistotniejszych było mało korzystne pozycjonowanie programu w ofercie nadawców. Cyfrowy Polsat umieścił TVP Warszawa na 196. pozycji, NC+ na 221/217, UPC – 320, Vectra – 103⁴³. Program TVP Warszawa został też usunięty z listy kanałów dostępnych w Europie za pomocą satelity Eutelsat Hot Bird. Ponadto w innych regionach Polski, mniej zurbanizowanych niż Mazowsze, zdecydowanie częściej telewizja ogladana jest bez pośrednictwa operatorów czy telewizji kablowej. A to oznacza, że widzowie mają znacznie mniejszy wybór i łatwiejszy dostęp do telewizji regionalnej.

6 października 2014 r. na Platformie Hybrydowej TVP ruszył serwis językowy „Porozmawiajmy o...” dedykowany programowi TVP Warszawa⁴⁴. Aplikacja pozwala na naukę słówek i całych zwrotów w języku niemieckim lub angielskim podczas oglądania telewizji. Aplikacja powstała dzięki współpracy TVP z Instytutem Germanistyki Uniwersytetu Warszawskiego.

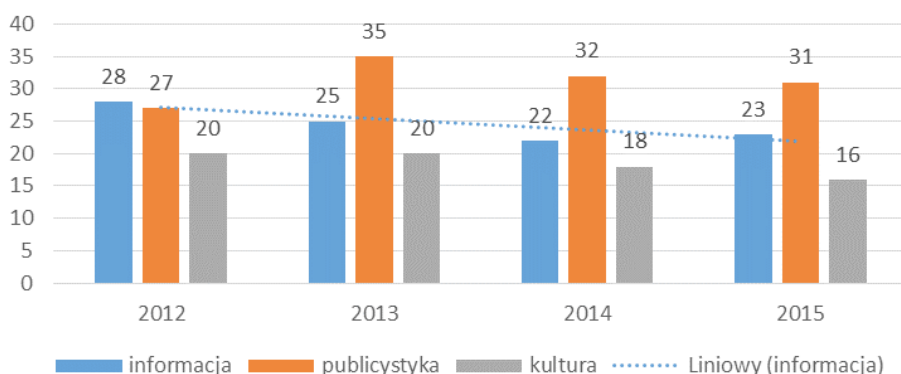
Aby poprawić wyniki oglądalności i przypomnieć o swojej ofercie w kwietniu 2015 r. TVP Warszawa rozpoczęła dwumiesięczną kampanię promocyjną. Na stołecznych tramwajach pojawiły się banery z twarzami

⁴² *TVP Białystok ma najwierniejszą widownię spośród regionalnych oddziałów*, Press, 25.01.2014, <http://www.press.pl/tresc/34213,txp-bialystok-ma-najwierniejsza-widownie-sposrod-regionalnych-oddzialow> (dostęp: 19.10.2016).

⁴³ <http://warszawa.tvp.pl/21932415/txp-warszawa-na-kanale-217-platformy-nc> (dostęp 19.10.2016); <http://warszawa.tvp.pl/14654815/odbior-tvp-warszawa> (dostęp 19.10.2016).

⁴⁴ <http://warszawa.tvp.pl/17091956/txp-warszawa-po-angielsku-i-niemiecku-na-platformie-hybrydowej-tvp>

najbardziej rozpoznawalnych dziennikarzy. Plakaty promowały i jednocześnie informowały o godzinach emisji „Telewizyjnego Kuriera Warszawskiego” i „Dzień Dobry Warszawo”⁴⁵. W marcu 2015 r. odświeżono również logotyp, co miało odpowiadać nowej wizji stacji i ówczesnej ramówce⁴⁶. W tym roku istotnej zmianie uległa także scenografia studia, w którym przygotowywany jest „Telewizyjny Kurier Warszawski”, „Kurier Mazowiecki” oraz „Kurier Warszawy i Mazowsza”. Nowa, minimalistyczna scenografia nadała studiu nowoczesny i neutralny charakter⁴⁷. Od marca 2015 roku TVP Warszawa uruchomiła również specjalny kontakt dla widzów z Warszawy i Mazowsza: wot24@tvp.pl⁴⁸. Jak podkreśla pomysłodawczyni i koordynatorka projektu Celina Witas, TVP Warszawa jest stacją bliską widzom Mazowsza⁴⁹. Materiały przesyłane przez widzów na podany adres są analizowane i na bieżąco wykorzystywane w programach.

Wykres 2. Struktura programu (zrealizowanego) TVP Warszawa w latach 2012–2015 (w procentach)

Źródło: Analiza własna na podstawie analiz i sprawozdań KRRiT (Media publiczne Aneks do sprawozdania Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z działalności w 2012 roku, Warszawa 2013; Media Publiczne Aneks do sprawozdania KRRiT z działalności w 2013 r., Warszawa 2014; Media publiczne Raport z działalności w 2014 roku, Warszawa 2015; Realizacja przez spółki mediów publicznych planów finansowo-programowych uzgodnionych z KRRiT na 2015 r., Departament Mediów Publicznych, Warszawa 2016).

⁴⁵ <http://warszawa.tvp.pl/19667085/tvp-warszawa-widoczna-na-stolecznych-ulicach> (dostęp 19.10.2016).

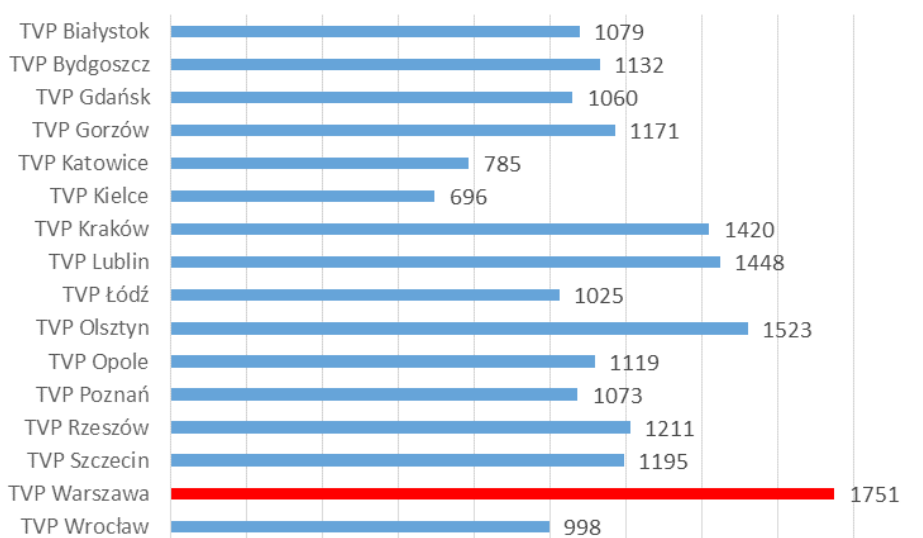
⁴⁶ <http://centruminformacji.tvp.pl/19083855/tvp-warszawa-zmienia-unowoczesnia-wizerunek> (dostęp 19.10.2016).

⁴⁷ Scenografię zaprojektował Marcin Zawistowski.

⁴⁸ <http://centruminformacji.tvp.pl/19228609/tvp-warszawa-uruchamia-innowacyjna-platforme-do-kontakt-z-widzami> (dostęp: 19.10.2016).

⁴⁹ Tamże.

Analiza struktury programu TVP Warszawa w latach 2012–2015 w ujęciu procentowym pokazuje, że w okresie tym stopniowo zmniejszał się udział materiałów informacyjnych z 28 proc. w 2012 r. do 23 proc. w 2015 r. Rosła za to rola publicystyki, której udział w programie wzrósł z 27 proc. w 2012 r. do 31 proc. w 2015 r. (choć należy zauważyć, że największy wzrost nastąpił w 2013 r. – 35 proc.). Spadał również udział materiałów o charakterze kulturalnym z 20 proc. w 2012 r. do 16 proc. w 2015 r. Zmiany te były konsekwencją trudnej sytuacji finansowej ośrodka. Programy informacyjne, w tym również o tematyce kulturalnej, są zdecydowanie droższe w realizacji od audycji publicystycznych, głównie studyjnych.

Wykres 3. Zawartość audycji poświęconych sprawom regionalnym (w godzinach) w zrealizowanym programie w 2015 roku

Źródło: Realizacja przez spółki mediów publicznych planów finansowo-programowych uzgodnionych z KRRiT na 2015 r., Departament Mediów Publicznych, Warszawa 2016.

Warto jednak podkreślić, że mimo tych problemów, w 2015 r. program TVP Warszawa cechowała wysoka zawartość audycji dotyczących spraw regionalnych. W 2015 r. stacja poświęciła na swojej antenie tematyce regionalnej najwięcej czasu spośród wszystkich 16 oddziałów TVP – 1751 godzin. Trzeba też zauważyć, że to znacznie więcej niż planowano pierwotnie, czyli 1184 godziny⁵⁰. W 2015 r. skróceniu uległ czas trwania audycji premierowych, co również było konsekwencją problemów finansowych. Można zatem przyjąć, że programy te ze względu na

⁵⁰ Realizacja przez spółki mediów publicznych planów finansowo-programowych uzgodnionych z KRRiT na 2015 r., Departament Mediów Publicznych, Warszawa 2016 r., s. 25.

liczbę powtórek, były mniej atrakcyjne dla widzów. TVP Warszawa planowała na 2015 r. 826 godzin materiałów premierowych, z czego ostatecznie zrealizowano 706 godzin⁵¹. Cztery inne oddziały TVP osiągnęły w tym zakresie lepszy wynik.

W wiosennej ramówce TVP Warszawa w 2015 r. zaplanowano pięć serwisów informacyjnych, od godz. 7.30 do 22.00⁵². Wśród najpopularniejszych programów informacyjnych znalazły się:

- „Telewizyjny Kurier Warszawski”⁵³ – najstarszy program informacyjny Telewizji Polskiej. Od 9 listopada 1958 r. emitowany jest pod tym samym tytułem. Prezentuje aktualne informacje dotyczące życia stolicy. W 2012 r. na 19. Przeglądzie i Konkursie Dziennikarskich Oddziałów Terenowych program otrzymał Grand Prix w kategorii „program informacyjny”. W 2003 r. został natomiast odznaczony medalem „Zasłużony dla Warszawy”.
- „Kurier Mazowiecki” – program informacyjny przedstawiający najważniejsze wydarzenia z Mazowsza (poza stolicą). Emitowany od 14 października 1966 r.
- „Raport na gorąco” – program informacyjny kładący szczególny nacisk na przedstawianie najświeższych informacji z Warszawy. Reporterzy poruszają się po stolicy na motorach relacjonując zdarzenia prosto z miejsca wydarzeń.
- „Wiadomości sportowe”
- „Prognoza pogody”.

Na antenie TVP Warszawa codziennie emitowany jest cieszący się dużą popularnością program publicystyczny „Wywiad Kuriera”⁵⁴. Rozmowa ta jest kontynuacją jednego z tematów przedstawianych w „Kurierze Warszawskim” lub „Kurierze Mazowieckim”. Jest to codzienny komentarz do wydarzeń, którymi żyje Mazowsze. „Interwencje Jolanty Erol” (emisja do czerwca 2015 r.) i „Twoje sprawy” (emisja od września 2015 r.) to z kolei programy interwencyjne podejmujące najtrudniejsze tematy społeczne. Prowadzi je Jolanta Erol. „Wieści z Mazowsza” to emitowany od 2012 r. program studyjno-filmowy poświęcony problematyce mazowieckiej wsi. Przedstawiano w nim m.in. działania zrealizowane w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013, działania Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich oraz nowy Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020. „Dzień Dobry Warszawo” to cykl o charakterze telewizji śniadaniowej emitowany od poniedziałku do piątku w codziennym porannym paśmie. W programie z udziałem znanych artystów, publicystów i ekspertów obecna jest również pogoda, wydarzenia dnia i informacje kulturalne ze stolicy i regionu oraz przegląd prasy.

⁵¹ *Realizacja przez spółki mediów publicznych planów finansowo-programowych uzgodnionych z KRRiT na 2015 r.*, Departament Mediów Publicznych, Warszawa 2016, s. 27.

⁵² <http://warszawa.tvp.pl/18918323/wiosenna-ramowka-tvp-warszawa> (dostęp 19.10.2016).

⁵³ <http://warszawa.tvp.pl/17672938/telewizyjny-kurier-warszawski> (dostęp 19.10.2016).

⁵⁴ <http://warszawa.tvp.pl/17672959/wywiad-kuriera> (dostęp 19.10.2016).

„Pod lupą. Samorząd bez tajemnic” to z kolei program dotyczący najgorętszych tematów samorządów Mazowsza⁵⁵. „Zestaw powiększony” to program publicystyczny emitowany od 2012 r., a poświęcony dyskusjom na najbardziej palące problemy stolicy⁵⁶. Program z udziałem widzów (kontakt telefoniczny i poprzez media społecznościowe), mogących na bieżąco komentować dyskusję w studiu. „Porozmawiajmy o...” – to propozycja dla widzów zainteresowanych mazowiecką kulturą, ale także nauką, ekonomią, zdrowiem czy sportem⁵⁷.

Warto również zwrócić uwagę na zaangażowanie TVP Warszawa w tematy najważniejsze dla mieszkańców Mazowsza i Warszawy. Przykładem takich działań była specjalna ramówka przygotowana na 1 sierpnia 2015 r. związana z 71. rocznicą wybuchu powstania warszawskiego⁵⁸. TVP Warszawa nie stroni też od tematów trudnych, starając się współuczestniczyć i współtworzyć żywą debatę publiczną. Przykładem takiej aktywności może być organizacja w 2015 r. debat poświęconych tematyce uchodźców⁵⁹.

Jak wynika z danych TVP Warszawa, w 2016 r. 60 proc. widzów ośrodka stanowiły kobiety, a 40 proc. mężczyźni⁶⁰. Stacja oglądana była zdecydowanie częściej przez osoby dojrzałe. 52 proc. to osoby w wieku powyżej 60 lat, 31 proc. to widzowie w wieku 40–59 lat, 11 proc. – 25–39 lat, a zaledwie 4 proc. – to widzowie w wieku 16–24 lat. Wśród widzów przeważają także osoby z niższym wykształceniem. 45 proc. widzów posiada wykształcenie podstawowe, 42 proc. – średnie, a tylko 11 proc. – wyższe. 37 proc. widzów jest mieszkańcami wsi, 31 proc. – miast powyżej 500 tys. mieszkańców (stolica), 26 proc. miast do 100 tys. mieszkańców, a po 3 proc. widzów mieszka w miastach liczących od 100 do 200 tys. i od 200 do 500 tys. mieszkańców.

MISJA STACJI TELEWIZYJNEJ I ZAŁOŻENIA REDAKCYJNE SFORMUŁOWANE W DOKUMENTACH REDAKCYJNYCH

Działalność autonomicznych oddziałów ma odpowiadać potrzebom poszczególnych regionów. Jej misja ma pokrywać się z zadaniami określonymi

⁵⁵ <http://warszawa.tvp.pl/14660777/pod-lupa-samorzad-bez-tajemnic-nowy-program-publicystyczny-na-atenie-tvp-warszawa> (dostęp 19.10.2016).

⁵⁶ <http://warszawa.tvp.pl/7010582/zestaw-powiekszony> (dostęp 19.10.2016).

⁵⁷ <http://warszawa.tvp.pl/17672961/porozmawiajmy-o> (dostęp 19.10.2016).

⁵⁸ <http://warszawa.tvp.pl/21049902/obchody-rocznicowe-na-antenie-tvp-warszawa> (dostęp 19.10.2016).

⁵⁹ <http://warszawa.tvp.pl/22012604/debata-na-temat-uchodzcow-w-tvp-warszawa> (dostęp 19.10.2016).

⁶⁰ Za TVP Warszawa (Opracowanie TVP Warszawa na podstawie danych AGB Nielsen Media Research) <http://s.v3.tvp.pl/repository/attachment/e/e/d/eedf6a1f3752ccbc8128cae2ef0468aa1457536147419.pdf> (dostęp 19.10.2016).

w artykule 1.1 ustawy o radiofonii i telewizji, z tą różnicą, że tematyka ta ma być dostosowana do oczekiwań i potrzeb lokalnych społeczności.

W strategii TVP na lata 2016–2020 wśród szczegółowych celów w obszarze programowym (w dziale debata publiczna) znalazł się zapis zapowiadający dalszy kierunek rozwoju ośrodków regionalnych: „odbudowa programów telewizji regionalnych, stworzenie formatów programów informacyjnych, publicystycznych oraz reportaży”⁶¹.

STRUKTURA REDAKCJI W 2015 ROKU

W związku z rozpoczętymi w 2014 r. działaniami mającymi na celu zmniejszenie zatrudnienia, w 2015 r. w TVP Warszawa dziennikarze etatowi stanowili mniejszość. Drugą grupą zawodową, która przestała być pracownikami etatowymi TVP Warszawa byli montażyści. W redakcji na etatach pracowało jedynie 6 koordynatorów organizujących pracę ok. 40 dziennikarzy stale współpracujących z redakcją (samozatrudnienie lub spółdzielnie). W efekcie w 2015 r. ośrodek TVP Warszawa posiadał ok. 50 pracowników etatowych (koordynatorzy, pracownicy administracji i pracownicy techniczni – np. zespół emisji, archiwum, obsługi studia). W sumie w ramach różnego typu umów ośrodek TVP Warszawa współtworzyło w tym czasie ok. 200 stałych współpracowników⁶².

W 2015 r. wśród pracowników redakcji znaleźli się:

Dyrektor TVP Warszawa Sławomir Majcher.

Absolwent Instytutu Dziennikarstwa UW. Wydawca, reporter i operator. Z TVP związany od 1996 r. Autor kilkudziesięciu reportaży oraz kilku tysięcy materiałów informacyjnych o bardzo różnorodnej tematyce. Dziennikarz Roku 2005 Warszawskiego Ośrodka Telewizyjnego, laureat IV edycji konkursu „Człowiek roku – przyjaciel kolei”⁶³.

Szef redakcji warszawsko-mazowieckiej Celina Witas⁶⁴.

Absolwentka Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Śląskiego oraz Podyplomowego Centrum Samorządu Terytorialnego i Rozwoju Lokalnego

⁶¹ Strategia spółki TVP S.A. na lata 2016-2020, prezentacja, s.7. <https://s.tvp.pl/repository/attachment/d/d/e/ddeb0cb6c303a77263d8327f2530c0fa1451476488487.pdf> (dostęp 19.10.2016)

⁶² Informacje przekazane przez dyrekcję TVP Warszawa.

⁶³ Informacje przekazane przez redakcję.

⁶⁴ <http://warszawa.tvp.pl/2818157/redakcja> (dostęp 19.10.2016).

Uniwersytetu Warszawskiego. Doświadczenie zdobywała m.in. w Polskim Radiu Katowice czy katowickim oddziale RMF FM. Autorka blisko tysiąca felietonów z życia Warszawy, wydawca programów informacyjnych i publicystycznych, prezenterka serwisów informacyjnych, autorka programu „Kontrowersje”. W latach 2002–2009 była szefem zespołu „Telewizyjnego Kuriera Warszawskiego”. Od 2011 r. pełniła funkcję kierownika redakcji warszawsko-mazowieckiej. Laureatka „Białego Kruka”, nagrody Fundacji Promocji Zdrowia. Została także odznaczona medalem „Zasłużony dla m.st. Warszawy”.

Miłka Skalska – dziennikarka, prezenterka i reporterka TVP Warszawa⁶⁵. Prowadzi wywiady, realizuje reportaże i filmy dokumentalne. Absolwentka Uniwersytetu Warszawskiego. Z TVP Warszawa związana od 20 lat. Wcześniej współpracowała m.in. z TVP 1, TVP Info i TVP Historia. Wspólnie z dziennikarzami 16 ośrodków TVP współtworzyła i współprowadziła Telewizję Regionów. Prowadziła m.in. popularny program „Jak podbić Warszawę”, w którym gościli m.in.: Irena Santor, Mika Urbaniak, Muniek Staszczuk, Kris Niedenthal czy Leon Tarasewicz. Jej reportaż „Jestem Rita Kossobudzka” opowiadający o amerykańskiej dziennikarce, która odkryła, że jej ojciec walczył w powstaniu warszawskim, otrzymał nagrodę publiczności na Festiwalu Filmów Historycznych „Zamojskie Spotkania z Historią”. Kolejny reportaż „Jan według Himilbsbacha”, znalazł się w finale Krakowskiego Festiwalu Filmowego 2012 oraz Festiwalu Filmów Dokumentalnych „Nurt” w Kielcach i Festiwalu Twórczości Filmowej „Prowincjonalia” we Wrześni w 2011 roku. Z kolei dokument o Grzegorzu Przemyku „Co mi powiesz na pożegnanie” w 2008 r. został pokazany w finale „Nurtu”. Chętnie angażuje się w działania społeczne i charytatywne. Przez 7 lat współtworzyła i prowadziła koncert charytatywny na rzecz Monaru „Dzień Kotana”.

Grzegorz Miśtał – wieloletni dziennikarz i prezenter TVP Warszawa⁶⁶. Absolwent krakowskiej PWST, aktor Teatru Studio. Z TVP Warszawa związany od 1999 r. Posiada bogate doświadczenie radiowe i telewizyjne. W TVP 1 przez kilkanaście lat był gospodarzem oprawy. Przez dziesięć lat prowadził również program społeczny „Ktokolwiek widział, ktokolwiek wie...”, a przez cztery lata poranne pasmo „Kawa czy herbata”. Prowadził także setki wywiadów, w tym z prezydentem USA Georgem Bushem. W TVP Warszawa prowadzi „Warszawski Kurier Telewizyjny”, „Wywiad Kuriera” i program „Pod lupą”. Dodatkowo, w TVP Regionalnej jest jednym z gospodarzy Raportu z Polski.

⁶⁵ <http://warszawa.tvp.pl/17932190/prezenterzy> (dostęp 10.10.2016).

⁶⁶ <http://warszawa.tvp.pl/17932190/prezenterzy> (dostęp 10.10.2016).

Jolanta Erol – dziennikarka, prezenterka, wydawca TVP Warszawa. Absolwentka WSP w Opolu i Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach⁶⁷. Z TVP Warszawa związana od 14 lat, z Kurierem Mazowieckim – od 2005 r. Współpracowała również z redakcją Telewizyjnego Kuriera Warszawskiego, a także ogólnopolskiego Kuriera. Autorka kilku tysięcy newsów, wielu reportaży i felietonów.

⁶⁷ <http://warszawa.tvp.pl/17932190/prezenterzy> (dostęp 10.10.2016).

Paweł Urbaniak

Telewizja Polska Wrocław

WROCŁAW

Nazwa: Telewizja Polska SA Oddział Terenowy we Wrocławiu (do końca 2015 roku),
Telewizja Polska 3 Wrocław (od początku 2016 roku)

Adres witryny internetowej: <https://wroclaw.tvp.pl/>

Adres: al. Karkonoska 8, 53-015 Wrocław

Zasięg nadawania: województwo dolnośląskie i zachodnia część opolskiego.

HISTORIA DO 1990 ROKU

Starania o telewizję we Wrocławiu rozpoczęły się w drugiej połowie lat 50. ubiegłego stulecia, gdy powstał Społeczny Komitet Budowy Wrocławskiego Ośrodka Telewizyjnego. Pierwszy budynek telewizji przy ulicy Karkonoskiej powstał już w 1958 roku. Nie było jednak pieniędzy na kupowany za granicą sprzęt, nie było też ludzi, którzy na telewizji się znali. Redakcja telewizyjna wyodrębniła się we Wrocławiu z pionu programowego polskiego radia dopiero w 1962 roku. W tym też roku odbyła się emisja pierwszej telewizyjnej audycji regionalnej autorstwa Ewy Szumańskiej i Andrzeja Waligórskiego zatytułowanej „Miłe złego początki”. W 1963 roku powstał pierwszy regionalny magazyn informacyjny pod nazwą „Panorama”, pierwszy program muzyczny „Wrocław tańczy i śpiewa” Wojciecha Dzieduszyckiego, a także zapoczątkowany został spektaklem „Horsztyński” w reżyserii Andrzeja Witkowskiego wrocławski Teatr Telewizji. W 1967 roku wrocławska telewizja zaczęła funkcjonować jako samodzielny Ośrodek Telewizyjny Komitetu ds. Radia i Telewizji. Pierwsze lata to czas rodzenia się i rozwijania oferty programowej.

Niemal od samego początku wrocławski oddział telewizji przygotowywał programy dla anteny ogólnopolskiej. W samym tylko 1966 roku we Wrocławiu

zrealizowano 13 dużych programów o tematyce społeczno-politycznej. W następnym roku programy z Wrocławia wypełniły ponad 200 godzin programu ogólnopolskiego.

Następne lata to kolejne inwestycje w infrastrukturę i sprzęt przyczyniające się do tworzenia coraz bardziej rozbudowanej i atrakcyjnej oferty programowej. W 1971 roku Telewizja Wrocław otrzymała nowy wóz transmisyjny umożliwiający realizację niezwykle popularnego, realizowanego przez trzydzieści lat cyklu „Z kamerą wśród zwierząt” prowadzonego przez Hannę i Antoniego Gucwińskich. W 1972 r. uruchomiono na Ślęży nadajnik Programu 2 Telewizji Polskiej, dzięki któremu można było odbierać program lokalny na szeroko zakrojonym terenie Polski południowo-zachodniej. Dotychczas swoim zasięgiem Telewizja Wrocław obejmowała całe ówczesne województwo wrocławskie i częściowo województwo opolskie. Nadajnik na Ślęży pozwolił na zwiększony zasięg obejmujący województwa: wrocławskie, legnickie, jeleniogórskie, wałbrzyskie i znaczną część województwa opolskiego.

Kolejnym ważnym etapem w historii wrocławskiej telewizji było rozpoczęcie emisji programów w kolorowym systemie od 1983 roku. Lata osiemdziesiąte nie przyniosą już większych zmian w funkcjonowaniu wrocławskiej telewizji¹.

TVP WROCLAW PO 1990 ROKU

Przemiany lat dziewięćdziesiątych to przede wszystkim nowości w ofercie programowej i nowości technologiczne. Symbolicznym wydarzeniem w komunistycznej historii wrocławskiej telewizji było zastąpienie dotychczasowego programu informacyjnego zatytułowanego „Rozmaitości” nowym, zatytułowanym „Fakty”. W 1992 roku Telewizja Wrocław jako jeden z pierwszych ośrodków telewizyjnych w Europie zaczął nadawać w technologii Component.

W 1993 roku wrocławska telewizja zwiększyła zasięg dzięki nowemu nadajnikowi zamontowanemu na górze Ślęża. Dzięki nadajnikowi o mocy 20 kW program zaczął docierać do mieszkańców Opola, Kalisza, Zielonej Góry, a nawet Częstochowy. W 1996 roku telewizja doczekała się nowego wozu reporterskiego umożliwiającego produkcję materiałów na żywo. Jego możliwości zostały wykorzystane między innymi podczas powodzi w 1997 roku. W 1996 roku została stworzona na potrzeby telewizji nowa pracownia grafiki komputerowej, oparta o technologię Silicon Graphics, która w istotny sposób udoskonaliła produkcję programową i reklamową. Następny rok pozwolił na zakup systemu montażu

¹ Opis historii początków wrocławskiej telewizji na podstawie: L. Kaletowa, *Telewizja* [w:] *Encyklopedia Wrocławia*, red. J. Harasimowicz, Wrocław 2000; <http://wroclaw.tvp.pl/18070939/historia-osrodka> (dostęp 01.02.2017).

nieliniowego Avid Media Composer 1000 oraz AVID News Cutter, które podniósł jakość emisji programów publicystycznych, jak i informacyjnych. Rok 1996 był więc rokiem zmian w procesach produkcyjnych i technologicznych.

Kolejny rok to dalsze inwestycje, między innymi zakończenie modernizacji studia S2, zakup 5-kamerowego wozu transmisyjnego pracującego w technologii cyfrowej firmy Sony. Dnia 14 grudnia 1998 r. zmianie uległo logo umieszczone w rogu ekranu w związku z formułą ujednoczoną z 12 oddziałami.

W maju 2001 roku studio S1, będące jednym z największych w kraju o powierzchni 700 mkw., zostaje wyposażone w nową konsolę stereofoniczną znacznie rozszerzającą techniczne możliwości realizacji dźwięku w technologii cyfrowej stereofonii NICAM. Natomiast 3 marca 2002 roku oddział zaczął nadawać swój program pod nazwą TVP 3 Wrocław, która będzie stosowana do 2007 roku. 6 października 2007 roku wrocławska telewizja zaczęła natomiast nadawać w paśmie lokalnym TVP Info.

Rok 2010 to początek współpracy TVP Wrocław z wrocławskim Ośrodkiem Kultury i Sztuki przy projekcie „Dolny Śląsk Pełen Historii”. W efekcie powstało dziewięć filmów poświęconych historii Dolnego Śląska. Były to między innymi „Marianna Orańska – Królowa Kotliny” (2010), „Srebrny Lew – Wędrówki po Ziemi Bystrzyckiej” (2011), „Twierdza Kłodzka” (2011), „Ziemia Łądecka – Wędrówki po niezwykłych miejscach” (2011).

W kwietniu 2012 roku serwis informacyjny „Fakty” zmienił czołówkę oraz elektroniczną scenografię. Zmieniono też sposób ich nadawania na format 16:9. We wrześniu tego roku w studiu TVP Wrocław gościł Teatr Polski z przedstawieniem *Titus Andronicus*. A w listopadzie w telewizyjnym studiu odbyła się premiera spektaklu „Ja, Piotr Rivière...” Teatru Muzycznego Capitol.

W kwietniu 2013 roku TVP Wrocław zaczęła nadawać w sygnale cyfrowym. Stało się to 22 kwietnia, kilka minut po godzinie 6 rano, kiedy to w studiu „Faktów” TVP Wrocław minister administracji i cyfryzacji Michał Boni wyłączył telewizyjny sygnał analogowy tej stacji i uruchomił sygnał cyfrowy. Oznaczało to, że Telewizja Polska w dolnośląskim regionie zaczęła nadawać w lepszej jakości obrazu i dźwięku. Od 1 września 2013 roku program TVP Wrocław zaczął być nadawany na nowym kanale TVP Regionalna².

TVP Wrocław dzisiaj to liczne programy, które na dobre zagościły w świadomości wrocławian. „Fakty” niezmiennie plasują się w czołówce krajowych programów informacyjnych. Emitowane są codziennie od poniedziałku do piątku w godzinach 17.15, 18.30, 21.45, a w sobotę i niedzielę o 18.30 i 21.45. Dziennikarze redakcji przygotowują też codzienny program publicystyczny „Rozmowa Faktów”, w którym komentowane są i omawiane najważniejsze informacje z regionu. Program przygotowuje dwudziestoosobowy zespół reporterów

² O historii najnowszej Telewizji Wrocław w: tamże.

wspieranych przez korespondentów terenowych. Relacje (również te „na żywo”) trafiają codziennie na antenę ogólnopolską. Można je śledzić w TVP Info, „Telexpressie”, „Wiadomościach” i „Panoramie”. Kierownikiem redakcji „Faktów” jest Marcin Brodowski.

Na uwagę zasługują bez wątpienia także programy Grażyny Orłowskiej-Sondej. Pierwszy to „Studio Wschód” – 25-minutowy program ukazujący się raz w tygodniu. Realizowany na dawnych polskich Kresach przybliża mieszkańcom Dolnego Śląska krainę przodków. Autorka „Studia Wschód” stara się pomagać mieszkającym tam rodakom m.in. w sposób materialny. Zainicjowała też akcję „Mogilę pradiada ocal od zapomnienia” opisaną bardziej szczegółowo poniżej.

Drugi program Grażyny Orłowskiej-Sondej zatytułowany jest „Reporterzy w drodze”. To 25-minutowy materiał emitowany dwa razy w miesiącu. Redagowany jest przy współudziale widzów oczekujących od telewizji pomocy w trudnych sprawach życiowych. Redaktor Orłowska odwiedza w swych reportażach ludzi oczekujących nie tylko załatwienia spraw prawnych, pomocy w kontakcie z lokalną władzą, ale i pomocy materialnej – żywności, odzieży, mebli, sprzętu ortopedycznego itd.

W czasie ćwierćwiecza zapoczątkowanego 1990 rokiem Telewizja Wrocław wielokrotnie zmieniała swojego dyrektora, pełniącego równocześnie rolę redaktora naczelnego. W tym czasie, do 2015 roku funkcję tę sprawowało 13 osób. Pierwszą redaktorką naczelną sprawującą tę funkcję w latach 1990–1991 była Barbara Trzeciak-Pietkiewicz. Ostatnią, licząc do 2015 roku była Ewa Wolniewicz. Częste zmiany na stanowisku dyrektora TVP Wrocław podyktowane były różnymi czynnikami. Jednym z ważniejszych było natomiast polityczne obsadzanie tego stanowiska przez kolejne ekipy rządzące mające wpływ na funkcjonowanie telewizji publicznej w Polsce.

Dyrektorzy/Redaktorzy naczelni TVP Wrocław w latach 1990–2015:

- Barbara Trzeciak-Pietkiewicz (1990–1991)
- Sławoj Nowak (1991)
- Lothar Herbst (1991–1992)
- Zbigniew Grabowski (1992–1993)
- Andrzej Baworowski (1994–1996)
- Wojciech Kabarowski (1997–2000)
- Mariusz Pęciak (2000)
- Ryszard Nowak (2001–2005)
- Robert Banasiak (2005–2007)
- Grzegorz Gajewski (2006–2009)
- Alicja Grzymalska (2009–2010)
- Anita Białek (2010–2012)
- Ewa Wolniewicz (2012–2016).

Największą popularnością wśród widzów TVP Wrocław cieszyły się w 2015 roku „Fakty” TVP Wrocław, program informacyjny nadawany w paśmie 18.30–19.00. Oglądany był on średnio przez 30 tysięcy widzów, co oznaczało oglądalność w województwie na poziomie 1,1 proc.³

MISJA STACJI TELEWIZYJNEJ

Zgodnie z wewnętrznymi dokumentami Telewizja Polska jako element systemu publicznej radiofonii i telewizji w Polsce realizuje misję publiczną, powierzoną jej oraz zdefiniowaną Ustawą z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji⁴. Jednym z istotnych założeń realizacji misji jest próba dotarcia ze swą publiczną ofertą do wszystkich odbiorców, uwzględniając ich zmieniające się oczekiwania i promocja spójności społecznej w dobie rozwoju zindywidualizowanej kultury komunikacyjnej. Audycje emitowane przez TVP Wrocław mają dostarczać odbiorcom wiedzy o działaniu instytucji i mechanizmów demokratycznego społeczeństwa oraz umożliwiać wyrobienie sobie rozsądnego wyobrażenia o procesach społecznych, politycznych i gospodarczych zachodzących na poziomie lokalnym, regionalnym, krajowym i międzynarodowym, oraz zależnościach występujących w tych obszarach. Programy przygotowane przez dziennikarzy i twórców TVP Wrocław mają także pełnić rolę kulturotwórczą, kształtują wrażliwość estetyczną i umożliwiają uczestnictwo w kulturze regionalnej. Oferta programowa TVP Wrocław (jak i innych ośrodków regionalnych TVP) koncentruje się zwłaszcza na lokalnej i regionalnej, bliskiej obywatelowi, informacji i publicystyce. Ukazywać też ma istotne zjawiska krajowe oraz ważne wydarzenia zagraniczne i ich związek z życiem w regionie. TVP Wrocław ma więc zadanie realizowania funkcji spoiwa pomiędzy różnymi regionami Polski oraz roli łącznika regionów Polski z integrującą się Europą⁵.

STRUKTURA ORGANIZACYJNA TVP WROCŁAW

W 2015 roku dyrektorem Telewizji Wrocław i jej redaktorem naczelnym była Ewa Wolniewicz, dziennikarka z wieloletnim doświadczeniem, od 1993 roku związana z TVP. Przez pięć lat była szefem działu informacji i publicystyki. Jest

³ <http://biznes.onet.pl/wiadomosci/media/tvp-bialystok-ma-najwierniejsza-widownie-sposrod-regionalnych-oddzialow/yll8l> (dostęp 03.02.2017).

⁴ Dz. U. z 2004 r., Nr 253, poz. 2531.

⁵ Więcej o misji realizowanej przez TVP, także regionalne jej ośrodki w dokumencie stanowiącym załącznik do Uchwały Zarządu TVP S.A. nr 108/2005 z dnia 29 marca 2005 roku zatytułowanym *Zasady realizowania przez Telewizję Polską S.A. misji publicznej*.

absolwentką Uniwersytetu Wrocławskiego kierunku kulturoznawstwo, specjalizacja filmoznawstwo i sztuka.

W strukturze wrocławskiej telewizji znajdowało się i znajduje osiem podstawowych jednostek organizacyjnych: Dział Techniki, Wydział Transmisji, Dział Marketingu, Promocji i Reklamy, Dział Ekonomiczny, Regionalna Agencja Producentcka, Wydział Realizacji, Wydział Audycji Informacyjnych i Sekretariat Programowy.

Kierownikiem Działu Techniki był Kazimierz Rzeźniowiecki, odpowiedzialny w ostatnich latach w TVP Wrocław za procesy cyfryzacji, a kierownikiem Wydziału Transmisji Zbigniew Klimas. Kierownikiem Działu Ekonomicznego był Paweł Nackiewicz, a kierownikiem Wydziału Realizacji Patrycja Świtoń. Kierownikiem Wydziału Audycji Informacyjnych był natomiast Marcin Brodowski.

Kierownikiem Sekretariatu Programowego był w 2015 roku Wojciech Malinowski, który w Telewizji Polskiej pracuje od 20 lat. Od 2003 roku jest koordynatorem CIRCUM Regional, europejskiego stowarzyszenia publicznych telewizji regionalnych, we wrocławskim ośrodku TVP. Czterokrotnie zasiadał także w jury konkursu Prix Circum Regional. Ukończył „Training for Trainers” w BBC Bristol. W trakcie swojej pracy był producentem i autorem wielu koprodukcji z CR. Współpracował przy takich produkcjach jak: „Frontrunners”, „Last straight line”, „New teenage Europe”, „Families in Europe”.

AKCJE TVP WROCŁAW W 2015 ROKU

Jednym z największych przedsięwzięć wspartych medialnie przez TVP Wrocław w 2015 roku była akcja „Mogile pradiada ocal od zapomnienia”. Jest to kontynuowana od kilku już lat wielka akcja społeczna realizowana pod patronatem Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu i dolnośląskiego kuratora oświaty. TVP Wrocław jest patronem medialnym tej akcji, której celem jest zaangażowanie dolnośląskiej społeczności, uczniów wrocławskich szkół do działań zmierzających do ratowania polskich nekropolii pozostawionych za wschodnią granicą. Akcja realizowana była i jest na Dolnym Śląsku w związku z faktem, że na pozostawionych za wschodnią granicą cmentarzach znajdują się często mogiły dziadów i pradziadów młodych mieszkańców Dolnego Śląska. Akcja może być okazją do poznania historii swojej rodziny, a tym samym dziejów swojego narodu, może być wreszcie swoistą lekcją patriotyzmu. Akcja ta jest równocześnie kontynuacją działań realizowanych przez wrocławską telewizję od co najmniej dziesięciu lat w celu ochrony kresowych nekropolii. Wymiernym efektem tych działań było m.in. uratowanie przed likwidacją ogromnego, zabytkowego cmentarza w Kołomyi, który był przeznaczony do zaorania. W wyniku działań podjętych przez dziennikarzy TVP Wrocław zrealizowano także remonty

cmentarzy w Drohobyczu, Bohorodczyni, Tuligłowach, Podhajcach, Moczulance na Wołyniu, Berdyczowie, Lubarze, Żytomierzu i Brzeżanach. Do prac porządkowych i rekonstrukcji udaje się zaangażować uczniów i nauczycieli dolnośląskich szkół. W ramach akcji na antenie TVP Wrocław pojawiały się na bieżąco informacje o przebiegu akcji. Ponadto na stronie internetowej wrocławskiego ośrodka znajdowały się aktualne informacje o szkołach, które włączyły się do działań ramach akcji.

W 2015 roku TVP Wrocław wspierała liczne wydarzenia na stałe zakorzenione w kulturalnym, sportowym czy politycznym krajobrazie Wrocławia i Dolnego Śląska. Dziennikarze telewizji obecni byli w celu stałego relacjonowania między innymi na XI Międzynarodowym Festiwalu Opowiadania, trwającym od 26 września do 4 października. Międzynarodowy Festiwal Opowiadania jak zawsze poświęcony był promocji ambitnej książki, prozy często nieznannej w Polsce, za to po wielokroć nagradzanej za granicą. Oprócz popularnych w Polsce autorów takich jak: Filip Springer, Magdalena Grzebałkowska, Jakub Żulczyk czy Weronika Murek, organizatorzy zaprosili między innymi Irlandczyka Colina Barretta, bułgarskiego prozaika Kalina Terzijskiego, szwedzką pisarkę Idę Linde, popularną czeską autorkę Petrę Soukupovą i gwiazdę literatury francuskojęzycznej, pochodzącego z Konga Alaina Mabanckou, a także gości z Ukrainy, Stanów Zjednoczonych i Kraju Basków.

W 2015 roku TVP Wrocław wspólnie z marszałkiem województwa dolnośląskiego zrealizowała program edukacyjny „Bezpieczny Dolnoślązak”. Program skierowany był do uczniów i nauczycieli szkół, przedszkoli publicznych i niepublicznych na terenie Dolnego Śląska. Celem programu było propagowanie działań mających na celu podniesienie świadomości z zakresu szeroko rozumianego bezpieczeństwa wśród uczniów z różnych poziomów edukacyjnych. Dzieci i młodzież miały zostać wyposażone w pakiet umiejętności, które miały pozwolić im na bezpieczne poruszanie się we współczesnym świecie, a także odpowiednio reagować na niebezpieczeństwa i zagrożenia.

Międzynarodowy Festiwal Wratislavia Cantans, jedna z najważniejszych imprez kulturalnych Wrocławia i najważniejszy festiwal muzyki klasycznej w tej części Europy, świętował w 2015 roku półwiecze swojego istnienia. Przed laty był jedyną szansą spotkania za żelazną kurtyną artystów światowej klasy. Dziś wybitni artyści przyjeżdżają do Wrocławia przygotowywać wspólne koncerty z zespołami Narodowego Forum Muzyki, organizatora festiwalu. Przez dwa tygodnie września wrocławscy dziennikarze TVP przekazywali relacje z koncertów odbywających się w ramach festiwalu.

O rok starszy od Wratislavia Cantans jest Jazz nad Odrą, którego pięćdziesiąta pierwsza edycja rozpoczęła się 14 kwietnia 2015 roku i trwała 7 dni. Dziennikarze TVP Wrocław na bieżąco gościli w salach koncertowych festiwalu, a jego twórcy w studiu telewizyjnym i przed kamerami wrocławskiej telewizji.

NAGRODY I WYRÓŻNIENIA

W 2015 roku dziennikarze pracujący w TVP Wrocław zostali szczególnie dostrzeżeni w XXII Przeglądzie i Konkursie Dziennikarskim Oddziałów Terenowych TVP. I Nagroda w kategorii najlepszego programu kulturalnego przypadła Andrzejowi Jóźwikowi za program „Europejska Noc Literatury”. Program był reportażem poświęconym Europejskiej Nocy Literatury, będącej projektem, który na dobre zadomowił się w świadomości wrocławian i wielbicieli literatury z całej Polski. Swoją popularność projekt zawdzięcza nietypowej, otwartej formule, dzięki której prezentuje szerokiej publiczności twórczość współczesnych pisarzy z wielu krajów, zachęca do kontaktu z książką i różnymi kulturami, a także pokazuje, że czytanie jest modne.

Opisany wyżej program przyniósł także specjalną nagrodę – także w XXI Przeglądzie i Konkursie Dziennikarskim Oddziałów Terenowych TVP – za zdjęcia Marcinowi Wenzelowi, dziennikarzowi TVP Wrocław.

Rok 2015 przyniósł nagrodę także dziennikarce wrocławskiej telewizji Dorocie Kaczor, która otrzymała Złoty Papiirus Wyższej Szkoły Bankowej – wyróżnienie dla osób szczególnie zasłużonych dla tej uczelni. Dziennikarka ta ponadto została nagrodzona w XXIII Przeglądzie i Konkursie Dziennikarskim Oddziałów Terenowych TVP, otrzymując Nagrodę w kategorii „Autor najlepszego reportażu”. Nagrodzony został jej reportaż zatytułowany „Jak stworzyć idealną matkę” o wstrząsającej historii Anny Kapeli, którą z powodu otyłości pozbawiono dzieci. Jej dwie córki – Patrycja i Wiktoria – wbrew opinii asystenta rodzinnego trafiły do ośrodka wychowawczego. Przez blisko rok zrozpaczona matka walczyła o ich odzyskiwanie.

Kolejnym nagrodzonym reportażem Doroty Kaczor był materiał zatytułowany „Murale”. Otrzymał on II Nagrodę na Festiwalu Sztuki Faktu.

Listę wyróżnień przyznanych zespołowi TVP Wrocław zamyka Polsko-Niemiecka Nagroda Dziennikarska im. Tadeusza Mazowieckiego przyznana w kategorii „Dziennikarstwo na Pograniczu” dla Kingi Wołoszyn-Kowandy i Krzysztofa Czajki za program zatytułowany „Kowalski i Schmidt”, emitowany w TVP 3 Wrocław i berlińską telewizję publiczną RBB.

Noty o autorach

Katarzyna Brzoza, dr, adiunkt w Zakładzie Komunikacji Społecznej Instytutu Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu Śląskiego. Zainteresowania naukowe: komunikowanie lokalne, komunikowanie masowe i polityczne.

Marta Cichy, dr, adiunkt w Instytucie Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Jej zainteresowania naukowe koncentrują się wokół radia i telewizji, ze szczególnym uwzględnieniem serwisów informacyjnych.

Jolanta Dzierżyńska-Mielczarek, dr, adiunkt w Instytucie Dziennikarstwa i Informacji Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach. Zainteresowania badawcze: ekonomika mediów, polski rynek medialny.

Ryszard Filas, dr hab., adiunkt w Instytucie Dziennikarstwa, Mediów i Komunikacji Społecznej (katedra Ośrodek Badań Prasoznawczych) na Wydziale Zarządzania i Komunikacji Społecznej UJ. Autor około stu prac naukowych z zakresu (początkowo) socjologii wychowania i młodzieży, potem (od 1990 r.) prasoznawstwa i rynku mediów.

Agnieszka Giełżyn-Sasimowicz, absolwentka dziennikarstwa i komunikacji społecznej na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie oraz zarządzania na Politechnice Białostockiej. Dziennikarka TVP 3 Białystok, kierownik produkcji oraz wydawca programów „Tym żyje wieś” oraz programu dla mniejszości „Tatarskie Wieści”.

Wiesław Godzic, profesor zwyczajny, filmoznawca i medioznawca. Związany z Uniwersytetem Śląskim (do 1983 r.) i Jagiellońskim (do 2003 r.), obecnie jest wykładowcą w Uniwersytecie Humanistycznospołecznym SWPS (były prorektor i dziekan). Zajmuje się semiotyką i retoryką przekazów medialnych. Stypendysta Fundacji Kościuszkowskiej, Central European University, Getty Foundation i Deutscher Akademischer Austauschdienst oraz norweskich fundacji rządowych. Wykładał m.in. w: Cleveland State University, Rochester University w USA, Middlesex University w Londynie oraz w Bergen i Trondheim w Norwegii. Redaktor naczelny kwartalnika „Kultura Popularna” od 2002 roku.

Ostatnio wydał „Znani z tego, że są znani. Celebryci w kulturze tabloidów” (WAiP, 2007) oraz zredagował podręcznik akademicki „Media audiowizualne”

(WAiP, 2010) i wraz ze Zbigniewem Bauerem „E-gatunki. Dziennikarz w nowej przestrzeni komunikowania” (Poltext, 2015). Jego książka „Kuba i inni. Twarze i maski popkultury” (Sedno, Warszawa) ukazała się w 2013 roku, a „Okrakiem na barykadzie. Dziennikarze i celebryci” w 2016 (Prószyński). Porzucił Kraków dla Milanówka. Zamienił kilka słów i uścisk dłoni z Umberto Eco na Sycylii – co bardzo sobie ceni.

Krzysztof Grzegorzewski, dr, adiunkt w Katedrze Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Łódzkiego. Prowadził wykłady w Szwecji, Norwegii, krajach bałtyckich, Bułgarii. Pracował jako dziennikarz, prezenter i lektor radiowy. Interesuje się polityką, retoryką polityczną, dziennikarstwem politycznym, a także muzycznym. Współpracuje z Telewizją Polską w Łodzi, gdzie koordynował szkolenia dziennikarskie studentów.

Jolanta Kępa-Mętrak, dr, wykładowca w Instytucie Dziennikarstwa i Informacji Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach. Badaczka mediów lokalnych, autorka monografii dotyczących dziennikarzy i mediów kieleckich oraz prasy samorządowej. W przeszłości dziennikarka prasowa gazety regionalnej „Echo Dnia”.

Justyna Kubik, doktor nauk humanistycznych w zakresie kulturoznawstwa, wykładowca akademicki, zastępca redaktora naczelnego lokalnego tygodnika „Strzelec Opolski”.

Paweł Kuca, dr, adiunkt w Instytucie Nauk o Polityce Uniwersytetu Rzeszowskiego. Zajmuje się funkcjonowaniem mediów regionalnych i lokalnych, a także współczesnymi procesami dotyczącymi pracy mediów i dziennikarzy.

Marta H. Milewska, dr, rzeczniczka prasowa Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego. Jej zainteresowania naukowe koncentrują się wokół prasy samorządowej, mediów lokalnych i regionalnych Mazowsza.

Paulina Olechowska, dr, adiunkt w Zakładzie Mediów i Komunikowania Instytutu Polonistyki, Kulturoznawstwa i Dziennikarstwa Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Szczecińskiego. Absolwentka politologii i socjologii US, doktoryzowała się z zakresu nauk o polityce na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Zainteresowania badawcze: komunikacja międzynarodowa ze szczególnym uwzględnieniem dziennikarstwa transgranicznego, wielo- i międzykulturowość w mediach masowych, historia prasy oraz systemy medialne w Polsce i na świecie.

Marcin Piechocki, dr, adiunkt w Zakładzie Dziennikarstwa Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza.

Lidia Pokrzycka, dr hab., prof. nadzw. w Zakładzie Dziennikarstwa UMCS. Specjalizuje się w public relations, ekonomice mediów, marketingu, komunikacji międzykulturowej. Prowadziła całosemestralne zajęcia z „Media Communication in a Multicultural Environment” w Ventspils University College na Łotwie (2014–2015) oraz stale współpracuje z University of Iceland. Kierownik anglojęzycznych studiów podyplomowych Public relations and media marketing UMCS. Jest autorką m.in. 4 monografii i ponad 160 artykułów naukowych.

Jarosław Reszka jest pracownikiem Katedry Dziennikarstwa, Nowych Mediów i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy. Jest też dziennikarzem w redakcji „Expressu Bydgoskiego”, gdzie szefuje Działowi Bydgoszcz.

Bartłomiej Secler, dr, adiunkt w Zakładzie Kultury Politycznej na Wydziale Nauk Politycznych i Dziennikarstwa UAM w Poznaniu. Jego zainteresowania badawcze koncentrują się na mediach i dziennikarstwie, miejscu i roli uchwał rocznicowych w polskiej polityce pamięci, polityce i mediach we Włoszech, myśli księdza Józefa Tischnera.

Paweł Urbaniak, dr, adiunkt w Instytucie Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Wrocławskiego, od 2013 roku zastępca dyrektora ds. dydaktycznych. Zajmuje się dziennikarską genologią, historią mediów, problematyką *creative writing* oraz formami samoregulacji środowiska dziennikarskiego w europejskich systemach medialnych. Jest autorem m.in. książek *Życie literackie we Wrocławiu w latach 1976–1989*, *Objectivity in journalism*, a także współautorem podręcznika *Jak zostać pisarzem?*

Jacek Wojsław – dr, adiunkt na Wydziale Nauk Społecznych, w Instytucie Filozofii, Socjologii i Dziennikarstwa Uniwersytetu Gdańskiego; zainteresowania naukowe – funkcjonowanie aparatu propagandy w PRL (w tym na Wybrzeżu), cenzura w Polsce Ludowej, system prasowy Polski realnego socjalizmu, komunikowanie polityczne w systemach niedemokratycznych i demokratycznych XX i XXI wieku; autor książki pt. „Obraz teraźniejszości w propagandzie komunistycznej Polski lat 1949–1954” (Gdańsk 2009) oraz licznych artykułów dotyczących wymienionej tematyki m.in. w „Zeszytach Prasoznawczych” i „Roczniku Historii Prasy Polskiej”; email: jacekwojslow@op.pl

